

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro základní vzdělávání

PRŮVODCE NA CESTĚ K CÍLI

platnost dokumentu od 1. 9. 2021 | v souladu s RVP ZV 2021

Motto: Naučit se učit, umět se rozhodnout překonat neúspěch, ale především vycítit příležitost, zabrat a proměnit ji v úspěch. To jsou základní stavební kameny, které připravují naše žáky obstát v reálném životě.

Dává nám smysl být průvodcem našich žáků, kteří si kromě získaných vědomostí odnesou i schopnost umět si poradit v různých situacích, pomáhat sobě i druhým, ale také pracovat s úspěchy i chybami a tím spoluvytvářet zodpovědnou společnost.

Školní vzdělávací program „Průvodce na cestě k cíli“ je zpracován v souladu s Rámcově vzdělávacím programem pro základní vzdělávání 2021, čímž zajišťuje rovnoprávný přístup k základnímu vzdělávání pro všechny žáky s povinností školní docházky a přihlíží k jejich vzdělávacím potřebám a možnostem.

Umožňuje realizaci diferencovaného a individuálního vyučování pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami i pro žáky nadané a mimořádně nadané, pokud to vzdělávání těchto žáků vyžaduje.

Vytváří předpoklady pro realizaci vzdělávacího obsahu s ohledem na věkové zvláštnosti žáků a jejich individuální předpoklady, a tím pro postupné utváření a rozvíjení klíčových kompetencí. Vede k naplňování cílů základního vzdělávání stanovením výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy a k naplňování cílového zaměření vzdělávacích oblastí stanovením výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni vyučovacích předmětů.

Je zpracován tak, aby umožňoval učitelům rozvíjet tvořivý styl práce a neomezoval je při uplatnění případných časových i metodických odlišností, které vycházejí z konkrétních potřeb žáků a ze zkušeností učitelů s efektivními způsoby výuky.

Boří doposud zažité hranice a již není pouhým kurikulárním dokumentem, nýbrž živým organizmem, který nově pedagogickým pracovníkům poskytuje dostatečný jak společný, tak i osobní prostor pro vlastní práci, aplikaci nových inovativních metod vzdělávání i následnou evaluaci.

Školní vzdělávací program je veřejné dokument přístupný pro pedagogickou i nepedagogickou veřejnost.

Obsah

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	6
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	7
2.1 Úplnost a velikost školy, součásti školy, umístění školy	7
2.2 Vybavení školy	7
2.2.1 Prostorové vybavení	7
2.2.2 Technické a materiální vybavení	9
2.2.3 Pedagogické a provozní zázemí	9
2.2.4 Hygienické zázemí, pitný režim, zdraví a bezpečnost	9
2.3 Charakteristika pedagogického sboru	9
2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	10
2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	10
2.5.1 Spolek rodičů a přátel školy, Školská rada	10
2.5.2 Komunikace s rodiči, třídní schůzky, konzultační hodiny, setkání třídních důvěrníků	10
2.5.3 Spolupráce s dalšími partnery školy	11
2.6 Autoevaluace školy	12
2.6.1 Hodnocení žáků	12
2.6.2 Klima školy	12
2.6.3 Materiálně-technické podmínky	13
2.6.4 Průběh vzdělávání	14
2.6.5 Řízení školy, pedagogičtí pracovníci, DVPP	14
2.6.6 Prezentace školy	16
2.6.7 Spolupráce s rodinou	17
3. CHARAKTERISTIKA ŠVP	18
3.1 Zaměření školy	18
3.2 Výchové a vzdělávací strategie	21
3.2.1 KLÍČOVÉ KOMPETENCE	23
3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	26
3.3.1 Podpůrná opatření 1. stupně	26
3.3.2 Podmínky k zajištění podpůrných opatření	27
3.3.3 Plán pedagogické podpory	27
3.3.4 Individuální vzdělávací plán	28
3.3.5 Vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením	28
3.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	28

3.5 Začlenění průřezových témat	30
3.5.1. Osobnostní a sociální výchova	30
3.5.2. Výchova demokratického občana.....	36
3.5.3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	36
3.5.4. Multikulturní výchova	37
3.5.5. Environmentální výchova	38
3.5.6. Mediální výchova	40
3.6 Standardy pro základní vzdělávání (od 1. 9. 2013).....	41
3.7 Program Začít spolu	42
3.7.1 ZÁKLADNÍ CÍLE	42
3.7.8 DEN VE TŘÍDĚ ZAČÍT SPOLU	48
Organizace vyučování	48
Struktura dne ve třídě Začít spolu.....	48
SPOLUPRÁCE S RODINOU:	49
Desatero pro spolupráci s rodinou.....	49
4. UČEBNÍ PLÁNY	52
4.1 Učební plán pro 1. stupeň.....	52
4.2 Učební plán pro 2. stupeň.....	53
5. UČEBNÍ OSNOVY OD 1. 9. 2020 (CHARAKTERISTIKA, VZDĚLÁVACÍ OBSAH) ..	54
5.1 Jazyk a jazyková komunikace.....	54
5.2 INFORMATIKA.....	113
INFORMATIKA - UČEBNÍ PLÁN	116
5.3 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	138
MATEMATIKA HEJNÉHO, 1. - 5. ROČNÍK	153
5.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT	168
5.5 ČLOVĚK A SPOLEČNOST	183
5.6 ČLOVĚK A PŘÍRODA	203

5.7 UMĚNÍ A KULTÚRA	233
5.8 ČLOVĚK A ZDRAVÍ	262
5.9 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	281
5.10 VOLITELNÉ PŘEDMĚTY	297
5.11 PŘEDMĚTY SPECIÁLNÍ PEDAGOGICKÉ PÉČE	321
6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ	327
6.1 Pravidla pro hodnocení	327
6.2 Zásady hodnocení	327
6.3 Stupně klasifikace a hodnocení	329
6.4 Výchovní opatření	330
6.5 Kritéria a ukazatele pro jednotlivé stupně hodnocení chování	331
6.6 Kritéria a ukazatele pro jednotlivé stupně hodnocení prospěchu	331
6.7 Komisionální a opravné zkoušky	334
6.8 Informační systém v hodnocení	335
6.9 Další ustanovení	335
7. NABÍDKA METOD VZDĚLÁVÁNÍ	337

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název vzdělávacího programu: **PRŮVODCE NA CESTĚ K CÍLI**
Obor vzdělávání: **79 – 01 – C/01 Základní škola**

PŘEDKLADATEL

Název školy: **Základní škola Praha - Kbely**
Adresa školy: **Albrechtická 732/1, 197 00 Praha 19**
Ředitel školy: **Mgr. Bc. Květoslav Přibil, MBA**
Kontakty: tel./fax: +420 286 852 209 | email: info@skola-kbely.cz
Autoři ŠVP: **Mgr. Bc. Květoslav Přibil, MBA, Bc. Petr Šeda,
Mgr. Jarmila Rambousková, Mgr. Eva Kulichová**
Spoluautor (program Začít spolu): **Mgr. Tereza Haklová**
Koordinátor ŠVP: **Mgr. Bc. Květoslav Přibil**

Identifikační číslo: 61 384 780
Identifikátor právnické osoby: 600 040 445
Identifikační znak organizace: 102 301 727

ZŘIZOVATEL

Název: **Městská část Praha 19, IČ 00 231 304**
Adresa: Semilská 43/1, 197 00 Praha 19
Kontakty: podatelna@kbely.mepnet.cz
info@kbely.mepnet.cz |
+420 284 08 08 11

PLATNOST DOKUMENTU **od 1. září 2021**

PROJEDNÁNO
pedagogickým sborem dne 26. 08. 2021

DÁNO NA VĚDOMÍ
školské radě dne 31. 08. 2021
zřizovateli dne 31. 08. 2021

V Praze dne 31. srpna 2021

Mgr. Bc. Květoslav Přibil, MBA
ředitel Základní školy Praha - Kbely

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Úplnost a velikost školy, součásti školy, umístění školy

Základní škola Praha - Kbely je úplná základní škola s devíti postupnými ročníky po třech až šesti paralelních třídách v ročníku. Její součástí kromě samotné školy jsou školní družina a sportovní hala. Školní jídelny, které se nacházejí v budovách školy a zabezpečují stravování pro žáky a zaměstnance školy, jsou samostatnou organizací.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA	IZO	102 301 727	kapacita	1 050 žáků
ŠKOLNÍ DRUŽINA	IZO	112 800 157	kapacita	470 žáků
ŠKOLNÍ JÍDELNA	IZO	102 473 579	kapacita	920 žáků

Do budoucna se počítá se zachováním pěti paralelních tříd v ročníku s přibližným počtem žáků okolo 1 050. Velká část našich žáků je trvalými obyvateli městské části Praha 19.

Škola je umístěna v klidné části Kbel mezi ulicí Toužimská a Albrechtická. Ze školy je blízko do centra městské části Prahy 19 i do centra hlavního města Prahy, ale především do přírody, která nabízí mnohé aktivity.

2.2 Vybavení školy

2.2.1 Prostorové vybavení

Škola se nachází ve dvou stavebně spojených budovách. Starší část, kde se převážně nacházejí třídy 2. stupně a nová část, která byla přistavěna v roce 2015 a nabízí bezpečný prostor pro žáky 1. - 3. tříd. Každá třída má svoji kmenovou učebnu.

ODBORNÉ UČEBNY A OSTATNÍ PROSTORY ŠKOLY URČENÉ KE VZDĚLÁVÁNÍ:

Učebna fyziky a chemie	učebna sloužící k výuce chemie a fyziky (vybavena na fyzikálně chemické pokusy pro běžnou výuku).
Učebna přírodovědných předmětů	učebna sloužící převážně k výuce přírodopisu (vybavená kromě jiného mikroskopy a učebními pomůckami).
Učebny jazyků	učebny jsou vybaveny na výuku cizích jazyků.
Pracovny informatiky	počítačové učebny na výuku informatiky s pracovišti s PC a dalším technickým zázemím.
Cvičná kuchyně	cvičná kuchyně vybavená dvěma kompletními kuchyňskými linkami a stoly s možností prostírání.

Učebna hudební výchovy	učebna určená k výuce hudební výchovy a nácviku školních hudebních vystoupení, vybavena klavírem, plasmou a ostatními hudebními nástroji i PC nebo audiopřehrávačem.
Keramická dílna	učebna sloužící k výuce výtvarné výchovy a kroužkům školní družiny.
Školní družina	samostatné učebny sloužící pro jednotlivá oddělení školní družiny - vždy pro žáky I. stupně.
Školní dílna	učebna sloužící k výuce pracovních činností.
Školní hřiště	univerzální plocha pro míčové sporty.
Venkovní učebna	nabízí prostor pro výuku celé třídy v příjemném klidu školní před-zahrady. Součástí je i samotně stojící altán.
Gymnastický sál	prostor pro výuku gymnastiky v rámci hodin tělesné výchovy.
Tělocvična	součástí školy je velká tělocvična, která je využívána ke všem tělesně výchovným aktivitám, které naplňují osobní vývoj.
Sportovní hala	od školního roku 2020/2021 je tzv. „krčkem“ spojena s novou budovou školy sportovní hala. Ta kromě běžných tělesně výchovných možností nabízí horolezeckou stěnu, posilovnu, saunu, zrcadlový sál a další exkluzivní možnosti pro inovativní tělesně výchovné prvky ve vzdělávání žáků základní školy.
Logopedická učebna	interaktivní logopedická učebna je nedílnou součástí školy i školního poradenského pracoviště a patří mezi jednu z nejvyužívanějších učeben naší školy.

2.2.2 Technické a materiální vybavení

Škola celkově disponuje více než 120 počítači napojenými na internet, jednou počítačovou učebnou, projekční technikou (dataprojektory, zpětnými projektory), videotechnikou (kamery, televize), audio-přehrávací technikou, interaktivní tabulí, dostatečným množstvím učebnic a učebních textů, výukových pomůcek, výukových počítačových programů, tělocvičným a jiným náčiním. Ve škole jsou zasítovány všechny učebny, ve všech kmenových třídách je pro výuku k dispozici PC, dataprojektor a internet. Veškeré materiální a technické vybavení se průběžně doplňuje a obměňuje.

2.2.3 Pedagogické a provozní zázemí

Ve škole se nachází celkem jedenáct kabinetů s dvěma až čtyřmi místy pro učitele, ředitelna pro ředitele a zástupce. Všechny kabiny jsou vybaveny počítači napojenými na internet. Pracovnice administrativy (ekonomie, personalistika, účetnictví) má vlastní provozní zázemí stejně jako školník a uklízečky.

2.2.4 Hygienické zázemí, pitný režim, zdraví a bezpečnost

Škola je vybavena dostatečným počtem toalet, umývár a sprchou. Všechny umývárny a umyvadla ve třídách jsou vybavena mýdlem a papírovými ručníky, většina umyvadel je vybavena rozvodem teplé a studené vody. Žáci mají oděv a obuv uložené v šatních skříňkách (jedna skříňka pro dva žáky). Každoročně probíhá průběžná obměna školního nábytku. Chodby jsou vybaveny sedacím nábytkem. Režim školy je zajištěn s ohledem na psychické a fyzické zdraví žáků. Během dopoledního vyučování jsou v nové i staré budově zajištěny nádoby s čají nebo vitamínovými nápoji. Škola zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví žáků organizačními opatřeními (dozory a uzamykáním školy). V nové budově je umístěn výtah, jsme bezbariérová škola, kromě prostoru čtyř učeben.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Odborná a pedagogická kvalifikace je 97 %. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je od 1. 9. 2020 orientováno na inovační procesy ve školství, jazykovou přípravu a odbornou přípravu formou celoškolního nebo individuálního vzdělávání nebo kurzy (NPI, SYPO, PAU, DOKÁŽU TO, PŠU aj.). Učitelé aplikující prvky Začít spolu prošli kurzy Začít spolu, 1. stupeň kurzy Hejného matematiky.

Učitelé spolupracují nejen při vytváření výchovných a vzdělávacích strategií a tvorbě pravidel hodnocení a autoevaluace, ale i v jiných oblastech školního života, ale mají možnost se ovlivňovat vzájemnými hospitacemi.

Věková struktura sboru je vyvážená, ve škole pracuje přibližně 60 pedagogických pracovníků.

2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Jsme příjemci grantu ESF: Šablony II., na které plynule naváží Šablony III., dále výzvy č. 49, Ovoce a zelenina do škol. Od roku 2020 jsme zařazeni v programu Rodiče vítáni a nově jsme účastníky projektu Světová škola, který statujeme od 1. 9. 2020. Mezi projekty podporující zdraví a pohyb dětí jsme si vybrali spolupráci s projektem Atletika do škol, který od 1. 9. 2020 rozšiřujeme napříč jednotlivými ročníky. Naším cílem je navázat spolupráci na projektu zaměřeném na Digitální gramotnost. Dále žádáme o zařazení a získání značky EKOŠKOLA.

2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči je jeden ze základních pilířů školy. Rodiče mohou po domluvě s učitelem kdykoli vstoupit do vyučování a vidět své dítě v jiné sociální roli. Tato otevřenost školy je všeobecně známá. Rodiče zveme na akce rodinné zábavy, které pro ně a jejich děti pořádáme (zahradní slavnost, dny otevřených dveří, jarmarky, kavárna...). Jsme rádi, pokud nám s organizací různých akcí nabídnou pomoc. O všech akcích školy informujeme na webových stránkách školy.

2.5.1 Spolek rodičů a přátel školy, Školská rada

Výbor občanského Spolku rodičů a přátel školy dlouhodobě dobře spolupracuje s vedením školy. Školská rada funguje na základě platné legislativy. Svolává ji ředitel školy a jejími členy jsou tři zástupci učitelů, tři zástupci rodičů a tři zástupci zřizovatele. Předsedou rady je paní místostarostka.

2.5.2 Komunikace s rodiči, třídní schůzky, konzultační hodiny, setkání třídních důvěrníků

Chápeme, že oboustranný tok informací mezi rodinou a školou je pro školní úspěšnost žáka nesmírně důležitý. Snažíme se hledat takové způsoby komunikace, aby o všech důležitých věcech týkajících se výchovy a vzdělání byl rodič v co nejkratší době a prokazatelně informován.

V aktuálním čase vkládáme příspěvky na web školy, zpravujeme nejen rodičovskou veřejnost o školních i mimoškolních aktivitách a o všem, co se týká školního života.

Dvakrát do roka se konají třídní schůzky, konzultační schůzky TRIO; toto setkání učitele, žáka a rodiče je velmi efektivní forma schůzek. Otevřeně na základě pravidel partnerských vztahů si učitelé a rodiče vyměňují názory a informace k jednotlivým žákům. V intimnějším prostředí schůzky se snáze vyjadřují vlastní stanoviska, přání a postřehy. Dále zavádíme rodičovské kavárny, setkání rodičů s veřejností v příjemném prostředí školy realizují manželé Křížovi ve spolupráci se školou. Pravidelně probíhá setkání třídních důvěrníků s ředitelem školy. Na tomto setkání tak dáváme zástupcům rodičů jednotlivých tříd prostor pro zodpovězení případných otázek.

2.5.3 Spolupráce s dalšími partnery školy

Se zřizovatelem školy, Městskou částí Praha 19 - Kbely, je dlouhodobá pravidelná a dobrá spolupráce. Jednáme se starostou města zejména v projednávání rozpočtu školy a jejího stavebního rozvoje nebo oprav. S pracovníky odboru školství a kultury jednáme zejména po stránce tvorby mzdového rozpočtu školy a výkaznictví. S Městskou částí Praha 19 - Kbely úzce spolupracujeme při slavnostních okamžicích života školy – zahájení nového školního roku nebo slavnostním vyřazení žáků, případně při návštěvách zahraničních partnerů. Kromě toho existuje dlouhodobá a dobrá spolupráce při školních i mimoškolních akcích školy s dalšími subjekty, které zřizuje městská část. Jedná se o Městskou knihovnu, OSPOD a městskou policii. Dále spolupracujeme s Environmentálním centrem Prales. Spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou a Speciálně pedagogickým centrem je dobrá. Pravidelná spolupráce je také mezi školou a dopravním hřištěm Praha 9 - Prosek.

2.6 Autoevaluace školy

2.6.1 Hodnocení žáků

Na naší škole sledujeme, měříme a hodnotíme podle vlastních následujících kritérií:

KRITÉRIUM	INDIKÁTOR	NÁSTROJE	ČAS
škola uznává rozdíly v tempu, myšlení, sociálních dovednostech a kulturních vlivech u jednotlivých žáků	učitel podporuje růst každého dítěte s ohledem na jeho vývojovou úroveň	pozorování (hospitace)	průběžně
	škola s úctou, ohledem a rovnoprávně jedná s dětmi různých ras, etnického původu, kultur a socioekonomické úrovně	dotazník	dle potřeby
škola uznává individuální potřeby dětí a vychází jim vstříc uzpůsobením vzdělávacích procesů	na základě spolupráce s poradenským zařízením vytváří škola IVP pro integrované žáky a všichni učitelé je respektují	IVP, zprávy z kontroly poraden. zařízení	1x ročně
	dětem s SPU škola nabízí individuální a podle finančních možností skupinovou reedukační péči	dokumentace reeduk. péče (tř. knihy)	1x ročně

2.6.2 Klima školy

KRITÉRIUM	INDIKÁTOR	NÁSTROJE	ČAS
pracovníci školy, žáci a rodiče se společně podílí na řízení školy a ovlivňují cestu jejího dalšího rozvoje	od 1. 10. 2021 1x měsíčně se schází Školní parlament a dává podněty vedení školy	zápisy z jednání Školního parlamentu	1x měs.
	minimálně 2x ročně se schází Výbor SRPŠ a minimálně 1 x ročně Školská rada, které navrhuje změny a dávají podněty ke zlepšení chodu školy	zápisy z jednání Výboru SRPŠ a Školské rady	2x ročně
	rodiče, žáci a pedagogičtí pracovníci se mají možnost vyjádřit k práci školy a možným plánovaným změnám	dotazník, rozhovor, diskuse, setkání třídních důvěrníků	dle potřeby

členové společenství respektují pravidla školy	od 1. 10. 2021 žáci ve Školním parlamentu vytvářejí Pravidla slušného chování, jednotliví třídní	existence Pravidel slušného chování a jejich zakomponování	
	učitelé, vedoucí ŠD si mohou pravidla dané skupiny konkretizovat	do školního řádu, třídní pravidla	
pedagogičtí pracovníci jdou dětem příkladem vzájemným respektem, spoluprací a komunikací	vzájemná pomoc, důvěra, aktivní naslouchání	pozorování	průběžně
žák má prostor ke komunikaci s pedagogickými pracovníky i mimo vyučování	učitel je po vyučování v prostorách školy dětem k dispozici dle předchozí domluvy	pozorování	průběžně

2.6.3 Materiálně-technické podmínky

KRITÉRIUM	INDIKÁTOR	NÁSTROJE	ČAS
žáci a učitelé v max. míře využívají didaktickou techniku a pomůcky, které jsou ve škole k dispozici	počítačová učebna i odborné učebny se běžně využívají ve vyučovaných předmětech	záznam v rezervačním archu	4x ročně
	žáci v rámci studijních potřeb využívají počítačovou učebnu mimo vyučování	záznam v počítačové učebně	2x ročně
	škola průběžně doplňuje knihy do školní knihovny dle požadavků vyučujících	záznam v seznamu knih knihovny	průběžně
	učitelé a žáci využívají k práci digitální fotoaparát, DVD přehrávač, CD přehrávač, interaktivní tabuli, tablety apod.	pozorování (hospitace)	průběžně

2.6.4 Průběh vzdělávání

KRITÉRIUM	INDIKÁTOR	NÁSTROJE	ČAS
učitel zavádí moderní vyučovací metody a formy vyučování	učitelé průběžně používají metody problémového vyučování, kritického myšlení, využívají aktivity kooperativního učení	pozorování (hospitace)	průběžně
žáci jsou stylem výuky vedeni ke vzájemné spolupráci	využití skupinové práce	pozorování (hospitace)	průběžně
	práce na předmětových, skupinových nebo třídních projektech	prezentace, dokumentace	průběžně
	zpravidla 1x ročně žáci spolupracují na celoškolském projektu	různé formy prezentace, dokumentace	1x ročně
učitelé vytvářejí příležitosti k neformálnímu učení, k upevnění sociálních vazeb	školské a mimoškolské aktivity	zápisy z porad, zápisy v třídní knize	průběžně

2.6.5 Řízení školy, pedagogičtí pracovníci, DVPP

KRITÉRIUM	INDIKÁTOR	NÁSTROJE	ČAS
pedagogičtí pracovníci se vzájemně respektují a poznávají styly práce, tím vytvářejí pozitivní klima školy	učitelé jednotlivých stupňů a také mezi I. a II. stupněm vzájemně spolupracují na jednotlivých projektech, učitelé mají možnost vzájemných hospitací	třídní kniha, hospitace, dokumentace, zápis v třídní knize	průběžně
všichni pedagogičtí pracovníci školy vytvářejí pozitivní obraz školy, podílejí se na jejím rozvoji a směřování	pedagogičtí pracovníci jsou průběžně seznamováni s plány vedení školy a mají prostor se k nim vyjádřit	zápisy z pedagogických rad nebo porad	4x ročně
	vedení školy podporuje inovativní přístupy ke vzdělávání	kritéria odměňování učitelů	průběžně
	učitelé jsou ke škole loajální	pozorování	Průběžně

učitelé zlepšují kvalitu své práce dalším vzděláváním	vedení školy podporuje DVPP a zavádění poznatků z nich do života školy	plán DVPP, kritéria odměňování učitelů	1x ročně
	učitelé se účastní dalšího vzdělávání podle individuálního výběru	potvrzení účasti na vzdělávání	průběžně
	učitelé se účastní dalšího vzdělávání při společných seminářích nebo kurzech	prezenční listina	průběžně
vedení školy pravidelnou kontrolní činností směřuje ke zlepšování kvality výukového procesu	ředitel školy na začátku školního roku seznámí pedagogické a provozní zaměstnance školy s plánem kontrol a hospitací	plán kontrol a hospitací, zápisy z hospitací	1x ročně
	vedení školy ve spolupráci se Školskou radou a zřizovatelem pravidelnými konzultacemi udržuje směr vývoje školy	zápis ze ŠR a výboru SRPŠ	min. 1x ročně
	provozní porady se konají dle potřeby	zápisy z porad	aktuálně
	zpravidla 1x měsíčně se konají porady vedení	zápisy z porad	1x měsíčně
	další informace se předávají ústně, pomocí internetu nebo vyvěšením na hlavní nástěnce ve sborovně	ve výroční zprávě	průběžně
pedagogičtí a provozní pracovníci informují vedení školy o nápadech, postřezích o skutečných nebo latentních problémech týkajících se chodu školy, výchovy a vzdělání žáků, komunikace s rodiči aj.	vedení školy zajišťuje finanční prostředky k chodu školy ze státní dotace, grantů a sponzorských darů	zápisy z porad	průběžně

2.6.6 Prezentace školy

KRITÉRIUM	INDIKÁTOR	NÁSTROJE	ČAS
škola prezentuje výsledky žákovských prací	vystavení prací žáků na chodbách školy, při zahradní slavnosti	obměna žák. prací	průběžně
	škola od 1. 11. 2021 vydává školní časopis	časopis	min. 2x ročně
	prezentace projektů na webu školy	uskutečnění a zveřejnění prezentace	průběžně
škola informuje veřejnost o své činnosti	vlastní webové stránky, které jsou denně aktualizovány	www stránky	1x denně
	vedoucí konkrétní školní nebo mimoškolní	www stránky a články v tisku	průběžně
	aktivity k ní umístí anotaci a fotografie na stránky školy, případně zašle do regionálního tisku – Kbelák, TV Kbely		
žáci přímo oslovují veřejnost	charitativní akce	prodej artefaktů nadace Život dětem, od 1. 9. 2020	2x ročně
	podklady pro dotazníky, ankety a výzkumy v rámci školních nebo třídních projektů	zpracované projekty	průběžně
škola pořádá akce pro žáky z okolních škol	sportovní turnaje	záznam z akce, fotografie, video	1x ročně
žáci se zúčastňují studijních, sportovních, uměleckých soutěží	předmětové olympiády, sportovní soutěže, výtvarné, recitační a pěvecké soutěže	umístění žáků	průběžně
škola pořádá akce pro veřejnost a žáky školy	den otevřených dveří, zahradní slavnost, jarmark	záznam z akce, fotografie, video, výsledková listina	min. 1x ročně
škola vytváří pro veřejnost informační a prezentační materiály	informace o škole - prezentační materiál	propagační materiál	průběžně
	školní/třídní kalendáře	kalendář	zpravidla 1x ročně

	škola vytváří novoročenky	novoročenka	1x ročně
škola informuje rodiče o prospěchu a chování žáků	třídní schůzky	pozdávka	min.2 x ročně

2.6.7 Spolupráce s rodinou

KRITÉRIUM	INDIKÁTOR	NÁSTROJE	ČAS
škola nabízí rodičům zhlédnout formy a metody práce běžně užívané ve vyučování	škola 1x ročně uspořádá pro rodiče den otevřených dveří	pozdávka, foto	1x ročně
škola nabízí rodičům návštěvu vyučovacích hodin	návštěva rodičů	domluva	po domluvě
škola zve rodiče na akce pořádané školou	den otevřených dveří, zahradní slavnost, jarmark	fotodokumentace, prezenční listina	zpravidla 1x ročně
škola dostatečně informuje rodiče o organizačních záležitostech a změnách v jejím životě	třídní schůzky, web školy	informační bulletin	zpravidla 1x za 2 měsíce
škola informuje rodiče o prospěchu a chování žáků	třídní schůzky, informační systém Bakaláři	pozdávka	min.2 x ročně

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP

3.1 Zaměření školy

Od školního roku 2021/2022 probíhá výuka podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání "Průvodce na cestě k cíli", vytvořeného podle RVP ZV týmem pedagogických pracovníků Základní školy Praha – Kbely, Albrechtická 732/1, 197 00 Praha 19. **Při aplikaci nového školního vzdělávacího programu je zohledněna situace související s uzavřením škol a distančním vzděláváním v době pandemie SARS-COV-2.**

Zaměření školy naznačuje struktura žáků. Škola se nově vydává několika proudy, které se vzájemně prolínají, spojují, ale zároveň se také ve volitelných předmětech specializují dle možností, a především zájmů všech našich žáků.

Specifika a důraz na určité oblasti výchovy a vzdělávání školu odlišují od ostatních škol, a tím dochází k její profilaci.

Škola umožňuje všem žákům rovný start do výchovně vzdělávacího procesu. Velkou pozornost škola věnuje jazykům, které vyučuje již od 1. ročníku a dle nové vzdělávací strategie, poskytuje žákům možnost úspěšně docílit všech dílčích výstupů. Nedílnou součástí výuky školy je integrace průřezových témat do všech vzdělávacích oblastí, které se plynule prolínají novým Školním vzdělávacím programem platným od 1. 9. 2021.

Otevřenost školy je realizována prostřednictvím celoškolních akcí jako jsou výukové dílny, projektové dny, Dny otevřených dveří, exkurze, výlety, adaptační kurzy, semináře pedagogů i žáků a společné programové výjezdy.

Pro rozvoj zájmů a využití volného času zajišťuje škola pestrnou nabídku zájmových činností v rámci školy a školní družiny.

Škola chápe své poslání jako službu žákům a jejich rodičům. Kvalitní komunikaci s rodičovskou veřejností umožňuje Sdružení přátel školy, dále třídní důvěrníci a nově také online třídní schůzky či konzultace.

Škola klade důraz na vzájemnou informovanost zaměstnanců, jejich kontrolu a na péči o ně.

Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogů, přenášení inovací, včetně zapojení studentů pedagogických fakult do praxe.

Jednou z priorit školy je rozšiřování a zkvalitňování prostor pro vyučování a zlepšování vybavení školy zařízením a pomůckami. Pro rok 2021/2022 se nám již podařilo zajistit například:

3D tiskárnu, díky které bude každá třída plně vybavena učebními pomůckami všech předmětových oblastí, a to vždy v aktuálním čase s probíranou látkou.

dále **Inovativní český vzdělávací koncept Škola můj projekt**, v jehož rámci **má škola možnost** realizovat nově vzniklý ucelený systém, který umožní dětem rozvíjet zodpovědnost za sebe a za svět kolem nich:

- » žákům dává do rukou vhodné nástroje a učí je s nimi pracovat,
- » pomáhá jim v hledání i rozvíjení jejich silných stránek a talentů,
- » systematicky je podporuje v objevování světa i sebe,
- » povzbuzuje je při hledání víry ve vlastní schopnosti,
- » inspiruje je k aktivnímu přístupu k životu,
- » vede je k tomu, aby neztratily kontakt se sebou samými, a přitom cítily odpovědnost za svět.

Žáci mohou prostřednictvím systému Mupy online získávat nové dovednosti z oblasti klíčových kompetencí, pracovat s vlastní myšlenkovou mapou a plynule rozšiřovat **vlastní digitální gramotnost**.

V neposlední řadě se nám podařilo **zajistit finance na rekonstrukci a modernizaci stávající IT učebny a vybudování další nové IT učebny**.

Školní vzdělávací program "Průvodce na cestě k cíli" reflektuje na pěti nových pilířích školy:

Propojení mezi mladšími a staršími žáky

Žáci nižších ročníků si začátkem září vyberou z nejstarších dětí svého nového kamaráda, ochránce a pomocníka, který jim pomáhá v počátečním poznávání školního života. Může se pochlubit se svými školními úspěchy, zběžně poznává, co všechno se "velké" děti učí. Díky tomuto vztahu, který se dle předpokladu změní na obecnější přátelství mezi mladšími a staršími dětmi, je cílem také prevence šikany. Nejstarší děti se tak kromě jiného nenásilně připravují na svoje další životní role. Vytváříme tedy bezpečné prostředí a příznivé sociální klima, které je základní podmínkou kvalitního učení. Toto pravidlo se uplatňuje v dalším pilíři školy.

Propojení mezi rodiči, učiteli a žáky

Škola se snaží o naplňování ideálního vztahu, ve kterém by rodina a škola měly směřovat ke vzájemné úctě a oboustranné výměně informací. Základem vztahu je partnerský přístup mezi žáky a učiteli, mezi rodiči a učiteli založený na vzájemném respektu. Tyto vztahové interakce ovlivňují zásadním způsobem celkové působení učitelů na žáky a volbu výukových metod a postupů k hodnocení výsledků výchovy a vzdělávání. Na škole nemá místo autoritativní ponižování žáků. Vytváříme takové prostředí, ve kterém žáci mohou sdělovat své názory a v relevantních situacích se podílet na spolurozhodování a spoluvytváření pravidel školního života s akceptací stanovení hranic a limitů.

Rodiče, pokud mají zájem, mohou navštěvovat hodiny výuky, kde mohou dítě poznat v jiném než rodinném prostředí. Snáze pak mohou pochopit postup vyučujícího, vztah ostatních dětí a samotné postavení svého dítěte uvnitř kolektivu. Učitel školy si po vzájemné domluvě s rodičem žáka vždy najde čas na setkání i mimo stanovené třídní schůzky. Mnohdy taková setkání sám vyvolává.

Propojení mezi školou a životem

Role školy se za poslední rok zásadně proměnila. Jedním z nejdůležitějších úkolů školy je její socializační funkce. Sociální gramotnost podle výzkumů rozhoduje o úspěchu a uplatnění žáka minimálně stejně jako tradiční cíle výuky – vědomosti a dovednosti. Škola vytváří množství aktivit, ve kterých se výuka neodehrává jenom ve školní budově. Intenzivněji se při nich rozvíjejí a upevňují žákovské kompetence. Učíme s pomocí různorodým zařazováním a výběrem témat, forem jejich prezentace, získáváním, tříděním a hodnocením informací. Žáci vycházejí do ulic, knihoven, muzeí, úřadů, a jiných institucí, vytvářejí a zpracovávají ankety, hovoří s pamětníky, vyhledávají exponáty, vizualizují výstupy, vytvářejí grafy. U těchto projektů se často využívá prvek vnitřního prožitku, který je v klasické výuce těžko dosažitelný.

Využíváme tedy prvek vnitřní motivace k efektivnějšímu učení a porozumění. Projekty nevnímáme jako ztrátu času, ale jako jedinečnou příležitost sociálně připravit žáky na reálný život.

K vytvoření specifických dovedností a upevnění získávaných kompetencí slouží dlouhodobé pravidelné aktivity školy, kterými jsou lyžařský výcvikový kurz a školy v přírodě.

Do této oblasti patří i aktivity CHARITATIVNÍCH AKCÍ, jako je organizování tzv. srdíčkových dnů, peříčkových dnů aj.

Nezanedbatelnou součástí výuky a výchovy jsou návštěvy a exkurze zajímavých institucí nebo lokalit.

Propojení mezi domovem a světem

Jedním z předpokladů pro kvalitní profesní uplatnění je kromě jiného jazyková komunikace a počítačová gramotnost. Výuce jazyků je věnována pozornost. Angličtina se od 1. 9. 2020 učí od 1. ročníku. Od 5. ročníku si žáci mohou zvolit i druhý cizí jazyk – němčinu. V některých ročnících se daří do výuky zapojit rodilého mluvčího.

Informační výuka a následná počítačová gramotnost je založena také na smysluplném využívání počítačů ve výuce – nejen při hodinách informatiky.

Žáci školy se podle možností zúčastňují jazykových a poznávacích zahraničních výletů a exkurzí.

Propojení mezi učiteli 1. a 2. stupně

Žák procházející celým základním vzděláváním musí pociťovat jednotnost a sepatost výchovných strategií a postupů mezi učiteli na 1. a 2. stupni. Předpokladem propojení je kvalitní týmová spolupráce mezi učiteli. Jedním z jejích prvků jsou formy vzdělávání pro všechny pedagogické pracovníky školy, ať se jedná o dlouhodobé vzdělání (Čtením a psaním ke kritickému myšlení – RWCT), nebo krátkodobé semináře a kurzy. Dále to jsou vzájemné hospitace mezi učiteli jednotlivého stupně nebo mezi vyučujícími jednotlivých stupňů.

Klima školy úspěšně od školního roku 2019/2020 budujeme a již je z větší části příznivé, demokratické s jasně vymezenými pravidly chování žáků k sobě navzájem a k učitelům. Jsou dané pravidly chování, která vycházejí ze školního řádu. Škola je řízena na demokratických principech s vnitřní hierarchií a jasnými kompetencemi. Vytváříme pocit sounáležitosti se školou, vytváříme partnerské vztahy, které napomůžou žákům v řešení jejich možných výchovných nebo vzdělávacích problémů. Snáze se pak otevřeně komunikuje s vyučujícím. Vytváříme pocit hrdosti na školu.

Škola má snahu zajistit svým žákům kvalitní základní všeobecné vzdělání orientované na životní praxi a další studium. Vzdělávací metody a prostředky směřují k utváření a rozvíjení žákovy osobnosti, především však vedou žáky k samostatnosti, tvořivosti, přemýšlení, vzájemné toleranci a úctě, k rozvoji komunikačních dovedností a spolupráci.

Škola podporuje celkový rozvoj osobnosti s důrazem na zdravý životní styl a vytváří podmínky pro smysluplné využití volného času v zájmových aktivitách.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

V průběhu povinné školní docházky rozvíjíme klíčové kompetence, tvoříme tak základ pro celoživotní učení, orientaci v praktickém životě, uplatnění na trhu práce. Motivujeme k učení, učíme žáky sebehodnocení. Ve výuce využíváme různých forem a metod práce, vyučujeme jak frontálně, tak i používáme práci ve dvojicích, skupinách. Vyučující zařazují do svých hodin prvky kritického myšlení (např. brainstorming, myšlenkové mapy, klíčová slova, čtení s předvídáním, pětílístek, diamant, skládkové učení, srovnávací tabulky), vždy s ohledem na vhodnost a četnost použití. Rozvíjí se tandemová výuka.

Aby byly naplněny cíle základního vzdělávání, jejichž smyslem je vyzrálá osobnost žáka na základě jeho individuálních dispozic, vedeme ho na naší škole k tomu, aby:

- » v případě konfliktu argumentoval a hledal kompromis,
- » neprosazoval jen sebe, dával prostor ostatním, aby se vyjádřili,
- » toleroval názor druhého a nevnucoval mu svůj,
- » promýšlel sdělení, myšlenky zformuloval jasně, srozumitelně, stručně,

- » byl slušný, tolerantní,
- » byl empatický vůči svému okolí,
- » nedělal ukvapené názory, uměl si porovnat pro a proti při vytváření svého názoru,
- » vyslechl okolí, teprve pak vyjádřil svůj názor, za kterým by měl stát, pokud je přesvědčen o jeho správnosti věcně argumentoval k tématu,
- » poznal základní gesta, postoje a prvky neverbální komunikace,
- » volil vhodné způsoby a metody k učení,
- » organizoval a řídil vlastní učení,
- » vyhledával a třídil informace, využíval dřívějších znalostí a vědomostí jako základny k přijímání nových poznatků a vkládal je do již známých situací - vyslovoval domněnky,
- » uváděl věci do souvislostí, propojoval do širších celků,
- » experimentoval,
- » využíval různé informační zdroje,
- » poznával smysl a cíl učení,
- » kriticky hodnotil výsledky svého učení a diskutoval o nich,
- » plánoval, jak učení zdokonalovat,
- » využíval metod kritického myšlení, se kterými byl seznámen při vyučování,
- » využíval metod logických, matematických a empirických,
- » v případě pochybností ověřoval správnost svého řešení u jiného zdroje (spolužák, učitel, kniha),
- » objektivně zhodnotil svůj výkon (nepodceňoval se, nepřeceňoval se),
- » sebekriticky porovnal svůj výkon s ostatními,
- » sledoval vlastní pokrok při zdolávání problémů a dokázal ho slovně vyjádřit: „(ne)povedlo se mi to, protože...“,
- » předvídal následky svého jednání a předcházел vzniku problému,
- » nenechal se odradit nezdarem a vytrvale hledal konečné řešení,
- » aktivně spolupracoval ve skupině,
- » nabízel své a zároveň respektoval názory druhých -spoluvytvářel a respektoval pravidla,
- » přispíval k budování motivujícího a pohodového prostředí ve skupině, aby se sám ani ostatní spolužáci nestyděli a nebáli prezentovat názor -poznal šikanu (i v začátcích), zaujal stanovisko, zastal se šikanovaného, byl schopen oznámit věc učiteli - vědomě slovně ani fyzicky neubližoval,
- » vyslechl názor, a přemýšlel, jak jej využít ve prospěch svůj a celku,
- » upevňoval své sebevědomí, sebedůvěru a sebeúctu,
- » formuloval své myšlenky,
- » pracoval podle svých možností na svém rozvoji,
- » respektoval práva a kulturní rozdíly spolužáků,

- » choval se slušně a ohleduplně k druhým, nepoužíval násilí,
- » si byl vědom svých práv a povinností, plnil své povinnosti,
- » rozhodoval o svém konání s vědomím možných následků,
- » jednal zodpovědně,
- » poskytl podle svých možností první pomoc, chránil zdraví své i ostatních,
- » zapojil se dle svých možností do kulturních a sportovních aktivit,
- » chránil životní prostředí a dodržoval pravidla s tím související,
- » respektoval a chránil naše kulturní a historické památky,
- » udržoval pořádek na pracovním místě,
- » používal nástroje a vybavení specializovaných učeben,
- » zbytečně neplýtl materiálem,
- » šetřil zařízení učeben, školní prostory,
- » dodržoval při práci všechna pravidla a řády,
- » pracoval podle návodu a zadaných instrukcí,
- » volil efektivní pracovní postup,
- » se nebál vytvářet nové pracovní postupy vedoucí k cíli,
- » byl schopen odvést dobrý pracovní výkon v různých situacích a podmínkách,
- » prováděl běžné pracovní úkony,
- » pracoval tak, aby neohrozil zdraví své ani ostatních,
- » zhodnotil své pracovní výsledky a podle nich volil typ dalšího vzdělávání -se zodpovědnou a kvalitní prací připravoval na uplatnění ve světě práce,
- » **orientoval se v digitálním prostředí,**
- » **využíval digitálních technologií bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě**
- » **digitální technologie dokázal používat při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.**

3.2.1 KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot nezbytných pro rozvoj osobnosti a začlenění do společnosti. Naším cílem je vybavit každého žáka souborem těchto kompetencí tak, aby měl kvalitní základ pro svůj další rozvoj po opuštění základní školy, aby se dokázal dobře orientovat v životě, uplatnit se na trhu práce a byl motivován k celoživotnímu učení.

3.2.1.1 *Kompetence k učení*

je důležitou kompetencí pro další vzdělávání a celoživotní učení.
Vedeme žáka k tomu, aby:

- » vyhledával a třídil informace, využíval dřívějších znalostí a vědomostí jako základny k přijímání nových poznatků a vkládal je do již známých situací-propojoval informace, volně domýšlel,
- » **vyslovoval domněnky,**
- » aplikoval naučené v praxi,

- » **uváděl věci do souvislostí, propojoval do širších celků,**
- » samostatně pozoroval,
- » **experimentoval,**
- » využíval různé informační zdroje,
- » **poznával smysl a cíl učení,**
- » plánoval si, jak své učení zdokonalovat,
- » **kriticky hodnotil výsledky svého učení a diskutoval o nich.**

3.2.1.2 *Kompetence k řešení problémů*

využitím projektů ve výuce, na různých zážitkových akcích školy vytváříme podmínky k tomu, aby se žák učil rozvíjet tuto kompetenci. Naším cílem je vést ho k tomu, aby:

- » hledal různá řešení problémů v různých situacích, jak ve vyučovacím procesu, tak v životě využíval metod logických, matematických a empirických,
- » **předvídal následky svého jednání, předcházel tím vzniku problému,**
- » nenechal se odradit nezdarem a vytrvale hledal konečné řešení,
- » **osvědčené postupy užíval v podobných situacích,**
- » pracoval s PC (výukové programy, internet),
- » **poznal šikanu (i v začátcích), zaujal stanovisko, zastal se šikanovaného, byl schopen oznámit věc učiteli,**
- » vyhledával informace z knih a časopisů,
- » pracoval s cizojazyčným slovníkem, s různými atlasy,
- » **využíval metod kritického myšlení, se kterými byl seznámen při vyučování.**

Při sebehodnocení vedeme žáka k tomu, aby:

- » objektivně zhodnotil svůj výkon (nepodceňoval se, nepřeceňoval se),
- » **sebekriticky porovnával svůj výkon s ostatními,**
- » sledoval vlastní pokrok při zdolávání problémů a dokázal ho slovně vyjádřit: „(ne) povedlo se mi to, protože...“.

3.2.1.3 *Kompetence komunikativní*

je nezbytná pro úspěšné začlenění jedince do společnosti. Naším cílem je, aby žák:

- » dokázal účinně a všestranně komunikovat v různých situacích, s různými lidmi. Využíváme v hodinách skupinové práce, kde se žák učí nejen komunikovat s vrstevníky, ale i toleranci a empatii,
- » **promýšlel sdělení, myšlenky formuloval jasně, srozumitelně, stručně,**
- » byl při komunikaci slušný při jednání s dospělými,

- » **nedělal ukvapené názory, uměl si porovnat pro a proti při vytváření svého názoru -vyslechl jiné názory a diskutoval o nich.**

3.2.1.4 Kompetence sociální a personální

je založena na mezilidských vztazích, schopnosti fungovat úspěšně v kolektivu. Klademe důraz na respektování a spoluvytváření pravidel, rozvoj aktivní spolupráce ve skupině, vedeme žáka k tomu, aby:

- » přispíval k budování motivujícího a pohodového prostředí ve skupině, aby se sám ani ostatní spolužáci nestyděli a nebáli vyjádřit svůj názor -uměl požádat o pomoc a také ji poskytnout potřebnému,
- » **vědomě neubližoval ani slovně,**
- » upevňoval své sebevědomí, sebedůvěru a sebeúctu,
- » **dokázal být dobrým „týmovým hráčem“.**

3.2.1.5 Kompetence občanské

rozvíjejí vztah jedince ke společnosti, právům, povinnostem a k druhým lidem. Vedeme žáka k tomu, aby:

- » se projevoval jako svobodná osobnost, které si je vědoma svých práv, ale také povinností,
- » **respektoval práva a kulturní rozdíly spolužáků,**
- » se choval slušně a ohleduplně k druhým, nepoužíval násilí,
- » **rozhodoval o svém konání s vědomím možných následků,**
- » jednal zodpovědně,
- » **chránil zdraví své i ostatních,**
- » chránil životní prostředí a dodržoval pravidla s tím související.

3.2.1.6 Kompetence pracovní

zakládá jednu z možností, jak se uplatnit na trhu práce. Vedeme žáka k tomu, aby:

- » rozvíjel své schopnosti a prakticky využil nabytých vědomostí tak, aby se v budoucnu dobře uplatnil na trhu práce,
- » **zhodnotil své pracovní výsledky a podle nich volil typ dalšího vzdělávání,**
- » se zodpovědně a kvalitní prací připravoval na uplatnění ve světě práce,
- » **udržoval pořádek na pracovním místě,**
- » dodržoval při práci všechna pravidla a řády,
- » **se nebál vytvářet nové pracovní postupy vedoucí k cíli,**
- » byl schopen odvést dobrý pracovní výkon v různých situacích a podmínkách,
- » **pracoval tak, aby neohrozil zdraví své ani ostatních.**

3.2.1.7 Kompetence digitální

zakládá jednu z možností, jak se uplatnit na trhu práce. Vedeme žáka k tomu, aby:

- » ovládal běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby,
- » **využíval digitální zařízení při učení i při zapojení do života školy a do společnosti,**
- » samostatně rozhodoval, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít,
- » **získával, vyhledával, kriticky posuzoval, spravoval a sdílel data, informace a digitální obsah, k tomu volil postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu,**
- » vytvářel a upravoval digitální obsah, kombinoval různé formáty, vyjadřoval se za pomoci digitálních prostředků,
- » **využíval digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce,**
- » chápal význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamoval se s novými technologiemi, kriticky hodnotil jejich přínosy a reflektoval rizika jejich využívání,
- » **předcházel situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednal eticky.**

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňujeme i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

Účelem podpory vzdělávání žáků s SVP je maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření.

3.3.1 Podpůrná opatření 1. stupně

Podpůrná opatření prvního stupně slouží ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáka (např. pomalejší tempo práce, drobné obtíže ve čtení, psaní, počítání, problémy se zapomínáním, drobné obtíže v koncentraci pozornosti

atd.), u nichž je možné prostřednictvím mírných úprav v režimu školní výuky a domácí přípravy dosáhnout zlepšení; zahrnují také podporu žáků z důvodů akcelerovaného vývoje školních dovedností. Obtíže žáka jsou dále vyvolané zejména aktuálně nepříznivým zdravotním nebo psychickým stavem, případně se jedná o dlouhodobé problémy malého rozsahu a intenzity. Úpravy ve vzdělávání žáka navrhuji pedagogičtí pracovníci, přitom spolupracují s pedagogickým pracovníkem poskytujícím poradenské služby ve škole (výchovný poradce, metodik prevence) a zletilým žákem nebo zákonným zástupcem žáka. Škola zohledňuje sociální status, vztahovou síť žáka a jeho sociální a rodinné prostředí.

3.3.2 Podmínky k zajištění podpůrných opatření

- » Zpracování plánu pedagogické podpory (PLPP).
- » Pravidelné konzultace pedagogických pracovníků a vyhodnocování zvolených postupů.
- » Materiální podpora se poskytuje podle podmínek školy.

Poskytování poradenské pomoci ve škole zajišťují zejména poradenští pracovníci školy: školní metodik prevence se věnuje péči o žáky s rizikovým chováním a prevenci rizikového chování, speciální pedagog a výchovný poradce se věnují podpoře žáků a pedagogických pracovníků při vzdělávání žáků s potřebou uplatňování podpůrných opatření. Poradenský pracovník školy spolupracuje s dalšími pedagogickými pracovníky, zejména s třídními učiteli, a zajišťuje pravidelnou komunikaci se zákonným zástupcem žáka. Pravidelně komunikuje se školskými poradenskými zařízeními, která zajišťují návrhy podpůrných opatření a podílejí se na jejich realizaci ve školách.

Klade se důraz na individualizaci výuky (zahrnuje zohledňování individuálních potřeb žáka, respektování pracovních specifík žáka, stylů učení, doplňující výklad nebo procvičování, princip multisenzorického přístupu, nastavení dílčích cílů tak, aby žák mohl prožívat úspěch, opakované vrácení se ke klíčovým pojmům a dovednostem aj.).

Volí se taková forma práce, která umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby, respektování pracovního tempa žáka, stanovení odlišných časových limitů pro plnění úkolů.

3.3.3 Plán pedagogické podpory

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci speciálního pedagoga a výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností.

PLPP obsahuje popis obtíží žáka, podpůrná opatření a cíle podpory. S PLPP seznámí třídní učitel zákonného zástupce. Třídní učitel společně s ostatními

vyučujícími daného žáka a výchovným poradcem nejpozději po 3 měsících vyhodnotí, zda PLPP vede k daným cílům, případně doporučí zákonným zástupcům žáka návštěvu poradenského zařízení.

3.3.4 Individuální vzdělávací plán

Zařazení žáků do 2. a vyššího stupně pedagogické podpory se děje na základě vyšetření v poradenském zařízení. Podle vyšetření a doporučení poradny je těmto žákům vypracován IVP. Na jeho tvorbě se podílí speciální pedagog, výchovný poradce, třídní učitel a vyučující jednotlivých předmětů. V IVP uvádíme závěry a doporučení z vyšetření v ŠPZ, na co se konkrétně v reedukaci zaměříme, pomůcky, které se budou při nápravě používat, způsob hodnocení, termíny reedukační péče. Dále je přesně definováno, v jakých předmětech se upravuje obsah, rozsah učiva a způsob hodnocení žáka. Učitelé těchto žáků jsou seznámeni s IVP, který respektuje žákovské potřeby na vzdělávání, a konzultují další záležitosti se speciálním pedagogem a výchovným poradcem.

IVP je vyhodnocován 2x ročně. Vyučující zhodnotí, jak jsou naplňovány cíle podpory, a třídní učitel poté konzultuje se zákonným zástupcem na schůzce Trio. 1x ročně vyhodnocuje IVP výchovný poradce s pracovníkem ŠPZ.

Žákům zařazeným do 2. a vyššího stupně podpůrných opatření na základě doporučení ŠPZ poskytujeme pedagogickou intervenci v rozsahu definovaném v tomto doporučení.

3.3.5 Vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Při vzdělávání žáků s LMP zohledníme jejich problémy v učení.

Mezi podpůrná opatření, která kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením používáme, zařadíme posilování kognitivních schopností, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů, pravidelné a systematické doučování ve škole, podporu přípravy na školu v rodině, podporu osvojování jazykových dovedností, podporu poskytovanou v součinnosti asistenta pedagoga.

3.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Zařazení nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte.

V rámci vyučování projevují tito žáci kvalitní koncentraci, dobrou paměť, zálibu v řešení problémových úloh a svými znalostmi přesahují stanovené požadavky. Umožňujeme jim pracovat na počítači (vzdělávací programy), individuálně pracovat s naučnou literaturou (hlavolamy, kvízy, záhady, problémové úlohy). V naučných předmětech jsou jim zadávány náročnější samostatné úkoly (referáty k probíranému učivu, zajímavosti, technické novinky...), jsou pověřováni vedením a řízením skupin či přípravou soutěží do vyučovacích hodin.

Na žáky s hudebním nadáním klade učitel vyšší nároky odpovídající jejich dovednostem a schopnostem. Vhodným způsobem je zapojuje do činností v hodině – mohou doprovázet na hudební nástroj, předzpívat píseň. Žákům výtvarně nadaným jsou zadávány náročnější práce – volí různé techniky, jsou podporováni v mimoškolních aktivitách. Žáci nadaní spíše technicky a manuálně zruční jsou směřováni k zapojení do zájmových aktivit organizovaných školou.

Pohybově nadaní žáci jsou podporováni v rozvíjení všech pohybových aktivit, především těch, kde žák projevuje největší zájem a talent. Žáci jsou zapojováni do sportovních soutěží, ať už v rámci školy, nebo mimo ni.

Usměrňujeme žáky v osobnostní výchově, vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším a spolupracovat s nimi. Není výjimkou, že vyniká-li žák v jedné oblasti, v jiné je průměrný.

Na základě doporučení PPP nebo SPC je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období, než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

3.5 Začlenění průřezových témat

3.5.1. Osobnostní a sociální výchova

3.5.1.1 Rozvoj schopností poznávání - integrace do výuky

ČESKÝ JAZYK

- 1. ročník Nauka o slově
- 2. ročník Nauka o slově
Význam slov
- 3. ročník Význam slov
- 4. ročník Plynulé čtení
Slovní druhy
Vyjmenovaná slova
- 5. ročník Plynulé čtení
Vyjmenovaná slova
- 6. ročník Úvod o českém jazyce
Zvuková stránka jazyka

PŘÍRODOVĚDA

- 4. ročník Rozmanitost přírody
- 5. ročník Rozmanitost přírody

VLASTIVĚDA

- 4. ročník Místo, kde žijeme

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

- 6. ročník Život ve společnosti

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

- 8. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
- 9. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti

MATEMATIKA

- 1. ročník Čas
Orientace v prostoru
Číslo 0-20
- 2. ročník Číselný obor 0-100
Rýsování úseček a měření
jejich délek
- 3. ročník Číselný obor 0-1 000
Násobení a dělení
- 4. ročník Číselný obor do 1 000 000
Zlomky
- 5. ročník Přirozená čísla
Desetinná čísla
- 8. ročník Lineární rovnice

PRVOUKA

- 1. ročník Lidé a čas
- 2. ročník Lidé a čas
- 3. ročník Lidé kolem nás
Lidé a čas
Rozmanitost přírody

ANGLICKÝ JAZYK

- 3. ročník Jednoduchá sdělení
Slovní zásoba a tvoření slov
Gramatické struktury
- 4. ročník Gramatické struktury
- 5. ročník Gramatické struktury

CHEMIE

- 8. ročník Pozorování, pokus a
bezpečnost práce
Částicové složení látek a
chemické prvky
Chemické reakce
Solí, stupnice pH
- 9. ročník Výpočty
Uhlovodíky - organické
sloučeniny
Deriváty uhlovodíků
Rychlost chemických reakcí
Chemie a společnost

HUDEBNÍ VÝCHOVA

- 1. ročník Vokální činnosti
- 2. ročník Vokální činnosti
- 3. ročník Vokální činnosti
- 5. ročník Vokální činnosti

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

- Šikana a kyberšikana

PRACOVNÍ ČINNOSTI

- 1. ročník Práce s drobným
materiálem
Konstrukční činnosti
- 2. ročník Konstrukční činnosti
Práce s drobným
materiálem
- 3. ročník Práce s drobným mater.
Konstrukční činnosti
- 4. ročník Práce s drobným mater.
Konstrukční činnosti
- 5. ročník Práce s drobným mater.
Konstrukční činnosti

PŘÍRODOPIS

- 6. ročník Obecná biologie
Biologie hub
Biologie rostlin
Biologie živočichů
Praktické poznávání přírody
- 7. ročník Biologie rostlin
Biologie živočichů
Praktické poznávání přírody
- 9. ročník Neživá příroda

3.5.1.2 Sebepoznání a sebepojetí - integrace do výuky

ANGLICKÝ JAZYK

- 7. ročník Jednoduchá sdělení

ČESKÝ JAZYK

- 6. ročník Stylistické útvary

TĚLESNÁ VÝCHOVA

- 9. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň
pohybových dovedností
Činnosti podporující
pohybové učení

HUDEBNÍ VÝCHOVA

- 9. ročník Vokální činnosti

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

- 7. ročník Dospívání

3.5.1.3 Seberegulace a sebeorganizace

ČESKÝ JAZYK

- 6. ročník Stylistické útvary
- 8. ročník Stylistické útvary
- 9. ročník Skladba

PRVOUKA

- 1. ročník Lidé kolem nás

HUDEBNÍ VÝCHOVA

- 7. ročník Hudebně pohybové činnosti

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

- Auto-destruktivní závislosti

TĚLESNÁ VÝCHOVA

- 4. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň
pohybových dovedností
Činnosti podporující
pohybové učení
- 5. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň
pohybových dovedností
Činnosti podporující
pohybové učení
- 6. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň
pohybových dovedností
Činnosti podporující
pohybové učení
- 7. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň
pohybových dovedností
Činnosti podporující
pohybové učení
- 8. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň
pohybových dovedností
Činnosti podporující
pohybové učení
- 9. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň
pohybových dovedností
Činnosti podporující
pohybové učení

PRACOVNÍ ČINNOSTI

- 1. ročník Práce s drobným materiálem
Příprava pokrmů
- 2. ročník Příprava pokrmů
Práce s drobným materiálem
- 3. ročník Práce s drobným materiálem
Příprava pokrmů
- 4. ročník Práce s drobným materiálem
Příprava pokrmů
- 5. ročník Práce s drobným materiálem
- 6. ročník Jednoduché pracovní operace a postupy

3.5.1.4 Psychohygienu

PŘÍRODOVĚDA

- 4. ročník Člověk a jeho zdraví
- 5. ročník Rozmanitost přírody
Člověk a jeho zdraví

PRVOUKA

- 1. ročník Lidé kolem nás
Člověk a jeho zdraví
- 2. ročník Lidé kolem nás
Člověk a jeho zdraví

OBČANSKÁ VÝCHOVA

- 6. ročník Život ve společnosti
- 8. ročník Člověk a citový život

PŘÍRODOPIS

Biologie člověka

TĚLESNÁ VÝCHOVA

- 1. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň
pohybových dovedností
Činnosti podporující
pohybové učení
- 2. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň
pohybových dovedností
- 3. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň
pohybových dovedností
Činnosti podporující
pohybové učení
- 4. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň
pohybových dovedností
Činnosti podporující
pohybové učení
- 5. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň
pohybových dovedností
Činnosti podporující
pohybové učení
- 6. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň
pohybových dovedností
Činnosti podporující
pohybové učení
- 7. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň
pohybových dovedností
Činnosti podporující
pohybové učení
- 8. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň
pohybových dovedností
Činnosti podporující
pohybové učení
- 9. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň
pohybových dovedností
Činnosti podporující
pohybové učení

HUDEBNÍ VÝCHOVA

- 1. ročník Vokální činnosti
- 2. ročník Vokální činnosti
- 3. ročník Vokální činnosti
- 4. ročník Vokální činnosti
- 5. ročník Vokální činnosti
- 6. ročník Vokální činnosti
- 7. ročník Vokální činnosti
- 8. ročník Vokální činnosti
- 9. ročník Vokální činnosti

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Tělesná a duševní hygiena
Denní režim

3.5.1.5 Kreativita

ČESKÝ JAZYK

- 7. ročník Stylistické útvary
- 8. ročník Stylistické útvary

MATEMATIKA

- 3. ročník Nestandardní úlohy
- 4. ročník Nestandardní úlohy
- 5. ročník Nestandardní úlohy

HUDEBNÍ VÝCHOVA

- 1. ročník Instrumentální činnosti
Hudebně pohybové činnosti
- 2. ročník Instrumentální činnosti
Hudebně pohybové činnosti
- 3. ročník Instrumentální činnosti
Hudebně pohybové činnosti
- 4. ročník Instrumentální činnosti
Hudebně pohybové činnosti
- 5. ročník Instrumentální činnosti
Hudebně pohybové činnosti
- 6. ročník Instrumentální činnosti
- 7. ročník Instrumentální činnosti
- 8. ročník Instrumentální činnosti
- 9. ročník Instrumentální činnosti

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

- 1. ročník Uplatňování subjektivity
- 2. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
- 3. ročník Uplatňování subjektivity
Ověřování komunikačních účinků
- 4. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
Uplatňování subjektivity
- 5. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
Uplatňování subjektivity
Ověřování komunikačních účinků
- 6. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
Uplatňování subjektivity
Ověřování komunikačních účinků
- 7. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
Uplatňování subjektivity
Ověřování komunikačních účinků
- 8. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
Uplatňování subjektivity
Ověřování komunikačních účinků
- 9. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
Uplatňování subjektivity
Ověřování komunikačních účinků

PRACOVNÍ ČINNOSTI

- 1. ročník Práce s drobným materiálem
Konstrukční činnosti
- 2. ročník Konstrukční činnosti
Práce s drobným materiálem
- 3. ročník Práce s drobným materiálem
Konstrukční činnosti
- 4. ročník Práce s drobným materiálem
Konstrukční činnosti
- 5. ročník Práce s drobným materiálem
Konstrukční činnosti
- 6. ročník Technické náčrtky a výkresy

3.5.1.6 Poznávání lidí

ANGLICKÝ JAZYK

- 6. ročník Jednoduchá sdělení
Tematické okruhy
- 8. ročník Jednoduchá sdělení

ČESKÝ JAZYK

- 2. ročník Druhy vět
- 3. ročník Rozvíjení hlasu
Věta a souvětí
Základy literatury
- 6. ročník Skladba

NĚMECKÝ JAZYK

Tematické okruhy

VLASTIVĚDA

- 4. ročník Lidé kolem nás

DĚJEPIS

- 7. ročník Raný novověk
- 6. ročník Naše škola, naše obec
- 8. ročník Člověk a rodinný život
Člověk a občanský život

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity
Mezilidské vztahy
Vztahy ve dvojici

TĚLESNÁ VÝCHOVA

- 1. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující pohybové učení
- 2. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
- 3. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující pohybové učení

3.5.1.7 Mezilidské vztahy

ANGLICKÝ JAZYK

4. ročník Jednoduchá sdělení

ČESKÝ JAZYK

9. ročník Stylistické útvary

NĚMECKÝ JAZYK

Jednoduchá sdělení

PRVOUKA

1. ročník Lidé kolem nás
2. ročník Lidé kolem nás

NĚMECKÝ JAZYK

Tematické okruhy

VLASTIVĚDA

4. ročník Lidé kolem nás
5. ročník Lidé kolem nás

OBČANSKÁ VÝCHOVA

6. ročník Život ve společnosti
8. ročník Člověk a citový život
Člověk a rodinný život
Člověk a občanský život

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity
Mezilidské vztahy
Vztahy ve dvojici
Sexuální dospívání a reprodukční zdraví

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující pohybové učení

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Příprava pokrmů

3.5.1.8 Komunikace

ČESKÝ JAZYK

1. ročník Komunikační situace
Nauka o slově
Reprodukce textu
2. ročník Komunikační situace
Komunikační prostředky a výrazy
Nauka o slově
Význam slov
Mluvený projev
Reprodukce textu
Ličení atmosféry textu
3. ročník Komunikační situace
Komunikační pravidla
Rozvíjení hlasu
Základy literatury
Význam slov
Mluvený projev
4. ročník Pravidla dialogu
Členění vět
Tvořivé činnosti
5. ročník Pravidla dialogu
Členění vět
6. ročník Zvuková stránka jazyka
7. ročník Nauka o tvoření slov
9. ročník Stylistické útvary

ANGLICKÝ & NĚMECKÝ JAZYK

3. ročník Jednoduchá sdělení
Tematické okruhy
Slovní zásoba a tvoření slov
4. ročník Jednoduchá sdělení
Tematické okruhy
5. ročník Jednoduchá sdělení
Tematické okruhy
Slovní zásoba a tvoření slov
6. ročník Jednoduchá sdělení
Tematické okruhy
7. ročník Jednoduchá sdělení
Tematické okruhy
8. ročník Jednoduchá sdělení
Tematické okruhy
9. ročník Jednoduchá sdělení

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Instrumentální činnost
Hudebně pohybové činnosti

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity
Šikana a kyberšikana
Mezilidské vztahy
Vztahy ve dvojici

TĚLESNÁ VÝCHOVA

6. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující pohybové učení
7. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující pohybové učení
8. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující pohybové učení
9. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující pohybové učení

3.5.1.9 Kooperace a kompetice

ANGLICKÝ JAZYK

4. ročník Tematické okruhy
Slovní zásoba a tvoření slov
5. ročník Tematické okruhy
Slovní zásoba a tvoření slov

ČESKÝ JAZYK

2. ročník Druhy vět
3. ročník Věta a souvětí
4. ročník Tvořivé činnosti
5. ročník Tvořivé činnosti s literárním
textem
6. ročník Skladba

TĚLESNÁ VÝCHOVA

1. - 5. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující

OBČANSKÁ VÝCHOVA

Stát a hospodaření

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Vlastnosti materiálu

3.5.1.10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

ANGLICKÝ JAZYK

Tematické okruhy

ČESKÝ JAZYK

Skladba

MATEMATIKA

3. ročník Nestandardní úlohy
4. ročník Nestandardní úlohy
5. ročník Nestandardní úlohy
8. ročník Lineární rovnice

PŘÍRODOVĚDA

Rozmanitost přírody

PRVOUKA

2. ročník Místo, kde žijeme
Lidé a čas
3. ročník Lidé kolem nás

CHEMIE

8. ročník Chemické reakce
9. ročník Redoxní reakce a elektřina

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Auto-destruktivní závislosti

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Konstruktivní činnosti

PŘÍRODOPIS

6. ročník Praktické poznávání přírody
7. ročník Praktické poznávání přírody

3.5.1.11 Hodnoty, postoje, praktická etika

ANGLICKÝ JAZYK

1. ročník Vyprávění
Reprodukce textu
2. ročník Vyprávění
Reprodukce textu
Líčení atmosféry textu
3. ročník Rozvíjení hlasu
Základy literatury
Vyprávění
6. ročník Stylistické útvary

DĚJEPIS

9. ročník Dějiny 20. století
Československo a svět v době
světových válek

FYZIKA

8. ročník Teplo. Práce. Výkon
Elektrický proud

OBČANSKÁ VÝCHOVA

7. ročník Člověk a morálka
8. ročník Člověk a rodinný život
Člověk a občanský život
9. ročník Životní perspektivy

3.5.2. Výchova demokratického občana

3.5.2.1 Občanská společnost a škola

PRVOUKA

1. ročník	Lidé kolem nás
2. ročník	Místo, kde žijeme
	Lidé kolem nás

OBČANSKÁ VÝCHOVA

6. ročník	Naše škola, naše obec
	Náš region, naše vlast
9. ročník	Stát a právo

3.5.2.2 Občan, občanská společnost a stát

DĚJEPIS

	Československo a svět ve 2. polovině 20. století

OBČANSKÁ VÝCHOVA

7. ročník	Člověk a lidská práva
8. ročník	Člověk a pracovní život
	Člověk a právo

3.5.2.3 Formy participace občanů v politickém životě

OBČANSKÁ VÝCHOVA

6. ročník	Náš region, naše vlast
7. ročník	Člověk a lidská práva

3.5.2.4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

DĚJEPIS

	Starověké Řecko
	Starověký Řím

OBČANSKÁ VÝCHOVA

7. ročník	Člověk a lidská práva
8. ročník	Člověk a pracovní život
	Člověk a právo

3.5.3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

3.5.3.1 Evropa a svět nás zajímá

DĚJEPIS

8. ročník	Liter. výchova
9. ročník	Obecné výklady o jazyce

ZEMĚPIS

5. ročník	Místo, kde žijeme

PRVOUKA

3. ročník	Rozmanitost přírody

VLASTIVĚDA

5. ročník	Místo, kde žijeme

DĚJEPIS

6. ročník	Starověk
7. ročník	Středověk 13. -15. st.
8. ročník	Novověk
9. ročník	Dějiny 20. století, Československo

3.5.3.2 Objevujeme Evropu a svět

ANGLICKÝ A NĚMECKÝ JAZYK Jednoduchá sdělení Tematické okruhy	OBČANSKÁ VÝCHOVA 7. ročník Člověk a lidská práva 8. ročník Člověk a pracovní život Člověk a právo	VLASTIVĚDA 5. ročník Místo, kde žijeme	OBČANSKÁ VÝCHOVA Nadnárodní společnosti
HUDEBNÍ VÝCHOVA Poslechové činnosti		DĚJEPIS 9. ročník Československo a svět ve 2. polovině 20. století	ZEMĚPIS Evropa

3.5.3.3 Jsme Evropané

ANGLICKÝ A NĚMECKÝ JAZYK Jednoduchá sdělení Tematické okruhy	DĚJEPIS 7. ročník Středověk 5. - 12. století 8. ročník Počátky 20. století 9. ročník Československo a svět ve 2. polovině 20. století	FYZIKA 6. ročník Měření fyzikálních veličin 7. ročník Síla. Skládání sil. 8. ročník Teplo. Práce. Výkon 9. ročník Jaderná energie	
VLASTIVĚDA Místo, kde žijeme	OBČANSKÁ VÝCHOVA Nadnárodní společnosti		

3.5.4. Multikulturní výchova

3.5.4.1 Kulturní difference

ANGLICKÝ A NĚMECKÝ JAZYK Jednoduchá sdělení Tematické okruhy	PŘÍRODOVĚDA 5. ročník Člověk a jeho zdraví	DĚJEPIS 6. ročník Starověké Řecko Starověký Řím 7. ročník Středověk 5. - 12. století	OBČANSKÁ VÝCHOVA 6. ročník Kulturní život 7. ročník Člověk a morálka
ČESKÝ JAZYK Liter. výchova - vývojová období	HUDEBNÍ VÝCHOVA Vokální činnosti Instrumentální činnosti Hudebně pohybové činnosti Poslechové činnosti		ZEMĚPIS Severní Amerika

3.5.4.2 Lidské vztahy

ANGLICKÝ A NĚMECKÝ JAZYK Jednoduchá sdělení Tematické okruhy	OBČANSKÁ VÝCHOVA 7. ročník Člověk a lidská práva 8. ročník Člověk a pracovní život Člověk a právo	PRVOUKA 1. ročník Místo, kde žijeme	
ČESKÝ JAZYK Liter. výchova- vývoj literatury ve 20. století		VLASTIVĚDA Lidé kolem nás	

3.5.4.3 Etnický původ

DĚJEPIS	OBČANSKÁ VÝCHOVA	PŘÍRODOPIS	ZEMĚPIS
6. ročník Pravěk- vznik světa a vývoj člověka	Kulturní život	Genetika Biologie člověka	Evropa

3.5.4.4 Multikulturalita

ANGLICKÝ A NĚMECKÝ JAZYK	OBČANSKÁ VÝCHOVA
6. ročník Liter. výchova - liter. druhy a formy	Kulturní život
7. ročník Liter. výchova	
8. ročník Nauka o tvoření slov, slova přejatá, jejich výslovnost a pravopis	
9. ročník Slovní zásoba a význam slova	

3.5.4.5 Princip sociálního smíru a solidarity

OBČANSKÁ VÝCHOVA	ZEMĚPIS
Člověk a pracovní život	Evropa

3.5.5. Environmentální výchova

3.5.5.1 Ekosystémy

PŘÍRODOVĚDA	PŘÍRODOPIS	ZEMĚPIS
4. ročník Rozmanitost přírody	6. ročník Obecná biologie	Biosféra
	7. ročník Biologie rostlin Biologie živočichů Praktické poznávání přírody	
	9. ročník Základy ekologie	
PRVOUKA		
2. ročník Rozmanitost přírody		

3.5.5.2 Základní podmínky života

PŘÍRODOVĚDA

4. ročník Rozmanitost přírody
Člověk a jeho zdraví
5. ročník Rozmanitost přírody
Člověk a jeho zdraví

PŘÍRODOPIS

6. ročník Obecná biologie
Praktické poznávání přírody
9. ročník Základy ekologie

DĚJEPIS

7. ročník Středověk 5. - 12. století
8. ročník Novověk
9. ročník Dějiny 20. století,
Československo a svět v době
světových válek

ZEMĚPIS

Biosféra

FYZIKA

6. ročník Vlastnosti látek a těles
7. ročník Mechanické vlastnosti plynů
8. ročník Vnitřní energie. Teplo

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Ochrana před přenosnými i neprenosnými chorobami

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Pěstitelské práce

3.5.5.3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

PŘÍRODOVĚDA

4. ročník Rozmanitost přírody
Člověk a jeho zdraví

PRVOUKA

1. ročník Rozmanitost přírody

OBČANSKÁ VÝCHOVA

Globální problémy

PŘÍRODOPIS

6. ročník Obecná biologie
8. ročník Biologie člověka
9. ročník Neživá příroda
Základy ekologie

ZEMĚPIS

Biosféra

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Úloha techniky v životě člověka

CHEMIE

8. ročník Pozorování, pokus a bezpečnost
práce
Směsi
Chemické reakce
Roztoky a anorganické sloučeniny
Soli, stupnice pH
9. ročník Uhlovodíky - organické sloučeniny
Deriváty uhlovodíků
Plasty

CHEMIE

8. ročník Změny skupenství látek
Pocházejí kolem nás
9. ročník Střídavý proud
Jaderná energie
Soli, stupnice pH
9. ročník Uhlovodíky - organické
sloučeniny

3.5.5.4 Vztah člověka k prostředí

PŘÍRODOVĚDA

Rozmanitost přírody
Člověk a jeho zdraví

PRVOUKA

Rozmanitost přírody
Člověk a jeho zdraví

FYZIKA

8. ročník Změny skupenství látek
9. ročník Střídavý proud
Jaderná energie

ZEMĚPIS

Biosféra

CHEMIE

8. ročník Částicové složení látek a chemické prvky
Chemické reakce
9. ročník Uhlovodíky - organické sloučeniny
Deriváty uhlovodíků
Plasty
Termické reakce
Chemie a společnost

PŘÍRODOPIS

6. ročník Obecná biologie
Biologie rostlin
Biologie živočichů
7. ročník Biologie rostlin
8. ročník Biologie člověka
9. ročník Neživá příroda
Základy ekologie

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

1. ročník Ověřování komunikačních účinků
6. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
Uplatňování subjektivity
7. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
Uplatňování subjektivity
Ověřování komunikačních účinků
8. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
Uplatňování subjektivity
9. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
Uplatňování subjektivity

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Výživa a zdraví

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Pěstitelské práce, Úklid domácnosti, Odpad a jeho ekologická likvidace

3.5.6. Mediální výchova

3.5.6.1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

ČESKÝ JAZYK 9. ročník Liter. výchova - liter. druhy a žánry	INFORMATIKA Práce s internetovým prohlížečem	OBČANSKÁ VÝCHOVA Kulturní výchova FYZIKA Počasí kolem nás	ZEMĚPIS Společenské a hospodářské prostředí
--	--	--	---

3.5.6.2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

ČESKÝ JAZYK Poslech textu	OBČANSKÁ VÝCHOVA Životní perspektivy	FYZIKA Počasí kolem nás	ZEMĚPIS Společenské a hospodářské prostředí
INFORMATIKA Práce s internetovým prohlížečem			

3.5.6.3 Stavba mediálních sdělení

ČESKÝ JAZYK Liter. výchova - liter. druhy a žánry	INFORMATIKA Práce s internetovým prohlížečem
---	--

3.5.6.4 Vnímání autora mediálních sdělení

ČESKÝ JAZYK Základní literární pojmy	HUDEBNÍ VÝCHOVA Poslechové činnosti
--	---

3.5.6.5 Fungování a vliv médií ve společnosti

INFORMATIKA Práce s internetovým prohlížečem	PŘÍRODOVĚDA Člověk a zdraví	OBČANSKÁ VÝCHOVA 6. ročník 9. ročník Kulturní život Stát a právo Životní perspektivy	HUDEBNÍ VÝCHOVA Poslechové činnosti
--	---------------------------------------	--	---

3.5.6.6 Tvorba mediálního sdělení

ČESKÝ JAZYK	INFORMATIKA	MATEMATIKA	PROGRAMOVÁNÍ
Komunikační žánry	Tvorba WWW stránek	Krychle a kvádr	7. ročník Prezentace pomocí počítače 8. ročník Vektorová grafika Rastrová grafika

3.5.6.7 Práce v realizačním týmu

ČESKÝ JAZYK	ANGLICKÝ A NĚMECKÝ JAZYK	MATEMATIKA	PROGRAMOVÁNÍ
Komunikační žánry	Tematické okruhy Slovní zásoba a tvoření slov	Krychle a kvádr	Vektorová grafika Rastrová grafika

3.6 Standardy pro základní vzdělávání (od 1. 9. 2013)

MŠMT. 2011. Standardy pro základní vzdělávání [online]. [cit. 12. 6. 2013]. Dostupné z internetových zdrojů
<<http://www.msmt.cz/vzdelavani/standardy-prozakladni-vzdelavani-1>>.

3.7 Program Začít spolu

3.7.1 Základní cíle

Program Začít spolu si klade za cíl dosažení čtyř základních bodů:

- » Rozvíjet u žáků schopnost pro celoživotní vzdělávání.
- » Vytvořit výukové prostředí založené na vzájemném respektování a demokratických principech.
- » Zajistit stále se rozvíjející spojení s praxí.
- » Zajistit, aby všechny děti získaly teoretické, umělecké, etické a praktické dovednosti k tomu, aby se mohly úspěšně zapojit do demokratické společnosti.

3.7.2 Rozvíjení klíčových kompetencí programem Začít spolu na ZŠ Kbely

Je realizováno na základě těchto znaků:

- » Individualizace
- » Centra aktivity a podnětné prostředí
- » Integrovaná tematická výuka a vyučování v projektech
- » Ranní setkávání, komunitní a hodnotící kruh
- » Hodnocení v programu Začít spolu

3.7.3 Individualizace

Individualizaci chápeme jako jednu z metod pomáhající zvyšovat efektivitu učení. Dítě získává možnost uplatnit své individuální možnosti a předpoklady. Každé dítě se učí a pracuje svým způsobem. Snažíme se nejen reagovat na individuální potřeby, dosahovat osobního maxima, ale i umožnit dětem zažívat při vzdělávání úspěch.

Program Začít spolu nám umožňuje zejména při práci v centrech aktivit volit alternativní přístup k dětem se specifickými vývojovými poruchami učení i k dětem talentovaným. Úkoly v centrech jsou diferencovány podle obtížnosti, děti si mohou vybírat úkoly se stupňováním náročnosti. Pokud je dítě s prací hotovo, může pracovat na dalších úkolech podle svého individuálního tempa. Velice přínosné, jak pro děti talentované, tak i pro děti se specifickými poruchami učení nebo méně talentované, je vzájemné učení. Důležitým znakem individualizace je propojování osnov s individuálními potřebami a zájmy dítěte. Vycházejí z nich náměty, témata výuky a zejména projekty.

Individualizace rozvíjí klíčové kompetence

kompetence k učení

- » s pomocí učitele hledá a zkouší způsoby, metody a strategie učení a efektivně je používá,
- » pro vlastní učení individuálně volí takové prostředí, které mu pro zvládnání úkolu nejlépe vyhovuje,
- » s pomocí učitele dle svých možností vhodně střídá práci a přípravu s odpočinkem a relaxací,
- » s pomocí učitele navrhuje svůj způsob učení,

- » účelně využívá možnosti zlepšit svoje výsledky, vyhledává podporu, radu a pomoc v případě, že ji potřebuje.

kompetence k řešení problémů

- » rozpozná, zda se již setkal s podobným problémem,
- » posoudí, zda může jednoduchý problém vyřešit s tím, co ví,
- » řeší a vyhodnocuje problém vzhledem ke svým možnostem.

kompetence komunikativní

- » formuluje a vyjadřuje své myšlenky,
- » hájí svůj názor, je ochoten svůj názor změnit na základě nových informací.

kompetence sociální a personální

- » při rozdělování úkolů a rolí ve skupině volí takové, které odpovídají jeho individuálním schopnostem a dovednostem.

kompetence občanská

- » jelikož je při vyučování přihlíženo k žakovým individuálním možnostem,
- » předpokladům a potřebám, i on respektuje názory nebo přesvědčení ostatních,
- » chová se tak, aby důsledky jeho chování neomezovaly druhé lidi a nepoškozovaly prostředí.

kompetence pracovní

- » pokud si může vybrat z určité nabídky, užívá ty pracovní postupy, které mu vyhovují, které se mu daří,
- » uvědomuje si, jaké pracovní činnosti ho těší, jaké mu jdou dobře, lépe než jiné.

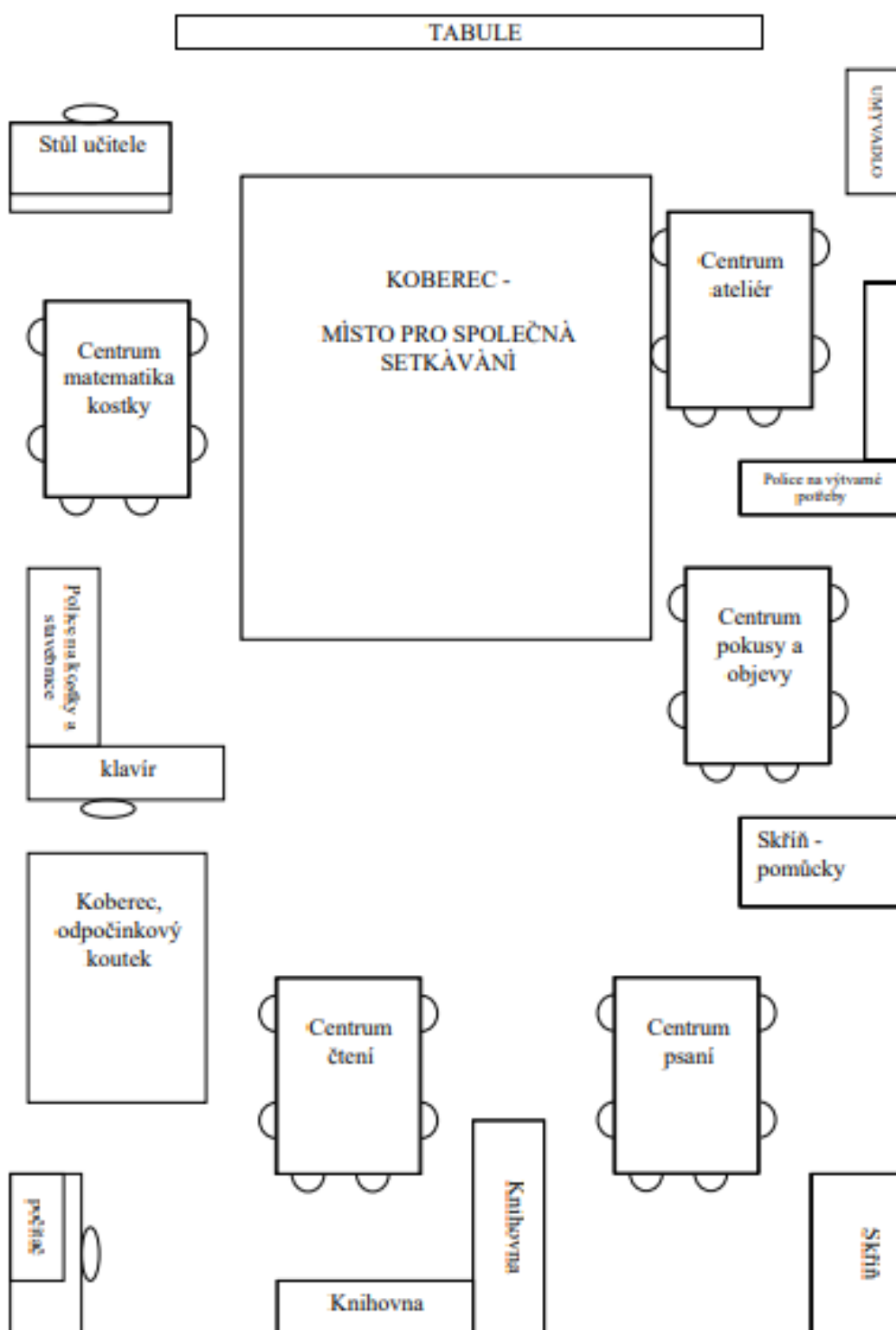
3.7.4 Centra aktivity a podnětné prostředí

Prostředí třídy je uspořádáno do učebních koutů, které jsou ohraničené policemi, skříňkami, regály, aby každá skupina měla svoje soukromí. Jsou různě tematicky zaměřené a vybavené k podněcování dětí k učení, najdeme v nich různé materiály (encyklopedie, knihy, pomůcky, učebnice, pracovní sešity, výtvarné potřeby, hry atd.).

Poskytují prostor pro samostatnou práci i pro práci ve skupinách. Děti se v nich učí od sebe navzájem, nápodobou a pozorováním. Tím, že pracují v malých skupinách, mohou spolu přirozeně komunikovat, řešit problémy, rozhodovat se, procvičovat si vyjadřovací schopnosti apod.

V našich třídách jsou to nejčastěji centra pro: - čtení, - psaní, - matematiku, - vědy a objevy (přírodní vědy), - ateliér (výtvarná výchova a pracovní činnosti).

Příklad uspořádání třídy do center Začít spolu

3.7.5 Integrovaná tematická výuka a vyučování v projektech

Na naší škole se v programu Začít spolu snažíme v dětech podporovat zvědavost, údiv, pochybování, představivost, kritické myšlení a spontánnost, čímž příznivě ovlivňujeme schopnost nápaditého a originálního myšlení. Plánujeme takové úkoly, které rozvíjejí přemýšlení a přinášejí dětem pocit uspokojení z vlastních schopností a z očekávání reálného úspěchu. Prostřednictvím integrovaného přístupu k učení umožňujeme dětem chápání světa v souvislostech. Objevování světa přírody a světa lidí nabízíme v rámci práce na tematických celcích, nikoliv výukou v roztržitých vyučovacích předmětech. Téma projektu volíme společně s dětmi a snažíme se vycházet z jejich zájmů a přání. Poté rozpracujeme téma (např. Lidské tělo, Zvířátka v zimě, Moje rodina) do úkolů v jednotlivých centrech aktivit. I tomuto procesu mohou být přítomny děti.

Integrovaná výuka rozvíjí klíčové kompetence:

kompetence k učení

- » ve svém jednání odráží a zároveň spojí dřívější a nové poznatky a zkušenosti,
- » propojí získané informace do větších celků, uvede je do souvislostí, spojí je
- » s praktickým životem,
- » vysvětlí a uvede příklady, jak se může konkrétní učivo, informace nebo dovednosti
- » z výuky hodit v jeho osobním životě, popř. v dalším studiu nebo v různých zaměstnáních,
- » využívá nabídnutých informačních zdrojů (knihy, encyklopedie, internet, noviny, časopisy...) k vypracování zadaných úkolů,
- » s porozuměním textu zpracovává předložené informace.

kompetence k řešení problémů

- » rozpozná a pojmenuje problémové situace a plánuje způsob řešení,
- » vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky,
- » uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí,
- » nečeká na hotová řešení, ale hledá cestu sám,
- » vytváří alternativní možnosti řešení problému a nahlíží na něj jako na příležitost k učinění zajímavých objevů,
- » pozoruje a experimentuje, získává výsledky, porovnává je a kriticky je posuzuje, souvádí do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých oblastí,
- » obhájí své řešení,
- » rozvíjí dovednosti pro sdělení výsledků svých pozorování.

kompetence komunikativní

- » po porozumění různým typům textů a záznamů, o nich přemýšlí, na ně reaguje a tvořivě je využívá,
- » z různých zdrojů vybírá informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovnává je a propojuje,
- » vyjadřuje se tak, aby mu ostatní rozuměli,
- » obhájí svůj názor a vhodně argumentuje, naslouchá promluvám druhých lidí, reaguje na ně, zaujímá stanoviska, diskutuje, obhájí názor,
- » konkrétně sděluje, co se mu nelíbí na názoru druhých,

- » informací získané samostudiem předává skupině, třídě (škola naruby).

kompetence sociální a personální

- » než začne pracovat, probere s ostatními ve skupině vlastními slovy zadaný úkol,
- » podílí se na rozdělení rolí a úkolů ve skupině a přijme je,
- » dodržuje termín splnění úkolu,
- » při potížích se svou částí práce hledá pomoc nejprve u spolužáků, v knihách nebo v jiných zdrojích, až nakonec u učitele,
- » hodnotí práci celé skupiny, sebe i jednotlivců,
- » při potížích nebo nezdaru neshazuje vinu na druhé.

kompetence občanská

- » respektuje přesvědčení a názory druhých lidí,
- » pomáhá spolužákům, učiteli, rodičům,
- » navrhuje, co by třída mohla dělat, aby byl odstraněn některý nežádoucí jev,
- » v projektech o místu, kde žije, získává osobní vztah k obci, blízkému okolí, vlasti.

kompetence pracovní

- » naplánuje dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci,
- » vybere takové materiály a nástroje, které odpovídají pracovnímu úkolu, a připraví je,
- » poznává různé obory lidské práce a vysvětluje jejich význam,
- » poznává možnosti uplatnění vlastních schopností a dovedností a využívá je.

3.7.6 Ranní setkávání, komunitní a hodnotící kruh

Každý den zahajujeme ranním kruhem. Jedná se o denní rituál trvající asi 20 minut a sloužící ke společnému setkání žáků a učitele. Cílem ranního kruhu je plynulý přechod z domova do školy, pozitivní naladění, rozvoj komunikace, rozmluvení, zpěv, literární chvílka. Kruh vytváří veselou, vnímavou a přátelskou atmosféru pro celý den. Povídáme si o tom, co nás těší, někdy trápí, sdělujeme si zážitky z předchozího dne, víkendu. V ranním kruhu jsou děti informovány o tom, co je v daném dni čeká. Na konci vyučování se znovu všichni scházíme v kruhu. Děti hodnotí, co se jim dařilo, nedařilo a proč. Učí se tak hodnotit svoji práci. Je zde prostor pro sdílení dojmů a zážitků, ocenění práce své i ostatních, vzájemné pochvaly dětí i hodnocení dětí učitelem. Cílem komunitního kruhu na naší škole je rozvoj vztahů, vytváření soudržnosti, pocitu sounáležitosti a přijetí pro každého žáka, rozvoj emocionality, vytváření bezpečného klimatu třídy. V komunitním kruhu také tvoříme Třídní pravidla. Děti vedeme k tomu, aby nesly odpovědnost za své chování tím, že spolurozhodují o záležitostech třídy. Samy si pravidla chování ve třídě formulují a následně potvrzují jejich dodržování podpisem. Jsou mnohem více motivovány k jejich respektování.

Práce v komunitním kruhu rozvíjí klíčové kompetence:

kompetence k učení

- » snaží se chápat své nedostatky a lépe si umí zorganizovat své učení (ví konkrétně, na čem má pracovat).

kompetence k řešení problémů

- » učí se pojmenovávat, rozpoznávat a řešit problémy vlastní i ve třídě.

kompetence komunikativní

- » výstižně se vyjadřuje o vlastní práci,
- » přihlásí se o slovo, řídí se pravidly diskuse, která si se skupinou dohodl,
- » vyslechne názor druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval,
- » vyjadřuje se tak, aby mu ostatní rozuměli,
- » jasně popisuje, co se mu nelíbí na chování spolužáka,
- » obhájí svoje chování, pokud není správné, snaží se ho změnit,
- » spolupodílí se na utváření „Pravidel třídy“.

kompetence sociální a personální

- » spolupodílí se na vytvoření pravidel spolupráce, snaží se domluvená pravidla dodržovat,
- » upozorní na porušení pravidel,
- » nevysmívá se ostatním za jejich výsledky, názory, nápady, chování a jednání, neshazuje vinu na druhé,
- » omluví se za nevhodné chování,
- » vyhodnocuje vlastní podíl na budování sociálních vztahů ve třídě.

kompetence občanská

- » rozebírá konfliktní situaci a navrhuje vhodné způsoby jednání,
- » učí se respektovat hodnocení učitelů a spolužáků, které se může lišit od jeho sebehodnocení.

3.7.7 Hodnocení v programu Začít spolu

kompetence k učení

- » chápe hodnocení jako podnět k další práci a učení,
- » identifikuje vlastní chybu, hledá a nalézá způsoby její nápravy,
- » stanovuje si základní podmínky a kritéria, za kterých bude jeho práce úspěšná,
- » popíše, jak pracoval na určitém úkolu, co ho bavilo, co se mu dařilo, nedařilo nebo v čem udělal chybu, učí se přiznat chybu a vyrovnat se s negativní zpětnou vazbou.

kompetence k řešení problémů

- » při analýze problému a jeho řešení uplatňuje poznatky z předcházejících hodnocení vlastní práce.

kompetence komunikativní

- » formuluje, vyjadřuje a posuzuje kvalitu své práce, úsilí a zároveň plánuje cestu ke zlepšení,
- » při sebehodnocení se vyjadřuje výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu.

kompetence sociální a personální

- » sleduje a hodnotí práci svoji i celé skupiny.

kompetence pracovní

- » dílčí činnosti porovnává s předem stanovenými kritérii a navrhuje zlepšení,
- » rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol,
- » na základě hodnocení celé práce pojmenuje příčiny úspěchu i neúspěchu a navrhne úpravy, co by mohl příště dělat lépe.

3.7.8 Den ve třídě Začít spolu

Organizace vyučování

Vyučování u nás na škole organizujeme prostřednictvím:

- » Vyučovacích bloků – které nemusí časovou dotací odpovídat běžné vyučovací hodině
- » Tematických projektů – jež propojují jednotlivé předměty do logických celků s ohledem na globální vnímání světa

Důležitým organizačním celkem je týden, ve kterém se děti vystřídají na základě jejich individuální volby ve všech tzv. povinných činnostech v centrech aktivit. Tyto úkoly vedou k získání kompetencí vycházejících ze vzdělávacích standardů.

Na naší škole takový týden, kdy realizujeme centra aktivit, máme jedenkrát do měsíce.

Struktura dne ve třídě Začít spolu

V programu začít spolu neexistuje jednotná šablona, podle níž bychom ve třídách pracovali. Struktura dne a délka vyučovacích bloků / tematických projektů/ učebních aktivit se řídí potřebami dětí a odvíjí se od tématu a jeho obsahu.

V naší škole se struktura dne ve třídách s programem Začít spolu zatím ustálila na tomto modelu:

1. Ranní kruh (20 – 30 minut)

Odehrávají se zde různé aktivity, které vedou k naladění žáků na školní prostředí, vyprávíme si zážitky, komunikujeme, nasloucháme si, pracujeme s ranním dopisem. Každá třída má nějaký svůj ranní rituál. Ranní kruh nám také poskytuje prostor pro motivaci dětí k tématu, o kterém se budeme učit. Podáváme si zde i organizační informace.

2. První blok (60 – 90 minut)

V této části výuky se všichni věnujeme společně výuce, většinou jde o učivo českého jazyka, matematiky, prvouky, které vzájemně propojujeme. Celá třída pracuje na jednotném zadání. Děti pracují samostatně, kooperativně ve dvojicích nebo v malých skupinách.

3. Práce v centrech aktivit (60 – 90 minut)

Úlohy, které učitel nachystá pro děti do center aktivit, se týkají nejčastěji aktuálně probíraného tématu. Děti si vylosují centrum, ve kterém první den začínají, nebo tuto záležitost řešíme dopředu tak, že se děti zapíší dle svých preferencí k centru, kterým chtějí týden zahájit.

V centrech jsou kromě základních úkolů nachystané úkoly volitelné / nadstavbové. Úlohy do center zadáváme většinou kooperativně, aby děti vedly ke spolupráci, pomoci a vzájemnému sdílení znalostí. Tyto úkoly řeší v jednom z center, které si pro daný den vybraly. V tuto dobu se ve třídě odehrávají různé činnosti v každém z center. Jediné, co centra spojuje je téma projektu. Učitel je v tuto dobu pozorovatel, nebo asistent v centru.

4. Závěrečný hodnotící kruh

Na závěr dne se opět scházíme. V tomto čase děti prezentují výsledky své práce a hodnotí, jak se jim v daném centru práce dařila/ nedařila. Zároveň zde probíhá výměna zkušeností, zde se děti od sebe navzájem učí. Využíváme tento prostor také pro vzájemné hodnocení dětí, na kterém se může spolupodílet i učitel.

Spolupráce s rodinou:

Ve vzdělávacím programu Začít spolu vycházíme z přesvědčení, že:

- » Rodiny jsou primárnímu vychovateli svých dětí, mají na výchovu a vývoj svých dětí největší vliv.
- » Rodiče nesou odpovědnost za vzdělání svých dětí, a proto mají právo spolurozhodovat o jeho naplňování.
- » Rodiče a učitelé jsou rovnocennými partnery.

U nás na škole spolupráci s rodiči považujeme za velmi důležitý faktor podporující efektivitu vzdělávání dětí. Proto vytváříme podmínky pro fungování partnerského vztahu s rodiči dětí, navazujeme s nimi kontakt a pravidelně s nimi komunikujeme.

Desatero pro spolupráci s rodinou

1. Respektujeme úlohu rodičů

Rodiče jsou nejvýznamnějšími činiteli ovlivňujícími vývoj dítěte. Mají právo a zároveň povinnost činit důležitá rozhodnutí týkající se jejich potomka. Bereme tuto jejich nezpochybnitelnou roli v každé situaci v úvahu a podle toho s nimi jednáme. Pěstujeme vzájemný respekt mezi učitelským týmem a rodinami.

2. Zachováváme důvěrnost

Rodiny mají právo na ochranu svých osobních informací v průběhu i po ukončení školní docházky svého dítěte. Informace požadované od rodin omezujeme pouze na takové,

které jsou nezbytně nutné k zajištění efektivního vzdělávání dětí. Informace a záznamy o dítěti mají k dispozici pouze jeho rodiče. Když je třeba poskytnout tyto informace i jiným osobám, seznamujeme s tímto faktem rodiče předem a žádáme o jejich souhlas.

3. Mluvíme s rodinami o očekáváníích, která vůči sobě máme

Zejména na počátku školního roku (případně školní docházky nebo ještě před vstupem dítěte do školy), ale i v průběhu školního roku zjišťujeme, jakou představu o vzdělávání svého dítěte a vzájemné spolupráci se školou rodiče mají. Zároveň otevřeně sdělujeme naše představy a záměry.

4. Podporujeme spolupráci s rodiči nabídkou více strategií k jejich zapojení

Rodiny jsou odlišné. Co je zajímavé pro jednu, nemusí být přijatelné pro rodinu druhou. Jsme flexibilní a tvořiví, aby si každá rodina mohla vybrat takové formy spolupráce, které jí budou nejvíce vyhovovat.

5. Respektujeme, že konkrétní způsob spolupráce si volí rodina sama.

Naším úkolem je nabídnout rodinám co nejširší škálu možností ke spolupráci. Rozhodnutí, kterou z forem spolupráce rodina zvolí, už závisí na ní samé.

6. Usilujeme o zapojení celé rodiny

Ke spolupráci vyzýváme nejenom rodiče dětí, ale přispět mohou i další členové rodiny a její přátelé.

7. Plánujeme rodičovská setkání a konzultace v době, která rodině vyhovuje

Dáváme rodičům možnost vybrat si termín setkání z několika navržených variant, rodiče se mohou zapisovat do harmonogramu konzultací.

8. Zaměřujeme se na silné stránky rodiny a poskytujeme jí pozitivní zpětnou vazbu.

Zdůrazňujeme silné stránky rodiny a dosažené úspěchy. Dáváme rodinám najevo, že si ceníme jejich spolupráce a zapojení ve třídě.

9. Spolupracujeme s dalšími partnery školy.

Jsme otevření spolupráci s ostatními institucemi a organizacemi, jejichž nabídek využíváme, a naopak, přispíváme jim v rámci svých možností naší prací.

10. Víme, že všechno nejde hned

Partnerské vztahy a intenzivní spolupráci s rodiči budujeme postupně, průběžným stavěním na malých úspěších. Vyžaduje to čas a úsilí. Víme, že je to náročné, ale nevzdáváme se.

Proč je důležitá pomoc/ zapojení rodičů ve třídě:

- » rodiče se zapojují do života školy jako asistenti v centrech aktivit,
- » přicházejí do třídy podělit se s dětmi o svoje zkušenosti a zážitky,
- » pomáhají učitelům s různými aktivitami – doprovodem dětí na různé školní akce,
- » na přípravě společných aktivit,

- » materiální podpora.

Společná setkávání rodičů, dětí a pedagogických pracovníků:

- » kromě třídních schůzek probíhají individuální konzultace, kterých se zúčastňují
- » žáci spolu s rodiči a dochází zde k podpisu Individuální smlouvy,
- » společné výlety pro děti a jejich rodiny,
- » slavnostní předávání vysvědčení,
- » besídky (vánoční, na konci školního roku, ke Dni matek...),
- » společné grilování.

Písemná spolupráce rodiny a školy:

- » zprávy z domova,
- » informační dopisy,
- » hodnotící dopisy.

4. UČEBNÍ PLÁNY

4.1 Učební plán pro 1. stupeň

Vzdělávací oblasti/předměty	Počet hodin: povinné/disponibilní													
	Ročník:													
	1.	2.	3.	4.	5.	RVP	Dis.	Celkem						
Jazyk a jazyková komunikace														
Český jazky a literatura	7	1	7	0	7	1	6	1	6	1	33	4	37	
Anglický jazyk	1	0	2	0	2	1	2	1	2	1	9	3	12	
Matematika a její aplikace														
Matematika	4	0	4	1	4	1	4	1	4	1	20	4	24	
Informatika														
Informatika	0		0		0		1	0	1	0	2	0	2	
Člověk a jeho svět														
Prvouka	1		2		2		0		0		5	0	5	
Přírodověda	0		0		0		1	0	2	0	3	0	3	
Vlastivěda	0		0		0		2		1		3	0	3	
Umění a kultura														
Hudební výchova	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	5	0	5	
Výtvarná výchova	1	0	1	0	1	0	2	0	2	0	7	0	7	
Člověk a svět práce														
Pracovní činnosti	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	5	0	5	
Člověk a zdraví														
Tělesná výchova	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	10	5	15	
Povinná/disponibilní dotace	18	2	20	2	20	4	22	4	22	4	102	16	118	

4.2 Učební plán pro 2. stupeň

Vzdělávací oblasti/předměty	Počet hodin: povinné/disponibilní										
	6.		7.		8.		9.		RVP	Dis.	Celkem
Jazyk a jazyková komunikace											
Český jazky a literatura	4	0	4	0	4	1	3	2	15	3	18
Anglický jazyk	3	0	3	0	3	0	3	0	12	0	12
Německý jazky	0	0	0	0	3	0	3	0	6	0	6
Matematika a její aplikace											
Matematika	4	0	4	0	4	1	3	2	15	3	18
Informační a komunikační technologie											
Informatika	1	0	1	0	1	0	1	0	4	0	4
Člověk a společnost											
Dějepis	1	1	2	0	2	0	2	0	7	1	8
Výchova k občanství	1	0	1	0	0	0	1	0	3	0	3
Člověk a příroda											
Fyzika	1	0	1	1	2	0	1	0	5	1	6
Chemie	0	0	0	0	2	0	2	0	4	0	4
Přírodopis	2	0	2	0	1	1	1	0	6	1	7
Zeměpis	2	0	1	1	1	1	1	0	5	2	7
Umění a kultura											
Hudební výchova	1	0	1	0	0	0	1	0	3	0	3
Výtvarná výchova	2	0	2	0	1	0	1	0	6	0	6
Člověk a zdraví											
Tělesná výchova	2	0	2	0	3	0	2	1	9	1	10
Výchova ke zdraví	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Člověk a svět práce											
Pracovní činnosti	1	0	1	0	0	0	0	0	2	0	2
Volba povolání - svět práce	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	2
Volitelné předměty	0	2	0	2	0	0	0	1	0	5	5
Nepovinně volitelné předměty	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2
Povinná/disponibilní dotace	26	3	25	4	27	5	26	6	104	18	122

5. UČEBNÍ OSNOVY od 1. 9. 2020 (charakteristika, vzdělávací obsah)

5.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace se na naší škole realizuje v povinných vyučovacích předmětech český jazyk, anglický jazyk a německý jazyk. Vyučovací předměty sledují společný cíl - poskytnout žákům možnost získat dovednosti v jazyce, který je základním nástrojem vzdělávání ve všech oborech. Jazykové vzdělávání umožní žákům formulovat myšlenky a pocity, názory. Jazykové vyjádření je úzce svázáno s myšlením a je jedním z jeho prostředků. **Význam jazykové přípravy** je proto zohledněn v průběhu vyučování. Je nutné jej chápat v rovině kulturní, společenské i psychické.

Do oblasti patří tyto vyučovací předměty – obory:

- Český jazyk
- Anglický jazyk – Cizí jazyk (1. - 9. třída),
- Německý jazyk – Další cizí jazyk (8. - 9. třída)

Vyučování cizích jazyků probíhá v těsné návaznosti na český jazyk, dějepis, zeměpis, hudební a výtvarnou výchovu.

Výuka cizích jazyků je na naší škole dále posilována možností využít video a audiotechniku, možností využít počítačovou, jazykovou či interaktivní učebnu.

Při výuce jazyků klademe důraz především na následující životní kompetence – komunikace, kooperace, kompetice, tvořivost, řešení problémů, výchovu k myšlení v evropských a globálních souvislostech a multikulturní výchovu.

5.1.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Škola považuje předmět Český jazyk a literatura za významný nástroj poznávání světa a porozumění sobě samému. Ve výuce si žáci osvojují jazykové, komunikační a literární znalosti a dovednosti, kterých využívají nejen ve svých mluvených a písemných projevech, ale i v ostatních školních předmětech a ve svém dalším osobním, občanském a profesním životě. Vyučovací předmět český jazyk a literatura vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura

vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Výuka se dělí na tři tematické oblasti – jazykovou, komunikační a slohovou a literární výchovu. Jazyková výchova pomáhá žákům správně a adekvátně užívat jazykových prostředků v jejich mluvených a psaných projevech. Komunikační výchova připravuje žáky na to, aby dokázali reagovat vhodně, věcně a jazykově správně v různých komunikačních situacích. V literární výchově při práci s uměleckými i jinými texty v tištěné i elektronické podobě si žáci osvojují dovednosti potřeb.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Ve výuce českého jazyka a literatury na 1. stupni je důraz kladen především na:

- výuku čtení zvolenou metodou;
- výuku psaní zvoleným typem písma;
- poznání jazykového systému jako opory pro mluvení a psaní ve spisovném jazyce;
- osvojení základních pravopisných jevů;
- vhodné užívání jazykových prostředků;
- výstižné formulování a sdělování svých myšlenek;
- získávání informací z různých zdrojů, tradičních i digitálních;
- základy práce s literárním textem;
- rozvíjení čtenářských dovedností a návyků zaměřených k tomu, aby žák ve výuce na druhém stupni dokázal samostatně pracovat s přiměřeně náročnými odbornými, uměleckými a publicistickými texty v tištěné a elektronické podobě;
- poznávání základních literárních druhů na základě četby, vnímání jejich specifických znaků, formulaci vlastních názorů na přečtené.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů, tedy AJ a M.

Výchovné a vzdělávací postupy, které pomáhají rozvíjet klíčové kompetence

Kompetence k učení

Učitel

- rozvíjí u žáků dovednosti potřebné k osvojování si pravidel spisovného jazyka,
- využívá osvojené dovednosti z jazykového vzdělávání i v jiných oblastech,
- vede žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy,
- vede žáky k tomu, aby uměli nalézat chybu v textu a dokázali odůvodnit správné řešení.

Kompetence komunikativní

Učitel

- rozšiřuje pomocí učiva, čtení textů slovní zásobu žáků,
- vede žáky ke správné stavbě větných celků,
- podporuje žáky v jejich ústním projevu, vede je k vyprávění,
- dává žákům dostatek příležitostí k dotazům, které směřují k pochopení obsahu různých sdělení- vede žáky ke správné formulaci obsahu sdělení.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří příležitosti, aby žáci mohli diskutovat ve dvojici, ve skupinách i v rámci celé třídy,
- vede žáky, aby dokázali požádat o radu, o pomoc.

Kompetence občanské

- vede žáky k respektování jiných názorů,
- podporuje pozitivní postoj k literárním dílům,
- vede žáky ke vnímání kulturního dění.

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní,
- vede žáky k přípravě a udržování učebního prostoru.

Charakteristika vyučovacího předmětu - 2. stupeň

Vyučovací předmět český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět. **Součástí hodin literární výchovy ve všech ročnících je čtenářská dílna.**

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu český jazyk a literatura je zaměřeno na:

- rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu,
- vyjádření reakcí a pocitů žáků,
- pochopení role v různých komunikačních situacích,
- porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů,
- poznání záměru autora, hlavní myšlenky,
- vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků.

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je spjat s dějepisem (např. období Velké Moravy – misijní činnost Konstantina a Metoděje, husitství, období národního obrození, obraz války v literatuře, období totality...), *informačními a komunikačními technologiemi* (komunikace prostřednictvím elektronické pošty, dodržování vžitých konvencí a pravidel – forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.), *hudební výchovou* (lidová slovesnost, písničkáři, ...).

Předmětem prolínající se průřezová témata:

- **OSV** mluvní cvičení, verbální a neverbální sdělení, dovednost zapamatovat si, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, řešení problémů,...
- **VDO** demokratické zásady v dílech spisovatelů, formování volných a charakterových rysů (sebekontrola, rozvíjení vynalézavosti, nápaditosti, tvořivosti),
- **EGS** poznávání života v jiných zemích (deníky, cestopisy),
- **EV** lidová slovesnost a příroda, člověk a příroda, příroda a dobrodružství,...
- **MDV** výběr literatury, mediální sdělení a jeho hodnocení, reklama, zpravodajství, média v každodenním životě, cenzura, manipulace a propaganda.
- **MKV** Češi a národní obrození, světová literatura.

1. stupeň
ročník: první

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Komunikační situace					
ČJL-3-1-02	» porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti, vyjadřuje se přiměřeně věku	» omluva » žádost » vzkaz dialog » mluvčí » posluchač	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace	Prvouka 1. ročník » Místo, kde žijeme	Prvouka 1. ročník » Místo, kde žijeme » Lidé kolem nás Hudební výchova » Poslechové činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ » porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti, vyjadřuje se přiměřeně věku					
2. Rozvíjení hlasu					
ČJL-3-1-05	» správně artikuluje a srozumitelně se vyjadřuje v krátkých mluvených projevech	» rozvíjení znělého hlasu » nácvik přiměřeného tempa řeči a správného dýchání		Hudební výchova 1. ročník » Vokální činnosti » Hudebně pohybové činnosti	Hudební výchova 1. ročník » Vokální činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ » správně artikuluje a srozumitelně se vyjadřuje v krátkých mluvených projevech					
3. Hygienické návyky psaní					
ČJL-3-1-08	» zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	» dodržování hygienických návyků správného psaní		Prvouka 1. ročník » Člověk a jeho zdraví	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním					
4. Vyprávění					
ČJL-3-1-11	» vypráví jednoduchý příběh podle dějové posloupnosti	» vyprávění pohádky » spojování textu s ilustrací	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Hodnoty, postoje, praktická etika	Prvouka 1. ročník » Místo, kde žijeme Výtvarná výchova » Uplatňování subjektivity	Prvouka 1. ročník » Místo, kde žijeme » Lidé kolem nás Výtvarná výchova » Uplatňování subjektivity
KRITÉRIA HODNOCENÍ » vypráví jednoduchý příběh podle dějové posloupnosti					

5. Nauka o slově

ČJL-3-2-01	» rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na slabiky a hlásky » odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	» hláskosloví » stavba slov	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání » Komunikace		
------------	---	--------------------------------	---	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na slabiky a hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky

6. Reprodukce textu

ČJL-3-3-01	» čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	» reprodukce textu » přednes básně » dramatizace pohádky a básně	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace » Hodnoty, postoje, praktická etika		
------------	---	--	---	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku

7. Psaní

ČJL-3-1-09	» píše správné tvary písmen a číslic	» psaní správných tvarů písmen a číslic » spojování do slabik a slov » interpunkce, znaménka			
------------	--------------------------------------	--	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » píše správné tvary písmen a číslic

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: druhý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Komunikační situace					
ČJL-3-1-02	» porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti, vyjadřuje se přiměřeně věku	» omluva » žádost » vzkaz » dialog » mluvčí » posluchač	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace	Prvouka 2. ročník » Místo, kde žijeme	Prvouka 2. ročník » Lidé kolem nás Tělesná výchova » Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Německý jazyk (DCJ) 9. ročník » Jednoduchá sdělení
KRITÉRIA HODNOCENÍ » porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti, vyjadřuje se přiměřeně věku					
2. Komunikační prostředky a výrazy					
ČJL-3-1-03	» umí pozdravit, oslovit, poděkovat, respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru	» výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů zdvořilostní obraty	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace		
KRITÉRIA HODNOCENÍ » umí pozdravit, oslovit, poděkovat, respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru					
3. Rozvíjení hlasu					
ČJL-3-1-05	» správně artikuluje a srozumitelně se vyjadřuje v krátkých souvislých projevech	» rozvíjení znělého hlasu » nácvik přiměřeného tempa řeči a správného dýchání		Hudební výchova 2. ročník » Vokální činnosti » Hudebně pohybové činnosti	Hudební výchova 2. ročník » Vokální činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ » správně artikuluje a srozumitelně se vyjadřuje v krátkých souvislých projevech					
4. Hygienické návyky psaní					
ČJL-3-1-08	» zvládá hygienické návyky spojené se psaním	» dodržování hygienických návyků správného psaní		Prvouka 2. ročník » Člověk a jeho zdraví	Prvouka 2. ročník Člověk a jeho zdraví
KRITÉRIA HODNOCENÍ » zvládá hygienické návyky spojené se psaním					

5. Písemný projev

ČJL-3-1-10	» píše věcně i formálně jednoduchá sdělení s ohledem na znalost pravopisu II. ročníku » dokáže napsat adresu a přání	» plynulý a úhledný písemný projev » psaní adresy a přání			
KRITÉRIA HODNOCENÍ » píše věcně i formálně jednoduchá sdělení s ohledem na znalost pravopisu II. ročníku » dokáže napsat adresu a přání					

6. Vyprávění

ČJL-3-1-11	» vypráví jednoduchý text pohádky nebo povídky podle dějové posloupnosti	» vyprávění pohádky nebo povídky » spojování obsahu textu s ilustrací	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Hodnoty, postoje, praktická etika	Prvouka 2. ročník » Místo, kde žijeme » Lidé kolem nás » Člověk a jeho zdraví Výtvarná výchova » Uplatňování subjektivity	Prvouka 2. ročník » Místo, kde žijeme » Lidé kolem nás » Člověk a jeho zdraví Výtvarná výchova » Ověřování komunikačních účinků Německý jazyk (DCJ) 9. ročník » Jednoduchá sdělení
KRITÉRIA HODNOCENÍ » vypráví jednoduchý text pohádky nebo povídky podle dějové posloupnosti					

7. Nauka o slově

ČJL-3-2-01	» rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na slabiky a hlásky » odlišuje dlouhé a krátké samohlásky, dvojhlásky, souhlásky	» hláskosloví » stavba slov	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání » Komunikace		
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na slabiky a hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky, dvojhlásky, souhlásky					

8. Význam slov

ČJL-3-2-02	» porovnává významy slov, zvláště slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu	» slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání » Komunikace		
KRITÉRIA HODNOCENÍ » porovnává významy slov, zvláště slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu					

9. Třídění slov

ČJL-3-2-03	» porovnává a třídí slova podle zobecněného významu, děj, věc, okolnost, vlastnost	» třídění slov » seznamování se s některými slovními druhy			
KRITÉRIA HODNOCENÍ » porovnává a třídí slova podle zobecněného významu, děj, věc, okolnost, vlastnost					

10. Mluvený projev					
ČJL-3-2-05	» užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	» souvislý mluvený projev	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace		Německý jazyk (DCJ) 9. ročník » Jednoduchá sdělení
KRITÉRIA HODNOCENÍ » užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves					
11. Druhy vět					
ČJL-3-2-07	» rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího, dokáže sestavit slova ve věty, používá spojky v souvětí i větě jednoduché, volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	» druhy vět podle postoje mluvčího » výběr vhodných jazykových prostředků	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Poznávání lidí » Kooperace a kompetice	Prvouka 1. ročník » Člověk a jeho zdraví	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího, dokáže sestavit slova ve věty, používá spojky v souvětí i větě jednoduché, volí vhodné jazykové i zvukové prostředky					
12. Pravopis					
ČJL-3-2-08	» odůvodňuje a píše správně i, í/y, ý po tvrdých a měkkých souhláskách » ovládá pravopis slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě » slova s u, ů » zná pravopis velkých písmen na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	» znalost správného pravopisu dle očekávaného výstupu	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Hodnoty, postoje, praktická etika		
KRITÉRIA HODNOCENÍ » odůvodňuje a píše správně i, í/y, ý po tvrdých a měkkých souhláskách, ovládá pravopis slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, slova s u, ů, zná pravopis velkých písmen na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování					
13. Reprodukce textu					
ČJL-3-3-01	» čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	» reprodukce textu » přednes básně nebo úryvku prózy » volná reprodukce textu dramatizace pohádky » povídky nebo básně	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace » Hodnoty, postoje, praktická etika		Hudební výchova 2. ročník » Instrumentální činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ » čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku					
14. Líčení atmosféry textu					
ČJL-3-3-02	» vyjadřuje své pocity z přečteného textu	» líčení atmosféry příběhu	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace » Hodnoty, postoje, praktická etika	Hudební výchova 2. ročník » Poslechové činnosti Výtvarná výchova » Uplatňování subjektivity	Výtvarná výchova » Uplatňování subjektivity
KRITÉRIA HODNOCENÍ » vyjadřuje své pocity z přečteného textu					

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: třetí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Četba					
ČJL-3-1-01	» plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	» četba uměleckých, populárních a naukových textů » upevňování čtenářských dovedností a návyků » přirozená intonace		Prvouka 3. ročník » Člověk a jeho zdraví	Prvouka 3. ročník » Člověk a jeho zdraví
KRITÉRIA HODNOCENÍ » plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti					
2. Komunikační situace					
ČJL-3-1-06	» dokáže se omluvit, požádat o informaci a podat stručnou informaci i telefonicky, uvítat návštěvu a rozloučit se, sdělit přání » umí klást otázky a odpovědi v dialogu	» omluva, žádost, vzkaz, zpráva dialog, mluvčí a posluchač	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace	Prvouka 3. ročník » Místo, kde žijeme	Anglický jazyk 3. ročník » Jednoduchá sdělení Německý jazyk 8. ročník » Jednoduchá sdělení
KRITÉRIA HODNOCENÍ » dokáže se omluvit, požádat o informaci a podat stručnou informaci i telefonicky, uvítat návštěvu a rozloučit se, sdělit přání » umí klást otázky a odpovědi v dialogu					
3. Komunikační pravidla					
ČJL-3-1-03	» respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru a volí vhodné prostředky a výrazy	» výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů » zdvořilostní obraty » správné použití slovního přízvuku a vhodné intonace	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace		Anglický jazyk 3. ročník » Jednoduchá sdělení Německý jazyk 8. ročník » Jednoduchá sdělení
KRITÉRIA HODNOCENÍ » respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru a volí vhodné prostředky a výrazy					

4. Rozvíjení hlasu

ČJL-3-1-06	» rozvíjí a upevňuje návyky správné artikulace a srozumitelné mluvy » správně dýchá a volí vhodné tempo řeči » volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích » tvoří na základě vlastních zážitků krátký mluvený projev	» rozvíjení znělého hlasu » nácvik přiměřeného tempa řeči a správného dýchání » členění jazykového projevu » souvislý jazykový projev » využívání jednoduché osnovy	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace » Poznávání lidí » Hodnoty, postoje, praktická etika	Hudební výchova 3. ročník » Vokální činnosti » Hudebně pohybové činnosti Prvouka 3. ročník » Lidé kolem nás	
------------	---	---	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozvíjí a upevňuje návyky správné artikulace a srozumitelné mluvy, správně dýchá a volí vhodné tempo řeči, volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích, tvoří na základě vlastních zážitků krátký mluvený projev

5. Hygienické návyky psaní

ČJL-3-1-08	» zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	» dodržování hygienických návyků správného psaní			
------------	---	--	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním

6. Písemný projev

ČJL-3-1-08 ČJL-3-1-09 ČJL-3-1-10	» zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním, píše správné tvary písmen a číslic » správně spojuje písmena i slabiky » dokáže kontrolovat vlastní písemný projev a odstraňovat chyby » píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení, krátký dopis	» automatizace psacího pohybu » odstraňování individuálních nedostatků písemného projevu » plynulý a úhledný písemný projev			Anglický jazyk 3. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov Matematika » Číselný obor 0-1 000
--	---	---	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním, píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, dokáže kontrolovat vlastní písemný projev a odstraňovat chyby, píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení, krátký dopis

7. Věta a souvětí

ČJL-3-2-06 ČJL-3-2-07	» odlišuje větu od souvětí, pozná skladební dvojice, využívá vhodné spojky a jiné spojovací výrazy » rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové prostředky	» věta a souvětí » spojky a jejich funkce, spojovací výrazy	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Poznávání lidí » Kooperace a kompetice		
--------------------------	---	--	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » odlišuje větu od souvětí, pozná skladební dvojice, využívá vhodné spojky a jiné spojovací výrazy, rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové prostředky

8. Základy literatury

ČJL-3-3-03	» rozlišuje vyjadřování v próze a poezii » odlišuje pohádku od ostatních vyprávění » zvládá volnou reprodukci jednoduchého textu a popis obrázků » zapojuje se do dramatizace pohádky, povídky nebo básně	» poezie (pojmy: báseň, rým, sloka, přednes), próza (pojmy: pohádka, povídka, postava, děj, prostředí) » volná reprodukce textu » dramatizace pohádky, povídky nebo básně	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Poznávání lidí » Hodnoty, postoje, praktická etika » Komunikace	Výtvarná výchova 3. ročník » Ověřování komunikačních účinků	Výtvarná výchova 3. ročník » Ověřování komunikačních účinků
------------	--	---	--	---	---

KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozlišuje vyjadřování v próze a poezii, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění, zvládá volnou reprodukci jednoduchého textu a popis obrázků, zapojuje se do dramatizace pohádky, povídky nebo básně					
9. Vyprávění					
ČJL-3-3-04	» vypráví podle dějové posloupnosti pohádku nebo povídku » zvládá spojování textu s ilustrací	» vyprávění pohádky nebo povídky » spojování textu s ilustrací	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Hodnoty, postoje, praktická etika	Prvouka 3. ročník » Místo, kde žijeme » Lidé kolem nás » Člověk a jeho zdraví	Prvouka 3. ročník » Lidé kolem nás
KRITÉRIA HODNOCENÍ » vypráví podle dějové posloupnosti pohádku nebo povídku » zvládá spojování textu s ilustrací					
10. Význam slov					
ČJL-3-2-02	» porovnává významy slov, zvláště slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu a synonyma » vyhledává v textu vyjmenovaná slova a slova k nim příbuzná	» slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu » synonyma » vyjmenovaná slova a příbuzná	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání » Komunikace		Německý jazyk (DCJ) 8. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov
KRITÉRIA HODNOCENÍ » porovnává významy slov, zvláště slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu a synonyma, vyhledává v textu vyjmenovaná slova a slova k nim příbuzná					
11. Třídění slov					
ČJL-3-2-03 ČJL-3-2-04	» porovnává a třídí slova podle zobecněného významu » děj, věc, okolnost, vlastnost » rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	» třídění slov » seznamování se s některými slovními druhy » ohebné a neohebné slovní druhy	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Poznávání lidí » Kooperace a kompetice		Německý jazyk (DCJ) 8. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov
KRITÉRIA HODNOCENÍ » porovnává a třídí slova podle zobecněného významu, děj, věc, okolnost, vlastnost, rozlišuje slovní druhy v základním tvaru					
12. Mluvený projev					
ČJL-3-2-05 ČJL-3-2-06	» vyjadřuje se souvisle a využívá správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves, » spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	» souvislý mluvený projev	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace	Prvouka 3. ročník » Místo, kde žijeme » Lidé kolem nás » Člověk a jeho zdraví	Prvouka 3. ročník » Lidé kolem nás
KRITÉRIA HODNOCENÍ » vyjadřuje se souvisle a využívá správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves » spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy					

13. Pravopis

ČJL-3-2-04 ČJL-5-2-03 ČJL-5-2-08	» rozlišuje slabiky a hlásky » zvládá přehled a užívání vyjmenovaných slov a pravopis po obojetných souhláskách » rozlišuje slovní druhy » skloňuje podstatná jména » určuje číslo jednotné a množné, rod mužský, ženský a střední » správně píše obvyklá vlastní jména	» znalost správného pravopisu dle očekávaného výstupu			Anglický jazyk 3. ročník » Gramatické struktury
---	---	--	--	--	---

KRITÉRIA HODNOCENÍ

- » rozlišuje slabiky a hlásky, zvládá přehled a užívání vyjmenovaných slov a pravopis po obojetných souhláskách, rozlišuje slovní druhy
- » skloňuje podstatná jména, určuje číslo jednotné a množné, rod mužský, ženský a střední, správně píše obvyklá vlastní jména

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: čtvrtý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Plynulé čtení					
ČJL-5-1-01	» čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	» uvědomělé plynulé čtení náročných textů » tiché čtení s porozuměním	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopnosti poznávání	Vlastivěda 4. ročník » Lidé a čas	

KRITÉRIA HODNOCENÍ » čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas

2. Orientace v textu					
ČJL-5-1-02	» reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta » posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení » rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, vybere podstatné z textu	» orientace v textu » vyhledávání klíčových slov » pozorné vnímání podrobností a hledání jejich významu v celku » vystižení jádra sdělení » orientace v naučných textech přiměřených věku	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace		Anglický jazyk 4. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov

KRITÉRIA HODNOCENÍ » reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
» posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
» rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, vybere podstatné z textu

3. Pravidla dialogu					
ČJL-5-1-05	» vede správně dialog, telefonický rozhovor	» pravidla dialogu - oslovení, zahájení, ukončení dialogu » základní komunikační pravidla » zdvořilé vystupování, omluva, prosba » porovnávání názorů, tolerance » řešení konfliktních situací	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace		Anglický jazyk 4. ročník » Jednoduchá sdělení » Tematické okruhy Německý jazyk 8. ročník » Jednoduchá sdělení

KRITÉRIA HODNOCENÍ » vede správně dialog, telefonický rozhovor

4. Členění vět					
ČJL-5-1-07	» volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	» členění vět, frázování a barva hlasu	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace		

KRITÉRIA HODNOCENÍ » volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru

5. Spisovná, hovorová a nespisovná mluva

ČJL-5-1-08	» rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji používá » rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	» spisovná, hovorová a nespisovná mluva » spisovné tvary slov v psaném a mluveném projevu			Hudební výchova 4. ročník » Vokální činnosti
------------	--	--	--	--	---

KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary, rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji používá

6. Komunikační žánry

ČJL-5-1-09	» píše správně jednoduché komunikační žánry » sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	» členění na odstavce, členění příběhu » pravidla sestavování osnovy » pozdrav, oslovení, omluva » adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, zpráva, oznámení	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA » Práce v realizačním týmu		
------------	--	--	---	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti, píše správně jednoduché komunikační žánry

7. Slova stejného, opačného významu

ČJL-5-2-01	» porovnává významy slov, zvláště slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu	» význam slov, slova stejného, opačného významu, slova mnohoznačná a jednoznačná			Německý jazyk 9. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov
------------	---	--	--	--	---

KRITÉRIA HODNOCENÍ » porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová

8. Stavba slova

ČJL-5-2-02	» rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	» poznávání kořenu a rozlišování částí příponové a předponové			Anglický jazyk 4. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov » Gramatické struktury
------------	---	---	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku

9. Slovní druhy

ČJL-5-2-03	» určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech	» slovní druhy a jejich třídění » tvary slov » mluvnické kategorie sloves (osoba, číslo, čas) » podstatná jména (skloňování podstatných jmen), pravopis » určování infinitivu	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání		Anglický jazyk 4. ročník » Gramatické struktury
------------	--	---	---	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech

10. Věta jednoduchá, souvětí					
ČJL-5-2-05 ČJL-5-2-06	» seznámí se s vyhledáváním základní skladební dvojice » odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí	» rozlišuje větu jednoduchou a souvětí » smysluplné uspořádání vět jednoduchých do souvětí » práce s větou - výstavba věty, základní větné členy			
KRITÉRIA HODNOCENÍ » seznámí se s vyhledáváním základní skladební dvojice, odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí					
11. Vyjmenovaná slova					
ČJL-5-2-08	» píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	» vyjmenovaná slova » práce se skupinami slov » dotváření slov příbuzných	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání		
KRITÉRIA HODNOCENÍ » píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách					
12. Poslech textu					
ČJL-5-3-01	» vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	» zážitkové čtení a poslech textu » nalézání příčin věcí a porozumění jim	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA » Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		
KRITÉRIA HODNOCENÍ » vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je					
13. Tvořivé činnosti					
ČJL-5-3-02	» pracuje s pravidly hry a jejich variacemi » dokáže vstoupit do role a v herní situaci přirozeně a přesvědčivě jednat » volně reprodukuje text podle svých schopností » tvoří vlastní literární text na dané téma	» tvořivé činnosti s literárním textem » volná reprodukce » dramatizace » vlastní tvorba na libovolné téma » herní dovednosti (vstup do role) » sociálně komunikační dovednosti » dodržování pravidel hry	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace » Kooperace a kompetice		
KRITÉRIA HODNOCENÍ » pracuje s pravidly hry a jejich variacemi, dokáže vstoupit do role a v herní situaci přirozeně a přesvědčivě jednat, volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma					
14. Literární pojmy a dětská literatura					
ČJL-5-3-03 ČJL-5-3-04	» rozlišuje různé typy uměleckých textů » při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	» verš, rým » přirovnání, básnické výrazy, přenesené výrazy, zastaralé výrazy » rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň » kniha, čtenář » druhy a žánry dětské literatury » lidová slovesnost			
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozlišuje různé typy uměleckých textů, při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy					

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň
ročník: pátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Plynulé čtení					
ČJL-5-1-01	» čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	» uvědomělé plynulé čtení náročných textů » tiché čtení s porozuměním	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopnosti poznávání	Přírodověda 5. ročník » Člověk a jeho zdraví	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas					
2. Orientace v textu					
ČJL-5-1-03 ČJL-5-1-04	» reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta » posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení » rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, vybere podstatné z textu	» orientace v textu » pozorné vnímání podrobností a hledání jejich významu v celku » vystižení jádra sdělení » orientace v naučných textech přiměřených věku			Anglický jazyk 5. ročník » Gramatické struktury
KRITÉRIA HODNOCENÍ » reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta » posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení » rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, vybere podstatné z textu					
3. Pravidla dialogu					
ČJL-5-1-06	» rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích, zejména v reklamě » vede správně dialog, telefonický rozhovor	» pravidla dialogu » porovnávání názorů, tolerance » řešení konfliktních situací	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace		Anglický jazyk 5. ročník » Jednoduchá sdělení Německý jazyk 8. ročník » Jednoduchá sdělení
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích, zejména v reklamě, vede správně dialog, telefonický rozhovor					
4. Členění vět					
ČJL-5-1-07	» volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	» členění vět, frázování a barva hlasu	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace		
KRITÉRIA HODNOCENÍ » volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru					

5. Spisovná, hovorová a nespisovná mluva					
ČJL-5-2-04 ČJL-5-1-08	» rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji používá » rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	» spisovná, hovorová a nespisovná mluva » spisovné tvary slov v psaném a mluveném projevu			Hudební výchova 5. ročník » Vokální činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary, rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji používá					
6. Komunikační žánry					
ČJL-5-1-10	» píše správně jednoduché komunikační žánry » sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	» členění na odstavce, členění příběhu » pravidla sestavování osnovy » omluva, prosba, vzkaz, vypravování, popis, dopis, inzerát, dotazník	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA » Práce v realizačním týmu	Vlastivěda 5. ročník » Lidé a čas	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti, píše správně jednoduché komunikační žánry					
7. Slova stejného, opačného významu					
ČJL-5-2-01	» porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	» význam slov, slova stejného, opačného významu, slova mnohoznačná a jednoznačná			
KRITÉRIA HODNOCENÍ » porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová					
8. Stavba slova					
ČJL-5-2-02	» rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	» stavba slova » předpony s-, z-, vz-,			Anglický jazyk 5. ročník » Gramatické struktury
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku					
9. Slovní druhy					
ČJL-5-2-03 ČJL-5-2-09	» určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech » zvládá základy morfologického pravopisu (koncovky podstatných a přídavných jmen) a syntaktického (shoda podmětu s přísudkem)	» slovní druhy a jejich třídění » tvary slov » přídavná jména - druhy, skloňování, pravopis příd. jmen tvrdých, měkkých a přívlastňovacích » zájmena - seznámení s druhy zájmen » zájmena osobní já, ty » slovesa - mluvnické kategorie (osoba, číslo, čas, slovesný způsob) » předložky - používání předložek s, z			Anglický jazyk 5. ročník » Gramatické struktury Německý jazyk 8. ročník » Gramatické struktury
KRITÉRIA HODNOCENÍ » určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech, zvládá základy morfologického pravopisu (koncovky podstatných a přídavných jmen) a syntaktického (shoda podmětu s přísudkem)					

10. Věta jednoduchá, souvětí

ČJL-5-2-05 ČJL-5-2-06 ČJL-5-2-07	» vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty » odlišuje větu jednoduchou a souvětí » vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	» rozlišuje větu jednoduchou, souvětí » spojování vět spojovacími výrazy v souvětí » seznámení s interpunkcí v souvětí » práce s větou - skladba (základní skladební dvojice, podmět vyjádřený i nevyjádřený, několikanásobný podmět, přísudek slovesný, shoda přísudku s podmětem)			
KRITÉRIA HODNOCENÍ » vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty, odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí					

11. Skupiny bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně

ČJL-3-2-08	» odůvodňuje a píše správně ve skupinách bě/bje, pě/pje, pě, mě/mně	» procvičování učiva (neukončené) skupin bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně			
KRITÉRIA HODNOCENÍ » odůvodňuje a píše správně ve skupinách bě/bje, pě/pje, pě, mě/mně					

12. Tvořivé činnosti s literárním textem

ČJL-5-3-02	» volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	» přednes vhodných literárních textů » volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu » dramatizace » vlastní výtvarný doprovod	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace » Kooperace a kompetice		
KRITÉRIA HODNOCENÍ » volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma					

13. Základní literární pojmy

ČJL-5-3-03 ČJL-5-3-04	» rozlišuje různé typy uměleckých textů » při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	» rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka » spisovatel, básník, kniha, čtenář » divadelní představení, herec, režisér » verš, rým, přirovnání » druhy a žánry literatury - dětská literatura, literatura umělecká a věcná lidová slovesnost	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA » Vnímání autora mediálních sdělení		
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozlišuje různé typy uměleckých textů » při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy					

14. Vyjmenovaná slova

ČJL-5-2-08	» píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	» vyjmenovaná slova a slova příbuzná	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách				
LITERATURA				

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Úvod o českém jazyce					
ČJL-9-2-08 ČJL-9-2-03	» rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití » samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	» rozvrstvení národního jazyka » nářečí » obecná čeština » jazykové příručky	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopnosti poznávání	Vlastivěda 5. ročník » Lidé a čas	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití, samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami					
2. Zvuková stránka jazyka					
ČJL-9-2-01	» spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	» spisovná a nespisovná výslovnost	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopnosti poznávání » Komunikace		
KRITÉRIA HODNOCENÍ » spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova					
3. Skladba					
ČJL-9-2-06	» rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	» základní větné členy » rozvíjející větné členy » věta jednoduchá » souvětí » interpunkce v souvětí	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Poznávání lidí » Kooperace a kompetice		Anglický jazyk 6. ročník » Gramatické struktury Německý jazyk » Gramatické struktury
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí					
4. Tvarosloví					
ČJL-9-2-01 ČJL-9-2-04	» spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova » správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	» slovní druhy » druhy podstatných jmen » jména osobní a místní » druhy přídavných jmen, jmenné tvary, stupňování » zájmena » číslovky » slovesa	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace		Anglický jazyk 6. ročník » Gramatické struktury Německý jazyk » Gramatické struktury » Slovní zásoba a tvoření slov
KRITÉRIA HODNOCENÍ » spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova, správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci					

5. Stylistické útvary

ČJL-9-1-05 ČJL-9-1-02	» odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru » rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	» vypravování » popis » práce s informacemi » reklamní a propagační texty	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Sebepoznání a sebepojetí » Seberegulace a sebeorganizace » Hodnoty, postoje, praktická etika	Dějepis 6. ročník » Starověké Řecko Výchova k občanství » Život ve společnosti	Anglický jazyk 8. ročník » Jednoduchá sdělení
--------------------------	--	--	---	---	---

KRITÉRIA HODNOCENÍ » odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru, rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru

6. Literární výchova - literární druhy a formy

ČJL-9-3-01 ČJL-9-3-03 ČJL-9-3-09	» uceleně reprodukuje přečtený text » formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby » vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	» lyrika, epika, drama » poezie, próza, drama » pohádky » pověsti » bajky a balady » mýty a báje » povídky » nonsensová literatura » knihovny a jejich význam	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » Multikulturalita	Dějepis 6. ročník » Starověk » Starověké Řecko	Dějepis 6. ročník » Starověké Řecko Výtvarná výchova » Uplatňování subjektivity
--	--	---	---	---	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » uceleně reprodukuje přečtený text, formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Skladba					
ČJL-9-2-05 ČJL-9-2-06	» využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace » rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	» věty dvojčlenné a jednočlenné » základní větné členy » rozvíjející větné členy » druhy vedlejších vět	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
KRITÉRIA HODNOCENÍ » využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace » rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí					
2. Tvarosloví					
ČJL-9-2-03 ČJL-9-2-04	» samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami » správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	» slovní druhy » mluvnické kategorie ohebných slov » psaní velkých písmen		Zeměpis 7. ročník » Severní Amerika » Jižní Amerika » Asie	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami » správně třídí slovní druhy » tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci					
3. Nauka o významu slov					
ČJL-9-2-01 ČJL-9-2-02	» spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova » rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	» slovo, sousloví, rčení » jednoznačná a mnohoznačná slova » odborné názvy » synonyma, homonyma	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Poznávání lidí » Kooperace a kompetice	Anglický jazyk 7. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov	Anglický jazyk 7. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov
KRITÉRIA HODNOCENÍ » spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova » rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov » rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh					

4. Nauka o tvoření slov

ČJL-9-2-01 ČJL-9-2-05 ČJL-9-2-02	» spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova » využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace » rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby, obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, » rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	» slovní zásoba a její obohacování » způsoby tvoření slov » odvozování jmen a sloves » skládání a zkracování	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace	Anglický jazyk 7. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov	Anglický jazyk 7. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova, využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace, rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh				

5. Stylistické útvary

ČJL-9-1-09 ČJL-9-1-02 ČJL-9-1-08	» uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování » rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru » využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu	» vypravování » popis, líčení » charakteristika » životopis » práce s informacemi	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kreativita	Dějepis 7. ročník » Středověk 13. - 15. století Výtvarná výchova » Rozvíjení smyslové citlivosti	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel » vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování » rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru » využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu » vytvoří otázky a stručné poznámky » výpisky nebo výtah z přečteného textu				

6. Literární výchova

ČJL-9-3-01 ČJL-9-3-06	» uceleně reprodukuje přečtený text, » rozlišuje základní literární druhy a žánry	» nejstarší literární památky (eposy, kroniky) » poezie (lyrika, epika) » epické žánry - bajka, pověst, povídka » filmová a televizní tvorba » výchova divadelního diváka » literární časopisy pro děti a mládež	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » Multikulturalita	Dějepis 7. ročník » Středověk 13. - 15. století Zeměpis » Asie Výtvarná výchova » Rozvíjení smyslové citlivosti » Uplatňování subjektivity	Výtvarná výchova 7. ročník » Rozvíjení smyslové citlivosti » Uplatňování subjektivity
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» uceleně reprodukuje přečtený text » rozlišuje základní literární druhy a žánry				

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Skladba					
ČJL-9-2-06 ČJL-9-2-07	» rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí » v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo tvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	» věta jednoduchá a souvětí » druhy vedlejších vět » významový poměr mezi souřadně spojenými větami hlavními » souvětí souřadné, několikanásobný větný člen - významový poměr » interpunkce v souvětí	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí, v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo tvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí					
2. Nauka o tvoření slov					
ČJL-9-2-02	» rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazéměch	» obohacování slovní zásoby	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » Multikulturalita	Německý jazyk 8. ročník » Gramatické struktury	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazéměch					
3. Slova přejatá, jejich výslovnost a pravopis					
ČJL-9-2-01	» spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	» přejímání slov z cizích jazyků	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » Multikulturalita	Anglický jazyk 8. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov Německý jazyk » Slovní zásoba a tvoření slov	Německý jazyk » Gramatické struktury » Tematické okruhy
KRITÉRIA HODNOCENÍ » spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova					
4. Tvarosloví					
ČJL-9-2-01	» spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	» skloňování jmen přejatých a cizích jmen vlastních » slovní druhy, slovesný vid			
KRITÉRIA HODNOCENÍ » spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova					
5. Obecné výklady o českém jazyce					
ČJL-9-2-08	» rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	» slovanské jazyky » útvary českého jazyka a jazyková kultura		Zeměpis 8. ročník » Evropa, Česká republika	

KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

6. Stylistické útvary

ČJL-9-1-10 ČJL-9-1-08	» využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů » využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu » vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu	» charakteristika literárních postav » referát » jednoduchý výklad » jednoduchá úvaha » některé důležité písemnosti - přihláška, objednávka, pozvánka, žádost, úřední dopis	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Seberegulace a sebeorganizace » Kreativita	Dějepis 8. ročník » Novověk Výchova k občanství » Člověk a pracovní život	
--------------------------	---	---	--	---	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů
 » využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu
 » vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu

7. Literární výchova

ČJL-9-3-06	» rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	» lyrické a epické žánry	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Evropa a svět nás zajímá	Dějepis 8. ročník » Novověk	
------------	--	--	---	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele

8. Literární výchova - vývojová období

ČJL-9-3-07 ČJL-9-3-01	» uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře » uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	» starší české a světové literární památky » humanismus a renesance » literatura doby pobělohorské » národní obrození v literatuře » 2. polovina 19. století v literatuře	Dějepis 6. ročník » Starověk » Starověké Řecko » Starověký Řím 7. ročník » Středověk 5. - 12. století » Středověk 13. - 15. století » Raný novověk	Dějepis 8. ročník » Novověk	
--------------------------	---	---	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře, uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Obecné výklady o jazyce					
ČJL-9-2-08	» rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	» slovanské jazyky » útvary českého jazyka » jazykověda	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Evropa a svět nás zajímá	Zeměpis 8. ročník » Evropa » Česká republika	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití					
2. Pravopis					
ČJL-9-2-07	» v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo tvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	» pravopis lexikální, tvaroslovný, skladební			
KRITÉRIA HODNOCENÍ » v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo tvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí					
3. Zvuková stránka jazyka					
ČJL-9-2-01	» spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	» spodobá znělosti » přízvuk, větná melodie			
KRITÉRIA HODNOCENÍ » spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova					
4. Slovní zásoba a význam slova					
ČJL-9-2-01 ČJL-9-2-02	» spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova » rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, » rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	» slovo a sousloví » složení slovní zásoby » odborné názvy » synonyma, homonyma, antonyma » slova domácí a mezinárodní	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » Multikulturalita	Anglický jazyk 9. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov Německý jazyk » Slovní zásoba a tvoření slov	Německý jazyk 9. ročník » Gramatické struktury
KRITÉRIA HODNOCENÍ » spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova, rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby, obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh					
5. Tvoření slov					
ČJL-9-2-03	» samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	» stavba slova » způsoby tvoření slov		Německý jazyk 9. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov	Německý jazyk 9. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov » Gramatické struktury
KRITÉRIA HODNOCENÍ » samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami					

6. Tvarosloví

ČJL-9-2-04	» správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	» slovní druhy » druhy podstatných jmen - jména vlastní a obecná » druhy přídavných jmen a stupňování » druhy zájmen a číslovek » přechodníky » neohebné slovní druhy » mluvnické významy jmen a sloves			
------------	---	---	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci

7. Skladba

ČJL-9-2-06	» rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	» věty podle postoje mluvčího » mluvnický zápor » věta jednoduchá a souvětí » skladební dvojice - shoda, řízenost, přimykání » věty dvojčlenné a jednočlenné » doplněk a jeho zvláštnosti » druhy souvětí » řeč přímá a nepřímá, samostatný vět. člen, oslovení, vsuvka, věta » neúplná	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Seberegulace a sebeorganizace		Anglický jazyk 9. ročník » Jednoduchá sdělení » Gramatické struktury Německý jazyk » Slovní zásoba a tvoření slov
------------	--	---	---	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí

8. Stylistické útvary

ČJL-9-1-04 ČJL-9-1-06 ČJL-9-1-07	» dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci » v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči » zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	» popis » charakteristika » líčení » jednoduchý výklad » jednoduchá úvaha » vypravování » proslov » diskuse » funkční styly	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Mezilidské vztahy » Komunikace	Dějepis 9. ročník » Dějiny 20. století, » Československo a svět v době světových válek Občanská výchova » Životní perspektivy	
--	--	---	---	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci, v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči, zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu

9. Literární výchova - literární druhy a žánry

ČJL-9-3-02 ČJL-9-3-04	» rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora, » tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí literární teorie » porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	» lyrické, epické a dramatické žánry » biografie, memoáry » film a televize	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA » Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení » Stavba mediálních sdělení		
--------------------------	--	---	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora, tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí literární teorie
» porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování

10. Literární výchova - vývoj literatury ve 20. století

ČJL-9-3-08 ČJL-9-3-05	» porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování » rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	» obraz války v literatuře » vývojové tendence v současné literatuře	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » Lidské vztahy	Dějepis 9. ročník » Dějiny 20. století, Československo a svět v době světových válek » Československo a svět ve 2. polovině 20. století	Dějepis 9. ročník » Dějiny 20. století, Československo a svět v době světových válek » Československo a svět ve 2. polovině 20. století Hudební výchova » Poslechové činnosti
--------------------------	--	---	--	--	---

KRITÉRIA HODNOCENÍ » porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování
» rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět anglický jazyk je na naší základní škole zařazen do výuky již od 1. ročníku a svým obsahem i výstupy po 2. období na něj plynule navazuje předmět anglický jazyk na 2. stupni. Hodinová dotace výuky anglického jazyka je definovaná aktuálním Školním učebním plánem (ŠUP). Od 4. ročníku jsou žáci rozděleni do skupin. Maximální počet žáků by ideálně neměl překročit počet 15. Výuka anglického jazyka probíhá buď v kmenových třídách, nebo ve vhodně vybavené jazykové učebně. Výuka ve skupinách probíhá podle rozvrhu v rámci jednoho ročníku, vždy jednu vyučovací hodinu. Ve výuce je praktikován individuální přístup ke všem žákům.

Požadavky na vzdělávání v anglickém jazyce, které jsou formulované v ŠVP, vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Předpokládá se dosažení úrovně A1 po dokončení 1. stupně a úrovně A2 po dokončení 2. stupně ZV.

Předmět je svou podstatou zaměřen na rozvoj jazykových znalostí a komunikačních dovedností žáků. Tím jsou dány i metody práce zaměřené především na komunikaci a skupinovou práci žáků, na řešení problémů, didaktické hry a soutěže s důrazem na činnostní charakter učení. V hodinách jsou používány různé metody práce. Vyučované metody jsou volně kombinovatelné a učitel je volí na základě schopností žáků.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu anglický jazyk jsou začleněna průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami dostávají bezplatně podpůrná opatření, rozčleněná do pěti stupňů. Je uplatněn princip individualizace a diferenciací.

Výuka žáků s LMP je ovlivněna mírou jejich postižení, žákům je dán potřebný čas pro pochopení látky, spojený s praktickou činností podle tématu. Při stanovování konkrétních cílů se vychází z žákových aktuálních možností (specifikováno v PLPP), tyto cíle a očekávané výstupy mají činnostní povahu. Žáci s LMP jsou motivováni k samostatnému myšlení a získávání informací. Prakticky zaměřený jazykový základ je předpokladem pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa, umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice, vede k toleranci a vytváří podmínky pro spolupráci i mobilitu žáků v jejich osobním životě i budoucím pracovním uplatnění. Metody, formy a tempo práce je přizpůsobeno žákovým aktuálním možnostem. Žáci jsou motivováni pochvalou a pozitivním hodnocením. S žáky nadanými a mimořádně nadanými se pracuje podle plánu PLPP/ IVP.

Metody a strategie použité ve výuce:

- poslech,
- doplnění informací získaných poslechem,
- dramatizace příběhu,
- rozhovor ve dvojici,
- popis místnosti, obrázku, spolužáka,
- hry,
- kartičky se slovy, větami, obrázky, myšlenková mapa,
- práce s textem,
- práce s pc, popř. s i pády,
- pracovní list,
- brainstorming,
- pexeso,
- projekty,
- volné psaní,
- kmeny a kořeny,
- písničky,
- doplňovací cvičení,
- skupinová, párová práce,
- čtení s předvídáním a další práce s textem.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Na úrovni předmětu anglický jazyk jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- střídáme různé metody, formy práce (viz metody použité ve výuce výše),
- poskytujeme žákům prostor pro samostatnou práci (práce v pracovním sešitu, pracovní listy, projekty...) i práci ve skupinách (rozhovory, pracovní skupinové listy, didaktické hry...),
- vedeme žáky k zodpovědnosti,
- seznamujeme žáky s různými zdroji informací (slovníky, cizojazyčná literatura, Pc-výukové programy, internet...),
- navozujeme praktické situace (simulace skutečných stavů - nákupy, restaurace, vaření, rozhovory...),
- zařazujeme projektové vyučování.

Kompetence pracovní

Na úrovni předmětu anglický jazyk jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- vhodně volíme strategie a zaměření činností,
- zařazujeme projekty a aktivity vedoucí k aplikaci získaných znalostí (projekty o rodném městě, škole, rodině...)

Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme vznik podmínek pro samostatnou i týmovou práci, monitorujeme dodržování a respektování pravidel, kontrolujeme řešení,
- umožňujeme žákům přístup k různým informačním zdrojům, podněcujeme diskusi (audiovizuální technika, poslechy, práce se slovníky, PC-výukové programy, internet...),
- povzbuzujeme, oceňujeme, poukazujeme na možné komplikace, chválíme, kriticky hodnotíme, pomáháme...

Kompetence komunikativní

Na úrovni předmětu anglický jazyk jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- umožňujeme žákovi vyjádřit své myšlenky jak ústně (ústní zkoušení, rozhovory, formování myšlenek, ústní cvičení, písničky...), tak i písemně,
- (písemné kontrolní testy, domácí úkoly, pracovní sešit, projekty, popisy situací a věcí...), vedeme s žákem řízený rozhovor,
- vedeme žáka k obohacování a rozšiřování slovní zásoby (slovíčka z lekcí, texty písní, lidové zvyky a tradice...), dáváme žákovi příklad svým kultivovaným projevem, řídíme diskusi,
- využíváme a zařazujeme různé druhy komunikačních prostředků a různé formy textů (články, pohádky, povídky, recepty, texty písní, dopisy...) – vedeme žáky k porovnávání a formulaci vlastními slovy,
- zařazujeme práci na PC-výukové programy, využíváme internetu (slovník...),
- na základě situačních rozhovorů vedeme žáka ke vhodné komunikaci v různých situacích běžného života (nákupy, restaurace, služby, kultura, sport, lékařství...).

Kompetence občanské

Na úrovni předmětu anglický jazyk jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- zařazujeme prvky dramatické výchovy, využíváme výukových programů a techniky, vedeme k toleranci, empatii pomocí situačních her, demonstrujeme ukázky z praxe.

Kompetence sociální a personální

Na úrovni předmětu anglický jazyk jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- navozujeme příznivou atmosféru pro práci ve skupině, zařazujeme různé druhy aktivit na nácvik spolupráce,
- zadáváme úkoly, rozdělujeme role ve skupině, motivujeme k práci ve skupině, monitorujeme práci ve skupině,
- předkládáme rozmanitá témata, zařazujeme projektové vyučování- vytváříme zdravé klima v kolektivu žáků, diagnostikujeme třídu.

Seznam zkratk, používaných v učebních osnovách (výstupy RVP): PP > poslech s porozuměním 1 - 2 | M > mluvení 1 - 3 | ČP > čtení s porozuměním 1 - 2 | P > psaní 1 – 3

1. stupeň ročník: první

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Jednoduchá sdělení					
CJ-3-1-01 CJ-3-1-02	» rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně » zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	» žáci si osvojí základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace	Český jazyk 1. ročník » Komunikační situace » Komunikační pravidla Hudební výchova » Vokální činnosti	Hudební výchova 1. ročník Vokální činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně » zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal					
2. Tematické okruhy					
CJ-3-1-01 CJ-3-1-02	» rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně » zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	» pozdrav, představení se, barvy, školní potřeby, hračky, obličeje, abeceda, zvířata, čísla 1-10	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace		
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně » zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal					
3. Slovní zásoba a tvoření slov					
CJ-3-1-05	» přiřadí mluvenou podobu téhož slova či slovního spojení	» spodoba znělosti » přízvuk, větná melodie	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace	Český jazyk 1. ročník » Třídění slov	Matematika 1. ročník » Číselný obor 0-10
KRITÉRIA HODNOCENÍ » přiřadí mluvenou podobu téhož slova či slovního spojení					

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň ročník: druhý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Jednoduchá sdělení					
CJ-3-1-01 CJ-3-1-02	» rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně » zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	» žáci si osvojí základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace	Český jazyk 2. ročník » Komunikační situace » Komunikační pravidla Hudební výchova » Vokální činnosti	Hudební výchova 2. ročník Vokální činnosti

KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
» zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal

2. Tematické okruhy

CJ-3-1-01 CJ-3-1-02	» rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně » zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	» pozdrav, představení se, barvy, školní potřeby, hračky, obličeje, abeceda, zvířata, čísla 1-10	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace		
------------------------	--	--	---	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
» zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal

3. Slovní zásoba a tvoření slov

CJ-3-1-05	» přiřadí mluvenou podobu téhož slova či slovního spojení	» spodoba znělosti » přízvuk, větná melodie	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace	Český jazyk 2. ročník » Třídění slov	Matematika 2. ročník » Číselný obor 0-10
-----------	---	--	---	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » přiřadí mluvenou podobu téhož slova či slovního spojení

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: třetí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
----------------------------	-----------------------------	-------	------------------	----------------------------	---------------------------

1. Jednoduchá sdělení

CJ-3-1-01 CJ-3-1-02 CJ-3-1-04	» rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně » zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal » rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	» Pozdravy, rozloučení, představování, souhlas, nesouhlas, záliby, členové rodiny a jejich představování. » Části dne, určení času. » Pojmenování předmětů podle obrázků.	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace	Český jazyk 3. ročník » Komunikační situace » Komunikační pravidla Hudební výchova » Vokální činnosti	Hudební výchova 3. ročník Vokální činnosti
-------------------------------------	---	---	---	---	---

KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
» zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal

2. Tematické okruhy

CJ-3-1-01 CJ-3-1-02	» rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně » zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	» Počítání do dvaceti. » Určení času - celé hodiny. » Informace o věku. » Základní druhy ovoce a zeleniny » Oblečení » Barvy, zvířata » Abeceda » Hláskování, hláskování jednoduchých výrazů a jmen.	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace	Matematika 3. ročník » Číselný obor 0-1 000	
------------------------	--	---	---	---	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ					
» rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně					
» zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal					
3. Slovní zásoba a tvoření slov					
CJ-3-1-05 CJ-3-1-06	» přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení » píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	» Základní číslovky do dvaceti. » Ovoce, zelenina. » Součásti běžného oblečení. » Základní barvy. » Zvířata. » Další slovní zásoba podle tematických celků.	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace	Český jazyk 3. ročník » Třídění slov » Písemný projev Matematika » Číselný obor 0-1 000	Matematika 3. ročník » Číselný obor 0-1000
KRITÉRIA HODNOCENÍ					
» přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení					
» píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy					

4. Gramatické struktury					
ČJL-3-1-03 ČJL-3-1-06	» rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu » píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	» Věta oznamovací, otázka, zápor, sloveso být, pravidelné množné číslo podstatných jmen, osobní zájmena v 1. pádu		Český jazyk 3. ročník » Pravopis	
KRITÉRIA HODNOCENÍ					
» rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu					
» píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy					
LITERATURA					

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň ročník: čtvrtý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Jednoduchá sdělení					
CJ-5-2-01 CJ-5-1-01	» zapojí se do jednoduchých rozhovorů » rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	» Pozdrav, poděkování, představení se, omluva, spojování jednoduchých vět. » Vyjádření počtu.	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Mezilidské vztahy » Komunikace	Český jazyk 4. ročník » Pravidla dialogu Matematika » Číselný obor do 1 mil. Hudební výchova » Vokální činnosti	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » zapojí se do jednoduchých rozhovorů » rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností					
2. Tematické okruhy					
CJ-5-2-02	» sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	» Setkání s přáteli, společenské příležitosti, rodina, bydlení, jídlo, roční období	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace » Kooperace a kompetice	Český jazyk 4. ročník » Orientace v textu » Pravidla dialogu Matematika » Číselný obor do 1 mil.	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat					
3. Slovní zásoba a tvoření slov					
CJ-5-1-02 CJ-5-3-01	» rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu » vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	» Společenské obraty. Zařízení domu, bytu. Členové rodiny. Názvy ročních období, měsíců. Počasí. Pravidelná denní jídla, základní potraviny, nápoje. » Zvuková a grafická podoba jazyka.	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kooperace a kompetice	Český jazyk 4. ročník » Orientace v textu » Stavba slova Matematika » Číselný obor do 1 mil. Hudební výchova » Vokální činnosti	Matematika 4. ročník » Číselný obor do 1 mil.
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu » vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům					
4. Gramatické struktury					
ČJL-5-4-02 ČJL-5-3-02 CJL-5-2-01	» zapojí se do jednoduchých rozhovorů » vyplní osobní údaje do formuláře	» Spojky, používání členů určitých a neurčitých, číslovky do sta, datum, existencionalní vazba, přívlastňovací		Český jazyk 4. ročník » Stavba slova	

	» rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	zájmena, sloveso moci/umět, mít, otázky s tázacími výrazy se slovesem být		» Slovní druhy	
--	---	---	--	----------------	--

- KRITÉRIA HODNOCENÍ**
- » zapojí se do jednoduchých rozhovorů
 - » vyplní osobní údaje do formuláře
 - » rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň ročník: pátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Jednoduchá sdělení					
CJ-5-1-03 CJ-5-2-03	» rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu » odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	» Oslovení, vyžádání jednoduché informace. Samostatné sdělení základních údajů o své osobě a členech rodiny. Popis nejbližšího okolí, orientace v prostoru.	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace	Český jazyk 5. ročník » Pravidla dialogu Hudební výchova » Vokální činnosti	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu, odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá					
2. Tematické okruhy					
CJ-5-1-02 CJ-5-3-02 CJ-5-4-02	» rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má vizuální oporu » vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům » vyplní osobní údaje do formuláře	» Setkání s přáteli, společenské příležitosti, rodina, bydlení, jídlo, roční období	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace » Kooperace a kompetice	Přírodověda 5. ročník » Člověk a jeho zdraví Hudební výchova » Vokální činnosti	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má vizuální oporu, vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, vyplní osobní údaje do formuláře					
3. Slovní zásoba a tvoření slov					
CJ-5-3-02 CJ-5-3-01	» rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu » vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	» Základní nemoci, návštěva lékaře. Části lidského těla. Základní názvy povolání. Názvy základních obchodů, běžného zboží, jednoduchá konverzace v obchodě. Dopravní prostředky. Součásti oblečení. Názvy domácích zvířat. Práce se slovníkem.	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace » Kooperace a kompetice	Přírodověda 5. ročník » Člověk a jeho zdraví Hudební výchova » Vokální činnosti	Přírodověda 5. ročník » Člověk a jeho zdraví
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům					

4. Gramatické struktury

CJ-5-3-02 CJ-5-4-01 CJ-5-2-01	» rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu » napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života » zapojí se do jednoduchých rozhovorů	» Spojky, používání členů určitých a neurčitých, číslovky do sta, datum, existencionální vazba, přivlastňovací zájmena, sloveso moci/umět, mít, otázky s tázacími výrazy se slovesem být		Český jazyk 5. ročník » Orientace v textu » Stavba slova » Slovní druhy	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života, zapojí se do jednoduchých rozhovorů					
LITERATURA					

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Jednoduchá sdělení					
CJ-9-2-01	» zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	» Oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, představování, omluva, poděkování, blahopřání, souhlas, nesouhlas, podání a vyžádání jednoduché informace.	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Poznávání lidí » Komunikace MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » Lidské vztahy	Český jazyk 6. ročník » Pravidla dialogu	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích					
2. Tematické okruhy					
CJ-9-1-02 CJ-9-2-02	» rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovené promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat » mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	» Společenské příležitosti, sport, povolání, rodina, rodinné vztahy, svátky, škola, město.	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Poznávání lidí » Komunikace	Občanská výchova 6. ročník » Kulturní život	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovené promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat, mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech					
3. Slovní zásoba a tvoření slov					
CJ-9-1-01 CJ-9-3-02	» rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně » rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	» Číslovky, vlastní jména, dny v týdnu, měsíce, členové rodiny. Zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti, intonace.			
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně, rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace					
4. Gramatické struktury					
CJ-9-2-01	» zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	» Sloveso BÝT v kladném, záporném tvaru, tvoření otázky, otázka s tázacími výrazy. Zájmena v předmětovém tvaru. Člen neurčitý. Tázací zájmeno ČÍ. Pravidelné/nepravidelné množné číslo podstatných jmen. Sloveso MÍT. Přivlastňovací zájmena, přivlastňovací pád. Existencionální vazba there is/are. Množné číslo ukazovacích zájmen. Rozkazovací způsob přímý. Přítomný čas prostý.		Český jazyk 6. ročník » Skladba » Tvarosloví	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích					

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Jednoduchá sdělení					
CJ-9-1-02 CJ-9-2-02 CJ-9-2-01	» rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat » mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech » zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	» Vyjádření vlastního názoru - mám/nemám rád, popis pravidelných činností, popis osoby, domu, města.	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Sebepoznání a sebepojetí » Komunikace	Český jazyk 6. ročník » Pravidla dialogu	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat, mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech, zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích					
2. Tematické okruhy					
CJ-9-1-02 CJ-9-2-02	» rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat » mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	» Společenské příležitosti, sport, povolání, rodina, rodinné vztahy, svátky, škola, město.	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace	Český jazyk 4. ročník » Poslech textu	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat, mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech					
3. Slovní zásoba a tvoření slov					
CJ-9-3-02 CJ-9-1-01	» rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace » rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně.	» Koničky, denní program, stravování, oblékání, počasí.			Český jazyk 7. ročník » Nauka o významu slov » Nauka o tvoření slov
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace, rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně					
4. Gramatické struktury					
CJ-9-2-01 CJ-9-4-03	» zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích » reaguje na jednoduché písemné sdělení	» Přítomný čas prostý, průběhový, příslovce času, předložky u časových výrazů, počitatelnost a nepočitatelnost podst. jmen, vyjádření budoucnosti. Minulý čas - slovesa pravidelná, nepravidelná.			
KRITÉRIA HODNOCENÍ » zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích, reaguje na jednoduché písemné sdělení					

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Jednoduchá sdělení					
CJ-9-3-02 CJ-9-1-01 CJ-9-2-02	» rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace » rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně » mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	» Prázdniny, pocity a nálady, vlastnické vztahy, opakované činnosti v minulosti.	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Poznávání lidí » Komunikace VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Objevujeme Evropu a svět MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » Kulturní difference	Český jazyk 6. ročník » Stylistické útvary Výchova k občanství » Naše škola, naše obec	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace, rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně, mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech					
2. Tematické okruhy					
CJ-9-3-02 CJ-9-1-02 CJ-9-2-03	» rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace » rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat » vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	» Národy světa, životní styl, cestování, u lékaře, nákupy.	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti » Komunikace VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Objevujeme Evropu a svět MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » Kulturní difference	Zeměpis 8. ročník » Evropa	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace, rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat, vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života					
3. Slovní zásoba a tvoření slov					
CJ-9-1-02 CJ-9-3-01	» rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat » vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	» Názvy zemí, národnosti, změny životního stylu, vlastnické vztahy, dopravní prostředky, nemoci, lidské tělo, názvy obchodů, zboží.		Přírodopis 8. ročník » Biologie člověka Zeměpis » Evropa	Český jazyk 8. ročník » slova přejatá, jejich výslovnost a pravopis
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat, vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech					

4. Gramatické struktury

CJ-9-2-03 CJ-9-4-03 CJ-9-2-01	» vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života » reaguje na jednoduché písemné sdělení » zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	» Minulý čas - opakovaná činnost v minulosti, minulý čas průběhový, budoucí záměr, slib, předpřítomný čas, předložky místní, zájmena - osobní, přivlastňovací, přídavná jména, příslovce, žádost o dovolení - may/can.			
-------------------------------------	--	--	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života, reaguje na jednoduché písemné sdělení
 » zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Jednoduchá sdělení					
CJ-9-1-02 CJ-9-4-02 CJ-9-4-03	» rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat » napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat » reaguje na jednoduché písemné sdělení	» Objednávka jídla, nabídka, město, země, životní prostředí, bezpečnost a ochrana zdraví.	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Jsme Evropané MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » Kulturní difference	Český jazyk 9. ročník » Skladba Výchova k občanství 8. ročník » Člověk a rodinný život	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat » napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat » reaguje na jednoduché písemné sdělení					
2. Tematické okruhy					
CJ-9-4-02 CJ-9-2-02 CJ-9-4-01	» napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat » mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech » vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	» Návštěva restaurace, příprava jídla, reklama, realie, ochrana životního prostředí, silniční provoz, média.	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Jsme Evropané MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » Kulturní difference	Přírodopis 9. ročník » Základy ekologie Zeměpis » Krajina a životní prostředí	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat » mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech » vyplní základní údaje o sobě ve formuláři					
3. Slovní zásoba a tvoření slov					
CJ-9-4-03 CJ-9-3-02 CJ-9-2-03	» reaguje na jednoduché písemné sdělení » rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace » vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	» Zařízení restaurací, jídelní lístek, nabídka zboží a služeb, nákupy, popis města, země, silniční provoz - dopravní prostředky, pravidla. Popis budovy kina, divadla. Informace o obsahu filmu, představení, knihy. » Zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby. » Práce se slovníkem.			Český jazyk 9. ročník » Slovní zásoba a význam slova

KRITÉRIA HODNOCENÍ

- » reaguje na jednoduché písemné sdělení
- » rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace
- » vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

4. Gramatické struktury

ČJ-9-4-02 CJ-9-2-02 CJ-9-2-01	» napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat » mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech » zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	» Počitatelnost a nepočitatelnost podst, jmen, zájmena neurčitá, členy, vyjádření množství, vznesení návrhu, stupňování přídavných jmen, podmiňovací způsob, vztažné věty, rozkazovací způsob, trpný rod, nepřímá otázka, tázací dovětky.		Český jazyk 9. ročník » Skladba	
-------------------------------------	--	---	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ

- » napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat, mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech, zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5. 1. 3 NĚMECKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Německý jazyk se na naší škole vyučuje i jako Další cizí jazyk v osmém a devátém ročníku. Hodinová dotace činí 3 hodiny týdně. Cílem výuky je dosažení očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a náplně průřezových témat Rámcově vzdělávacího programu. V tomto oboru se předpokládá dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky - žák rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám a umí tyto výrazy a fráze používat. Podá informace osobního rázu, umí se na ně zeptat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, pokud mluvčí mluví pomalu a zřetelně.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Na úrovni předmětu anglický jazyk jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- klást důraz na čtení s porozuměním, práci s textem
- vytvářet žákům dostatek komunikačních příležitostí pro používání cizího jazyka
- osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky
- pochopit důležitost schopnosti mluvit v cizím jazyce pro další studium i pro praktický život

Kompetence k řešení problémů

- nebát se mluvit s cizí osobou v německém jazyce
- naučit se vyslovit obsah myšlenky opisem tématu, chybí-li slovní zásoba
- předkládat žákům konkrétní situace, k jejichž zvládnutí je nezbytné použít cizí jazyk
- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí

Kompetence komunikativní

- využívat osvojených dovedností k navázání kontaktu
- nabízet žákům dostatek možností k porozumění rozhovoru a jednoduchému psanému textu
- vést žáky k tomu, aby se nebáli používat i nedokonale zvládnutý cizí jazyk

Kompetence sociální a personální

- spolupráce ve dvojici a v malé skupině
- vést žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc

Kompetence občanské

- získat představu o zvycích v cizí zemi a porovnávat je se zvyky našimi

Kompetence pracovní

- samostatně pracovat se slovníkem

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Komunikace
- Kooperace a kompetice

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Kulturní difference

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy

- Jsme Evropané
- Evropa a svět nás zajímá

2. stupeň

ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Jednoduchá sdělení					
DCJ-9-1-01 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02	» rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně » zapojí se do jednoduchých rozhovorů » sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	» Pozdrav, zjištění telefonního čísla, představení se, poděkování, jednoduchý formulář, představení členů rodiny, popis rodinné fotografie, časové údaje, vyprávění o zájmech, pojmenování předmětů, školních potřeb, jak se to řekne německy. » Vyprávění o koníčcích, popis činností během týdne, telefonování, popis zvířat, psaní dopisu, užití čísel do 100, poskytnutí informací o časových údajích, popis místa, kde jsem, vyjádření cíle cesty, koupení jízdenky, objednání ubytování, údaje o sobě.	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Poznávání lidí » Komunikace » Kooperace a kompetice VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Jsme Evropané MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » Lidské vztahy	Český jazyk 2. ročník » Reprodukce textu 3. ročník » Komunikační pravidla » Komunikační situace 4. ročník » Orientace v textu » Poslech textu 6. ročník » Tvarosloví Matematika 2. ročník » Číselný obor 0-100 » Orientace v čase	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně, zapojí se do jednoduchých rozhovorů, sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat					
2. Tematické okruhy					
DCJ-9-2-01 DCJ-9-1-02	» zapojí se do jednoduchých rozhovorů » rozumí slovům a jednotlivým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	» Já, moje rodina, moji přátelé, povolání, škola. » Koničky, počítač, zvířata, město, roční období, německy mluvící země, prázdniny.	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Jsme Evropané MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » Lidské vztahy	Český jazyk 4. ročník » Orientace v textu » Slova stejného, opačného významu Prvouka 2. ročník » Lidé kolem nás » Rozmanitost přírody 3. ročník » Místo, kde žijeme Výchova k občanství 7. ročník » Člověk a jeho osobnost Zeměpis - Evropa	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » zapojí se do jednoduchých rozhovorů, rozumí slovům a jednotlivým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu					

3. Slovní zásoba a tvoření slov

DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02	» rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům » rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	» Pozdravy, dny v týdnu, číselky 0-20, barvy, jména, internacionalismy, členové rodiny, opaky, vlastnosti, školní potřeby, realie. » Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov. » Koničky, zvířata, číselky do 100, časové údaje hodiny/dny/měsíce/roční období.		Český jazyk 3. ročník » Třídění slov » Význam slov 5. ročník » Slovní druhy 7. ročník » Nauka o tvoření slov Prvouka 2. ročník » Rozmanitost přírody	
--------------------------	---	---	--	---	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům, rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům

4. Gramatické struktury

DCJ-9-4-01 DCJ-9-4-02	» vyplní základní údaje o sobě ve formuláři » napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	» Abeceda, časování pravidelných sloves a slovesa sein/haben, slovosled věty oznamovací a W-otázky, zápor nicht, sloveso mögen, přivlastňovací zájmena mein/dein, vazba von, předložka um/am v časových údajích, gern - am liebsten, nepřímý pořádek slov, člen určitý/neurčitý, zápor kein, rozkazovací způsob lexikálně., skloňování podstatných jmen, zápor kein, předložka in/im/um, množné číslo některých podstatných jmen, vazba ich möchte, časování slovesa fahren.		Český jazyk 4. ročník » Orientace v textu » Slovní druhy 6. ročník » Tvarosloví 7. ročník » Tvarosloví » Nauka o tvoření slov 8. ročník » Nauka o tvoření slov	
--------------------------	---	--	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » vyplní základní údaje o sobě ve formuláři, napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Jednoduchá sdělení					
DCJ-9-2-03	» odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	» Dialog a jeho obměňování, jednoduchý popis, interview, nakupování » základní frazeologie, jednoduchý popis cesty, vyjádření nemoci.	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace » Kooperace a kompetice VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Evropa a svět nás zajímá MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » Kulturní diference	Český jazyk 9. ročník » Komunikační situace » Vyprávění » Mluvený projev	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá					
2. Tematické okruhy					
DCJ-9-1-03	» rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	» Domov, v obchodě, denní a týdenní program, návštěva u lékaře.	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace » Kooperace a kompetice VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Evropa a svět nás zajímá MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » Kulturní diference	Český jazyk 4. ročník » Orientace v textu	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat					
3. Slovní zásoba a tvoření slov					
DCJ-9-3-03	» rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci	» Domov, potraviny, můj den, můj týden, části lidského těla, počasí, oblečení, dopravní prostředky. » Zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov. Práce se slovníkem.		Český jazyk 4. ročník » Slova stejného, opačného významu » Slovní druhy 9. ročník » Tvoření slov	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci					

4. Gramatické struktury

DCJ-9-4-03	» stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	» Časování dalších sloves + některá nepravidelná, předložky, další číslovky, množné číslo některých podstatných jmen, některá způsobová slovesa, slovesa s předponami, další přivlastňovací zájmena.	Český jazyk 9. ročník » Pravopis » Tvoření slov » Skladba	Český jazyk 9. ročník » Skladba	
------------	---	--	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5.2 INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- prostřednictvím vhodně zvoleného zadání poznat smysl osvojovaných postupů pro běžný život
- v týmu i samostatně experimentovat a porovnávat dosažené výsledky
- vést žáky k systematickému vyhledávání a ukládání informací

Kompetence k řešení problémů

- ukázat žákům různé zdroje informací, které vedou k řešení problémů
- získávat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle

Kompetence komunikativní

- spolupracovat při řešení ve skupině

Kompetence sociální a personální

- spolupráce ve dvojici a v malé skupině
- stanovovat pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dodržovat je

Kompetence pracovní

- naučit se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce

Průřezová témata pokrývaná předmětem

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Stavba mediálních sdělení
- Fungování a vliv médií ve společnosti
- Tvorba mediálního sdělení

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Seberegulace, sebeorganizace a psychohygiena

INFORMATIKA - učební plán

ROČNÍK	TÉMA (názvy jsou hypertextovými odkazy)	HODINY	JE TŘEBA POČÍTAČ
4.	<u>Ovládání digitálního zařízení</u> <u>Práce ve sdíleném prostředí</u> <u>Úvod do kódování a šifrování dat a informací</u>	12 11 10	A A
5.	<u>Úvod do práce s daty</u> <u>Základy programování – příkazy, opakující se vzory</u> <u>Úvod do informačních systémů</u> <u>Základy programování – vlastní bloky, náhoda</u> <u>Úvod do modelování pomocí grafů a schémat</u> <u>Základy programování – postavy a události</u>	4 6 3 7 7 6	A A A A A
6.	<u>Kódování a šifrování dat a informací</u> <u>Práce s daty</u> <u>Informační systémy</u> <u>Počítače</u>	9 10 5 9	A A A
7.	<u>Programování – opakování a vlastní bloky</u> <u>Modelování pomocí grafů a schémat</u> <u>Programování – podmínky, postavy a události</u>	14 7 12	A A
8.	<u>Programování – větvení, parametry a proměnné</u> <u>Hromadné zpracování dat</u>	15 18	A A
9.	<u>Programovací projekty</u> <u>Digitální technologie</u> <u>Závěrečné projekty</u>	12 15 6	A A

1. stupeň
ročník: čtvrtý

OVLÁDÁNÍ DIGITÁLNÍHO ZAŘÍZENÍ - digitální technologie

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- » najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
- » dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- » pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží
- » edituje digitální text, vytvoří obrázek
- » přehraje zvuk či video
- » uloží svoji práci do souboru, otevře soubor
- » používá krok zpět, zoom
- » řeší úkol použitím schránky
- » dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením

Zdroje

A: metodika Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ

(<https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs>)

B: učebnice Informatika pro 1. stupeň základní školy

(<https://www.albatrosmedia.cz/tituly/12848534/informatika-pro-1-stupen-zakladni-skoly/>)

C: Jednoduché ovládání počítače

(<http://home.pf.jcu.cz/jop/>)

Učivo

Digitální zařízení
 Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace
 Ovládání myši
 Kreslení čar, vybarvování
 Používání ovladačů
 Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom)
 Kreslení bitmapových obrázků
 Psaní slov na klávesnici
 Editace textu
 Ukládání práce do souboru
 Otevírání souborů
 Přehrávání zvuku

Odkaz na učivo ve zdrojích

A: Počítač a síť
 B: kap. 2
 C: klikání myší, tahání myší
 C: kreslení čáry a vybarvování
 C: ovladače
 B: kap. 3, 5

 B: kap. 3
 C: psaní na klávesnici
 B: kap. 5, C: doplňování a úprava textu
 B: kap. 3, 5
 B: kap. 3, 5
 C: přehrávání zvuku

Výukové metody a formy

Diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, experiment

PRÁCE VE SDÍLENÉM PROSTŘEDÍ - Digitální technologie

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- » najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
- » propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
- » dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- » uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů
- » najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci
- » propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí
- » pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj
- » při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace
- » rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého

Zdroje

A: učebnice Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ

(<https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs>)

B: učebnice Informatika pro 1. stupeň základní školy

(<https://www.albatrosmedia.cz/tituly/12848534/informatika-pro-1-stupen-zakladni-skoly/>)

Učivo

Využití digitálních technologií v různých oborech
Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele

Práce se soubory

Propojení technologií, internet

Sdílení dat, cloud

Technické problémy a přístupy k jejich řešení

Odkaz na učivo ve zdrojích

A: Využití digitálních technologií

B: kap. 8 (částečně)

B: kap. 6

B: kap. 7

Výukové metody a formy

Diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, experiment

ÚVOD DO KÓDOVÁNÍ A ŠIFROVÁNÍ DAT A INFORMACÍ - data, informace a modelování

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- » popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji
- » vyčte informace z daného modelu

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- » sdělí informaci obrázkem
- » předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel
- » zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text
- » zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky
- » obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček

Zdroje

metodika Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ

(<https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs>)

Učivo

Piktogramy, emodži
 Kód
 Přenos na dálku, šifra
 Pixel, rastr, rozlišení
 Tvary, skládání obrazce

Odkaz na učivo ve zdrojích

Kódování informace obrázkem
 Kódování informace textem
 Kódování informace číslem
 Kódování a šifrování textu
 Kódování rastrového obrázku
 Kódování vektorového obrázku

Výukové metody a formy

Diskuse, badatelské aktivity, problémová výuka, samostatná práce ve dvojicích či skupinách

1. stupeň
ročník: pátý

ÚVOD DO PRÁCE S DATY - informační systémy

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- » uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat
- » pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- » pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech
- » doplní posloupnost prvků
- » umístí data správně do tabulky
- » doplní prvky v tabulce
- » v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný

Zdroje

Práce s daty (<https://imysleni.cz/ucebnice/prace-s-daty-pro-5-az-7-tridu-zakladni-skoly>)

Učivo

Data, druhy dat
 Doplnění tabulky a datových řad
 Kritéria kontroly dat
 Řazení dat v tabulce
 Vizualizace dat v grafu

Odkaz na učivo ve zdrojích

Víme, co jsou data
 Evidujeme data
 Kontrolujeme data
 Filtrujeme, třídíme a řadíme data
 Porovnáváme a prezentujeme data

Výukové metody a formy

Praktické činnosti, experiment, samostatná práce, práce ve dvojici, diskuse

ZÁKLADY PROGRAMOVÁNÍ: PŘÍKAZY, OPAKUJÍCÍ SE VZORY - algoritmizace a programování

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- » sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů
- » popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení
- » v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakuující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy
- » ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- » v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy
- » v programu najde a opraví chyby
- » rozpozná opakuující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát
- » vytvoří a použije nový blok
- » upraví program pro obdobný problém

Zdroje

učebnice Základy programování ve Scratch pro 5. ročník základní školy

(<https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-programovani-ve-scratchi-pro-5-rocnik-zakladni-skoly>)

Učivo

Příkazy a jejich spojování
 Opakování příkazů
 Pohyb a razítkování
 Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy
 Vlastní bloky a jejich vytváření
 Kombinace procedur

Odkaz na učivo ve zdrojích

Modul 1 Bádání 1,2
 Modul 1 Bádání 2,3
 Modul 1 Bádání 2,3
 Modul 1 Bádání 3
 Modul 1 Bádání 4
 Modul 1 Bádání 4

Výukové metody a formy

Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka

ÚVOD DO INFORMAČNÍCH SYSTÉMŮ - informační systémy

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- » v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- » nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky
- » určí, jak spolu prvky souvisí

Zdroje

metodika Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ

(<https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs>)

Učivo

Systém, struktura, prvky, vztahy

Odkaz na učivo ve zdrojích

Systémy kolem nás

Výukové metody a formy

Diskuse, badatelské aktivity, samostatná práce, heuristický rozhovor

ZÁKLADY PROGRAMOVÁNÍ: VLASTNÍ BLOKY, NÁHODA - algoritmy a programování

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- » sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů
- » popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení
- » v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy
- » ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- » v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy
- » v programu najde a opraví chyby
- » rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát
- » rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj
- » vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky
- » přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky
- » rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit
- » cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů

Zdroje

učebnice Základy programování ve Scratch pro 5. ročník základní školy

(<https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-programovani-ve-scratchi-pro-5-rocnik-zakladni-skoly>)

Učivo

Kreslení čar
 Pevný počet opakování
 Ladění, hledání chyb
 Vlastní bloky a jejich vytváření
 Změna vlastností postavy pomocí příkazu
 Náhodné hodnoty
 Čtení programů
 Programovací projekt

Odkaz na učivo ve zdrojích

Modul 2 Bádání 1,2
 Modul 2 Bádání 2
 Modul 2 Bádání 1,2,3
 Modul 2 Bádání 2
 Modul 2 Bádání 3
 Modul 2 Bádání 3
 Modul 2 Bádání 3,4
 Modul 2 Bádání 4

Výukové metody a formy

Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka

ÚVOD DO MODELOVÁNÍ POMOCÍ GRAFŮ A SCHÉMAT - data, informace a modelování

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- » popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji
- » vyčte informace z daného modelu

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- » pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty
- » pomocí obrázku znázorní jev
- » pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy

Zdroje

metodika Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ

(<https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs>)

Učivo

Graf, hledání cesty

Schémata, obrázkové modely

Model

Odkaz na učivo ve zdrojích

Grafové modely

Další grafové modely

Řešení problémů pomocí modelů

Výukové metody a formy

Diskuse, badatelské aktivity, problémová výuka, práce ve dvojicích či skupinách

ZÁKLADY PROGRAMOVÁNÍ: POSTAVY A UDÁLOSTI - algoritmizace a programování

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- » sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů
- » popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení
- » v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy
- » ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- » v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav
- » v programu najde a opraví chyby
- » používá události ke spuštění činnosti postav
- » přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky
- » upraví program pro obdobný problém
- » ovládá více postav pomocí zpráv

Zdroje

učebnice Základy programování ve Scratch pro 5. ročník základní školy
<https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-programovani-ve-scratchi-pro-5-rocnik-zakladni-skoly>

Učivo

Ovládání pohybu postav
 Násobné postavy a souběžné reakce
 Modifikace programu
 Animace střídáním obrázků
 Spouštění pomocí událostí
 Vysílání zpráv mezi postavami
 Čtení programů
 Programovací projekt

Odkaz na učivo ve zdrojích

Modul 3 Bádání 1
 Modul 3 Bádání 1
 Modul 3 Bádání 1
 Modul 3 Bádání 1,2
 Modul 3 Bádání 2
 Modul 3 Bádání 3
 Modul 3 Bádání 4
 Modul 3 Bádání 4

Výukové metody a formy

Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka

2. stupeň
ročník: šestý

KÓDOVÁNÍ A ŠIFROVÁNÍ DAT A INFORMACÍ - data, informace a modelování

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- » navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- » rozpozná zakódované informace kolem sebe
- » zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady
- » zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer
- » zakóduje v obrázku barvy více způsoby
- » zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů
- » zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu
- » ke kódování využívá i binární čísla

Zdroje

metodika Základy informatiky pro 2. stupeň ZŠ

(<https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-zakladni-skoly>)

Učivo

Přenos informací, standardizované kódy
 Znakové sady
 Přenos dat, symetrická šifra
 Identifikace barev, barevný model
 Vektorová grafika
 Zjednodušení zápisu, kontrolní součet
 Binární kód, logické A a NEBO

Odkaz na učivo ve zdrojích

Kódy kolem nás
 Kódování znaků
 Šifrování
 Kódování barev
 Obrázky z čar
 Komprese a kontrola
 Binární čísla

Výukové metody a formy

Diskuse, dramatizace, heuristický rozhovor, badatelské aktivity, problémové úkoly, samostatná práce, práce ve dvojicích/skupinách

PRÁCE S DATY - Informační systémy

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- » získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat
- » sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- » najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf)
- » odpoví na otázky na základě dat v tabulce
- » popíše pravidla uspořádání v existující tabulce
- » doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy
- » navrhne tabulku pro záznam dat
- » propojí data z více tabulek či grafů

Zdroje

Práce s daty (<https://imysleni.cz/ucebnice/prace-s-daty-pro-5-az-7-tridu-zakladni-skoly>)

Učivo

Data v grafu a tabulce
 Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce
 Kontrola hodnot v tabulce
 Filtrování, řazení a třídění dat
 Porovnání dat v tabulce a grafu
 Řešení problémů s daty

Odkaz na učivo ve zdrojích

Víme, co jsou data
 Evidujeme data
 Kontrolujeme data
 Filtrujeme, třídíme a řadíme data
 Porovnáváme a prezentujeme data
 Řešíme problémy s daty

Výukové metody a formy

Samostatná práce, diskuse

INFORMAČNÍ SYSTÉMY - informační systémy

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- » vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- » popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují
- » pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva

Zdroje

metodika Základy informatiky pro 2. stupeň ZŠ

(<https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-zakladni-skoly>)

Učivo

Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace

Odkaz na učivo ve zdrojích

Informační systémy

Výukové metody a formy

Diskuse, problémové úlohy, badatelské aktivity, samostatná práce, práce ve dvojicích/skupinách

POČÍTAČE - digitální technologie	
Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: » ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos » vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky » poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače » dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: » nainstaluje a odinstaluje aplikaci » uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory » vybere vhodný formát pro uložení dat » vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě » porovná různé metody zabezpečení účtů » spravuje sdílení souborů » pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy » zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy
Zdroje	
Učivo • Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému • Správa souborů, struktura složek • Instalace aplikací • Domácí a školní počítačová síť • Fungování a služby internetu • Princip e-mailu • Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) • Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)	Odkaz na učivo ve zdrojích (tradiční téma)
Výukové metody a formy Diskuse, praktické činnosti, ukázky, výklad	

2. stupeň
ročník: sedmý

PROGRAMOVÁNÍ: OPAKOVÁNÍ A VLASTNÍ BLOKY - algoritmizace a programování

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- » po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen
- » vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému
- » v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné
- » ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- » v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost
- » po přečtení programu vysvětlí, co vykoná
- » ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby
- » používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování,
- » vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech
- » diskutuje různé programy pro řešení problému
- » vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní

Zdroje

učebnice Programování ve Scratch pro 2. stupeň základní školy
 (<https://imysleni.cz/ucebnice/programovani-ve-scratchi-pro-2-stupen-zakladni-skoly>)

Učivo

Vytvoření programu
 Opakování
 Podprogramy

Odkaz na učivo ve zdrojích

kap. 1 Sestavení scénáře
 kap. 2 Opakování bloků
 kap. 3 Vlastní bloky

Výukové metody a formy

Samostatná práce ve dvojici, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka, praktické činnosti

MODELOVÁNÍ POMOCÍ GRAFŮ A SCHÉMAT - data, informace a modelování

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- » vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní
- » zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- » vysvětlí známé modely jevů, situací, činností
- » v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku
- » pomocí ohodnocených grafů řeší problémy
- » pomocí orientovaných grafů řeší problémy
- » vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností

Zdroje

metodika Základy informatiky pro 2. stupeň ZŠ

(<https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-zakladni-skoly>)

Učivo

Standardizovaná schémata a modely
 Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu
 Orientované grafy, automaty
 Modely, paralelní činnost

Odkaz na učivo ve zdrojích

Běžně užívané modely
 Ohodnocené grafy

 Orientované grafy
 Paralelní činnosti

Výukové metody a formy

Diskuse, badatelská výuka, problémové úlohy, samostatná práce, práce ve dvojicích/skupinách

PROGRAMOVÁNÍ: PODMÍNKY, POSTAVY A UDÁLOSTI - algoritmizace a programování

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- » po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen
- » vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému
- » v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné
- » ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- » v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému
- » po přečtení programu vysvětlí, co vykoná
- » ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby
- » používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna
- » spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav
- » vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech
- » diskutuje různé programy pro řešení problému
- » vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní
- » hotový program upraví pro řešení příbuzného problému

Zdroje

učebnice Programování ve Scratch pro 2. stupeň základní školy

(<https://imysleni.cz/ucebnice/programovani-ve-scratchi-pro-2-stupen-zakladni-skoly>)

Učivo

Opakování s podmínkou

Události, vstupy

Objekty a komunikace mezi nimi

Odkaz na učivo ve zdrojích

kap. 4 Opakování s podmínkou

kap. 5 Myš a klávesnice

kap. 6 Posílání zpráv

Výukové metody a formy

Samostatná práce ve dvojici, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka, praktické činnosti

2. stupeň

ročník: osmý

PROGRAMOVÁNÍ: VĚTVENÍ, PARAMETRY A PROMĚNNÉ -

algoritmizace a programování

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- » po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen
- » vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému
- » v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné
- » ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- » v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému
- » po přečtení programu vysvětlí, co vykoná
- » ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby
- » používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna
- » spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav
- » používá souřadnice pro programování postav
- » používá parametry v blocích, ve vlastních blocích
- » vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu
- » diskutuje různé programy pro řešení problému
- » hotový program upraví pro řešení příbuzného problému

Zdroje

učebnice Programování ve Scratch pro 2. stupeň základní školy

(<https://imysleni.cz/ucebnice/programovani-ve-scratchi-pro-2-stupen-zakladni-skoly>)

Učivo

Větvení programu, rozhodování
Grafický výstup, souřadnice
Podprogramy s parametry
Proměnné

Odkaz na učivo ve zdrojích

kap. 7 Rozhodování
kap. 8 Souřadnice
kap. 9 Parametry
kap. 10 Proměnné

Výukové metody a formy

Samostatná práce ve dvojici, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka, praktické činnosti

HROMADNÉ ZPRACOVÁNÍ DAT - informační systémy

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- » vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat
- » nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- » při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky
- » používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když)
- » řeší problémy výpočtem s daty
- » připsí do tabulky dat nový záznam
- » seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně)
- » používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy
- » ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat

Zdroje

tabulkový procesor, nejlépe s volnou licencí
 učebnice pro práci se vzorci v tabulkách a grafy
 učebnice tabulkového procesoru pro práci s daty
 A: Online příprava souborů dat <http://simandl.asp2.cz/Online.aspx>

Učivo

Relativní a absolutní adresy buněk
 Použití vzorců u různých typů dat
 Funkce s číselnými vstupy
 Funkce s textovými vstupy
 Vkládání záznamu do databázové tabulky
 Řazení dat v tabulce
 Filtrování dat v tabulce
 Zpracování výstupů z velkých souborů dat

Odkaz na učivo ve zdrojích

(tradiční téma výuky)

A: Geografické údaje o státech světa

Výukové metody a formy

Samostatná práce, problémová výuka, projekt

2. stupeň
ročník: devátý

PROGRAMOVACÍ PROJEKTY - algoritmizace a programování

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- » rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení
- » vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému
- » v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné
- » ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- » řeší problémy sestavením algoritmu
- » v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému
- » ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby
- » diskutuje různé programy pro řešení problému
- » vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní
- » řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků
- » hotový program upraví pro řešení příbuzného problému
- » zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně

Zdroje

učebnice Programování ve Scratch II – projekty pro 2. stupeň základní školy

(<https://imysleni.cz/ucebnice/programovani-ve-scratchi-ii-projekty-pro-2-stupen-zakladni-skoly>)

Učivo

Programovací projekt a plán jeho realizace
 Popsání problému
 Testování, odladění, odstranění chyb
 Pohyb v souřadnicích
 Ovládání myši, posílání zpráv
 Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu
 Nástroje zvuku, úpravy seznamu
 Import a editace kostýmů, podmínky
 Návrh postupu, klonování.
 Animace kostýmů postav, události
 Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné
 Výrazy s proměnnou
 Tvorba hry s ovládáním, více seznamů
 Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy

Odkaz na učivo ve zdrojích

projekt Souřadnice
 projekt Kulička
 projekt Nákupní seznam

 projekt Klavír
 projekt Svěťadily
 projekt Ohňostroj
 projekt Interaktivní pohlednice
 projekt Ostrov pokladů

 projekt Hodiny
 projekt Bludiště
 projekt Variace na hru Piano tiles

Výukové metody a formy

Samostatná práce, praktické činnosti, diskuse, projektová výuka

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE - digitální technologie

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- » popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě
- » ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos
- » vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky
- » poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače
- » dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- » pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí
- » vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením
- » diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich
- » na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat
- » popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní
- » na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti
- » vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu
- » diskutuje o cílech a metodách hackerů
- » vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat
- » diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu

Zdroje

Učivo

Hardware a software

- Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí
- Operační systémy: funkce, typy, typické využití
- » Komprese a formáty souborů
- » Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence)

Sítě

- » Typy, služby a význam počítačových sítí
- » Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa
- » Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud
- » Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL
- » Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování)

Bezpečnost

- » Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy
- » Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat

Digitální identita

Odkaz na učivo ve zdrojích

(tradiční téma – hardware a software)

(tradiční téma – počítačové sítě)

Diskuse, praktické činnosti, ukázky, myšlenkové mapy, výklad

5. 3. Matematika a její aplikace

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Matematika spolu s výukou českého jazyka tvoří osu vzdělávacího působení základní školy. Matematika poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě a vytváří předpoklady pro úspěšné uplatnění ve většině oborů profesionální přípravy i různých směrů studia na středních školách. Rozvíjí intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení, schopnost logického úsudku. Současně přispívá k vytváření určitých rysů osobnosti, jako je vytrvalost, pracovitost, kritičnost. Poznatky a dovednosti získané v matematice jsou předpokladem k poznání přírodovědných oborů, ekonomiky, techniky a využití počítačů.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k tomu, aby se naučil:

- provádět početní výkony s přirozenými čísly, desetinnými čísly a zlomky, a to pamětně i písemně
- při řešení složitějších úloh užívat racionálně kapesní kalkulátor
- řešit úlohy z praxe s užitím početních výkonů, včetně užití procentového počtu a jednoduchého úrokování;
- provádět odhady výsledků řešení a posuzovat jejich reálnost, provádět potřebné zaokrouhlení
- číst a užívat jednoduché statistické tabulky a diagramy
- užívat proměnnou, chápat její význam, řešit rovnice a nerovnice a užívat je při řešení úloh
- zapsat a graficky znázornit závislosti kvantitativních jevů v přírodě a ve společnosti a pracovat s některými konkrétními funkcemi při řešení úloh z praxe
- řešit metrické geometrické úlohy, vypočítat obvody a obsahy rovinných obrazců, povrchy a objemy těles, užívat základní vztahy mezi rovinnými obrazci (shodnost, podobnost)
- orientovat se v rovině a v prostoru, užívat soustavu souřadnic, chápat vztah mezi čísly a body jako základ počítačových znázornění a projektů
- rozvíjet spolupráci při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života

- dokazovat jednoduchá tvrzení a vyvozovat logické závěry z daných předpokladů
- rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů.

Charakteristika předmětu

Na 1. stupni jsou zařazeny čtyři tematické okruhy:

- číslo a početní operace
- závislosti, vztahy a práce s daty
- geometrie v rovině a prostoru
- nestandardní aplikační úlohy a problémy.

V tematickém okruhu Číslo a početní operace je kladen důraz na zvládnutí pamětného počítání a provádění písemných početních operací. Desetinná čísla zařadíme jako užívané pojmy a symboly, které žáci znají ze svého okolí.

V rámci tematického celku Závislosti, vztahy a práce s daty se žáci seznamují se závislostmi a jejich zápisy z běžného života, s nimiž přicházejí do styku, učí se sbírat a uspořádat dostupná data.

V okruhu Geometrie polohy a tvaru se upřednostňuje poznávání, určování, modelování a znázorňování jednoduchých geometrických útvarů, žáci se učí řešit úlohy na orientaci v rovině a v prostoru, rozpoznávají souměrné útvary, rýsují nebo kreslí geometrické tvary s využitím čtvercové sítě.

Záměrem v posledním okruhu Nestandardní aplikační úlohy a problémy je ukázat žákům zajímavost a využitelnost matematiky, aktivovat jejich logické myšlení, posílit zábavné formy řešení problémů. Důležitá je práce s textem, přesné pochopení slovní úlohy. Tento tematický okruh nemusí tvořit samostatný celek, jednotlivé úlohy tohoto typu mohou být využívány systematicky v průběhu výuky s ohledem na individuální přístup k žákům.

Na 2. stupni jsou zařazeny čtyři tematické okruhy:

- Číslo a proměnná
- Závislosti, vztahy a práce s daty
- Geometrie v rovině a prostoru
- Nestandardní aplikační úlohy a problémy

V tematickém okruhu Číslo a proměnná si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění a významové porozumění. Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty si žáci uvědomují změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny žáci analyzují, konstruují a vyjadřují matematickým předpisem.

V tematickém okruhu Geometrie v rovině a prostoru si žáci uvědomují vzájemné polohy objektů, učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod, obsah, povrch a objem, zdokonalovat svůj grafický projev. Žáci řeší polohové a metrické úlohy, které vycházejí z běžných životních situací.

Úlohy z posledního tématu Nestandardní aplikační úlohy a problémy by se měly prolínat všemi tematickými okruhy. Žáci se učí řešit problémové situace, úlohy z běžného života, třídit údaje, řešit optimalizační úlohy. Žáci se učí využívat kalkulátory, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- vyhledávat v zadání slovních a logických úloh relevantní údaje

- osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky
- vytvářet si komplexní pohled na matematické a přírodní vědy
- umožnit žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok

Kompetence k řešení problémů

- získávat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle
- hledat vlastní postup při řešení problému
- vést žáky ke zjištění, že úloha má více nebo žádné řešení
- vyjadřovat závěry na základě ověřených výsledků a umět je obhajovat

Kompetence komunikativní

- komunikovat při společné práci tak, aby byl dosažen společný cíl
- předkládat dostatek podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci žáků
- rozumět různým typům grafů a umět je sestavit
- rozumět různým typům tabulek a diagramů
- spolupracovat při řešení ve skupině

Kompetence sociální a personální

- spolupráce ve dvojici a v malé skupině
- stanovovat pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dodržovat je

Kompetence občanské

- uvědomovat si školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu

Kompetence pracovní

- naučit se bezpečně používat rýsovací a další potřeby, udržovat je v pořádku tak, aby byla zajištěna jejich funkčnost
- vést žáky k co nejlepšímu provedení pracovního úkolu
- naučit se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce
- vést žáky k hodnocení vlastní práce

Průřezová témata pokrývaná předmětem MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Tvorba mediálního sdělení
- Práce v realizačním týmu
- Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Rozvoj schopností poznávání
- Kreativita

1. stupeň

ročník: první

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Čas					
M-3-2-01	» orientuje se v čase	» orientace v čase	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání	Prvouka 1. ročník » Lidé a čas	Prvouka 1. ročník » Lidé a čas
KRITÉRIA HODNOCENÍ » orientuje se v čase					
2. Orientace v prostoru					
M-3-3-01	» rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa	» geometrické pojmy: vpravo, vlevo, pod, nad, před, za apod. » rovinné obrazce: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh » tělesa: krychle, kvádr, válec, koule	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání	Pracovní činnosti 1. ročník » Konstrukční činnosti	Tělesná výchova 1. ročník » Činnosti podporující pohybové učení Pracovní činnosti » Práce s drobným materiálem
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa					
3. Číslo 0-20					
M-3-1-01 M-3-1-03 M-3-1-02 M-3-1-04 M-3-1-05	» používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků » čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti » užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose » provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly v jednoduchých případech » řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	» číselný obor 0-20 » počítání předmětů v daném souboru » vytváření konkrétních souborů s daným počtem prvků » čtení, psaní a porovnávání čísel » sčítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu přes 10 » jednoduché praktické slovní úlohy	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání	Hudební výchova 1. ročník » Hudebně pohybové činnosti	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků, čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti, užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose, provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly v jednoduchých případech, řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace					

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: druhý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Číselný obor 0-100					
M-3-1-01 M-3-1-02 M-3-1-03 M-3-1-04 M-3-1-05	» používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků » čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100 » užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti » užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose » provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly » řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace » pozná české mince a bankovky, odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu	» sčítání a odčítání s přechodem přes 10 » počítání po desítkách, po jedné (v oboru do 100) » čtení a zápis čísel » zaokrouhlování čísel na 10 » vytváření a řešení slovních úloh na porovnávání čísel sčítání a odčítání násobků 10 » sčítání a odčítání v oboru do 100 » porovnávání čísel » vytváření a řešení slovních úloh na sčítání a odčítání » obor násobilky 1 - 5 » české mince, bankovky, cena potravin - nákupu	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání		

KRITÉRIA HODNOCENÍ » používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků, čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti, užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose, provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly, řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace, pozná české mince a bankovky, odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu

2. Orientace v čase

M-3-2-01	» orientuje se v čase	» den, hodina, minuta » čtení údajů na hodinách včetně digitálních » sledování jednoduchých závislostí na čase		Prvouka 2. ročník » Lidé a čas	Prvouka 2. ročník » Lidé a čas
----------	---	--	--	---	---

KRITÉRIA HODNOCENÍ » orientuje se v čase

3. Rýsování úseček a měření jejich délek

M-3-3-01 M-3-3-02	» rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa » porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	» kreslení křivých, rovných a lomených čar » rýsování úseček » měření délky úsečky » seznámení s jednotkami cm, m » užití různých stavebnic ke stavbám podle obrázků » rovinné obrazce a tělesa	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání		
----------------------	--	--	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: třetí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Číselný obor 0-1 000					
M-3-1-01 M-3-1-02 M-3-1-03 M-3-1-05 M-3-2-02	» používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků » čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti » užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose » sčítá a odčítá v daném oboru, písemně sčítá a odčítá dvě trojčíselná čísla » provádí kontrolu výpočtu » řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace » zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení	» číselná řada 0 - 1 000 » čtení a zápis čísel » porovnávání čísel » číselná osa » zaokrouhlování čísel na 100, 10 » sčítání a odčítání dvou trojčíselných čísel » písemné algoritmy sčítání a odčítání » české mince a bankovky	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání	Anglický jazyk 3. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov Český jazyk » Písemný projev	»
KRITÉRIA HODNOCENÍ » používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků, čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti, užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose, sčítá a odčítá v daném oboru, písemně sčítá a odčítá dvě trojčíselná čísla, provádí kontrolu výpočtu, řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace, zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení					
2. Násobení a dělení					
M-3-1-05	» automaticky užívá spoje všech násobílek » provádí odhad výsledku » užívá násobení a dělení při řešení praktických úloh	» násobení a dělení v oboru malé násobílek (násobílk 6-10), » automatizace všech spojů násobílek 1 - 10 » odhad a kontrola výsledků » slovní úlohy s užitím osvojených početních operací	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání		
KRITÉRIA HODNOCENÍ » automaticky užívá spoje všech násobílek, provádí odhad výsledku, užívá násobení a dělení při řešení praktických úloh					
3. Závislosti a vztahy					
M-3-2-01 M-3-2-02 M-3-2-03	» orientuje se v čase » popisuje jednoduché závislosti z praktického života » doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	» orientace v čase » jednotky času a jejich převody » tabulky » schémata » posloupnosti čísel		Prvouka 2. ročník » Lidé a čas	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » orientuje se v čase, popisuje jednoduché závislosti z praktického života, doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel					

4. Rovinné obrazce, tělesa

M-3-3-01 M-3-3-02 M-3-3-03	» rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa » porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky » rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině, určuje obvod jednoduchého obrazce sečtením délek jeho stran	» měření úseček, rýsování úsečky dané délky » grafický součet a rozdíl úseček » jednotky délky a jejich převody » polopřímka, přímka » vzájemná poloha dvou přímek, průsečík » rovinné obrazce: trojúhelník, čtverec, obdélník » tělesa: krychle, kvádr, koule		Pracovní činnosti 3. ročník » Konstrukční činnosti	Tělesná výchova 3. ročník » Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Pracovní činnosti » Práce s drobným materiálem » Konstrukční činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky, rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině, určuje obvod jednoduchého obrazce sečtením délek jeho stran					

5. Nestandardní úlohy

	» užívá logickou úvahu a kombinační úsudek	» slovní úlohy » číselné a obrázkové řady	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti » Kreativita		
--	--	--	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » užívá logickou úvahu a kombinační úsudek

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: čtvrtý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Číselný obor do 1 000 000					
M-5-1-04 M-5-1-03 M-5-1-02 M-5-1-01	» čte, píše a zobrazuje čísla do 1 000 000 na číselné ose » porovnává čísla v daném oboru » zaokrouhluje čísla na 100 000, 10 000, 1 000, 100, 10. » pamětně sčítá a odčítá » písemně sčítá a odčítá v daném oboru » písemně násobí jedno a dvojciferným činitelem » písemně dělí jednociferným dělitelem » provádí odhad a kontrolu výpočtu » řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	» číselná řada do 1 000 000 » čtení a zápis čísel » zápis čísla v desítkové soustavě » porovnávání čísel » číselná osa » zaokrouhlování čísel » sčítání a odčítání čísel v daném oboru » vlastnosti sčítání a odčítání » násobení a dělení v daném oboru » písemné algoritmy násobení a dělení » odhad a kontrola výsledku » vlastnosti násobení » slovní úlohy » pořadí početních výkonů, závorky	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání		
KRITÉRIA HODNOCENÍ » čte, píše a zobrazuje čísla do 1 000 000 na číselné ose, porovnává čísla v daném oboru, zaokrouhluje čísla na 100 000, 10 000, 1 000, 100, 10., pamětně sčítá a odčítá, písemně sčítá a odčítá v daném oboru, písemně násobí jedno a dvojciferným činitelem, písemně dělí jednociferným dělitelem, provádí odhad a kontrolu výpočtu, řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel					
2. Zlomky					
M-5-1-06 M-5-1-05 M-5-1-04	» názorně vyznačuje polovinu, čtvrtinu celku » řeší jednoduché slovní úlohy na určení poloviny, třetiny, čtvrtiny, desetiny daného počtu » modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku » porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel	» celek, část, zlomek » čísel, jmenovatel, zlomková čára » porovnávání, sčítání a odčítání zlomků se stejným základem v oboru kladných čísel	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání	Hudební výchova 4. ročník » Hudebně pohybové činnosti	Hudební výchova 4. ročník » Hudebně pohybové činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ » názorně vyznačuje polovinu, čtvrtinu celku, řeší jednoduché slovní úlohy na určení poloviny, třetiny, čtvrtiny, desetiny daného počtu, modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku, porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel					
3. Závislosti a vztahy					
M-5-2-01 M-5-2-02	» vyhledává, sbírá a třídí data » čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	» čtení a sestavování tabulek různých závislostí » jízdní řády			Přírodověda 4. ročník » Rozmanitost přírody
KRITÉRIA HODNOCENÍ » vyhledává, sbírá a třídí data, čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy					

4. Rovnoběžky, různoběžky, kolmice, kružnice, souměrnost

M-5-3-02 M-5-3-03 M-5-3-05	» sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran » sestrojí rovnoběžky a kolmice » rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru » narýsuje kružnici s daným středem a daným poloměrem	» kolmice, kolmost » vzájemná poloha dvou přímek v rovině » kruh, kružnice - střed, poloměr » souměrnost - osa souměrnosti			
----------------------------------	--	---	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran, sestrojí rovnoběžky a kolmice, rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru, narýsuje kružnici s daným středem a daným poloměrem

5. Rovinné obrazce

M-5-3-01 M-5-3-04	» narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce » určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	» rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník » čtverec a obdélník - obvod » čtverec a obdélník ve čtvercové síti - obsah » jednotky obsahu			
----------------------	---	--	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce, určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu

6. Nestandardní úlohy

	» řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy	» slovní úlohy » magické čtverce	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti » Kreativita		
--	---	---	---	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: pátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Přirozená čísla					
M-5-1-04 M-5-1-03 M-5-1-02 M-5-1-01	» využívá při pamětném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení » provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel » zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel » řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	» číselný obor přes 1 000 000 » čtení a zápis čísel » posloupnost přirozených čísel » číselná osa » zápis čísla v desítkové soustavě » početní výkony s přirozenými čísly a jejich vlastnosti » pamětné sčítání a odčítání » pamětné násobení a dělení » písemné násobení a dělení » písemné algoritmy » odhad a kontrola výsledku » slovní úlohy na dva početní výkony » písemné sčítání a odčítání v daném oboru	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» využívá při pamětném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení, provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel, zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky, početních operací v oboru přirozených čísel, řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel				
2. Desetinná čísla					
M-5-1-07	» zapisuje a přečte desetinné číslo řádu desetin a setin » zobrazuje dané desetinné číslo na číselné ose » zaokrouhluje desetinné číslo na celky » sčítá, odčítá, násobí desetinná čísla řádu desetin a setin » užívá desetinné číslo v praktických situacích » vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	» zlomky se jmenovatelem 10, 100 a jejich zápis desetinným číslem » desetinná čárka » desetina, setina » sčítání, odčítání, násobení des. čísel -řádu desetin a setin	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» zapisuje a přečte desetinné číslo řádu desetin a setin, zobrazuje dané desetinné číslo na číselné ose, zaokrouhluje desetinné číslo na celky, sčítá, odčítá, násobí desetinná čísla řádu desetin a setin, užívá desetinné číslo v praktických situacích, vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty				
3. Závislosti a vztahy					
M-5-2-01 M5-2-02	» vyhledává, sbírá a třídí data » čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	» čtení a sestavování tabulek různých závislostí » soustava souřadnic » grafy » sloupkové diagramy			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vyhledává, sbírá a třídí data, čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy				

4. Rovinné obrazce, tělesa

M-5-3-01 M-5-3-02 M-5-3-04	» narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce » sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran » určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	» rovinné útvary - čtyřúhelník, mnohoúhelník » pravoúhlý trojúhelník » čtverec, obdélník - konstrukce » výpočet obvodu rovinného útvaru » určení obsahu rovinného útvaru pomocí čtvercové sítě » převody jednotek obsahu » řešení úloh z praxe » základní útvary v prostoru		Pracovní činnosti 5. ročník » Konstrukční činnosti	Pracovní činnosti 5. ročník » Práce s drobným materiálem
----------------------------------	--	--	--	---	---

KRITÉRIA HODNOCENÍ » narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce, sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran, určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu

5. Nestandardní úlohy

M-5-4-01 M-5-1-08	» řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky » porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	» slovní úlohy » magické čtverce » prostorová představivost » znázornění celého záporného čísla (číselná osa, teploměr, model)	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti » Kreativita		
----------------------	--	---	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky, porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

MATEMATIKA HEJNÉHO, 1. - 5. ročník

1. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY DLE RVP ZV	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY V UČEBNÍCH H-MAT
1)Číslo a početní operace	
Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.	Rozumí přirozenému číslu (v oboru do 20, nula, číslice 0, 1, ..., 9) v různých modelech (statické, dynamické, pomíjivé, akustické, haptické, vizuální, kinestetické, ...) sémantických i strukturálních. Číslo jako počet i veličina. Propedeutika pojmů sudé a liché čísla
Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla v oboru do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.	Má vhled do různých reprezentací malých čísel; porovnává čísla. Porovnání počtů a veličin. Rozumí pojmům: rovnost, nerovnost (menší, větší – u počtu a veličin nejmenší a největší počet).
Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose.	Orientuje se na číselné ose, sestrojí číselnou osu v oboru přirozených čísel, intuitivně zakreslí celé záporné číslo. Rozumí uspořádání vzestupnému/sestupnému. Synchronizace pohybu a slova v rytmu.
Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.	Používá aditivní triádu v sémantice i struktuře. Rozkládá přirozené číslo na několik sčítanců. Rozumí komutativitě sčítání. Používá opakované sčítání a spravedlivě rozděluje (propedeutika násobení, dělení a zlomků).
Řeší a tvoří úlohy, v nichž aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	Řeší slovní úlohy i s antisignálem a tvoří analogické slovní úlohy. Získává zkušenosti z oblasti kombinatoriky.
2)Závislosti, vztahy a práce s daty	
Orientuje se v čase.	Orientace v čase – hodina, den a týden. Řeší jednoduché úlohy o věku.
Popisuje jednoduché závislosti z praktického života.	Rozumí jednoduchým vztahům v rodině. Eviduje (také tabulkou) statické i dynamické situace pomocí objektů (vagónky, víčka, ...), slov, šipek, čísel i zástupných reprezentantů čísel (tečky, čárky, ...).
Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel.	Orientuje se v tabulce (zapiš kolik, autobus, ...) i ji používá jako nástroj organizace souboru objektů (zapiš kolik, mince). Orientuje se ve schématech (bludiště, dětský park, výstaviště, ...) a posloupnostech čísel. Rytmus, jeho vizualizace, orientace v periodické posloupnosti znaků – propedeutika posloupností
3)Geometrie v rovině a prostoru	
Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci. Orientuje se v rovině i prostoru.	Slovní popis jednoduché prostorové situace. Intuitivní představa tvarů: čtverec, trojúhelník, obdélník, čtyřúhelník, pětiúhelník, šestiúhelník, lichoběžník, kosočtverec, kruh, kružnice. Intuitivní představa stran, vrcholů, úhlopříček, středních příček u mnohoúhelníků, střed úsečky, střed čtverce a obdélníku. Vazby čtverec – trojúhelník, čtverec – obdélník. Intuitivní představa krychle, krychlové stavby a její pře stavby, práce s plánem stavby. Intuitivní představa shodného zobrazení – otočení v rovině i prostoru.
Porovnává délky úseček (pomocí vlastního těla), obsahy útvarů, měří a odhaduje délku úsečky. Zjišťuje obsah s využitím čtverce, trojúhelníku jako jednotky obsahu	Propedeutika délky, obvodu, obsahu (měření vlastním tělem, porovnávání), shodnosti/neshodnosti rovinných útvarů a krychlových staveb. Propedeutika objemu.
Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.	Propedeutika osově souměrnosti (pojmu osa souměrnosti), středové souměrnosti.

2. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY DLE RVP ZV	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY V UČEBNÍCH H-MAT
1) Číslo a početní operace	
Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.	Rozumí přirozenému číslu v oboru do 100 v různých sémantických i strukturálních situacích (stav, operátor, adresa), rozumí pojmům: číslo jako počet i číslo jako veličina. Vytvoří soubory prvků se stejným počtem i se stejnou hodnotou (nominální hodnota mincí, síla zvířátek, délka vláček). Rozumí slovům polovina, třetina, čtvrtina, pětina a šestina, znázorní uvedené kmenové zlomky v různých modelech (kruh, obdélník, úsečka, počet).
Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla v oboru do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.	Porovnává počet i veličiny v různých skupinách objektů v oboru do 100. Rozhoduje o pravdivosti rovnosti/nerovnosti. Používá pojmy „pod, nad, před, za, hned před, hned za, mezi“ v dpovídajícím významu. Používá znaky rovnosti a nerovnosti pro vyjádření vztahu mezi dvěma množinami, porovnává počet i veličinu, chápe rovnost a nerovnost v různých sémantických kontextech.
Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose.	Využívá číselnou osu k porovnávání přirozených čísel do 100. Zobrazí číslo na číselné ose. Užívá číselnou osu k modelování čísla jako stavu, ale i k znázornění změny nebo porovnání. Znázorní na ose jednociferná záporná čísla, rozumí jejich sémantickému kontextu. Uspořádá číselnou řadu i do nelineárního tvaru.
Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.	Užívá aditivní triádu pro popis sémantické situace, rozumí vazbě mezi operacemi sčítání a odčítání. Provádí aditivní početní operace v oboru do 100. Využívá komutativnost i asociativnost operace sčítání. Rozlišuje číslo a číslici v aditivní struktuře. Násobí v oboru malé násobilky v sémantických i strukturálních situacích, převážně formou opakovaného sčítání. Rozumí součinu dvou činitelů jako obsahu pravoúhelníku.
Řeší a tvoří úlohy, v nichž aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	Řeší slovní úlohy z různých sémantických prostředí (peníze, rodina, myšlené číslo, doprava atd.), při kterých aplikuje znalosti aditivní i multiplikativní operace. Tvoří vlastní slovní úlohy. Používá i úlohy s více početními operacemi, se závislými i nezávislými hodnotami. Řeší úlohy z oblasti kombinatoriky, logiky, teorie grafů.
2) Závislosti, vztahy a práce s daty	
Orientuje se v čase.	Rozumí časovému údaji uvedenému v digitální i ciferníkové podobě, převádí zápis jednoho typu na záznam druhého typu. Vyjádří dobu trvání události v hodinách i minutách, porovná různé časové údaje zadané v různých jednotkách. Orientuje se v kalendáři, rozumí pojmům dnes, včera, zítra. Rozlišuje lineární i cyklickou adresu časového údaje. Řeší jednoduché dynamické slovní úlohy o věku.
Popisuje jednoduché závislosti z praktického života.	Řeší úlohu podle předem daných pravidel, rozumí funkčnímu vztahu „jestliže A, pak B“ a využívá jej při řešení úloh z reálného života. Doplní další člen logické řady čísel, barev, obrázků, symbolů. Rozumí jednoduchým vztahům v širší rodině (neteř, synovec).
Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel.	Používá tabulku jako nástroj pro organizaci statistických údajů. Určí vodorovný i svislý parametr pro zařazení hodnoty do tabulky. Orientuje se ve schématech (dětský park, bludiště, výstaviště), používá grafické symboly (šipky, písmena, barvy) k řešení úloh. Odhalí a využije zákonitost tabulky, schématu, grafu.
3) Geometrie v rovině a prostoru	
Rozpozná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	Rozliší a vymodeluje čtverec, obdélník, čtyřúhelník, trojúhelník, šestiúhelník nezávisle na jejich poloze v rovině, určí jejich průvodní jevy (vrcholy, strany), vlastnosti (barvu, materiál) i číselné charakteristiky (obvod, obsah). Provede změnu útvarů při zachování jednoho parametru (obsah, obvod, výška), využívá vlastnosti úhlopříček, výšek pro modelování různých rovinných útvarů. Rozliší shodné a neshodné útvary, má intuitivní představu o podobných útvarech i nepřímo shodných útvarech. Využívá krychli jako základní jednotku objemu krychlové stavby. Vytvoří krychlovou stavbu a znázorní ji různými jazyky. Provádí přeměnu stavby přemístěním jedné krychle. Vytvoří krychlovou stavbu pomocí jejího plánu nebo 3D reprezentace, rozhodne o shodnosti dvou staveb (posunutí, otočení v prostoru). Vytvoří různé sítě krychle.

Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky.	Měří a odhaduje délku (výšku, šířku) různých objektů, užívá různé základní jednotky při měření (dřívko, krok, loket, stopa, metr, centimetr). Určí obvod rovinného útvaru jako součet délek všech jeho stran. Pokrývá pravoúhelník různými polyminy, určí obsah jako počet základních čtverců
Rozpozná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.	Rozliší souměrné a nesouměrné rovinné útvary. Dokreslí druhou polovinu souměrného obrazce bez ohledu na pozici osy souměrnosti.

3. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY DLE RVP ZV	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY V UČEBNÍCH H-MAT
1)Číslo a početní operace	
Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.	Rozumí přirozenému číslu v oboru do 1000 v různých sémantických i strukturálních situacích (stav, operátor, adresa). Rozumí číslu jako počet i jako veličina. Odhaduje počet drobných prvků v reálném souboru představujícím velká čísla. Rozumí a aktivně používá kmenové zlomky v různých modelech, řeší slovní úlohy v daném kontextu.
Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla v oboru do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.	Porovná dvojčíselná čísla ve struktuře i v reálné situaci. Rozkládá číslo na jednotlivé řády v desítkové soustavě, tvoří čísla se stejným ciferným spočtem. Rozumí významu číslice v pozičním zápise trojčíselného čísla. Užívá trojčíselné číslo v různých sémantických významech.
Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose.	Využívá číselnou osu k porovnávání malých přirozených čísel do 1000. Zobrazí číslo na číselné ose. Užívá číselnou osu k zaokrouhlování na desítky. Znázorní na ose jednocíselná i dvojčíselná čísla, rozumí uspořádání čísel podle velikosti.
Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.	Užívá aditivní triádu pro popis sémantické situace, rozumí vazbě mezi operací sčítání a odčítání a také mezi operacemi násobení a dělení. Provádí aditivní početní operace v oboru do 100. Multiplikativní operace v oboru malé násobilky. Využívá komutativnost i asociativnost operace sčítání. Používá pravidla pro přednost početních operací, rozumí významu závorek. Rozlišuje číslo a číslici v aditivní i multiplikativní struktuře. Řeší a tvoří algebrogramy.
Řeší a tvoří úlohy, v nichž aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	Řeší slovní úlohy z různých sémantických prostředí včetně úloh vedoucích k porozumění řešení rovnic s jednou nebo dvěma neznámými. Rozumí úlohám s antisignálem. Řeší a tvoří úlohy se dvěma různými operacemi v různém kontextu. Řeší úlohy z oblasti kombinatoriky, logiky a grafů.
2)Závislosti, vztahy a práce s daty	
Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času.	Používá časové údaje jako procesuální záznam děje. Rozumí cyklickému významu hodin, dnů a týdnů v průběhu jednoho roku. Řeší jednoduché i složitější dynamické slovní úlohy o věku. Používá ciferník u časovou přímku pro řešení úloh s využitím času.
Popisuje jednoduché závislosti z praktického života.	Řeší slovní úlohy s využitím faktorů přímé i nepřímé úměrnosti. Využívá získané zkušenosti při řešení slovních úloh z reálného života. Doplní další člen logické řady čísel. Rozumí jednoduchým vztahům v širší rodině.
Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel.	Používá tabulku pro evidenci statických jevů i pro evidenci probíhajícího děje. Orientuje se ve schématech reálného života. Používá grafické symboly k řešení úloh. Odhalí a využije zákonitost tabulky, schématu, grafu.
3)Geometrie v rovině a prostoru	
Rozpozná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	Rozliší a vymodeluje základní mnohoúhelníky (trojúhelníky, čtyřúhelníky) nezávisle na jejich poloze v rovině, určí jejich průvodní jevy (vrcholy, strany, uhlopříčky, výšky) i číselné charakteristiky - obvod a obsah. Rozlišuje jednotlivé typy trojúhelníků i čtyřúhelníků, pozná další mnohoúhelníky. Rozumí pojmu přímo i nepřímo shodné rovinné útvary. Využívá krychli jako základní jednotku objemu krychlové stavby. Vytvoří krychlovou stavbu. Provádí přeměnu stavby, rozhodne o shodnosti dvou staveb. Používá různé sítě krychle pro vyznačení protějších stran. Rozliší základní tělesa a pojmenuje jejich obecné vlastnosti.

Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky.	Měří a odhaduje délku stran různých mnohoúhelníků. Určí obvod rovinného útvaru jako součet délek všech jeho stran, používá pro určení obvodu vhodná zjednodušení.
Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.	Rozliší souměrné a nesouměrné rovinné útvary. Dokreslí druhou polovinu souměrného obrazce bez ohledu na pozici osy souměrnosti.
4) Nestandartní aplikační úlohy a problémy	
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školní matematiky	Při řešení úloh používá metodu pokus - omyl. Řeší úlohy za pomoci náčrtu, obrázku, dramatizace.

4. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY DLE RVP ZV	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY V UČEBNÍCH H-MAT
1)Číslo a početní operace	
Žák používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	Počítá (sčítá, odčítá, násobí, porovnává a zaokrouhluje) v číselném oboru do 1 000 000. Dělí dvoumístným číslem (se zbytkem). Umí řešit vizualizované úlohy se zlomky typu $1/n$ pro malá n . Nabývá zkušenosti s pojmem parametr.
Čte, zapisuje a porovnává čísla, užívá a píše vztah rovnosti a nerovnosti.	Buduje procept vícemístných přirozených čísel a operací s nimi. Rozumí některým sémantickým reprezentacím pojmů: záporné číslo, kmenový zlomek, procento, desetinné číslo. Má vytvořenu představu záporného čísla jako adresy.
Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose.	Provádí složitější operace na číselné ose (zahušťování, zvětšování, zmenšování, fragmentace, změna měřítka). Nabývá zkušenosti relací na zlomcích a operací se zlomky.
Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.	Umí účelně propojovat písemné a paměťové počítání (i s použitím kalkulačky).
Řeší a tvoří úlohy, v nichž aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	Řeší slovní úlohy i dynamické) včetně úloh s antisignálem. Používá tabulky a grafy k modelování a řešení různých situací. Tvoří obdobné úlohy.
2)Závislosti, vztahy a práce s daty	
Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času.	Převádí jednotky času.
Popisuje jednoduché závislosti z praktického života.	Žák používá písemné algoritmy i ve složitějších vazbách (algebrogramy, hadí sítě,...). Seznamuje se s jazykem písmen.
Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel.	Rozvíjí si algoritmické myšlení (program a podprogram). Rozumí jednoduchým kombinatorickým a pravděpodobnostním situacím.
3)Geometrie v rovině a prostoru	
Rozezná a modeluje jednoduché tvary a souměrné útvary; vymodeluje jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	Rozšíření zkušeností s dalšími tělesy (např. rotační) i dalšími rovinnými útvary (např. úhel, nekonvexní mnohoúhelník) i v prostředí čtverečkového papíru. Rozvíjení představ o kolmosti, rovnoběžnosti, shodnosti, podobnosti, posunutí, otočení, středové i osové souměrnosti. Umí sestavit 2D i 3D útvary daných vlastností (jednoduché konstrukce). Aktivně používá některé geometrické jazyky. Získává zkušenosti s měřením v geometrii včetně některých jednotek.
4) Nestandartní aplikační úlohy a problémy	
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školní matematiky	Při řešení úloh používá metodu pokus - omyl. Řeší úlohy za pomoci náčrtu, obrázku, dramatizace.

5. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY DLE RVP ZV	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY V UČEBNÍCH H-MAT
1)Číslo a početní operace	
Žák používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	Počítá v číselném oboru přes 1 000 000. Dělí trojmístným číslem se zbytkem. Umí řešit jednoduché úlohy s parametrem a zobecňovat získaná poznání. Umí řešit jednoduché úlohy se zlomky, desetinnými čísly a procenty.
Čte, zapisuje a porovnává čísla, užívá a píše vztah rovnosti a nerovnosti.	Osvojuje si římské číslice a seznamuje se s jinými číselnými soustavami. Počítá v některých jiných číselných soustavách (souvinnost mezi písemnými algoritmy). Řeší jednoduché rovnice. Umí pomocí modelů řešit úlohy se závorkami v oboru celých čísel.
Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose.	Provádí operace se zlomky s jmenovatelem 2, 3, 4, 5, 10. Rozumí číslu se dvěma desetinnými místy v některých sémantických kontextech a umí s ním operovat.
Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.	Umí zpracovat databázi propojováním písemného a paměťového počítání (i s použitím kalkulačky).
Řeší a tvoří úlohy, v nichž aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	Buduje řešitelské strategie založené na použití simplifikace, izomorfismu, zobecnění a substituce.
2)Závislosti, vztahy a práce s daty	
Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času.	Zná souvislost mezi jednotkami času a mírou úhlu.
Popisuje jednoduché závislosti z praktického života.	Vytváří projekty orientované ke statistice (sběr dat a jejich základní zpracování). V některých situacích umí použít písmeno ve funkci čísla.
Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel.	Zapisuje proces, tvoří program pro jedno-parametrickou situaci. Umí řešit jednoduché kombinatorické a pravděpodobnostní situace
3)Geometrie v rovině a prostoru	
Rozezná a modeluje jednoduché tvary a souměrné útvary; vymodeluje jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	Rozšíření poznání o dalších tělesech (např. síť čtyřstěnu). Umí řešit jednoduché výpočtové i konstrukční úlohy o trojúhelníku (těžnice, těžiště, výška, střední příčka), i o některých čtyřúhelnících. Má představu o vzájemné poloze přímek a rovin ve 3D. Propedeutika skládání izomerií. Pracuje se souřadnicemi v 2D (využívá čtverečkováného papíru). Pracuje s pojmy obsah, obvod, objem.
4) Nestandardní aplikační úlohy a problémy	
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školní matematiky	Při řešení úloh používá metodu pokus - omyl. Řeší úlohy za pomoci náčrtu, obrázku, dramatizace.

2. stupeň ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Desetinná čísla a zlomky					
M-9-1-01 M-9-1-02 M-9-1-04 M-9-1-09	» provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu » zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor » užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) » analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	» čtení a zápis čísla, zobrazení na číselné ose, opačné číslo, absolutní hodnota čísla, porovnávání celých čísel, početní operace s celými čísly » Zlomky a desetinné zlomky » Převody jednotek » Slovní úlohy		Fyzika 6. ročník » Měření fyzikálních veličin	Fyzika 6. ročník » Měření fyzikálních veličin
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu, zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor, užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem), analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel				
2. Krychle a kvádr					
M-9-3-04 M-9-3-09 M-9-3-12 M-9-3-11 M-9-3-10 M-9-3-13	» odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů » určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti » odhaduje a vypočítá objem a povrch těles » načrtne a sestrojí síť základních těles » načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině » analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	» čtverec a obdélník » obvod a obsah » jednotky délky » povrch kvádru a krychle » jednotky obsahu » slovní úlohy na výpočet povrchu kvádru a krychle » převod jednotek objemu » objem kvádru a krychle » slovní úlohy na výpočet objemu kvádru a krychle	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA » Tvorba mediálního sdělení » Práce v realizačním týmu	Fyzika 6. ročník » Měření fyzikálních veličin- převody jednotek obsahu a objemu Pracovní činnosti - práce s technickými materiály » Technické náčrtky a výkresy Výtvarná výchova plastická a prostorová tvorba	Fyzika 6. ročník » Měření fyzikálních veličin- převody jednotek obsahu a objemu Pracovní činnosti - práce s technickými materiály » Technické náčrtky a výkresy Výtvarná výchova » plastická a prostorová tvorba
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů, určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti, odhaduje a vypočítá objem a povrch těles, načrtne a sestrojí síť základních těles, načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině, analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu				

3. Dělitelnost přirozených čísel

M-9-1-03	» užívá pojem prvočíslo, číslo složené » rozloží číslo na součin prvočísel » odhaduje a určuje násobky a dělitele včetně největšího společného dělitele a nejmenšího společného násobku » modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	» znaky dělitelnosti, rozklad na součin prvočísel, dělitel, násobek			
KRITÉRIA HODNOCENÍ » užívá pojem prvočíslo, číslo složené, rozloží číslo na součin prvočísel, odhaduje a určuje násobky a dělitele včetně největšího společného dělitele a nejmenšího společného násobku, modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel					

4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy

M-9-4-01 M-9-4-02	» užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací » řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	» číselné a logické řady » číselné a obrázkové analogie » netradiční geometrické úlohy, prostorová představivost	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti » Kreativita		
----------------------	---	--	---	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ »

5. Úhel a jeho velikost

M-9-3-06 M-9-3-02 M-9-3-03	» načrtne a sestrojí rovinné útvary - sestrojí úhel dané velikosti pomocí úhloměru » načrtne a sestrojí rovinné útvary » charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	» úhel - rýsování, měření velikosti » osa úhlu - vlastnosti, rýsování » velikost úhlu (stupeň, minuta) » druhy úhlů » početní operace s úhly		Pracovní činnosti 6. ročník » práce se skládáním papíru Výtvarná výchova 6. ročník » kresba v terénu	Pracovní činnosti 6. ročník » práce se skládáním papíru Výtvarná výchova 6. ročník » kresba v terénu
KRITÉRIA HODNOCENÍ » načrtne a sestrojí rovinné útvary - sestrojí úhel dané velikosti pomocí úhloměru, načrtne a sestrojí rovinné útvary, charakterizuje a třídí základní rovinné útvary (popíše a označí úhel pomocí řecké abecedy, změří velikost úhlu pomocí úhloměru, převádí úhly na stupně a minuty a obráceně, rozlišuje úhel přímý, pravý, ostrý a tupý, načrtne je, pozná dvojice úhlů vedlejších a vrcholových, sčítá a odčítá úhly početně a graficky, sestrojí některé úhly bez úhloměru)					

ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO

» násobení a dělení úhlů, násobí a dělí úhly početně, střídavě a souhlasné úhly.

6. Trojúhelník

M-9-3-06 M-9-3-07 M-9-3-01 M-9-3-02	» zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku » charakterizuje a třídí základní rovinné útvary » načrtne a sestrojí rovinné útvary » užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	» rozdělení trojúhelníků » trojúhelník - součet úhlů v trojúhelníku » vnitřní a vnější úhly trojúhelníku » konstrukce trojúhelníků dle vět sss, sus, usu » trojúhelníková nerovnost » obvod trojúhelníku » výšky, těžnice v trojúhelníku » pravidelný šestiúhelník, osmiúhelník		Výtvarná výchova 6. ročník » kresba	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku, charakterizuje a třídí základní rovinné útvary, načrtne a sestrojí rovinné útvary, užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků					

7. Osová a středová souměrnost

M-9-3-01 M-9-3-08	» zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku » načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	» shodné útvary, osová souměrnost, útvary osově souměrné, středová souměrnost, útvary středově souměrné		Přírodopis 6. ročník » souměrnost v přírodě Výtvarná výchova » mandaly (souměrnost a nesouměrnost) » středová souměrnost Pracovní činnosti » technické náčrty a výkresy	Přírodopis 6. ročník » souměrnost v přírodě Výtvarná výchova 6. ročník » mandaly (souměrnost a nesouměrnost) » středová souměrnost Fyzika 7. ročník » Světelné jevy Pracovní činnosti » technické náčrty a výkresy
----------------------	--	---	--	--	---

KRITÉRIA HODNOCENÍ » zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku
» načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Poměr, měřítko mapy, přímá a nepřímá úměrnost					
M-9-1-04 M-9-1-05 M-9-2-01 M-9-2-02 M-9-2-03 M-9-2-04 M-9-2-05	» užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) » řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů » vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data » porovnává soubory dat » určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti » vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem » matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	» pojem poměr, zvětšení a zmenšení v daném poměru, rozdělení dané hodnoty v daném poměru, měřítko, úměra- přímá a nepřímá úměrnost, trojčlenka, graf přímé a nepřímé úměrnosti, pravoúhlá soustava souřadnic,		Fyzika » Pohyb tělesa Zeměpis » Globus, měřítko a mapa Přírodopis » Mikroskop - zvětšování v daném poměru	Fyzika » Pohyb tělesa
KRITÉRIA HODNOCENÍ » užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem), řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů, vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data, porovnává soubory dat, určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti, vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem, matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů					
2. Procenta					
M-9-1-04 M-9-1-09 M-9-1-07 M-9-1-06	» užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) » analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel » řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) » matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	» Pojem: procento, úrok, základ, procentová část, počet procent - výpočty » Slovní úlohy s procenty » Promile » Jednoduché úrokování			
KRITÉRIA HODNOCENÍ » užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem), analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel, řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek), matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním					

3. Rovnoběžníky a lichoběžníky

M-9-3-02 M-9-3-06 M-9-3-04	» charakterizuje a třídí základní rovinné útvary » odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů » načrtne a sestrojí rovinné útvary	» základní vlastnosti, rozdělení rovnoběžníků » konstrukce rovnoběžníků » obvod a obsah rovnoběžníku » obvod a obsah trojúhelníku » rozdělení lichoběžníků » konstrukce lichoběžníků » obvod a obsah lichoběžníku » slovní úlohy z praxe		Fyzika » síla, skládání sil Zeměpis » vlajky států	Fyzika » síla, skládání sil Zeměpis » vlajky států
----------------------------------	--	---	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » charakterizuje a třídí základní rovinné útvary, odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů, načrtne a sestrojí rovinné útvary

4. Hranoly

M-9-3-04 M-9-3-10 M-9-3-11 M-9-3-13	» odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů » odhaduje a vypočítá objem a povrch těles » načrtne a sestrojí síť základních těles » analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	» základní vlastnosti » rozdělení » konstrukce » povrch a objem » slovní úlohy			
--	--	--	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů, odhaduje a vypočítá objem a povrch těles, načrtne a sestrojí síť základních těles, analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

5. Racionální čísla, zlomky

M-9-1-01 M-9-1-02 M-9-1-03	» provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu » zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulačtor » modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	» čtení a zápis zlomku, vztah mezi zlomky a des. čísly, zobrazení na číselné ose, převrácený zlomek, smíšené číslo, početní operace, složený zlomek, slovní úlohy » celá čísla, racionální čísla » kladná a záporná čísla » čísla navzájem opačná » zobrazení celých, racionálních čísel na číselné ose » absolutní hodnota » porovnávání celých a racionálních čísel » zaokrouhlování celých a racionálních čísel » početní operace s celými, racionálními čísly » slovní úlohy			
----------------------------------	--	---	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu, zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulačtor, modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Konstrukční úlohy					
M-9-3-05 M-9-3-06	» využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh » načrtne a sestojí rovinné útvary	» Množiny všech bodů dané vlastnosti kód » Jednoduché konstrukce - opakování » Množiny všech bodů dané vlastnosti » Thaletova kružnice			
KRITÉRIA HODNOCENÍ » využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh, načrtne a sestojí rovinné útvary					
2. Celistvé výrazy a jejich úpravy					
M-9-1-07	» matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	» Číselné výrazy » Proměnná » Výrazy s proměnnou » Mnohočleny maximálně druhého stupně			
KRITÉRIA HODNOCENÍ » matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním					
3. Lineární rovnice					
M-9-1-06 M-9-1-08 M-9-1-09	» řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) » formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav » analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	» řešení jednoduchých lineárních rovnic pomocí ekvivalentních úprav » provádění zkoušky správnosti řešení » řešení slovních úloh pomocí lineárních rovnic » výpočet neznámé ze vzorce	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Fyzika 7. ročník » Pohyb tělesa 8. ročník » Teplo. Práce. Výkon » Vnitřní energie. Teplo Chemie » Chemické reakce	Fyzika 8. ročník » Teplo. Práce. Výkon » Vnitřní energie. Teplo Chemie » Chemické reakce 9. ročník » Výpočty
KRITÉRIA HODNOCENÍ » řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav, provádí zkoušku správnosti svého řešení, vypočítá hodnotu neznámé ze vzorce po dosazení číselných hodnot všech daných veličin, řeší slovní úlohy vedoucí k řešení lineárních rovnic, užívá řešení lineárních rovnic v praxi, třídy se zaměřením na matematiku a přírodovědné předměty - řeší složitější úlohy v daném učivu					

4. Kruh, kružnice, válec

M-9-3-02 M-9-3-04 M-9-3-06 M-9-3-09 M-9-3-10 M-9-3-11 M-9-3-12 M-9-3-13	» charakterizuje a třídí základní rovinné útvary » odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů » načrtne a sestrojí rovinné útvary » určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti » odhaduje a vypočítá objem a povrch těles » načrtne a sestrojí síť základních těles » načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině » analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	kruh, kružnice: » vzájemná poloha přímky a kružnice » délka kružnice » obvod kruhu » obsah kruhu » slovní úlohy válec: » základní vlastnosti » povrch » objem » slovní úlohy		Fyzika 8. ročník » Jednotky objemu Pracovní činnosti 8. ročník » Tvorba modelů těles	Fyzika 8. ročník » Jednotky objemu Pracovní činnosti 8. ročník » Tvorba modelů těles
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» charakterizuje a třídí základní rovinné útvary, odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů, načrtne a sestrojí rovinné útvary, určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti, odhaduje a vypočítá objem a povrch těles, načrtne a sestrojí síť základních těles, načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině, analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu				

5. Druhá mocnina a odmocnina, Pythagorova věta

M-9-1-01 M-9-3-01	» provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu » zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	» druhá mocnina, odmocnina » třetí mocnina, odmocnina » Pythagorova věta » slovní úlohy			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu, zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku				

6. Základy statistiky

M-9-2-01	» vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	» základní statistické pojmy » základní charakteristiky statistického souboru » typy diagramů			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Podobnost, goniometrie					
M-9-3-07	» užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	» věty o podobnosti obrazců, zvláště trojúhelníků sss, sus, usu, ssu » určování podobných útvarů v rovině, poměru podobnosti » užití vět o podobnosti trojúhelníků » praktické zmenšování a zvětšování rovinných obrazců v daném poměru » užití podobnosti (plány, mapy, modely + výpočty)			Fyzika 9. ročník Co už víme o světle
KRITÉRIA HODNOCENÍ » užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků					
2. Soustavy lineárních rovnic se dvěma neznámými					
M-9-1-08 M-9-1-01	» formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav » provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	» řešení soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými » (metoda sčítací, dosazovací) » řešení slovních úloh pomocí soustavy dvou rovnic » slovní úlohy "na pohyb", "na společnou práci", "na směsi"		Chemie 9. ročník » Výpočty	Chemie 9. ročník » Výpočty
KRITÉRIA HODNOCENÍ » formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav, provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu					
3. Funkce					
M-9-2-04 M-9-2-05	» vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem » matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	» lineární funkce » přímá úměrnost » nepřímá úměrnost » grafické znázornění » vlastnosti funkcí » funkční vzat		Fyzika 9. ročník » Střídavý proud	Fyzika 9. ročník » Střídavý proud
KRITÉRIA HODNOCENÍ » chápe pojem funkce, určí definiční obor funkce, obor hodnot, funkční hodnotu, sestaví tabulku dané funkce, sestaví graf lineární funkce ($y = ax + b$), sestaví graf přímé úměrnosti ($y = ax$), sestaví graf lomené funkce ($y = a/x$), pojmenuje křivky znázorňující danou funkci, vypočítá průsečíky lineární funkce s osami souřadnic. chápe a operuje s pojmy: funkce rostoucí, funkce klesající, funkce konstantní, užívá funkční vztahy při řešení slovních úloh					

4. Jehlan, kužel, koule

M-9-3-09 M-9-3-10 M-9-3-11	» určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti » odhaduje a vypočítá objem a povrch těles » načrtne a sestrojí síť základních těles	» modelování jehlanu a kužele, konstrukce sítě jehlanu a kužele » výpočty objemů a povrchů jehlanu a kužele, řešení úloh z praxe (+goniometrické funkce) » užití vzorců pro objem a povrch koule v praktických úlohách		Pracovní činnosti 9. ročník » Technické náčrtky a výkresy Výtvarná výchova 9. ročník » Prostorová kresba	Pracovní činnosti 9. ročník » Technické náčrtky a výkresy Výtvarná výchova 9. ročník » Prostorová kresba
----------------------------------	---	--	--	---	---

KRITÉRIA HODNOCENÍ » určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti, odhaduje a vypočítá objem a povrch těles, načrtne a sestrojí síť základních těles

5. Finanční matematika

M-9-1-06	» vypočítá úrok z dané jistiny za určité období při dané úrokové míře » určí hledanou jistinu » provádí jednoduché a složené úrokování » vypočítá úrok z úroku	základní pojmy: » věřitelé, dlužníci, výpočet úroku, úrokovací období, úrokovací doba, určování počtu dní úrokové doby » jednoduché úrokování » složené úrokování » řešení slovních úloh z praxe, DPH	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti » Hodnoty, postoje, praktická etika		
----------	---	---	---	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » vypočítá úrok z dané jistiny za určité období při dané úrokové míře, určí hledanou jistinu, provádí jednoduché a složené úrokování, vypočítá úrok z úroku

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5. 4 Člověk a jeho svět

Charakteristika předmětu

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti **Člověk a jeho svět** rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných. Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů.

Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních

i režimových návyků. Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech **Člověk a společnost**, **Člověk a příroda** a **ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví**. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů. Propojováním tematických okruhů je možné vytvářet v ŠVP různé varianty vyučovacích předmětů a jejich vzdělávacího obsahu.

V tematickém okruhu **Místo, kde žijeme** se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu **Lidé kolem nás** si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu **Lidé a čas** se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění

od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- » utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- » orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- » orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- » rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- » poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- » samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- » utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- » přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- » objevování a poznávání všeho, co ho zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- » poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- » poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

Důležité je propojení s reálným životem a praktickou zkušeností žáků.

V tomto vzdělávacím oboru se žáci zaměřují na:

- osvojení schopnosti vnímat život kolem sebe,
- vyjadřování vlastních názorů v mezilidské komunikaci,
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, kulturní a tolerantní chování a jednání,
- osvojení základních vědomostí a jejich praktické využití,
- osvojení základních dovedností a návyků k plnění povinností a úkolů,
- hledání a objevování nového,
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům,
- přirozené vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva,
- vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků,
- osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky,
- klást důraz na čtení s porozuměním, práci s textem,
- vést žáky k systematickému vyhledávání a ukládání informací,
- chápat učivo v dějepisném kontextu.

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni,
- naučit se vyslovit obsah myšlenky opisem tématu, chybí-li slovní zásoba.

Kompetence komunikativní

- předkládat dostatek podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci žáků,

- spolupracovat při řešení ve skupině.

Kompetence sociální a personální

- spolupráce ve dvojici a v malé skupině,
- v různých situacích požádat a poskytnout radu, pomoc,
- vést žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc,
- vést žáky ke správnému chování na kulturních akcích,
- vytvářet situace, kdy si budou žáci uvědomovat potřebu vzájemného respektu a pomoci mezi lidmi z různých kulturních prostředí.

Kompetence občanské

- vést žáky k pochopení pravidel první pomoci a škodlivosti drog a jiných návykových látek,
- uvědomovat si školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu,
- poznat naše kulturní tradice a historická dědictví, vážit si jejich vnitřních hodnot,
- ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku,
- pochopit výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu.

Kompetence pracovní

- seznamovat žáky s vlastnostmi některých materiálů,
- vést žáky k co nejlepšímu provedení pracovního úkolu.

Průřezová témata pokrývaná předmětem

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Vztah člověka k prostředí
- Základní podmínky života
- Ekosystémy

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tematické okruhy

- Občanská společnost a škola

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Komunikace
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Mezilidské vztahy
- Psychohygiena
- Rozvoj schopností poznávání
- Seberegulace a sebeorganizace

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Lidské vztahy
- Etnický původ

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět

1. stupeň období: první

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Místo, kde žijeme					
ČJS-3-1-01 ČJS-3-1-02	» vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí » začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě)	» domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště » škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace » obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), významné budovy, dopravní síť	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » Lidské vztahy	Český jazyk 1. ročník » Komunikační situace » Vyprávění Matematika » Orientace v prostoru	Český jazyk 1. ročník » Komunikační situace » Vyprávění Výtvarná výchova » Uplatňování subjektivity Pracovní činnosti » Konstruktivní činnosti » Příprava pokrmů
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí, začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě)				
2. Lidé kolem nás					
ČJS-3-2-01 ČJS-3-2-02	» rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům » odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	» moje rodina » příbuzenské vztahy » rodinné oslavy » mezilidské vztahy - pravidla slušného chování » vlastnosti lidí » povolání	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Seberegulace a sebeorganizace » Psychohygiene » Mezilidské vztahy » Komunikace VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA » Občanská společnost a škola	Český jazyk 1. ročník » Komunikační situace » Vyprávění	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům, odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností				
3. Lidé a čas					
ČJS-3-3-01 ČJS-3-3-02 ČJS-3-3-03	» využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti » pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu » uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	» orientace v čase a časový řád – určování času, události, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období » současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Matematika 2. ročník » Orientace v čase	Matematika 2. ročník » Orientace v čase 3. ročník » Závislosti a vztahy
KRITÉRIA HODNOCENÍ					

- » využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti, pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

4. Rozmanitost přírody

ČJS-3-4-01 ČJS-3-4-02 ČJS-3-4-03	» pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích » rozřadí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě » provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	» roční období lidé a příroda v jednotlivých ročních obdobích » kalendář přírody » voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, » rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života » ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí,	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » Ekosystémy » Vztah člověka k prostředí	Pracovní činnosti 2. ročník » Pěstitelské práce	Výtvarná výchova 2. ročník » Uplatňování subjektivity
--	---	--	--	---	---

KRITÉRIA HODNOCENÍ » vyjmenuje roční období a umí je charakterizovat, popíše způsob života živočichů a rostlin v jednotlivých ročních obdobích

5. Člověk a jeho zdraví

ČJS-3-5-01 ČJS-3-5-02 ČJS-3-5-03 ČJS-3-5-04	» uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví » rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných » chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek » reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	» lidské tělo životní potřeby, péče o zdraví » péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; » osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Psychohygiena	Český jazyk 2. ročník » Hygienické návyky psaní » Vyprávění	Český jazyk 2. ročník » Hygienické návyky psaní » Vyprávění Tělesná výchova » Činnosti ovlivňující zdraví Pracovní činnosti » Příprava pokrmů
--	--	---	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví, rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných, chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek, reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

7. Lidé a peníze

	» vysvětlí, proč rodiče pracují (FG) » zjistí podle možností povolání rodičů (FG) » respektuje majetek spolužáků (FG) » popíše jednu věc, kterou vlastní (FG)	» rodina – příjmy » vlastnictví, majetek » potřeby a zdroje » potřeby a zdroje	FINANČNÍ GRAMOTNOST » Standard Finanční gramotnosti pro základní vzdělávání		
--	--	---	--	--	--

	» vyjmenuje své potřeby a vybere nejdůležitější (FG) » rozliší potřeby hmotné, nehmotné, nezbytné, zbytné (FG) » objasní zdroje pro uspokojování potřeb (FG) » vysvětlí pojem zboží (FG) » vyjmenuje druhy příjmů (FG) » popíše, jak a na co šetří (FG) » odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu » zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení	» zboží » příjmy » rozpočet » nákupy			
--	--	---	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » vysvětlí, proč rodiče pracují, zjistí podle možností povolání rodičů, respektuje majetek spolužáků, popíše jednu věc, kterou vlastní, vyjmenuje své potřeby a vybere nejdůležitější

7. Dopravní výchova

	» v modelových situacích reaguje v roli chodce na ostatní účastníky silničního provozu » vysvětlí důvod používání reflexních doplňků » popíše pravidla chování na stezkách pro chodce, v obytné zóně » rozezná vybrané dopravní značky » objasní pravidla přecházení silnice se světelnými signály, přecházení mezi zaparkovanými vozy a silnice s více jízdními pruhy » ovládá pravidla jízdy na bruslích a koloběžce » v modelových situacích uplatňuje bezpečné chování v dopravních prostředcích a na zastávkách » vyhodnotí nebezpečí míst pro hru a trávení volného času a volí odpovídající způsoby ochrany	» osobní bezpečí – bezpečné chování v roli chodce, kdo je chodec, účastníci silničního provozu, dopravní značky pro chodce, světelné signály » vztahy mezi účastníky na stezkách, pravidla chůze po silnici (pro jednotlivce a skupiny, reflexní doplňky) » obytná zóna a její pravidla, hřiště a cesta na něj, přecházení silnice mezi zaparkovanými vozy, chování na parkovišti » přecházení na přechodu s jízdním kolem, druhy dopravních prostředků a jejich specifika, chování na zastávce » nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, osobní bezpečí, krizové situace			
--	---	--	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » v modelových situacích reaguje v roli chodce na ostatní účastníky silničního provozu, vysvětlí důvod používání reflexních doplňků, popíše pravidla chování na stezkách pro chodce, v obytné zóně, rozezná vybrané dopravní značky, objasní pravidla přecházení silnice se světelnými signály, přecházení mezi zaparkovanými vozy a silnice s více jízdními pruhy, ovládá pravidla jízdy na bruslích a koloběžce, v modelových situacích uplatňuje bezpečné chování v dopravních prostředcích a na zastávkách, vyhodnotí nebezpečí míst pro hru a trávení volného času a volí odpovídající způsoby ochrany

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

období: druhé

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Místo, kde žijeme					
ČJS-5-1-01 ČJS-5-1-02 ČJS-5-1-03 ČJS-5-1-04 ČJS-5-1-05 ČJS-5-1-06	» určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu » určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě » rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy » vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam » porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích » rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	» domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště » škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace » obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť » okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany » regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR » naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, » Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování » mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » Lidské vztahy	Český jazyk 1. ročník » Komunikační situace » Vyprávění Matematika » Orientace v prostoru	Český jazyk 1. ročník » Komunikační situace » Vyprávění Výtvarná výchova » Uplatňování subjektivity Pracovní činnosti » Konstrukční činnosti » Příprava pokrmů
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu, určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě, rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy, vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam, porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích, rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam				
2. Lidé kolem nás					
ČJS-5-2-01 ČJS-5-2-02 ČJS-5-2-03	» vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) » rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	» rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Seberegulace a sebeorganizace » Psychohygiena » Mezilidské vztahy » Komunikace	Český jazyk 1. ročník » Komunikační situace » Vyprávění	

	» orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy	» soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie, chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům » právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy » vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky	VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA » Občanská společnost a škola		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě), rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat, orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy				
3. Lidé a čas					
ČJS-5-3-01 ČJS-5-3-02 ČJS-5-3-03	» pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy » využívá knihovny, sbírky muzeí a galerií jako informační zdroje pro pochopení minulosti » srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	» orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období » současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny » regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost » báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Matematika 2. ročník » Orientace v čase	Matematika 2. ročník » Orientace v čase 3. ročník » Závislosti a vztahy
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy, využívá knihovny, sbírky muzeí a galerií jako informační zdroje pro pochopení minulosti, srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik				
4. Rozmanitost přírody					
ČJS-5-4-01 ČJS-5-4-02 ČJS-5-4-03 ČJS-5-4-04 ČJS-5-4-05 ČJS-5-4-06	» objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	» látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » Ekosystémy » Vztah člověka k prostředí	Pracovní činnosti 2. ročník » Pěstitelské práce	Výtvarná výchova 2. ročník » Uplatňování subjektivity

	» vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období » zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy » porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy » zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat » založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	» voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život » nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam » vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období » rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, » výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka » životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, » rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí » rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva » ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního » prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka, vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období, zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy, porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy, zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat, založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu				
5. Člověk a jeho zdraví					
ČJS-5-5-01 ČJS-5-5-02 ČJS-5-5-03 ČJS-5-5-04 ČJS-5-5-05 ČJS-5-5-06 ČJS-5-5-07	» využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života » rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození » účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob » uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí	» lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince » péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenositelné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Psychohygiena	Český jazyk 2. ročník » Hygienické návyky psaní » Vyprávění	Český jazyk 2. ročník » Hygienické návyky psaní » Vyprávění Tělesná výchova » Činnosti ovlivňující zdraví Pracovní činnosti » Příprava pokrmů

	a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista » předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek » uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou » rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena » návykové látky, závislosti a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií » osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích » přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku » mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života, rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození, účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob, uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista, předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek, uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou, rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5.5 Člověk a společnost

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné souvislosti, sociální a kulturně historické aspekty života lidí.

Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí sounáležitosti s evropským civilizačním a kulturním okruhem včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv. Tato vzdělávací oblast přispívá také k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech. Formuje postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě.

Učí žáky rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti. Uvádí je do mravních a občanských životních hodnot důležitých pro utváření jejich vztahu ke společnosti, k lidem i sobě. Žáci si osvojují práci s verbálními i neverbálními texty a snaží se je užívat jako zdroj informací při formování vlastních myšlenek, názorů i postojů k obhajování svých práv.

Vzdělávací oblast zahrnuje obory Dějepis a Občanská výchova, které se prolínají do jiných vzdělávacích oblastí, ale přímou vazbu mají na společenskovědní část oboru Zeměpis.

5.5.1 Dějepis

Charakteristika předmětu

Seznamuje žáky s významnými historickými událostmi a osobnostmi, které ovlivnily život předcházejících generací a mají význam pro orientaci v současném společenském životě. Důraz klade především na hlubší poznání dějin vlastního národa v kontextu s evropským a světovým vývojem dějin kultury, vědy, techniky, umění i náboženství.

Důležité je poznávání dějů, skutků a jevů, které ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu dějin 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Vytváří podmínky k tomu, aby žáci poznali, jak se měnil způsob života v nejdůležitějších epochách dějinného vývoje, aby se naučili zařazovat události do chronologické následnosti.

Vede k poznání, že historie není uzavřenou minulostí s definitivními závěry, ale je kladením otázek, jimiž se ptáme prostřednictvím minulosti na možnou budoucnost. Formuje u žáků takové postoje, jako je úcta k vlastnímu národu, k výtvorům minulosti a ochraně kulturních památek. Zařazovány jsou i dějiny regionální.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- klást důraz na čtení s porozuměním, práci s textem,
- nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie, které jim umožní samostatně organizovat a řídit učení,
- vést žáky k systematickému vyhledávání a ukládání informací,
- osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky,
- chápat učivo v dějepisném kontextu,
- vnímat umělecké slohy a díla v jejich historickém kontextu.

Kompetence k řešení problémů

- při řešení problému objevovat paralely s historií,
- ukázat žákům různé zdroje informací, které vedou k řešení problémů,
- získávat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle.

Kompetence komunikativní

- komunikovat při společné práci tak, aby byl dosažen společný cíl,
- naučit se diskutovat,
- spolupracovat při řešení ve skupině.

Kompetence sociální a personální

- vytvářet situace, kdy si budou žáci uvědomovat potřebu vzájemného respektu a pomoci mezi lidmi z různých kulturních prostředí,
- v různých situacích požádat a poskytnout radu, pomoc,
- spolupráce ve dvojici a v malé skupině,
- stanovovat pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dodržovat je,
- chápat význam týmové práce a postavení samostatné práce,
- vést žáky ke správnému chování na kulturních akcích.

Kompetence občanské

- respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot,
- budovat pozitivní postoj žáků k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost,
- na základě příkladů z historie vést žáky k respektování přesvědčení druhých lidí,
- uvědomovat si školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu,
- vést žáky k respektování různých kulturních literárních dědictví,
- poznat naše kulturní tradice a historická dědictví a vážit si jejich vnitřních hodnot,
- vést žáky k tomu, aby respektovali a oceňovali tradice, kulturní a historické dědictví,
- ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku.

Kompetence pracovní

- vést žáky k co nejlepšímu provedení pracovního úkolu,
- nacházet způsoby, jak využívat znalosti získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj,
- naučit se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce.

Průřezová témata pokrývaná předmětem ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Základní podmínky života

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tematické okruhy

- Občan, občanská společnost a stát
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Poznávání lidí
- Hodnoty, postoje, praktická etika

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Etnický původ
- Kulturní difference

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy

- Evropa a svět nás zajímá
- Jsme Evropané

2. stupeň

ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Pravěk: vznik světa a vývoj člověka, dějepisné poznatky a jejich důležitost					
D-9-1-01 D-9-1-02 D-9-1-03 D-9-2-01 D-9-2-02	» uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků » uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány » orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu » charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu » objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	» Doba kamenná » Doba kovů » Rasy a jazyky	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » Etnický původ	Přírodopis 6. ročník » Obecná biologie Zeměpis » Globus a mapa	Občanská výchova 6. ročník » Majetek, vlastnictví, hospodaření Zeměpis » Globus a mapa Výtvarná výchova » Rozvíjení smyslové citlivosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu, objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost, uvede příklady archeologických kultur na našem území				
2. Starověk					
D-9-3-01	» Objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost » Rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	» státy starověkého východu » kultura a její přínos pro světovou kulturu » Mezopotámie, Egypt » hospodářský, společenský a politický vývoj států Chetitě, Palestina, Indie, Čína » základy věd, náboženství, umění	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Evropa a svět nás zajímá	Zeměpis 6. ročník » Globus a mapa » Afrika	Český jazyk » Literární výchova – literární druhy a formy » Literární výchova – vývojová období Matematika » Kruh, kružnice, válec » Druhá mocnina, odmocnina » Pythagorova věta Zeměpis » Globus a mapa » Asie Výtvarná výchova » Rozvíjení smyslové citlivosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost, rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací				

3. Starověké Řecko

D-9-3-03 D-9-3-04	» Demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury » Porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	» Kréta, Mykény » báje a pověsti » význam styků s okolním světem » Řecko – perské války » život v městských státech » Řecká kultura » Makedonie » Říše Alexandra Makedonského » helenistická kultura – její přínos	VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA » Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » Kulturní diference	Český jazyk 6. ročník » Literární výchova – literární druhy a formy Výtvarná výchova » rozvíjení smyslové citlivosti	Český jazyk 6. ročník » Literární výchova – literární druhy a formy » Stylistické útvary 8. ročník » Literární výchova – vývojová období Občanská výchova » Člověk a právo 9. ročník » Stát a právo Výtvarná výchova 6. ročník » rozvíjení smyslové citlivosti
----------------------	--	--	---	---	---

KRITÉRIA HODNOCENÍ » demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem, porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie

4. Starověký Řím

D-9-3-03 D-9-3-04	» demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem » porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	» územní rozsah, složení společnosti » státní zřízení – jeho vývoj » Spartakovo povstání » císařství, rozšiřování říše, boj s barbary » počátky křesťanství » krize Římské říše » římská kultura a její přínos pro evropskou civilizaci	VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA » Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » Kulturní diference		Český jazyk 8. ročník » Literární výchova – vývojová období Výtvarná výchova 7. ročník » rozvíjení smyslové citlivosti
----------------------	--	---	---	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem, porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie

2. stupeň

ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Středověk: 5. – 12. století					
D-9-4-01 D-9-4-02 D-9-4-03 D-9-4-04	» Popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vznik států » objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech » vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí » ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	» barbarské kmeny, šíření křesťanství, Byzantská říše, Franská říše » slovanské osídlení, Sámova říše, Velká Morava, Cyrilometodějská misie – kultura, písmo » rozvoj českého státu – Přemyslovci » přehled významných evropských států, křížové výpravy, Románská kultura	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Jsme Evropané MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » Kulturní difference ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » Základy podmínky života	Vlastivěda 4. ročník » Místo, kde žijeme » Lidé a čas	Český jazyk 8. ročník » Literární výchova – vývojová období Hudební výchova 8. ročník » Poslechové činnosti Výtvarná výchova 7. ročník » Rozvíjení smyslové činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ » Popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států, porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti, objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech, vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám, ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury					
2. Středověk: 13. – 15. století					
D-9-5-01 D-9-5-02	» Vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky » Vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	» zemědělství, řemesla, města » struktura společnosti » poslední Přemyslovci » český stát za Lucemburků » hospodářský a kulturní rozvoj za Karla IV. » gotická kultura » Husitství – průběh, výsledky, významné osobnosti » konflikty v Evropě – Anglie, Francie, Španělsko, Rusko » období poděbradské a jagellonské – hospodářské, politické a náboženské poměry » pozdní gotika	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Evropa a svět nás zajímá	Vlastivěda 4. ročník » Lidé a čas	Český jazyk 7. ročník » Stylistické útvary » Literární výchova 8. ročník » Literární výchova – vývojová období Zeměpis » Česká republika Hudební výchova » Poslechové činnosti Výtvarná výchova » Rozvíjení smyslové citlivosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ » Vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky, vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život					

3. Raný novověk

D-9-5-03 D-9-5-04 D-9-5-05	» popisuje a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky » objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie » objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	» humanismus, renesance » objevné cesty – poznávání nových civilizací » český stát v době předbělohorské » vznik habsburské monarchie » postavení českých zemí v monarchii » povstání českých stavů » válka česká » třicetiletá válka » opakování učiva	OSOBNOSTÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Poznávání lidí	Český jazyk 7. ročník » Severní Amerika » Jižní Amerika Výtvarná výchova » Ověřování komunikačních účinků	Český jazyk 8. ročník » Literární výchova – vývojová období Zeměpis 7. ročník » Severní Amerika » Jižní Amerika Hudební výchova 8. ročník » Poslechové činnosti Výtvarná výchova » Rozvíjení smyslové činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» popisuje a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky, objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie, objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky				

2. stupeň

ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Novověk					
D-9-5-06 D-9-5-07 D-9-6-01 D-9-6-02 D-9-6-03 D-9-6-04	» rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek » rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek » vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti » objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a » napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé » porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů » vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií	» Habsburská monarchie po třicetileté válce » Vývoj v Anglii, Francii, Rusku, Prusku » Baroko » Rozvoj vědy a techniky, umění v 17. století » Barokní životní styl, Osvícenství » Marie Terezie a Josef II. » Hospodářský a kulturní vývoj v Evropě » Vědecký pokrok v 18. století » Klasicismus » Průmyslová revoluce » Vznik USA » Francouzská revoluce – příčiny, průběh a výsledky » Napoleonské války » Vídeňský kongres » Rakouské císařství » Metternich » Formování občanské společnosti » Romantismus, Národní obrození » Politický život v českých zemích » Rok 1848 u nás i v Evropě » Vznik Rakousko-Uherska » Hlavní představitelé politického života » Občanská válka v USA » Sjednocení Itálie a Německa » Realismus » Politický a hospodářský vývoj v Rakousko-Uhersku » Postavení českých zemí v Rakousko-Uhersku	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Evropa a svět nás zajímá ENVIRONMETNÁLNÍ VÝCHOVA » Základy podmínky života	Český jazyk 8. ročník » Literární výchova – vývojová období Vlastivěda 4. ročník » Lidé a čas Zeměpis » Evropa Přírodopis 8. ročník » Genetika Fyzika 6. ročník » Měření fyzikálních veličin 7. ročník » Posuvné účinky síly, pohybové zákony Občanská výchova 8. ročník » Člověk a právo Hudební výchova » Poslechové činnosti Výtvarná výchova » Ověřování komunikačních účinků	Český jazyk 8. ročník » Literární výchova – vývojová období » Stylistické útvary Fyzika 6. ročník » Měření fyzikálních veličin 7. ročník » Posuvné účinky síly, pohybové zákony Občanská výchova » Člověk a občanský život 9. ročník » Stát a právo
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus, rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek, vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti, objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích, na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy				

2. Počátky 20. století

D-9-6-06	» charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií politický a kulturní život	» Mezinárodní vztahy, vznik bloků » I. světová válka » Vznik Československa	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Jsme Evropané	Zeměpis 8. ročník » Evropa » Česká republika	Český jazyk 7. ročník » Stylistické útvary » Literární výchova 8. ročník » Literární výchova – vývojová období Zeměpis » Česká republika Hudební výchova » Poslechové činnosti Výtvarná výchova » Rozvíjení smyslové citlivosti
----------	--	---	---	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií

2. stupeň

ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Dějiny 20. století, Československo a svět v době světových válek					
D-9-7-01 D-9-7-02 D-9-7-03 D-9-7-04	» na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky » rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů » charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu » na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	» První světová válka, její výsledky a důsledky » Vznik Československa » Československo a Evropa ve 20. letech » Vznik SSSR, stalinismus » Vnitřní a zahraniční politika Československa » Světová hospodářská krize » Nástup fašismu » Mnichov a jeho důsledky » Průběh druhé světové války, obrat ve válce, otevření 2. fronty » Vítězství protihitlerovské koalice » Protektorát Čechy a Morava » Domácí a zahraniční odboj » Vznik čsl. vojenských jednotek » Výsledky 2. světové války, atomová bomba	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Evropa a svět nás zajímá OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Hodnoty, postoje, praktická etika ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » Základy podmínky života	Český jazyk 9. ročník » Literární výchova – vývoj literatury ve 20. století Vlastivěda 5. ročník » Místo, kde žijeme Zeměpis » Světové hospodářství » Cestujeme po Zemi Občanská výchova 9. ročník » Stát a hospodaření	Český jazyk 9. ročník » Literární výchova – vývoj literatury ve 20. století » Stylistické útvary Fyzika » Jaderná energie Občanská výchova » Stát a hospodaření Zeměpis » Světové hospodářství » Politická mapa dnešního světa Hudební výchova » Poslechové činnosti Výtvarná výchova » Rozvíjení smyslové citlivosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky, rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů, charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu, na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv				
2. Československo a svět ve druhé polovině 20. století					
D-9-7-05	» zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	» Postupim, konference, uspořádání světa » Zahraniční politika Československa, Marshallův plán » Politický systém – strany a představitelé	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Objevujeme Evropu a svět » Jsme Evropané VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA	Český jazyk 9. ročník » Literární výchova – vývoj literatury ve 20. století	Český jazyk 9. ročník » Literární výchova – vývoj literatury ve 20. století

D-9-8-01 D-9-8-02 D-9-8-03 D-9-8-04	» vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků » vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce » posoudí postavení rozvojových zemí » prokáže základní orientaci v problémech současného světa	» Únor 1948 - nastolení komunistické totality » Poválečný vývoj v Evropě, Japonsku a USA » Hospodářská a politická situace v zemích třetího světa » Zostření mezinárodního napětí, studená válka » Vývoj v SSSR a v zemích tábora socialismu » Československo v období totality » 50. a 60.léta – uvolnění nátlaku » Československo v roce 1968 » Normalizace » Zhroucení a pád komunistických režimů » Vznik České republiky » Kultura, věda a technika 2. pol. 20.století » Globální problémy lidstva » Lidská práva	» Občan, občanská společnost a stát	Občanská výchova » Stát a právo » Stát a hospodaření » Nadnárodní společnosti Fyzika » Jaderné energie » Země a vesmír Zeměpis » Světové hospodářství » Politická mapa dnešního světa Hudební výchova » Poslechové činnosti Výtvarná výchova » Ověřování komunikačních účinků	Občanská výchova » Stát a hospodaření » Nadnárodní společnosti Hudební výchova » Poslechové činnosti Výtvarná výchova » Rozvíjení smyslové citlivosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí, vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků, vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce, posoudí postavení rozvojových zemí, prokáže základní orientaci v problémech současného světa				

5.5.2 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obor Občanská výchova v návaznosti na učivo prvouky, vlastivědy a dalších předmětů seznamuje žáky s postavením jednotlivců ve struktuře společenských vztahů. Pomáhá vytvářet vztahy žáků ke společnosti, formuje jejich vnitřní postoje k důležitým oblastem lidského života.

Utváří a rozvíjí způsobilost k mravně odpovědnému (etickému) jednání. Otvírá cestu k sebepoznávání a přijímání pozitivních životních hodnot.

Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za důsledky jejich chování a jednání. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků.

Žáci získávají orientaci v aktuálním dění v České republice, Evropské unii i ve světě. Hledají podobnosti mezi minulými a současnými událostmi. Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- v týmu i samostatně experimentovat a porovnávat dosažené výsledky
- klást důraz na čtení s porozuměním, práci s textem
- nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie, které jim umožní samostatně organizovat a řídit učení
- na základě prožitku vést žáky k potřebě vlastního studia a celoživotnímu vzdělávání
- vést žáky k systematickému vyhledávání a ukládání informací
- vyhledávat a třídit informace o probíraných oblastech podle zadaných informací
- osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky

Kompetence k řešení problémů

- svá řešení posuzovat z nejrůznějších společenských aspektů
- vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni
- při řešení problému objevovat paralely s historií
- ukázat žákům různé zdroje informací, které vedou k řešení problémů
- předkládat žákům informace pro jejich rozhodování o vlastní profesní orientaci
- získávat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle
- seznamovat žáky s možnostmi poradenství v oblasti volby dalšího studia

Kompetence komunikativní

- pochopit potřebu vyslechnout odlišný názor a zabývat se jím
- komunikovat při společné práci tak, aby byl dosažen společný cíl
- spolupracovat při řešení ve skupině

Kompetence sociální a personální

- vytvářet situace, kdy si budou žáci uvědomovat potřebu vzájemného respektu a pomoci
- mezi lidmi z různých kulturních prostředí
- stanovovat pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dodržovat je
- chápat význam týmové práce a postavení samostatné práce
- uvědoměle přijímat a získávat role v různých skupinách
- vést žáky ke správnému chování na kulturních akcích

Kompetence občanské

- respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot
- vést žáky k pochopení pravidel 1. pomoci a škodlivosti drog a jiných návykových látek

- přijmout základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy
- vést žáky k spoluzodpovědnosti při práci
- vést žáky k aktivnímu zapojení do kulturního dění
- ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku
- pochopit výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu

Kompetence pracovní

- vést žáky k co nejlepšímu provedení pracovního úkolu
- nacházet způsoby, jak využívat znalosti získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj
- chápat cíl a riziko podnikání
- naučit se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce

Průřezová témata pokrývaná předmětem

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Fungování a vliv médií ve společnosti
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tematické okruhy

- Formy participace občanů v politickém životě

- Občan, občanská společnost a stát
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Psychohygiena
- Poznávání lidí
- Mezilidské vztahy
- Kooperace a kompetice
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Hodnoty, postoje, praktická etika
- Komunikace
- Rozvoj schopností poznávání

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Kulturní difference
- Etnický původ
- Multikulturalita
- Princip sociálního smíru a solidarity

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy

- Jsme Evropané
- Objevujeme Evropu a svět

2. stupeň

vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI					
VO-9-1-01 VO-9-1-02 VO-9-1-03 VO-9-1-04 VO-9-1-05 VO-9-1-06	» objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání » rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu » kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí » uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích » objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám » rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	» naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život » naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku » naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny » kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky komunikace, lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti » vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti » zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Poznávání lidí VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA » Občanská společnost a škola	Vlastivěda 5. ročník » Lidé a čas	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání, rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu, kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí, uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám, rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti				

2. ČLOVĚK JAKO JEDINEC

VO-9-2-01 VO-9-2-02 VO-9-2-03 VO-9-2-04	» objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života » posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek » kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání » popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	» podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál » vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí » osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebe-změna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA » Občanská společnost a škola » Formy participace občanů v politickém životě	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života, posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání, popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru			

3. ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

VO-9-3-01 VO-9-3-02 VO-9-3-03 VO-9-3-04 VO-9-3-05 VO-9-3-06 VO-9-3-07	» rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti » na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení » vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít » uvede a porovná neobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	» majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví » peníze – formy placení » hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní » banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků » principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » Kulturní diference » Etnický původ » Multikulturalita MEDIÁLNÍ VÝCHOVA » Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení » Fungování a vliv médií ve společnosti	
---	--	---	---	--

	» na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz » rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu				
--	--	--	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ

- » rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady, sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení, vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít, uvede a porovná neobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu, na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz, rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu

4. ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

	» rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky » rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu » objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů » vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů » přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, » objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství » uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci » dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování » rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů » rozpozná protiprávní jednání, rozliší přešůvek a trestný čin, uvede jejich příklady	» právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu » státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly » principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, význam a formy voleb do zastupitelstev » lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace » právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů » protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postizitelnost; porušování předpisů v silničním provozu,			Dějepis » Pravek- vznik světa a vývoj člověka
VO-9-4-01					
VO-9-4-02					
VO-9-4-03					
VO-9-4-04					
VO-9-4-05					
VO-9-4-06					
VO-9-4-07					
VO-9-4-08					
VO-9-4-09					
VO-9-4-10					
VO-9-4-11					

	» diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	porušování práv k duševnímu vlastnictví » právo v každodenním životě – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady			
--	---	--	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ

- » rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky, rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu, objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů, vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů, přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci, dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování, rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů, rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady, diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

5. MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

VO-9-5-01 VO-9-5-02 VO-9-5-03	» popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování » uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky » objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	» evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR » globalizace – projevy, významné globální problémy			Dějepis » Pravěk- vznik světa a vývoj člověka
-------------------------------------	---	--	--	--	---

KRITÉRIA HODNOCENÍ

- » popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování, uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky, objasní souvislosti globálních a lokálních problémů

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5.6 Člověk a příroda

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda řeší okruh poznatků spojených se zkoumáním přírody. Použití vhodných metod pozorování a pokusů vede k lepšímu porozumění přírodních faktů a zákonitostí a současně pomáhá orientovat se v běžném životě. Zkušenosti a dovednosti získané při pozorování a srovnávání živé i neživé přírody vytváří potřebné předpoklady, aby si žáci uvědomovali užitečnost přírodovědných, zeměpisných, fyzikálních a chemických poznatků i jejich aplikaci v praktickém životě. Učí se hodnotit jednání své i ostatních lidí ve vztahu k životnímu prostředí jako celku a principů vedoucích k ochraně životního prostředí.

Zeměpisné vzdělávání umožňuje žákům odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí a jejich společenství nejen v blízkém okolí, regionech na území ČR, v Evropě a celém světě vůbec.

V chemii jde nejen o zásady bezpečné práce s chemikáliemi, seznamování s mnohostranným využitím chemie v nejrůznějších oblastech lidské činnosti, tedy v průmyslu, zemědělství, energetice, zdravotnictví a potravinářství.

Vyučování fyziky žákům poskytuje prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem, nabízí dobrodružství poznávání a chápání okolního světa.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na 1. stupni spolupracuje se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk

a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi. Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby

5.6.1 Fyzika

Charakteristika předmětu

Předmět fyzika je vyučován jako samostatný předmět od 6. ročníku. Časová dotace: v 6. ročníku jedna hodina týdně. V 7., 8. a 9. ročníku je fyzika vyučována dvě hodiny týdně.

Vzdělávání v předmětu fyzika:

- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Žáci jsou poučeni o dodržování bezpečnostních a hygienických předpisů.

- chemie - zdroj energie, jaderné reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie
- přírodopis - světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch), přenos elektromagnetických signálů
- zeměpis - pohyby země, magnetické póly země, kompas, sluneční soustava

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Vedeme žáky:

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- k používání odborné terminologie
- k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací
- k nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- vedeme žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- využíváním skupinového a inkluzivního vyučování vedeme žáky ke spolupráci při řešení problémů
- navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti

Kompetence občanské

- vedeme žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- podněcujeme žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními
- vedeme žáka k sebezdokonalování v manuálních činnostech
- vedeme k trpělivosti, pečlivosti a přesnosti při práci

Průřezová témata pokrývaná předmětem

ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- posuzování dopadů lidské činnosti na životní prostředí
- diskutování o podílu každého jedince na snižování elektrické energie
- posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie

- stanovování kladů a záporů jaderné energetiky

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- rozvíjí schopnosti poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů)
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci - kooperaci a kompetice
- rozvíjí základní dovednosti při rozhodování a řešení problémů či úloh

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

(rozvíjení kritického myšlení, navrhování způsobů řešení problémů, ochota pomoci a spolupracovat)

- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- evropská a globální dimenze v efektivním využívání zdrojů energie v praxi
- výroba a potřeba energie v globálním měřítku, udržitelný rozvoj

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- vzájemné respektování

2. stupeň

ročník: vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. LÁTKY A TĚLESA					
F-9-1-01 F-9-1-02 F-9-1-03 F-9-1-04	» změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa » uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí » předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty » využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	» měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas » skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difuze	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » řešení problémů, komunikace, » kooperace a kompetice » rozvoj schopnosti poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů) MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » práce v realizačním týmu MEDIÁLNÍ VÝCHOVA » práce s tabulkami ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA » globální oteplování	Matematika 2. stupeň » desetinná čísla » převody jednotek » aritmetický průměr » geometrie (obsah, objem) » základní matematické Fyzika - ročníková návaznost » převody jednotek » měření » vlastnosti látek a těles » Archimédův zákon Chemie » látky, tělesa	Přírodověda 1. stupeň » látky a jejich vlastnosti » měření Matematika 1. stupeň » jednotky délky, objemu, hmotnosti, času » desetinná čísla » měření
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa, předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty, využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů				
2. POHYB TĚLES; SÍLY					
F-9-2-01 F-9-2-02 F-9-2-03	» rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu » využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles » určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	» pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý » gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa » tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí » třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi » výslednice dvou sil stejných a opačných směrů	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » rozvoj schopnosti poznávání » řešení problémů » komunikace a kooperace » rozvoj schopnosti poznávání (cvičení dovednosti zapamatování) VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA » Newtonovy zákony v praxi MEDIÁLNÍ VÝCHOVA » využívání médií jako zdroje informací	Pracovní činnosti 2. stupeň » technické kreslení » jednoduché stroje a jejich použití v praxi Zeměpis » vesmír, práce s globusem Fyzika - ročníková návaznost » převody jednotek » měření » výpočty gravitační síly, tíhy » skládání sil	Matematika 1. stupeň » desetinná čísla » grafické sčítání a odčítání úseček 2. stupeň » desetinná čísla » geometrie (rýsování) » základní matematické výpočty
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu, využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles, určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici				

3. MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

F-9-3-01	» využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	» Pascalův zákon – hydraulická zařízení » hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře » Archimédův zákon – vztlaková síla; potápění, vznášení se a plavání těles v klidných tekutinách	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » rozvoj schopností poznávání » řešení problémů » komunikace a kooperace » rozvoj schopnosti poznávání (cvičení dovedností zapamatování) VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA » zákony v praxi MEDIÁLNÍ VÝCHOVA » využívání médií jako zdroje informací	Fyzika - ročníková návaznost » převody jednotek » měření » výpočty gravitační síly, tíhy » skládání sil » práce na jednoduchých strojích	Matematika 1. stupeň » desetinná čísla » grafické sčítání a odčítání úseček 2. stupeň » desetinná čísla » geometrie (rýsování) » základní matematické výpočty
----------	--	---	--	---	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů

4. ENERGIE

F-9-4-01 F-9-4-02	» využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem » zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	» formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením » přeměny skupenství – tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny » obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » silniční provoz MEDIÁLNÍ VÝCHOVA » využívání médií jako zdroje informací » jízdní řády	Matematika 2. stupeň » konstrukce grafů » aritmetické operace » převody jednotek Přírodopis » rychlost některých živočichů	
----------------------	--	--	---	---	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem, zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

5. ZVUKOVÉ DĚJE

F-9-5-01 F-9-5-02	» rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku » posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	» vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování			
----------------------	--	--	--	--	--

6. ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

F-9-6-01 F-9-6-02 F-9-6-03 F-9-6-04 F-9-6-05 F-9-6-06	» sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu » rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí » rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností » využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní » využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh » rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	» elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač » elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními » vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu, rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí, rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností, využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní, využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh, rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami				
7. VESMÍR					
F-9-7-01	» objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	» sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5.6.2 Chemie

Charakteristika předmětu

Vede žáky k ochraně přírody a vlastního zdraví poznáváním vybraných chemických látek a reakcí. Učí je pozorovat vlastnosti látek a jejich praktické využití v nejrůznějších oblastech lidské činnosti.

Seznamuje žáky:

- se zásadami bezpečné práce s chemikáliemi, zejména běžně dostupnými (např. hořlaviny a žíraviny),
- s poskytnutím první pomoci při úrazech způsobených těmito látkami,
- s významným uplatněním chemie v budoucnosti,
- s řešením problémů souvisejících s poznáváním přírody a praktickým životem.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- v týmu i samostatně experimentovat a porovnávat dosažené výsledky
- vést žáky k systematickému vyhledávání a ukládání informací
- vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků
- osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky

Kompetence k řešení problémů

- získávat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle
- hledat vlastní postup při řešení problému

Kompetence komunikativní

- spolupracovat při řešení ve skupině

Kompetence sociální a personální

- vést žáky k prezentaci svého úkolu při laboratorních pracích

Kompetence občanské

- vést žáky k pochopení pravidel 1. pomoci a škodlivosti drog a jiných návykových látek
- vést žáky k spoluzodpovědnosti při práci
- poskytovat dle svých možností pomoc a chovat se zodpovědně v krizové situaci
- ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku
- chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy a pohlížet na ně Komplexně

Kompetence pracovní

- nacházet způsoby, jak využívat znalosti získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj

2. stupeň

vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE					
CH-9-1-01 CH-9-1-02	» určí společné a rozdílné vlastnosti látek » pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	» vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek » zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě » nebezpečné látky a přípravky – H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » lidské aktivity a problémy životního prostředí » základní podmínky života		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» určí společné a rozdílné vlastnosti látek, pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí				
2. SMĚSI					
CH-9-2-01 CH-9-2-02 CH-9-2-03 CH-9-2-04	» rozlišuje směsi a chemické látky » vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení » navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi » rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu	» směsi – různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok » voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody » vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » lidské aktivity a problémy životního prostředí » základní podmínky života		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozlišuje směsi a chemické látky, vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení, navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi, rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu				
3. ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY					
CH-9-3-01 CH-9-3-02	» používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech » orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	» částicové složení látek; molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony » prvky – názvy a značky vybraných prvků, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo » chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » lidské aktivity a problémy životního prostředí » základní podmínky života		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech, orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti				

4. CHEMICKÉ REAKCE

CH-9-4-01 CH-9-4-02	» rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání » aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	» chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost » faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » lidské aktivity a problémy životního prostředí » základní podmínky života		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání, aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu				

5. ANORGANICKÉ SLOUČENINY

CH-9-5-01 CH-9-5-02	» porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí » orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	» oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů » kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů » soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » lidské aktivity a problémy životního prostředí » základní podmínky života		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí, orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi				

6. ORGANICKÉ SLOUČENINY

CH-9-6-01 CH-9-6-02 CH-9-6-03 CH-9-6-04	» rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití » zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy » rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití » uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	» uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků » paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva » deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin » přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » lidské aktivity a problémy životního prostředí » základní podmínky života		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití, zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy, rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití, uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů				

7. CHEMIE A SPOLEČNOST

CH-9-7-01	» zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	» chemický průmysl v ČR – výroby, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze » průmyslová hnojiva	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » lidské aktivity a problémy životního prostředí » základní podmínky života		
-----------	--	--	---	--	--

CH-9-7-02 CH-9-7-03	» aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe » orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	» tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika » plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace » detergenty, pesticidy a insekticidy » hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti » léčiva a návykové látky			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi, aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe, orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5.6.3 Přírodopis

Charakteristika předmětu

Přírodopis seznamuje žáky s mnoha formami života na Zemi, vytváří ucelenou představu o vztazích mezi živou a neživou přírodou a jejími zákonitostmi. Učí se hodnotit jednání své i ostatních lidí ve vztahu k životnímu prostředí jako celku a principů vedoucích k ochraně životního prostředí.

Výuka přírodopisu se zaměřuje především na to,

- aby žáci získali přehled o vzniku a vývoji Země a života, poznatky o stavbě těl a životě vybraných organismů včetně člověka, o nerostech, horninách, Vesmíru a Zemi
- aby si uvědomovali odpovědnost za zachování života na Zemi
- aby si osvojili poznatky, dovednosti a metody pozorování živé i neživé přírody, jichž by mohli využívat v dalším vzdělávání, ale i praktickém životě
- aby hodnotili kriticky jednání své i ostatních ve vztahu k životnímu prostředí jako celku a učili se odstraňovat negativní vlivy ohrožující zdravý tělesný i duševní vývoj lidí

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- v týmu i samostatně experimentovat a porovnávat dosažené výsledky

Kompetence komunikativní

- spolupracovat při řešení ve skupině

Kompetence sociální a personální

- vytvářet příležitost k diskusi

- vést žáky k prezentaci svého úkolu při laboratorních pracích

Kompetence občanské

- vést žáky k chápání zákl. vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémů
- ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku
- chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy a pohlížet na ně komplexně
- pochopit výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu

Kompetence pracovní

- vést žáky k uvědomělému, správnému a bezpečnému používání všech používaných nástrojů a materiálů

Průřezová témata pokrývaná předmětem

ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí
- Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Rozvoj schopností poznávání
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Psychohygiena

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Etnický původ

2. stupeň

vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA					
P-9-1-01 P-9-1-02 P-9-1-03 P-9-1-04	» rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů » vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti » uvede příklady dědičnosti v praktickém životě » uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	» vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života » dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení » viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » Ekosystémy » Základní podmínky života » Lidské aktivity a problémy životního prostředí » Vztah člověka k prostředí	Zeměpis 6. ročník » Vesmír » Litosféra » Atmosféra » Hydrosféra » Biosféra	Dějepis 6. ročník » Pravěk- vznik světa a vývoj člověka Zeměpis » Biosféra
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů, vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti, uvede příklady dědičnosti v praktickém životě, uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka				
2. BIOLOGIE HUB					
P-9-2-01	» rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	» houby bez plodnic - základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy » houby s plodnicemi - stavba, výskyt, význam, zásady sběru, » konzumace a první pomoc při otravě houbami » lišejníky - stavba, symbióza, výskyt a význam	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků				
3. BIOLOGIE ROSTLIN					
P-9-3-01 P-9-3-02 P-9-3-03	» odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům » vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin » rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	» anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) » fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování » systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů.	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » Vztah člověka k prostředí OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání	Zeměpis 6. ročník » Biosféra	

		kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců » význam rostlin a jejich ochrana		
--	--	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ

- » odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům, vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin, rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich významné
- » zástupce pomocí klíčů a atlasů

4. BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

P-9-4-01 P-9-4-02 P-9-4-03 P-9-4-04	» porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů » rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin » odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí » zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	» stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování » vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci) » projevy chování živočichů	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » Vztah člověka k prostředí OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání	
--	---	--	---	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ

- » porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů, rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin, odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí, zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

5. BIOLOGIE ČLOVĚKA

P-9-5-01 P-9-5-02 P-9-5-03 P-9-5-04	» určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy » orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka » objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří » rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady	» fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka » anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy » (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost, » nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti » Rozvoj schopností poznávání ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » Vztah člověka k prostředí » Základní podmínky života	
--	--	---	---	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ

- » určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy, orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka, objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří, rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady

6. NEŽIVÁ PŘÍRODA

P-9-6-01	» rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	» Země – vznik a stavba Země	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » Ekosystémy » Vztah člověka k prostředí	Zeměpis 6. ročník » Biosféra Výchova ke zdraví 7. ročník » Výživa a zdraví Pracovní činnosti, Přírodopis » Základní podmínky pro pěstování » Zelenina » Okrasné rostliny » Ovocné rostliny » Léčivé rostliny, koření	Fyzika » Mechanické vlastnosti kapalin Chemie » Termické reakce Výtvarná výchova » Rozvíjení smyslové citlivosti Výchova ke zdraví » Výživa a zdraví Pracovní činnosti, Přírodopis » Okrasné rostliny » Ovocné rostliny » Léčivé rostliny, koření
P-9-6-02	» rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	» nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků			
P-9-6-03	» uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	» vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky » půdy – složení, vlastnosti a význam » vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí » podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka » mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi			
KRITÉRIA HODNOCENÍ		» rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek, rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody, uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi			

7. ZÁKLADY EKOLOGIE

P-9-7-01	» uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	» organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » Ekosystémy	Zeměpis » Světový oceán » Afrika » Austrálie a Oceánie » Antarktida » Severní Amerika » Jižní Amerika » Asie Pracovní činnosti, Přírodopis Chovatelství	Výtvarná výchova » Rozvíjení smyslové citlivosti Pracovní činnosti, Přírodopis Chovatelství
P-9-7-02	» na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	» ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území			
P-9-7-03	» vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam				
P-9-7-04	» uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí				

KRITÉRIA HODNOCENÍ » uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi, na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému, vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam, uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí

8. PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

P-9-8-01	» aplikuje praktické metody poznávání přírody	» praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti » Rozvoj schopností poznávání ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » Ekosystémy		
----------	---	--	---	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » aplikuje praktické metody poznávání přírody

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5.6.4 Zeměpis

Charakteristika předmětu

Zeměpis obohacuje v návaznosti na prvouku a vlastivědu celkový vzdělanostní rozhled žáků. Uvádí do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a faktorů života lidí v blízkém území místní krajiny, místní oblasti, na území ČR, v Evropě i dalších světadílech.

Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva, uvědomovat si civilizační rizika a perspektivy budoucnosti lidstva i vlastní spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahů lidí k jejich přírodnímu i společenskému prostředí.

Výuka zeměpisu se zaměřuje především na to,

- aby si žáci osvojili základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese, o krajinné sféře a jejich hlavních složkách, a aby si uvědomovali význam přírodních podmínek pro existenci lidské společnosti
- aby si vytvořili představy o jedinečnostech některých geografických objektů, jevů a procesů v krajinné sféře, ale také představy o jejich určitých pravidelnostech, zákonitostech a vzájemných podmíněnostech a souvislostech
- aby se naučili orientovat v zeměpise světadílů, ve zvláštностech života jejich obyvatelstva, aby získali informace o významných státech, jejich politickém zřízení, hospodářském a kulturním významu
- aby získali ucelený obraz přírodních, hospodářských a sociálních poměrů v naší vlasti a v jednotlivých jejích oblastech a v souvislostech s tím, aby si uvědomovali postavení naší země v Evropě a ve světě, možnosti její prosperity a uplatnění v rozvojových procesech v přítomnosti a v blízké budoucnosti.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vést žáky k tomu, aby informace neopisovali, ale učili se je pochopit a reprodukovat vlastními slovy
- využívat odbornou terminologii a vést žáky k jejímu zvládnutí a praktickému využívání
- motivovat žáky k učení a ke stanovení si reálných cílů
- rozlišovat ve výuce zřetelně základní učivo a učivo doplňující a rozšiřující

Kompetence komunikativní

- naučit se diskutovat
- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory ústně i písemně
- využívat komunikativní dovednost při spolupráci s ostatními a při vytváření vztahů

Kompetence k řešení problémů

- ukázat různé zdroje informací, které vedou k řešení problémů
- vést k vyhledávání informací vhodných k řešení problémů, jejich třídění a zpracování
- podporovat u žáků samostatnost, tvořivost a logické myšlení
- využívat žákových zkušeností, vědomostí, dovedností
- získávat informace, které potřebné k dosažení cíle

Kompetence pracovní

- vést důsledně žáky k dodržování pravidel při práci, ochraně zdraví, přípravě i úklidu pracovního místa
- vhodně motivovat žáky a pomáhat jim překonávat pracovní nezdary
- vést žáky k tomu, aby uměli svou práci vhodně prezentovat

Kompetence občanské

- vést žáky k chápání základních vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémů
- netolerovat agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů a projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- rozvíjet pocit odpovědnosti za svoje zdraví i zdraví a bezpečnost ostatních
- umět podat komukoliv z žáků pomocnou ruku

Kompetence sociální a personální

- vést žáky k vytváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- vést žáky ke spolupráci ve skupině, k vzájemné pomoci a respektování názorů ostatních

Průřezová témata pokrývaná předmětem

ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Základní podmínky života
- Etnický původ
- Princip sociálního smíru a solidarity
- Kulturní difference

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Fungování a vliv médií ve společnosti
- Tvorba mediálního sdělení

2. stupeň

vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE					
Z-9-1-01 Z-9-1-02	» organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů » používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	» komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat » geografická kartografie a topografie – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » Základní podmínky života		Fyzika » Světelné jevy » Země a vesmír
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů, používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii				
2. PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ					
Z-9-2-01 Z-9-2-02 Z-9-2-03	» prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů » rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu » porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	» Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas » krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry » systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně » systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti		Dějepis 6. ročník » Pravěk – vznik světa a vývoj člověka » Starověk	Matematika » Poměr; Přímá a nepřímá úměrnost Vlastivěda » Světové strany » Místo, kde žijeme (mapy, plány) Fyzika 6. ročník » Vlastnosti látek a těles
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů, rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu, porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost				

3. REGIONY SVĚTA

Z-9-3-01 Z-9-3-02 Z-9-3-03	» lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny » porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států » zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	» světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) » modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » Základní podmínky života		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny, porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich				

4. SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

Z-9-4-01 Z-9-4-02 Z-9-4-03 Z-9-4-04 Z-9-4-05 Z-9-4-06	» posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace » posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel » zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje » porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit » porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků » lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	» obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky » globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace » světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně » regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Evropa a svět nás zajímá MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » Etnický původ » Princip sociálního smíru a solidarity » Kulturní diference MEDIÁLNÍ VÝCHOVA » Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel, zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje, porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit, porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků, lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech				

5. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Z-9-5-01 Z-9-5-02 Z-9-5-03	» porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	» krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajin » vztah přírody a společnosti – trvale udržitelný život a rozvoj; principy a zásady ochrany přírody a	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH		
----------------------------------	---	--	--	--	--

	» uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) » uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva	» Lidské aktivity a problémy životního prostředí MEDIÁLNÍ VÝCHOVA » Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		
--	--	--	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ

- » porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny, uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů), uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

6. ČESKÁ REPUBLIKA

Z-9-6-01 Z-9-6-02 Z-9-6-03 Z-9-6-04 Z-9-6-05	» vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy » hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům » hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu » lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit » uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	» místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál × bariéry) » Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu » regiony České republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » Lidské aktivity a problémy životního prostředí		
---	--	--	---	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ

- » vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy, hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům, hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu, lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit, uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

7. TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

Z-9-7-01 Z-9-7-02 Z-9-7-03	» ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu » aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny » uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	» cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů » ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření proti nim, chování a	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Evropa a svět nás zajímá » Objevujeme Evropu a svět		
---	---	---	---	--	--

		jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	»	ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu, aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny, uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech			

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5.7 Umění a kultura

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence - umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součást každodenního života. Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti a vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu, zvuku, linie, tvaru, barvy atd.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova. Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění. S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu.

5.7.1 Hudební výchova

Charakteristika předmětu

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. Hudební činnosti, jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující, rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti - jeho hudebních schopností. Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu.

Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků. Obsahem Instrumentálních činností je hra na Orffovy hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci. Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky
- vést žáky k porozumění obecně používaných termínů v oblasti HV
- poznávat vlastní pohybové schopnosti a jejich individuální rozvoj
- rozvíjet tvořivost žáků aktivním osvojováním různých hudebních technik
- vnímat umělecké slohy a díla v jejich historickém kontextu

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky ke kritickému myšlení při posuzování uměleckého díla
- hledat vlastní postup při řešení problému
- vést žáky k uvážlivému hodnocení umění a k obhájení svého názoru

Kompetence komunikativní

- ukázat žákům, že vyslechnout názor druhých lidí na společně prožitý estetický zážitek a vhodně na něj reagovat může být přínosem
- vést diskusi při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorby
- vést žáky k nonverbálnímu vyjadřování
- poskytovat dostatečný prostor při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorby

Kompetence sociální a personální

- spolupráce ve dvojici a v malé skupině
- vést žáky ke správnému chování na kulturních akcích
- poskytovat prostor pro osobité výtvarné projevy žáků
- poskytovat prostor pro osobité hudební projevy žáků

Kompetence občanské

- budovat pozitivní postoj žáků k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost
- vést žáky k aktivnímu zapojení do kulturního dění
- vytvářet potřeby návštěv výstav, koncertů apod.

Kompetence pracovní

- vést žáky k uvědomělému, správnému a bezpečnému používání všech používaných nástrojů a materiálů

Průřezová témata pokrývaná předmětem

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Vnímání autora mediálních sdělení
- Fungování a vliv médií ve společnosti

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Rozvoj schopností poznávání
- Psychohygiena
- Kreativita
- Komunikace
- Seberegulace a sebeorganizace
- Sebepoznání a sebepojetí

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Kulturní difference

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy

- Objevujeme Evropu a svět

1. stupeň

vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
PRVNÍ OBDOBÍ					
HV-3-1-01 HV-3-1-02 HV-3-1-03 HV-3-1-04 HV-3-1-05 HV-3-1-06	» zpívá v jednohlase » rytmičuje a melodizuje jednoduché texty » využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře » reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie » rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby » rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	VOKÁLNÍ ČINNOSTI » pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu » hudební rytmus – realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu » dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. » intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka–odpověď apod.) » záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání » Psychohygiena » Kreativita » Komunikace	Český jazyk 1. ročník » Rozvíjení hlasu	Český jazyk 1. ročník » Rozvíjení hlasu Výtvarná výchova » Rozvíjení smyslové citlivosti
DRUHÉ OBDOBÍ					
HV-5-1-01 HV-5-1-02 HV-5-1-03 HV-5-1-04 HV-5-1-05 HV-5-1-06 HV-5-1-07	» zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti » realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not » využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písni » rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby » vytváří jednoduché předehery, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace » rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků » ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI » hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod. » rytmičace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba předeher, mezihry a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka–odpověď), jednoduchá písňová forma (a–b) » záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI » taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance pohybové			

		vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků » orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách POSLECHOVÉ ČINNOSTI » kvality tónů – délka, síla, barva, výška » vztahy mezi tóny – souzvuk, akord » hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu » hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj » hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. » hudební formy – malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace » interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)		
--	--	--	--	--

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

II. stupeň

vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
HV-9-1-01 HV-9-1-02 HV-9-1-03 HV-9-1-04 HV-9-1-05 HV-9-1-06 HV-9-1-07	» využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách » uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase » reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace » rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě » orientuje se v proudu znějící hudby přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku » zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období » vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	VOKÁLNÍ ČINNOSTI » pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasy a jednohlasy zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách » intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem » hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu » orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby » rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů a melodií, zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu » reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti) INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI » hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy) » záznam hudby – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby zánamu hudby » vyjadřování hudebních i nehmelních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Rozvoj schopností poznávání » Psychohygiena » Kreativita » Komunikace	Český jazyk 1. ročník » Rozvíjení hlasu	Český jazyk 1. ročník » Rozvíjení hlasu Výtvarná výchova » Rozvíjení smyslové citlivosti

		» tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI » pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění » pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace » pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické » orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách POSLECHOVÉ ČINNOSTI » orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užití ve skladbě (zvukomalba, dušmalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla » hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost) » hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům » interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastních soudů a preferencí			
--	--	--	--	--	--

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5.7.2 Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, intuici a invenci.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření. Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- vést žáky k porozumění obecně užívaných termínů v oblasti VV
- vést žáky k poznávání vlastností materiálů
- vnímat umělecké slohy a díla v jejich historickém kontextu
- ukázat žákům, že přehled v oblasti umění jim umožní zážitky z tohoto oboru intenzivně prožívat
- rozvíjet tvořivost žáků aktivním osvojováním různých výtvarných technik

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky ke kritickému myšlení při posuzování uměleckého díla
- vést žáky k uvážlivému hodnocení umění a k obhájení svého názoru

Kompetence komunikativní

- ukázat žákům, že vyslechnout názor druhých lidí na společně prožitý estetický zážitek a vhodně na něj reagovat může být přínosem
- vést diskusi při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorby
- vést žáky k nonverbálnímu vyjadřování
- poskytovat dostatečný prostor při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorby

Kompetence sociální a personální

- předkládat příklady pro vytváření potřeby pohybovat se v estetickém prostředí
- vést žáky ke správnému chování na kulturních akcích
- poskytovat prostor pro osobité výtvarné projevy žáků

Kompetence občanské

- budovat pozitivní postoj žáků k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost
- vytvářet potřeby návštěv výstav, koncertů apod.

Kompetence pracovní

- seznamovat žáky s vlastnostmi některých materiálů
- vést žáky ke správnému používání výtvarných potřeb a péči o ně

Průřezová témata pokrývaná předmětem

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Vztah člověka k prostředí
- Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Kreativita
- Rozvoj schopností poznávání

1. stupeň

ročník: první

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Rozvíjení smyslové citlivosti					
VV-3-0-01	» rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty) » rozeznávají základní geometrické, plošné tvary a prostorové útvary » poznávají prostředí školy a její nejbližší okolí - sledují detaily, stavby, zařízení	» prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlosti a barevné kvality, textury » pozorování a zkoumání blízkých i vzdálených věcí, jevů, činností (hračky, škola, růst, stmívání) » reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly » zamyšlení nad vztahem živého a neživého v přírodě a nad svým vztahem k okolí » pozorování projevů člověka		Hudební výchova 1. ročník » Vokální činnosti » Poslechové činnosti	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), rozeznávají základní geometrické, plošné tvary a prostorové útvary, poznávají prostředí školy a její nejbližší okolí - sledují detaily, stavby, zařízení					
2. Uplatňování subjektivity					
VV-3-1-04	» interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	» prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby » typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama » přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kreativita	Prvouka 1. ročník » Místo, kde žijeme Hudební výchova » Poslechové činnosti	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » poznávají různorodé přírodní a umělé materiály, seznamují se s rozličnými postupy a technikami					

3. Ověřování komunikačních účinků

	» rozeznávají základní geometrické, plošné tvary a prostorové útvary	» osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací » komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření » proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » Vztah člověka k prostředí		
--	--	---	---	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozeznávají základní geometrické, plošné tvary a prostorové útvary

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: druhý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Rozvíjení smyslové citlivosti					
VV-3-1-02	» v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti » experimentují s barvami, dovedou míchat a překrývat	» prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností » příběhy, příhody, pověsti, pohádky, mýty, báje národů celého světa » vymyšlení fantazijních a humorných příběhů	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kreativita	Hudební výchova 2. ročník » Vokální činnosti » Poslechové činnosti	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, experimentují s barvami, dovedou míchat a překrývat					
2. Uplatňování subjektivity					
VV-3-1-02	» v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti » volně experimentují s linkou, tvarem, obrysem » rozeznají barvy teplé a studené, světlé a tmavé	» prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby » typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama » přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)		Prvouka 2. ročník » Rozmanitost přírody Hudební výchova » Poslechové činnosti	Hudební výchova » Poslechové činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ » v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, volně experimentují s linkou, tvarem, obrysem, rozeznají barvy teplé a studené, světlé a tmavé					

3. Ověřování komunikačních účinků

VV-3-1-02	» vyjadřuje se k tvorbě své i druhých, toleruje jejich způsoby vidění jejich výtvarného vyjádření	» osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování » hledání a sbírání zajímavých a neobvyklých předmětů		Český jazyk 2. ročník » Vyprávění	
-----------	---	--	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » vyjadřuje se k tvorbě své i druhých, toleruje jejich způsoby vidění jejich výtvarného vyjádření

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: třetí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
----------------------------	-----------------------------	-------	------------------	----------------------------	---------------------------

1. Rozvíjení smyslové citlivosti

VV-3-1-05	» na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	» pozorování lidských výtvorů v umění a technice, pozorování přírodních a uměleckých děl (lidová architektura, lidová řemesla) » prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostí a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru		Hudební výchova 3. ročník » Poslechové činnosti	
-----------	--	---	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » učí se aktivně pracovat s reprodukcemi uměleckých děl

2. Uplatňování subjektivity

VV-3-1-05 VV-3-1-03	» vnímání události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje » na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	» prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností » navazování autentického kontaktu s originály uměleckých děl » typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kreativita	Hudební výchova » Poslechové činnosti	Hudební výchova » Poslechové činnosti
------------------------	---	---	--	---	---

KRITÉRIA HODNOCENÍ » na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil, ověřuje si vliv svých činností na okolí - vystavuje své práce, připravuje výzdobu školy, třídy

3. Ověřování komunikačních účinků

VV-3-1-05 VV-3-1-04	» na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil » vyjadřuje se k tvorbě své i druhých, toleruje jejich způsoby vidění jejich výtvarného vyjádření	» komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření » hledání a sbírání zajímavých a neobvyklých předmětů	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kreativita	Český jazyk 3. ročník » Vyprávění	Český jazyk 3. ročník » Vyprávění
KRITÉRIA HODNOCENÍ » na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil, vyjadřuje se k tvorbě své i druhých, toleruje jejich způsoby vidění jejich výtvarného vyjádření					

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: čtvrtý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Rozvíjení smyslové citlivosti					
VV-5-1-01	» při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů	» prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostí a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru » člověk - žáci cíleně pozorují vzhled, chování a projevy lidí - uvědomují si jejich výtvarná hlediska, hodnotí pohyby, gesta, oděv, projevy citových reakcí - inspiraci hledají v nejbližším okolí, ve výtvarném umění a v médiích » uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kreativita	Přírodověda 4. ročník » Rozmanitost přírody Hudební výchova » Poslechové činnosti	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)					
2. Uplatňování subjektivity					
VV-5-1-02	» nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	» prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností » živá i neživá příroda - v reálném prostředí (domov, třída, les,), růst, překrývání, prolínání, rozpad, pohyb, povrch, struktura, barva	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kreativita	Hudební výchova » Poslechové činnosti	Hudební výchova » Poslechové činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ » tvoří jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů, vyjadřuje charakteristické rysy stavby, přírodních tvarů v prostoru i ploše, člení, rozkládá, syntetizuje, vědomě volí nástroje a techniky pro konkrétní výtvarné vyjádření s výtvarnými nástroji a prostředky pro kresbu, malbu, grafiku, plastickou i prostorovou tvorbu					

3. Ověřování komunikačních účinků

VV-5-1-01 VV-5-1-02 VV-5-1-03	» při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních zkušeností » nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě » při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů	» umění - na příkladech konkrétních výtvarných děl současnosti i minulosti vyhledávají různé způsoby uměleckého vyjádření (kniha, písmo, literatura, divadlo, film, architektura, hudba) » proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění		Přírodověda 4. ročník » Člověk a jeho zdraví	
-------------------------------------	---	---	--	---	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné), tvoří jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů, vyjadřuje charakteristické rysy stavby, přírodních tvarů v prostoru i ploše, člení, rozkládá, syntetizuje, vědomě volí nástroje a techniky pro konkrétní výtvarné vyjádření s výtvarnými nástroji a prostředky pro kresbu, malbu, grafiku, plastickou i prostorovou tvorbu

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň ročník: pátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Rozvíjení smyslové citlivosti					
VV-5-1-04 VV-5-1-05	» osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky » porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	» prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlosti a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru » uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření » učí se vyhledávat a hodnotit prostředí a okolí školy - design - nábytek, osvětlení, nářadí... » smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama)	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kreativita	Přírodověda 5. ročník » Rozmanitost přírody Hudební výchova » Poslechové činnosti	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » vědomě volí nástroje a techniky pro konkrétní výtvarné vyjádření s výtvarnými nástroji a prostředky pro kresbu, malbu, grafiku, plastickou i prostorovou tvorbu, ověřuje si vliv svých činností na okolí, vystavuje své práce, realizuje výtvarné projekty, dokumentuje činnost školy, pracuje s uměleckým dílem, hledá a pojmenovává základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy)					
2. Uplatňování subjektivity					
VV-5-1-06	» nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	» typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama » záznam - žáci zaznamenávají a dokumentují své činnosti, tvoří záznamy pozorování, vytvářejí sbírky, přehledy, sborníky » využívají dostupná média a technické prostředky	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kreativita	Hudební výchova » Poslechové činnosti Přírodověda » Člověk a jeho zdraví	Hudební výchova » Poslechové činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ » porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace					

3. Ověřování komunikačních účinků

VV-5-1-05	» hodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací (odstín, sytost, harmonie, kontrast) » ověřuje si vliv svých činností na okolí, vystavuje své práce, realizuje výtvarné projekty, dokumentuje činnost školy » porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace » pracuje s uměleckým dílem, hledá a pojmenovává základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy	» umění - na příkladech konkrétních výtvarných děl současnosti i minulosti vyhledávají různé způsoby uměleckého vyjádření (kniha, písmo, literatura, divadlo, film, architektura, hudba) » osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací » komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kreativita	Hudební výchova » Poslechové činnosti	
-----------	--	--	---	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ

» hodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací (odstín, sytost, harmonie, kontrast), ověřuje si vliv svých činností na okolí, vystavuje své práce, realizuje výtvarné projekty, dokumentuje činnost školy, porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace, pracuje s uměleckým dílem, hledá a pojmenovává základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Rozvíjení smyslové citlivosti					
VV-9-1-04	» užívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie » vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření » vyjadřuje vlastní představy, zkušenosti a vjemy	» prvky vizuálně obrazného vyjádření - textury a barvy, vztahy a uspořádání prvků v ploše » uspořádání objektů do celků v ploše a časového průběhu ve statickém i dynamickém vyjádření » reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vědomé vnímání a uplatnění mimo-vizuálních podnětů, jedinečnost a identita člověka - radost a optimismus v životě (etická výchova)	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kreativita ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » Vztah člověka k prostředí	Dějepis » Pravěk- vznik světa a vývoj člověka » Starověk » Starověké Řecko	Dějepis » Starověké Řecko
KRITÉRIA HODNOCENÍ » užívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie, vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, vyjadřuje vlastní představy, zkušenosti a vjemy					
2. Uplatňování subjektivity					
VV-9-1-06 VV-9-1-05	» interpretuje umělecká, vizuálně obrazná vyjádření současnosti » rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku	» prostředky pro vyjádření emocí, fantazie, pocitů, nálad a představ vycházejících z osobních zkušeností » typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, ilustrace textů, volná malba » přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání a hledisko jejich motivace fantazijní a expresivní založené na smyslovém vnímání úcta k lidské osobě - pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích (etická výchova)	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kreativita ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » Vztah člověka k prostředí	Český jazyk » Liter. výchova - liter. druhy a formy Hudební výchova » Poslechové činnosti	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » interpretuje umělecká, vizuálně obrazná vyjádření současnosti, rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku					

3. Ověřování komunikačních účinků

VV-9-1-07	» ověřuje komunikační účinky vizuálně obrazných vyjádření	» osobní postoj v komunikaci - jeho utváření » komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kreativita		
-----------	---	--	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » ověřuje komunikační účinky vizuálně obrazných vyjádření

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Rozvíjení smyslové citlivosti					
VV-9-1-02 VV-9-1-03	» užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie » užívá metody současného výtvarného umění » vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření » vyjadřuje vlastní vjemy, představy a zkušenosti	» prvky vizuálně obrazného vyjádření - textury, barvy, linie, tvary, světlosti a barevné kvality » uspořádání objektů do celků v ploše a časového průběhu ve statickém i dynamickém vyjádření a proměny uvnitř a mezi objekty » reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly vědomé vnímání a uplatnění mimo-vizuálních podnětů při vlastní tvorbě » smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - film, televize » jedinečnost a identita člověka - radost a optimismus v životě (etická výchova)	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kreativita ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » Vztah člověka k prostředí	Český jazyk » Liter. výchova Dějepis » Starověký Řím » Středověk 5. - 12. století Fyzika » Světelné jevy Přírodopis » Biologie živočichů » Biologie rostlin Hudební výchova » Poslechové činnosti	Český jazyk » Stylistické útvary » Liter. výchova Fyzika » Světelné jevy
KRITÉRIA HODNOCENÍ » užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie, užívá metody současného výtvarného umění, vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, vyjadřuje vlastní vjemy, představy a zkušenosti					
2. Uplatňování subjektivity					
VV-9-1-06 VV-9-1-02	» interpretuje umělecká, vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti » rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku	» prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru; uspořádání prostoru; výběr, uplatnění a interpretace » typy vizuálně obrazných vyjádření - objekty, ilustrace textů, volná malba, comics, reklama » přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolické, založené na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kreativita ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » Vztah člověka k prostředí	Český jazyk » Liter. výchova	Český jazyk Liter. výchova

		» úcta k lidské osobě - pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích (etická výchova)			
--	--	--	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » interpretuje umělecká, vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku

3. Ověřování komunikačních účinků

VV-9-1-07	» ověřuje komunikační účinky vizuálně obrazných vyjádření	» osobní postoj v komunikaci - jeho utváření » komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - utváření a uplatnění komunikačního obsahu	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kreativita ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » Vztah člověka k prostředí		Dějepis » Raný novověk
-----------	---	--	---	--	----------------------------------

KRITÉRIA HODNOCENÍ » ověřuje komunikační účinky vizuálně obrazných vyjádření

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Rozvíjení smyslové citlivosti					
VV-9-1-01 VV-9-1-02 VV-9-1-03	» vybírá a vytváří prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků » užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností a zkušeností získaných ostatními smysly » užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích » vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	» prvky vizuálně obrazného vyjádření - textury, barvy, linie, tvary, světlosti a barevné kvality, vztahy a uspořádání prvků v ploše objemu a prostoru » uspořádání objektů do celků v ploše a časového průběhu ve statickém i dynamickém vyjádření a proměny uvnitř a mezi objekty (lineární, barevné a plastické prostředky) » reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních); vědomé vnímání a uplatnění mimo-vizuálních podnětů při vlastní tvorbě » smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - reklama, umělecká výtvarná tvorba jedinečnost a identita člověka - radost a optimismus v životě (etická výchova)	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kreativita » Rozvoj schopnosti poznávání ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » Vztah člověka k prostředí	Dějepis » Raný novověk » Středověk 13. - 15. století	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » vybírá a vytváří prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností a zkušeností získaných ostatními smysly, užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření					
2. Uplatňování subjektivity					
VV-9-1-07 VV-9-1-05	» porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření » interpretuje umělecká, vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti » rozliší působení vizuálně obrazných vyjádření v rovině smyslového účinku a v rovině subjektivního účinku	» prostředky pro vyjádření pohybu těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru » typy vizuálně obrazných vyjádření - objekty, volná malba, reklama, ilustrace textů, comics; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry » přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolické, založené na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní,	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kreativita ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » Vztah člověka k prostředí	Přírodopis » Biologie člověka	

		expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech » úcta k lidské osobě - pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích (etická výchova)			
--	--	---	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, interpretuje umělecká, vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, rozliší působení vizuálně obrazných vyjádření v rovině smyslového účinku a v rovině subjektivního účinku

3. Ověřování komunikačních účinků

VV-9-1-07	» ověřuje komunikační účinky vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích	» osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření » komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby » proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kreativita		Dějepis » Novověk
-----------	---	---	--	--	-----------------------------

KRITÉRIA HODNOCENÍ » ověřuje komunikační účinky vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Rozvíjení smyslové citlivosti					
VV-9-1-01 VV-9-1-02 VV-9-1-03 VV-9-1-04	» vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků » užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a zaznamenání podnětů z představ a fantazie » užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění » vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	» prvky vizuálně obrazného vyjádření - textury, barvy, linie, tvary, světlosti a barevné kvality, kontrast, rytmus, struktura, vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu a prostoru a v časovém průběhu » uspořádání objektů do celků v ploše a časového průběhu ve statickém i dynamickém vyjádření a proměny uvnitř a mezi objekty (lineární, barevné a plastické prostředky) ve statickém a dynamickém vyjádření » reflexe a vztahy - vědomé vnímání a uplatnění mimo-vizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů » smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - reklama, umělecká výtvarná tvorba, kombinace a variace ve vlastní tvorbě jedinečnost a identita člověka - radost a optimismus v životě (etická výchova)	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kreativita » Rozvoj schopnosti poznávání ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » Vztah člověka k prostředí	Dějepis » Dějiny 20. století, Československo a svět v době světových válek » Československo a svět ve 2. polovině 20. století	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a zaznamenání podnětů z představ a fantazie, užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění, vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité, vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření				
2. Uplatňování subjektivity					
VV-9-1-05 VV-9-1-06	» rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu » interpretuje umělecká, vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	» prostředky pro vyjádření pohybu těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn » typy vizuálně obrazných vyjádření - objekty, volná malba, reklama, ilustrace textů, comics; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kreativita ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » Vztah člověka k prostředí	Přírodopis » Biologie člověka	

VV-9-1-07	» porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim	záměry » přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické a dynamické), hledisko jejich motivace (symbolické, založené na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech, úcta k lidské osobě - pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích, občanská zralost (etická výchova)			
-----------	---	--	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu, interpretuje umělecká, vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků, porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim

3. Ověřování komunikačních účinků

VV-9-1-07	» nalézá vhodnou formu pro samostatně vytvořená vizuálně obrazná vyjádření » ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích	» osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření, kritéria jejich porovnávání » komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - utváření a uplatnění komunikačního obsahu; obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora » proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kreativita		Dějepis » Československo a svět ve 2. polovině 20. století
-----------	---	--	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » nalézá vhodnou formu pro samostatně vytvořená vizuálně obrazná vyjádření, ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5.8 Člověk a zdraví

Charakteristika oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro život a pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví.

Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Je vhodné usilovat o to, aby předkládané názory nebyly v přímém rozporu s názory zákonných zástupců žáků. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích.

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.

5.8.1 Výchova ke zdraví

Charakteristika předmětu

Výchova ke zdraví je tvořena vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví uvedeného v RVP ZV. Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí.

Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenských vrstevníků. Výchova ke zdraví je samostatný vyučovací předmět, který má hodinovou dotaci týdně v 6. ročníku.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k vyhledávání a hodnocení informací z oblasti zdravého životního stylu a jejich využití v praktickém životě
- učitel vede žáky k vytváření komplexního pohledu na zdraví své i ostatních
- učitel klade důraz na aktivizující metody, tvořivost, realizaci vlastních námětů

Kompetence k řešení problému

- učitel klade otevřené otázky, aby žáci nacházeli vhodné způsoby řešení problému ochrany zdraví a byli schopni obhájit svá rozhodnutí
- učitel předkládá náměty na řešení problému v oblasti tělesného, duševního a sociálního zdraví
- učitel využívá zkušeností z praktického života k vytváření modelových situací z oblasti rizikového chování

Kompetence komunikativní

- učitel rozvíjí u žáků dovednosti, které podporují vhodné chování k opačnému pohlaví
- učitel klade důraz na vhodnou komunikaci mezi spolužáky, která jim umožní spolupracovat, naslouchat i diskutovat o zdravém životním stylu
- učitel vede žáky správně využívat multimediální prostředky k zapojení do diskuzí ochrany zdraví
- učitel vytváří příležitosti k prezentaci vlastních námětů, grafických materiálů

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke skupinové, kooperativní a týmové práci
- učitel vede žáky k respektování dohodnutých pravidel chování
- učitel vede k rozvíjení dobrých mezilidských vztahů
- učitel využívá modelové situace k získání efektivních dovedností proti agresi, manipulaci

Kompetence občanské

- učitel vytváří prostor pro projekt. výuku, která souvisí s ochranou a podporou zdraví
- učitel vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích a pohotovému rozhodování v poskytování první pomoci
- učitel vede žáky k respektování lidských práv
- učitel vede žáky k odpovědnosti za ochranu zdraví

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky, aby v praktických dovednostech propojili získané poznatky z oblasti zdravého životního stylu v osobním životě i ve školní výuce např. hygiena, ochrana zdraví při využití volného času, sportu, na ŠVP, lyž. kurzu apod.
- učitel vede žáky k realizaci výstupů z projektů i formou výtvarného zpracování
- učitel vede žáky k praktickému ověření správného poskytování PP, přípravě zdravé výživy apod.

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- seberegulace a sebeorganizace - organizace volného času,
- psychohygiena - dovednosti zvládání stresových situací,
- komunikace - efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresí a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace, pravda, lež a předstírání v komunikaci.

Ve školním roce 2020/21 > ročník: šestý/osmý (důvodem je změna Školního vzdělávacího programu a s tím související úprava učebního plánu). Od školního roku 2021/22 > výuka probíhá již pouze v šestém ročníku. Osnovy jsou od školního roku 2020/2021 totožné v obou ročnících.

2. stupeň

vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Rozvíjení smyslové citlivosti					
VZ-9-1-01	» respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě » vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ » vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství » vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE » dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny » sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Psychohygiena » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti » Poznávání lidí	Tělesná výchova » Činnosti ovlivňující zdraví » Činnosti podporující pohybové učení » Život ve společnosti » Člověk a citový život » Člověk a rodinný život	Občanská výchova » Člověk a jeho osobnost » Člověk a rodinný život
VZ-9-1-02	» vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE » sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity	» Mezilidské vztahy » Komunikace	Občanská výchova » Život ve společnosti » Člověk a jeho osobnost » Člověk a lidská práva	Přírodopis » Biologie člověka
VZ-9-1-03	» posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ » výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy » vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota » tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim » ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuální kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty » ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování » v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci	» Sebezpoznání a sebezpojetí » Rozvoj schopností poznávání » Komunikace		
VZ-9-1-04	» usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví » vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE » stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti » autodestrukční závislosti – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty,			
VZ-9-1-05	» dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky				
VZ-9-1-06	» uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc				
VZ-9-1-07	» projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na				

VZ-9-1-08	programech podpory zdraví v rámci školy a obce » samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnutí, trestná činnost, doplněk ve sportu » skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci			
VZ-9-1-09	» respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	» bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení			
VZ-9-1-10	» respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	» dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)			
VZ-9-1-11	» uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	» manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt » ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ » celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie » podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví			
VZ-9-1-12	» vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresii	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ » sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity » seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládnutí problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování » psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládnutí stresu, hledání pomoci při problémech » mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování			
VZ-9-1-13	» projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc				
VZ-9-1-14					
VZ-9-1-15					
KRITÉRIA HODNOCENÍ		» respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě, vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví, vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí			

vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví, posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví, usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví, vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí, dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky, uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc, projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce, samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím, respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví, respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování, uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým, vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi, projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5.8.2 Tělesná výchova

Charakteristika předmětu

Předmět tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět 3 hodiny týdně.

Vzdělávání je zaměřeno na:

- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole
- rozvoj pohybových dovedností a kultivace pohybu, obratnostních a rychlostních předpokladů, související s vývojem žáka
- zdravotně zaměřené činnosti - důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení povinné tělesné výchovy, případně ve zdravotní tělesné výchově
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit
- utvoření pohybových, hygienických a organizačních návyků
- obsah předmětu je rozdělen do tematických bloků, v rámci, nichž je žákům nabídnuto učivo základní a rozšiřující (závisí na pohybové úrovni jednotlivce)
- základní plavecká výuka zařazena do 2. a 3. ročníku - 40 hodin
- základy lyžování ve formě kurzu
- netradiční pohybové aktivity (podle možností školy), turistika a pobyt v přírodě

V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy a jiné), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální stav žáků.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí
Kompetence k učení

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- systematicky sledovat vývoj vlastní fyzické zdatnosti
- seznámit se s obecně používanými termíny a signály
- poznávat vlastní pohybové schopnosti a jejich individuální rozvoj
- prožívat souvislosti mezi fyzickým rozvojem a psychickou pohodou

Kompetence k řešení problémů

- hledání vhodné taktiky v individuálních a kolektivních sportech
- přemýšlet o problému při ovládnutí cviku, sportovního prvku a hledání tréninkové cesty
- při odstraňování jeho chyb

Kompetence komunikativní

- vést diskusi o taktice družstva
- přijímat pokyny vedoucího mužstva

Kompetence sociální a personální

- v různých situacích požádat a poskytnout radu, pomoc
- vést žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc
- dodržovat pravidla fair-play

Kompetence občanské

- vést žáky k aktivnímu sportování a dodržování hygieny při sport. aktivitách
- poskytovat dle svých možností pomoc a chovat se zodpovědně ve vypjatých situacích

Kompetence pracovní

- vést žáky k nutnosti pohybových aktivit pro člověka, který se nevěnuje vrcholovému nebo výkonnostnímu sportu

Průřezová témata pokrývaná předmětem
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Psychohygiena
- Sebepoznání a sebepojetí
- Kooperace a kompetice
- Poznávání lidí
- Kreativita
- Seberegulace a sebeorganizace
- Rozvoj schopností poznávání

1. stupeň

období: první (1. - 3. ročník)

období: druhé (4. - 5. ročník)

TĚLESNÁ VÝCHOVA					
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
PRVNÍ OBDOBÍ					
TV-3-1-01	» spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ » význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu » příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení » zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití » rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu » hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity » bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Psychohygiena » Sebepoznání a sebepojetí » Kooperace a kompetice » Poznávání lidí » Kreativita » Seberegulace, sebeorganizace » Rozvoj schopností poznávání	Prvouka » Člověk a jeho zdraví Hudební výchova » Pohybové činnosti Matematika » Orientace v prostoru » Číslo 0-20 » Rovinné obrazce, tělesa	Prvouka » Člověk a jeho zdraví Hudební výchova » Pohybové činnosti Matematika » Orientace v prostoru » Číslo 0-20 » Rovinné obrazce, tělesa
TV-3-1-02	» zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení				
TV-3-1-03	» spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích				
TV-3-1-04	» uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy				
TV-3-1-05	» reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci				
DRUHÉ OBDOBÍ					
TV-5-1-01	» podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ » pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost » základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti » rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance » průpravné úpoly – přetahy a přetlaky » základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem		Český jazyk » Komunikační situace	Český jazyk » Komunikační situace
TV-5-1-02	» zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením				
TV-5-1-03	» zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her				
TV-5-1-04	» uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka				
TV-5-1-05	» jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti				
TV-5-1-06	» jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti				

TV-5-1-07	pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	» základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů			
TV-5-1-08	» užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	» turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody			
TV-5-1-09	» zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	» plavání (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti			
TV-5-1-10	» změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	» lyžování, bruslení (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích			
TV-5-1-11	» orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	» další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)			
TV-5-1-12	» adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
	» zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	» komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály			
		» organizace při TV – základní organizace prostoru a činnosti ve známém (běžném) prostředí			
		» zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly			
		» pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží			
		» měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy			
		» zdroje informací o pohybových činnostech			
KRITÉRIA HODNOCENÍ » podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti, zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením, zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her, uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka, jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti, jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví, užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení, zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy, změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky, orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace, adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti, zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti, spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti, zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení, spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích, uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy, reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci					

PROPOJENÍ I., II. OBDOBÍ A II. STUPNĚM ZARUČUJÍ OSNOVY TĚLESNÉ VÝCHOVY:

- 100% plynulou návaznost mezi jednotlivými ročníky, pravidelnou komunikaci pedagogů vyučujících předmětu tělesná výchova
- individuální plnění legislativou závazných výstupů žáka tak, aby veškeré výstupy byly v daném období řádně splněny
- nemožnost diskriminace žáka na základě osobních limitů a s tím spojená individuální motivace a pozitivní přístup žáka k předmětu tělesná výchova
- možnost zařazení rozšiřujícího učiva, které pedagogický pracovník eviduje přímo v osnovách a evidenci podnětů pro následnou evaluační činnost
- individuální přístup k žákům a měření jejich schopností a dovedností
- prostor pro případnou sportovní profilaci žáka

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

období: první (1. - 3. ročník)

období: druhé (4. – 5. ročník)

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA					
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
PRVNÍ OBDOBÍ		ČINNOSTI A INFORMACE PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ » zdravotní oslabení – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) SPECIÁLNÍ CVIČENÍ » základy speciálních cvičení – základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení VŠEOBECNĚ ROZVÍJEJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI » pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Psychohygiena » Sebepoznání a sebepečet » Kooperace a kompetice » Seberegulace, sebeorganizace » Rozvoj schopností poznávání	Prvouka » Člověk a jeho zdraví Hudební výchova » Pohybové činnosti Český jazyk » Komunikační situace	Prvouka » Člověk a jeho zdraví Hudební výchova » Pohybové činnosti Český jazyk » Komunikační situace
ZTV-3-1-01	» uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy				
ZTV-3-1-02	» zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením				
DRUHÉ OBDOBÍ					
ZTV-5-1-01	» zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování				
ZTV-5-1-02	» zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele				
ZTV-5-1-03	» upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením				
KRITÉRIA HODNOCENÍ		» podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti, zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením, zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her, uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka, jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti, jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví, užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení, zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy, změní základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky, orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace, adapte se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti, zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchranu a bezpečnosti			

PROPOJENÍ I. A II. OBDOBÍ ZARUČUJÍ OSNOVY TĚLESNÉ VÝCHOVY:

- 100% plynulou návaznost mezi jednotlivými ročníky
- pravidelnou komunikaci pedagogů vyučujících předmět tělesná výchova
- individuální plnění legislativou závazných výstupů žáka tak, aby veškeré výstupy byly v daném období řádně splněny
- nemožnost diskriminace žáka na základě osobních limitů a s tím spojená individuální motivace a pozitivní přístup žáka k předmětu tělesná výchova
- možnost zařazení rozšiřujícího učiva, které pedagogický pracovník eviduje přímo v osnovách
- sbírání podkladů pro následnou evaluační činnost, individuální přístup k žákům a měření jejich schopností a dovedností, prosto pro případnou sportovní profilaci žáka

2. stupeň

TĚLESNÁ VÝCHOVA					
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
6. - 9. ročník					
TV-9-1-01	» aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ » význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců » zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením » prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení » hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Psychohygiena » Sebepoznání a sebepojetí » Kooperace a kompetice » Poznávání lidí » Kreativita » Seberegulace, sebeorganizace » Rozvoj schopností poznávání	Občanská výchova » Život ve společnosti Výchova ke zdraví » Tělesná a duševní hygiena Občanská výchova » Člověk a jeho osobnost Výchova ke zdraví » Tělesná a duševní hygiena » Výživa a zdraví Hudební výchova » Hudebně pohybové činnosti » Výchova ke zdraví » Mezilidské vztahy	Občanská výchova » Život ve společnosti Výchova ke zdraví » Tělesná a duševní hygiena Občanská výchova » Člověk a jeho osobnost Výchova ke zdraví » Tělesná a duševní hygiena » Výživa a zdraví Hudební výchova » Hudebně pohybové činnosti » Výchova ke zdraví » Mezilidské vztahy Přírodopis » Biologie člověka
TV-9-1-02	» usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program				
TV-9-1-02	» samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly				
TV-9-1-03	» odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší				
TV-9-1-04	» uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost				
TV-9-1-05	» zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ » pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity » gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí » estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance » úpoly – základy sebeobrany, základy aikido, judo, karate » atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí » sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru školy) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie » turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z			
TV-9-2-01	» posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny				
TV-9-2-02	» užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu				
TV-9-3-01	» naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu				
TV-9-3-02	» dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji				
TV-9-3-03	» rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora				
TV-9-3-04	» sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí				

TV-9-3-06	» zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla			
TV-9-3-07	» zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	» plavání (podle podmínek školy – zdokonalovací plavecká výuka, pokud neproběhla základní plavecká výuka, musí předcházet adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti) – další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti			
TV-9-3-05		» lyžování, snowboarding, bruslení (podle podmínek školy) – běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; (popř. další zimní sporty podle podmínek školy)			
		» další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)			
		ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
		» komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech			
		» organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování			
		» historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta			
		» pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží			
		» zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech			
		» měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování			
» aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem, usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program, samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly, odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší, uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost, zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech, posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny, užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu, naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu, dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji, rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora, sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí, zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže, zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci					
KRITÉRIA HODNOCENÍ					
LITERATURA					

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA					
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
6. - 9. ročník					
ZTV-9-1-01	» uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení » zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení » aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	ČINNOSTI A INFORMACE PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ » základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) SPECIÁLNÍ CVIČENÍ » oslabení podpůrně pohybového systému (A) – poruchy funkce svalových skupin (A1); poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení (A2) a vybočení páteře do stran (A3); poruchy stavby dolních končetin (A4): lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, kolen; protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehna a ohybačů kyčle; posilování šijového, meziopratkového, břišního, hýždového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp » oslabení vnitřních orgánů (B) – oslabení oběhového a dýchacího systému (B1); oslabení endokrinního systému (B2); obezita (B3); ostatní oslabení vnitřních orgánů (B4): (kromě cvičení ze skupiny A) rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy » oslabení smyslových a nervových funkcí (C) – oslabení zraku (C1); oslabení sluchu (C2); neuropsychická oslabení (C3): (kromě cvičení ze skupiny A) adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání VŠESTRANNÉ ROZVÍJEJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI » pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Psychohygiena » Sebepoznání a sebezpojetí » Kooperace a kompetice » Seberegulace, sebeorganizace » Rozvoj schopností poznávání		
ZTV-9-1-02					
ZTV-9-1-03					
KRITÉRIA HODNOCENÍ		» uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení, zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení, aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení			

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5.9 Člověk a svět práce

Charakteristika oblasti

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je na 1. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy, Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů, které jsou pro školu povinné. Na 2. stupni je rozdělen na osm tematických okruhů, Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií, Svět práce. Tematické okruhy na 2. stupni tvoří nabídku, z níž tematický okruh Svět práce je povinný a z ostatních školy vybírají podle svých podmínek a pedagogických záměrů minimálně jeden další okruh. Vybrané tematické okruhy je nutné realizovat v plném rozsahu.

Tematický okruh Svět práce je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a vzhledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání je vhodné jej zařadit do nejvyšších ročníků 2. stupně.

Vzdělávací obsah je realizován na 1. i 2. stupni vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se

postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

5.9.1 Pracovní činnosti

Charakteristika předmětu

Předmět praktické činnosti je tvořen obsahem vzdělávacího oboru Člověk a svět práce uvedeném v RVP ZV. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnosti samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Vzdělávací oblast je realizována v průběhu základního vzdělávání, a to od 1. do 7. ročníku a její obsah je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu).

Předmět praktické činnosti je realizován na 1. stupni v šesti tematických celcích, a to Práce s drobným materiálem, Pracovní pomůcky a nástroje, Pracovní operace a postupy, Zvyky a tradice, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Chovatelství a Příprava pokrmů.

Na 2. stupni si škola podle RVP ZV vybrala z nabídky tematických okruhů tři tematické okruhy, a to Práce s technickými materiály, Pěstitelské práce a Příprava pokrmů. Tematický okruh Svět práce je podle RVP ZV povinný a je vyučován jako samostatný předmět.

Do výuky jsou začleňovány různodobé projekty s různým přesahem do předmětů.

Výuka probíhá v kmenových třídách, v žákovské kuchyňce a v dílnách.

Při výuce klademe důraz na rozvoj tvořivosti žáků, manuální zručnosti, výchovy ke zdraví, dodržování pravidel společenského chování, komunikaci i spolupráci. Předmět směřuje k tomu, aby si žáci osvojili dovednosti pro jejich další život.

Jako stěžejní metody volíme ty, které podporují samostatnost a spolupráci dětí, vlastní aktivitu a tvořivost, vyhodnocování a řešení problémů, formulování a ověřování vlastních názorů, utřídění informací a hledání jejich souvislostí.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učitel vede žáka k praktickému osvojení si práce podle návodu
- učitel vede žáka k plánování činnosti při práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů
- učitel nabízí žákům možnost seznámit se s vlastnostmi různých materiálů a surovin a s jejich použitím
- učitel vede žáky k samostatnosti, aktivitě a tvořivosti
- učitel vede žáky ke kritickému zhodnocení výsledků své práce a diskusi o nich

Kompetence k řešení problémů

- učitel napomáhá žákovi promýšlet pracovní postupy
- učitel podporuje samostatnost, tvořivost a logické myšlení žáka
- učitel vede žáka k tomu, aby na základě předchozích zkušeností hledal nové způsoby řešení
- učitel vybízí žáka k prezentaci své práce před třídou a jednoduché argumentaci
- učitel nabízí žákovi možnost aplikovat získané poznatky v praxi

Kompetence komunikativní

- učitel žáka seznamuje s přesným významem pojmů, se vztahem k práci a technickými materiály
- učitel nabízí žákovi dostatek podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci
- učitel pomáhá žákovi zapojovat se do diskuse a prezentovat své myšlenky a názory
- učitel vede žáka k používání správného technického názvosloví a k popisu správného technologického postupu
- učitel vede žáka k využívání informačních zdrojů k získávání nových poznatků

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky k účinné spolupráci ve dvojicích i ve skupinách a na základě přijetí role či pracovní činnosti učí žáky podílet se na kvalitním výsledku společné práce
- učitel podporuje v žákovi sebedůvěru a jeho samostatný rozvoj
- učitel vede žáka k dodržování norem chování dané školním řádem
- učitel nabádá žáky k respektování názorů ostatních a k argumentaci a diskusi
- učitel vede žáky k přijímání řešení, na kterých se domluví skupina

Kompetence občanské

- učitel vyžaduje respektování pravidel při práci
- učitel vede žáky k respektování přesvědčení a názorů druhých lidí a poznávání hodnot
- učitel rozvíjí v žákovi ekologické souvislosti
- učitel podporuje v žákovi pozitivní postoj ke kulturním tradicím a uměleckým dílům

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k bezpečnému, účinnému a správnému používání všech nástrojů, materiálů a postupů
- učitel vyžaduje dodržování bezpečnostních pravidel při práci
- učitel vytváří v žákovi pozitivní vztah k práci a pomáhá mu využívat znalosti a dovednosti v praxi
- učitel pomáhá žáků vybírat různé metody práce a hledat nejlepší možné postupy
- učitel vede žáky k trpělivosti, vytrvalosti a přesnosti
- učitel pomáhá žákovi překonávat pracovní nezdary, nechuť či lhostejnost k práci

Průřezová témata pokrývaná předmětem OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Kreativita
- Mezilidské vztahy
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy

- Evropa a svět nás zajímá

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Práce v realizačním týmu

Osnovy předmětu pracovní činnosti jsou zpracovány v souladu s RVP ZV tak, aby nad rámec dávaly pedagogickým pracovníkům dostatečný prostor nejen pro řádné dosažení očekávaných výstupů, ale také zařazení nad rámec učiva, které rozvíjí individuální dovednosti a schopnosti žáka. Mezi přední výhody řádíme pravidelné setkávání pedagogů, kteří za účelem plnění legislativou daných výstupů sdílí své zkušenosti a s tím související inovativní metody vzdělávání.

1. stupeň

období: první (1. - 3. ročník)

období: druhé (4. – 5. ročník)

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM					
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
PRVNÍ OBDOBÍ					
ČSP-3-1-01 ČSP-3-1-02	» vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů » pracuje podle slovního návodu a předlohy	» vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) » pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití » jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce » lidové zvyky, tradice, řemesla	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kreativita » Mezilidské vztahy » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Evropa a svět nás zajímá ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » Lidské aktivity a problémy životního prostředí		
DRUHÉ OBDOBÍ					
ČSP-5-1-01 ČSP-5-1-02 ČSP-5-1-03 ČSP-5-1-04	» vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu » využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic » volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu » udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu				
KRITÉRIA HODNOCENÍ		» vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů, pracuje podle slovního návodu a předlohy, vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu, využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic, volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu, udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu			

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
PRVNÍ OBDOBÍ		» stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů » práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kreativita » Mezilidské vztahy » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Evropa a svět nás zajímá		
ČSP-3-2-01	» zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi				
DRUHÉ OBDOBÍ					
ČSP-5-2-01 ČSP-5-2-02 ČSP-5-2-03	» provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž » pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu » dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu				
KRITÉRIA HODNOCENÍ		» zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi, provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž, pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu			

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
PRVNÍ OBDOBÍ					
ČSP-3-3-01 ČSP-3-3-02	» provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování » pečuje o nenáročné rostliny	» základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo » pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) » pěstování pokojových rostlin » rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kreativita » Mezilidské vztahy » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Evropa a svět nás zajímá ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » Lidské aktivity a problémy životního prostředí MEDIÁLNÍ VÝCHOVA » Práce v realizačním týmu		
DRUHÉ OBDOBÍ					
ČSP-5-3-01 ČSP-5-3-02 ČSP-5-3-03 ČSP-5-3-04	» provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování » ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny » volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní » dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu				
KRITÉRIA HODNOCENÍ		» provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování, pečuje o nenáročné rostliny, provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování, ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny, volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu			

PŘÍPRAVA POKRMŮ

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
PRVNÍ OBDOBÍ					
ČSP-3-4-01 ČSP-3-4-02	» připraví tabuli pro jednoduché stolování » chová se vhodně při stolování	» základní vybavení kuchyně	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kreativita » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
DRUHÉ OBDOBÍ					
ČSP-5-4-01 ČSP-5-4-02 ČSP-5-4-03 ČSP-5-4-04	» orientuje se v základním vybavení kuchyně » připraví samostatně jednoduchý pokrm » dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování » udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	» výběr, nákup a skladování potravin » jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování » technika v kuchyni – historie a význam			
KRITÉRIA HODNOCENÍ		» připraví tabuli pro jednoduché stolování, chová se vhodně při stolování, orientuje se v základním vybavení kuchyně, připraví samostatně jednoduchý pokrm, dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování, udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni			

2. stupeň

ročníky: 6. - 7.

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ					
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
ČSP-9-3-01 ČSP-9-3-02 ČSP-9-3-03 ČSP-9-3-04 ČSP-9-3-05	» volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin » pěstuje a využívá květiny pro výzdobu » používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu » prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty » dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	» základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy » zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny » okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin » ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování » léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie » chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kreativita » Mezilidské vztahy » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Evropa a svět nás zajímá ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » Lidské aktivity a problémy životního prostředí		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin, pěstuje a využívá květiny pro výzdobu, používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu, prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty, dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty				

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
ČSP-9-1-01 ČSP-9-1-02 ČSP-9-1-03 ČSP-9-1-04 ČSP-9-1-05	» provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň » řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí » organizuje a plánuje svoji pracovní činnost » užívá technickou dokumentaci, » připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku » dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	» vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) » pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování » jednoduché pracovní operace a postupy » organizace práce, důležité technologické postupy » technické náčrty a výkresy, technické informace, návody » úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kreativita » Mezilidské vztahy » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Evropa a svět nás zajímá ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA » Lidské aktivity a problémy životního prostředí		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň, řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí, organizuje a plánuje svoji pracovní činnost, užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku, dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu				

PŘÍPRAVA POKRMŮ

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
ČSP-9-5-01 ČSP-9-5-02 ČSP-9-5-03 ČSP-9-5-04	» používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče » připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy » dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti » dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	» kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu » potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku » příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů » úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Kreativita » Mezilidské vztahy » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Evropa a svět nás zajímá		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče, připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy, dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni				

5.9.2 Svět práce – Volba povolání

Charakteristika předmětu

Svět práce je tvořen tematickým okruhem Svět práce vzdělávacího oboru Člověk a svět práce uvedeného v RVP ZV. Svět práce je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a vzhledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání jsme jej vhodně zařadili do nejvyššího ročníku 2. stupně.

Svět práce je rozdělen do čtyř tematických celků: trh práce, volba profesní orientace, možnosti vzdělávání a zaměstnání a podnikání.

Výuka je realizována převážně aktivními metodami výuky, které samy o sobě slouží jako prostředek pro vytváření klíčových kompetencí a dosahování očekávaných výstupů např. modelovými situacemi, hraním rolí, týmovou prací a dalšími interaktivními metodami práce.

Cílem je rozvoj schopností a především dovedností, podle kterých budou žáci volit své povolání a příprava na různé životní situace.

2. stupeň

ročník: devátý

SVĚT PRÁCE					
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
ČSP-9-8-01 ČSP-9-8-02 ČSP-9-8-03 ČSP-9-8-04	» orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí » posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě » využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání » prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	» trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce » volba profesní orientace – základní principy » sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace » informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb » možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby » zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů » podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Mezilidské vztahy » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Evropa a svět nás zajímá		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě, využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání, prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce				

Volbě povolání věnujeme ve škole poměrně velkou pozornost. Žáci 9. tříd se pravidelně účastní srovnávacích testů (z ČJ, M, obecných studijních předpokladů). V rámci předmětu ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE je s žáky problematika profesní orientace individuálně probírána. Při výběru studijního oboru využijte informační brožury, které Vám jsou ve škole nabízeny. Další informace uvádíme na internetu > přímo na webových stránkách jednotlivých škol.

Žákům poskytujeme informace spojené s výběrem škol, vyplněním přihlášek a díky exkurzím i možnost autentického náhledu do jednotlivých pracovních profesí.

5.10 Volitelné předměty

5.10.2 Seminář z českého jazyka

Charakteristika předmětu

Volitelný předmět seminář z českého jazyka je povinně volitelný předmět určený pro žáky 6. - 7. ročníků. Výuce je věnována jedna hodina týdně z disponibilní dotace. Žáci pracují samostatně, důležitá je však i týmová spolupráce. Zásady hodnocení z předmětu český jazyk a literatura se promítají i do tohoto předmětu.

Vzdělávací obsah semináře z českého jazyka má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Žáci si utvrzují nabyté vědomosti a dovednosti z hodin českého jazyka, potřebné k osvojování jeho spisovné podoby. Rozšiřují si poznávání a rozlišování jeho dalších forem, což má za cíl vést žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování.

Žáci si doplňují vnímání a chápání různých jazykových sdělení, čtou s porozuměním, kultivovaně píší, mluví a rozhodují se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzují jej a kriticky posuzují jeho obsah. Umí se rovněž vyjádřit k formální stránce textu a k jeho výstavbě.

Žáci rovněž poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu.

Základní formou realizace výuky předmětu seminář z českého jazyka je vyučovací hodina (45 minut). Výuka probíhá ve třídě. Dle zájmu žáků lze pro jeden školní rok vytvořit i dvě souběžné skupiny žáků jako prostředek pro doučování českého jazyka.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- učitel klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem
- učitel učí žáka vyhledávat, třídit a zpracovávat informace
- učitel vede žáka k tomu, aby informace neopisoval, ale učil se je pochopit a reprodukovat vlastními slovy
- učitel učí žáky pracovat s chybou

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k samostatnému řešení základních problémů a situací, náročnější společně se spolužáky a učitelem
- učitel učí žáky svá řešení prezentovat před třídou a podkládat jednoduchými argumenty

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k porozumění různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků aj. informačních a komunikačních prostředků, přemýšlet o nich, reagovat na ně a tvořivě je využívat ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení do společenského dění
- učitel pomáhá žákům zapojovat se do diskuse na dané téma
- učitel učí žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, prezentace apod.)

Kompetence sociální a personální

- učitel učí žáky účinně spolupracovat ve skupině, podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role, pracovní činnosti pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce
- učitel pomáhá žákům vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj, ovládat a řídit svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

- učitel učí žáky respektovat názory ostatních, přijímat řešení, na kterých se domluví skupina

Kompetence občanské

- učitel seznamuje žáky s tradicemi, kulturním a historickým dědictvím

Kompetence pracovní

- učitel seznamuje žáky s různými formami (besedy, exkurze, film...) a s různými profesemi
- učitel vede žáky k sebehodnocení a hodnocení výsledků jeho práce a práce ostatních
- učitel učí žáky prezentovat svou práci

Průřezová témata pokrývaná předmětem

Uvedená témata jsou zahrnuta do osnov předmětu a jsou tudíž realizována pravidelně. To však nevylučuje realizaci dalších témat podle aktuální potřeby, situace, na základě tvořivého přístupu vyučujících a žáků. Některá jsou realizována prostřednictvím projektů.

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- komunikace

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- kulturní difference

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- kritické čtení a vnímání mediálních

- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- vnímání autora mediálních sdělení
- tvorba mediálního sdělení

2. stupeň

ročníky: šestý a sedmý

DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
» rozlišuje prózu a poezii » podle svých schopností samostatně reprodukuje text, zhodnotí hlavní postavy » zvládá dramatizaci jednoduchého textu » vyjádří své pocity z přečteného textu, zaujímá k textu vlastní názor » rozlišuje a charakterizuje některé literární útvary » podle svých schopností tvoří literární text » orientuje se v základních literárních pojmech a směrech » rozliší základní slohové útvary » sestaví osnovu, dodrží časovou posloupnost » užívá vhodných jazykových prostředků, odlišuje spisovný a nespisovný projev » dbá na výběr vhodných slov » podá informaci stručně a srozumitelně » vyhledá hlavní myšlenky textu » rozvíjí kultivovaný písemný projev » využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu » dodržuje zásady slohových pravidel » dodržuje zásady dorozumívání a pravidla dialogu » používá poznatky k tvořivé práci s textem » rozpozná způsoby obohacování slovní zásoby » tvoří slova příbuzná » tvoří synonyma, antonyma, homonyma a začleňuje je do souvislého textu » samostatně provádí rozbor slova, určuje kořen, předpony, přípony » rozpozná a určí sklonné i nesklonné slovní druhy, tvoří spisovné tvary, aplikuje znalost pro písemný projev » vyhledá základní větné členy a zdůvodní skladbu » rozliší větu a souvětí » ovládá pravopisné jevy lexikální a morfologické » rozlišuje rozvíjející větné členy » zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	LITERATURA » základní literární žánry » základní literární směry » základní literární pojmy KOMUNIKAČNÍ SLOHOVÁ VÝCHOVA » základní slohové styly, postupy a útvary » slohová pravidla » souhrnné poučení o slohu » mluvené a psané projevy JAZYKOVÁ VÝCHOVA Nauka o slově » stavba slova » tvoření slov » pravopis slova Tvarosloví » podstatná jména » druhy podstatných jmen mluvnické kategorie » skloňování vlastních jmen, podstatných jmen označujících části těla » psaní velkých písmen » skloňování obecných a vlastních jmen přejatých » přídavná jména » druhy » stupňování » zájmena » číslovky » slovesa - mluvnické kategorie - osoba, číslo, čas, způsob, rod, vid, třída » neohebné slovní druhy Skladba » podmět	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » komunikace MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » kulturní difference MEDIÁLNÍ VÝCHOVA » kritické čtení a vnímání mediálních » interpretace vztahu mediálních sdělení a reality » vnímání autora mediálních sdělení » tvorba mediálního sdělení		

» respektuje interpunkci i ve větších stylistických projevech » určuje poměry mezi větami hlavními » znázorní stavbu složitého souvětí	» přísudek » shoda podmětu s přísudkem » věta - jednočlenná, dvojčlenná » rozvíjející větné členy – poměry mezi několikanásobnými větnými členy » odchylky větné stavby (vsuvka, samostatný větný člen...) » souvětí podřadné » věta hlavní, věta vedlejší » druhy vedlejších vět » souvětí souřadné » poměry mezi větami hlavními » interpunkce ve větě » složitá souvětí			
--	---	--	--	--

5.10.3 Fyzika – badatelství

Charakteristika předmětu

Badatelsky orientované vyučování neboli BOV je vyučovací metoda, která staví na přirozené zvědavosti žáků a vede žáky k aktivitě.

BOV podporuje konstruktivistický, nikoliv jen transmisivní styl výuky. Využívá aktivizující metody (heuristickou metodu, kritické myšlení, problémové vyučování, zkušenostní učení, projektovou výuku a učení v životních situacích).

BOV využívá rozporuplných situací, které odporují žákovu dosavadnímu porozumění světu, protože právě tyto situace vzbuzují touhu "přijít věci na kloub", a ta je základem bádání.

Výsledkem je to, že žáci kladou otázky, formulují hypotézy, plánují postup jejich ověření, provádějí pokusy, vyhledávají a třídí informace, vyhodnocují výsledky a formulují závěry, které nakonec prezentují před ostatními.

Předmět přímo navazuje na výuku předmětu fyzika a nabízí tak možnosti realizovat učivo v rozšířené podobě formou badatelství.

2. stupeň

ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Látky a tělesa					
F-9-1-01 F-9-1-03 F-9-1-04	» rozliší na příkladech pojmy látka a těleso, dovede uvést příklady látek a těles » zjistí, zda daná látka (těleso) patří mezi pevné, kapalné a plynné » vybere vhodná měřidla pro měření některých důležitých fyzikálních veličin » změří délku tělesa, výsledek zapíše a vyjádří v různých jednotkách » změří hmotnost pevných a kapalných těles a výsledek zapíše ve vhodné jednotce » změří objem kapalného a pevného tělesa pomocí odměrného válce a výsledek zapíše ve vhodné jednotce » změří teplotu pomocí teploměrů, určí rozdíl teplot z naměřených hodnot » změří časový úsek pomocí stopek a orientuje se na ciferníku hodin » ovládá značky a jednotky základních veličin » zjistí veličinu, změří její hodnotu a přiřadí jednotku » předpoví, zda se délka či objem tělesa při změně teploty zvětší nebo zmenší » z hmotnosti a objemu vypočítá hustotu podle vztahu $\rho = m:V$ » z hustoty a objemu vypočítá hmotnost podle vztahu $m = \rho \cdot V$ » z hmotnosti a hustoty vypočítá objem podle vztahu $V = m: \rho$ » měří hustoměrem a vyhledá hustoty látek v tabulkách	» látka a těleso – rozdělení látek (těles) na pevné, kapalné a plynné » fyzikální veličiny – délka/objem/hmotnost/teplota a její změna/čas » teplotní roztažnost těles » hustota	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » řešení problémů, komunikace, » kooperace a kompetice » rozvoj schopnosti poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů) MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » práce v realizačním týmu MEDIÁLNÍ VÝCHOVA » práce s tabulkami ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA » globální oteplování	Matematika 2. stupeň » desetinná čísla » převody jednotek » aritmetický průměr » geometrie (obsah, objem) » základní matematické Fyzika - ročníková návaznost » převody jednotek » měření » vlastnosti látek a těles » Archimédův zákon Chemie » látky, tělesa Pracovní činnosti 2. stupeň » technické kreslení » vaření (vážení) Zeměpis » práce s mapou » klimatická a časová pásma Přírodopis » lidské tělo	Přírodověda 1. stupeň » látky a jejich vlastnosti » měření Matematika 1. stupeň » jednotky délky, objemu, hmotnosti, času » desetinná čísla měření
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa, předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty, využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů				
LITERATURA					

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Síly					
F-9-2-03 F-9-2-04 F-9-2-05 F-9-2-06	» rozpozná, zda na dané těleso působí síla » ovládá značku a jednotky síly » pomocí prodloužené pružiny porovná podle velikosti dvě působící síly » změří sílu siloměrem » graficky znázorní působící sílu » chápe, že kolem každého hmotného tělesa je gravitační pole, které se projevuje gravitační silou » užívá s porozuměním vztah mezi gravitační silou působící na těleso a » hmotností tělesa $F_g = m \cdot g$ při řešení jednoduchých úloh » rozumí pojmu tíha jako projev gravitační síly » užívá s porozuměním vztah mezi tíhou a hmotností tělesa $G = m \cdot g$ při řešení jednoduchých úloh » v modelových případech nahradí několik sil působících na těleso silou jedinou výslednicí » vypočte numericky i graficky velikost a směr výslednice dvou sil stejných či opačných směrů » objasní význam třecí síly v praxi, účelnost jejího zmenšování nebo naopak zvětšování » navrhne způsob zvětšení nebo zmenšení třecí síly » na příkladech rozlišuje účinky posuvné, otáčivé a deformační » interpretuje Newtonovy pohybové zákony k vysvětlení nebo předvídání změn pohybu tělesa při působení sil » využívá poznatky o podmínkách rovnovážné polohy na páce a pevné kladce pro vysvětlení praktických situací	» síla - gravitační síla, gravitační pole – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa » tíha - skládání sil - výslednice dvou sil stejných a opačných směrů - tření, třecí síla » směr vodorovný a svislý » účinky síly - posuvné » Newtonovy pohybové zákony – první, druhý (kvalitativně), třetí - otáčivé » jednoduché stroje - páka, kladky – deformační	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » rozvoj schopností poznávání » řešení problémů » komunikace a kooperace » rozvoj schopnosti poznávání (cvičení dovednosti zapamatování) VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA » Newtonovy zákony v praxi MEDIÁLNÍ VÝCHOVA » využívání médií jako zdroje informací	Pracovní činnosti 2. stupeň » technické kreslení » jednoduché stroje a jejich použití v praxi Zeměpis » vesmír, práce s globusem Fyzika - ročníková návaznost » převody jednotek » měření » výpočty gravitační síly, tíhy » skládání sil » práce na jednoduchých strojích	Matematika 1. stupeň » desetinná čísla » grafické sčítání a odčítání úseček 2. stupeň » desetinná čísla » geometrie (rýsování) » základní matematické výpočty
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» změří velikost působící, určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici F, využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích, aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů				

2. Pohyb těles

F-9-2-01 F-9-2-02	» rozhodne, zda je dané těleso v klidu či v pohybu vzhledem k jinému tělesu a uvádí to do souvislosti s příklady ze života » charakterizuje druhy pohybů » zná a umí vzájemně převádět jednotky rychlosti » používá s porozuměním vztah $v=s:t$ pro rychlost rovnoměrného pohybu tělesa při řešení úloh » určí průměrnou rychlost z dráhy uražené tělesem za určitý čas » znázorní grafem závislost dráhy rovnoměrného pohybu na čase a určí z něj k danému času dráhu a naopak	» rozdělení pohybů - přímočarý, křivočarý, posuvný, otáčivý, rovnoměrný, nerovnoměrný » rychlost, dráha » grafy pohybu	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » silniční provoz MEDIÁLNÍ VÝCHOVA » využívání médií jako zdroje informací » jízdní řady	Matematika 2. stupeň » konstrukce grafů » aritmetické operace » převody jednotek Přírodopis » rychlost některých živočichů	
------------------------------	---	---	---	---	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu, využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5.10.4 Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Německý jazyk se na naší škole vyučuje i jako Další cizí jazyk v osmém a devátém ročníku. Hodinová dotace činí 3 hodiny týdně. Cílem výuky je dosažení očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a náplně průřezových témat Rámcově vzdělávacího programu. V tomto oboru se předpokládá dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky - žák rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám a umí tyto výrazy a fráze používat. Podá informace osobního rázu, umí se na ně zeptat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, pokud mluvčí mluví pomalu a zřetelně.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Na úrovni předmětu anglický jazyk jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- klást důraz na čtení s porozuměním, práci s textem
- vytvářet žákům dostatek komunikačních příležitostí pro používání cizího jazyka
- osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky
- pochopit důležitost schopnosti mluvit v cizím jazyce pro další studium i pro praktický život

Kompetence k řešení problémů

- nebát se mluvit s cizí osobou v německém jazyce
- naučit se vyslovit obsah myšlenky opisem tématu, chybí-li slovní zásoba
- předkládat žákům konkrétní situace, k jejichž zvládnutí je nezbytné použít cizí jazyk
- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí

Kompetence komunikativní

- využívat osvojených dovedností k navázání kontaktu
- nabízet žákům dostatek možností k porozumění rozhovoru a jednoduchému psanému textu
- vést žáky k tomu, aby se nebáli používat i nedokonale zvládnutý cizí jazyk

Kompetence sociální a personální

- spolupráce ve dvojici a v malé skupině
- vést žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc

Kompetence občanské

- získat představu o zvycích v cizí zemi a porovnávat je se zvyky našimi

Kompetence pracovní

- samostatně pracovat se slovníkem

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Komunikace
- Kooperace a kompetice

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Kulturní difference

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy

- Jsme Evropané
- Evropa a svět nás zajímá

2. stupeň

ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Jednoduchá sdělení					
DCJ-9-1-01 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02	» rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně » zapojí se do jednoduchých rozhovorů » sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojoovaných témat	» Pozdrav, zjištění telefonního čísla, představení se, poděkování, jednoduchý formulář, představení členů rodiny, popis rodinné fotografie, časové údaje, vyprávění o zájmech, pojmenování předmětů, školních potřeb, jak se to řekne německy. » Vyprávění o koníčcích, popis činností během týdne, telefonování, popis zvířat, psaní dopisu, užití čísel do 100, poskytnutí informací o časových údajích, popis místa, kde jsem, vyjádření cíle cesty, koupení jízdenky, objednání ubytování, údaje o sobě.	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Poznávání lidí » Komunikace » Kooperace a kompetice VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Jsme Evropané MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » Lidské vztahy	Český jazyk 2. ročník » Reprodukce textu 3. ročník » Komunikační pravidla » Komunikační situace 4. ročník » Orientace v textu » Poslech textu 6. ročník » Tvarosloví Matematika 2. ročník » Číselný obor 0-100 » Orientace v čase	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně, zapojí se do jednoduchých rozhovorů, sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojoovaných témat				
2. Tematické okruhy					
DCJ-9-2-01 DCJ-9-1-02	» zapojí se do jednoduchých rozhovorů » rozumí slovům a jednotlivým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojoovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	» Já, moje rodina, moji přátelé, povolání, škola. » Koničky, počítač, zvířata, město, roční období, německy mluvící země, prázdniny.	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Jsme Evropané MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » Lidské vztahy	Český jazyk 4. ročník » Orientace v textu » Slova stejného, opačného významu Prvouka 2. ročník » Lidé kolem nás » Rozmanitost přírody 3. ročník » Místo, kde žijeme Výchova k občanství 7. ročník » Člověk a jeho osobnost Zeměpis - Evropa	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» zapojí se do jednoduchých rozhovorů, rozumí slovům a jednotlivým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojoovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu				

3. Slovní zásoba a tvoření slov

DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02	» rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům » rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	» Pozdravy, dny v týdnu, číselky 0-20, barvy, jména, internacionalismy, členové rodiny, opaky, vlastnosti, školní potřeby, realie. » Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov. » Koničky, zvířata, číselky do 100, časové údaje hodiny/dny/měsíce/roční období.		Český jazyk 3. ročník » Třídění slov » Význam slov 5. ročník » Slovní druhy 7. ročník » Nauka o tvoření slov Prvouka 2. ročník » Rozmanitost přírody	
--------------------------	---	---	--	---	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům, rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům

4. Gramatické struktury

DCJ-9-4-01 DCJ-9-4-02	» vyplní základní údaje o sobě ve formuláři » napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	» Abeceda, časování pravidelných sloves a slovesa sein/haben, slovosled věty oznamovací a W-otázky, zápor nicht, sloveso mögen, přivlastňovací zájmena mein/dein, vazba von, předložka um/am v časových údajích, gern - am liebsten, nepřímý pořádek slov, člen určitý/neurčitý, zápor kein, rozkazovací způsob lexikálně, skloňování podstatných jmen, zápor kein, předložka in/im/um, množné číslo některých podstatných jmen, vazba ich möchte, časování slovesa fahren.		Český jazyk 4. ročník » Orientace v textu » Slovní druhy 6. ročník » Tvarosloví 7. ročník » Tvarosloví » Nauka o tvoření slov 8. ročník » Nauka o tvoření slov	
--------------------------	---	---	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » vyplní základní údaje o sobě ve formuláři, napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Jednoduchá sdělení					
DCJ-9-2-03	» odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	» Dialog a jeho obměňování, jednoduchý popis, interview, nakupování. » Základní frazeologie, jednoduchý popis cesty, vyjádření nemoci.	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace » Kooperace a kompetice VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Evropa a svět nás zajímá MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » Kulturní diference	Český jazyk 9. ročník » Komunikační situace » Vyprávění » Mluvený projev	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá					
2. Tematické okruhy					
DCJ-9-1-03	» rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	» Domov, v obchodě, denní a týdenní program, návštěva u lékaře.	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » Komunikace » Kooperace a kompetice VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH » Evropa a svět nás zajímá MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » Kulturní diference	Český jazyk 4. ročník » Orientace v textu	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat					
3. Slovní zásoba a tvoření slov					
DCJ-9-3-03	» rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci	» Domov, potraviny, můj den, můj týden, části lidského těla, počasí, oblečení, dopravní prostředky. » Zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov. Práce se slovníkem.		Český jazyk 4. ročník » Slova stejného, opačného významu » Slovní druhy 9. ročník » Tvoření slov	
KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci					

4. Gramatické struktury

DCJ-9-4-03	» stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	» Časování dalších sloves + některá nepravidelná, předložky, další číslovky, množné číslo některých podstatných jmen, některá způsobová slovesa, slovesa s předponami, další přivlastňovací zájmena.	Český jazyk 9. ročník » Pravopis » Tvoření slov » Skladba	Český jazyk 9. ročník » Skladba	
------------	---	--	--	--	--

KRITÉRIA HODNOCENÍ » stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5.10.5 Příprava k přijímacím zkouškám

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah má komplexní charakter. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná. Žáci si utvrzují nabyté vědomosti a dovednosti z hodin českého jazyka a matematiky, potřebné k jeho osvojování. Rozšiřují si poznávání a rozlišování jejich dalších forem, což má za cíl vést žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem nejen jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování.

Základní formou realizace výuky předmětů je vyučovací hodina (45 minut). Výuka probíhá ve třídě. Dle zájmu žáků lze pro jeden školní rok vytvořit i dvě souběžné skupiny žáků, kde podle jejich potřeb zcela vnímat jako přípravný kurz k přijímacímu řízení, či jako prostředek pro doučování českého jazyka a matematiky.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- učitel klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem
- učitel učí žáka vyhledávat, třídit a zpracovávat informace
- učitel vede žáka k tomu, aby informace neopisoval, ale učil se je pochopit a reprodukovat vlastními slovy
- učitel učí žáky pracovat s chybou
- učitel vede žáky k osvojení si obecně užívaných termínů, symbolů a znaků
- učitel vede žáky k vyhledání, třídění a zpracovávání informací
- učitel podporuje u žáků samostatnost, tvořivost a rozvíjí logické myšlení
- učitel využívá k učivu, pokud je to možné, vždy konkrétní pomůcku

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k samostatnému řešení základních problémů a situací, náročnější společně se spolužáky a učitelem
- učitel učí žáky svá řešení prezentovat před třídou a podkládat jednoduchými argumenty
- učitel vede žáky k využívání získaných vědomostí a dovedností, hledání řešení
- učitel vede žáky k vyjadřování závěrů na základě výsledků a požaduje podložit je argumenty
- učitel vede žáky k volbě správných postupů k vyřešení problémů, odhadování výsledků
- učitel se snaží vést žáky k formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů (při mluveném i písemném projevu)
- učitel vede žáky k porozumění různých typů textů a záznamů
- učitel vede žáky ke komunikaci způsobem, který umožní spolupráci a dosažení cíle

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k porozumění různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků aj. informačních a komunikačních prostředků, přemýšlet o nich, reagovat na ně a tvořivě je využívat ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení do společenského dění
- učitel pomáhá žákům zapojovat se do diskuse na dané téma

- učitel učí žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, prezentace apod.)
- učitel podporuje vzájemnou spolupráci žáků
- učitel vede žáky k respektování pravidel skupiny
- učitel rozvíjí u žáků důvěru ve vlastní schopnosti, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení

Kompetence sociální a personální

- učitel učí žáky účinně spolupracovat ve skupině, podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role, pracovní činnosti pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce
- učitel pomáhá žákům vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj, ovládat a řídit svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- učitel učí žáky respektovat názory ostatních, přijímat řešení, na kterých se domluví skupina

Kompetence občanské

- učitel seznamuje žáky s tradicemi, kulturním a historickým dědictvím
- učitel netoleruje agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování
- učitel vede žáky k uvědomování si svých školních povinností
- učitel vede žáky k respektování a oceňování nápadů druhých

Kompetence pracovní

- učitel seznamuje žáky s různými formami (besedy, exkurze, film...) a s různými profesemi
- učitel vede žáky k sebehodnocení a hodnocení výsledků jeho práce a práce ostatních
- učitel učí žáky prezentovat svou práci
- učitel rozvíjí u žáků pracovní návyky, manuální zručnost a vytrvalost
- učitel vede žáky ke zdokonalování grafických projevů, dbá na jeho přesnost a úpravu
- učitel vede žáky k samostatné přípravě rýsovacích pomůcek a dalších potřeb,
- učitel vytváří u žáků dovednost objektivně zhodnotit výsledky své práce a prezentovat ji

Průřezová témata pokrývaná předmětem

Uvedená témata jsou zahrnuta do osnov předmětu a jsou tudíž realizována pravidelně. To však nevylučuje realizaci dalších témat podle aktuální potřeby, situace, na základě tvořivého přístupu vyučujících a žáků. Některá jsou realizována prostřednictvím projektů.

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- komunikace

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- kulturní difference

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- kritické čtení a vnímání mediálních
- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- vnímání autora mediálních sdělení
- tvorba mediálního sdělení

2. stupeň

ročník: devátý

ČESKÝ JAZYK & LITERATURA

KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁK:	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
» rozlišuje prózu a poezii » podle svých schopností samostatně reprodukuje text, zhodnotí hlavní postavy » zvládá dramatizaci jednoduchého textu » vyjádří své pocity z přečteného textu, zaujímá k textu vlastní názor » rozlišuje a charakterizuje některé literární útvary » podle svých schopností tvoří literární text » orientuje se v základních literárních pojmech a směrech » rozliší základní slohové útvary » sestaví osnovu, dodrží časovou posloupnost » užívá vhodných jazykových prostředků, odlišuje spisovný a nespisovný projev » dbá na výběr vhodných slov » podá informaci stručně a srozumitelně » vyhledá hlavní myšlenky textu » rozvíjí kultivovaný písemný projev » využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu » dodržuje zásady slohových pravidel » dodržuje zásady dorozumívání a pravidla dialogu » používá poznatky k tvořivé práci s textem » rozpozná způsoby obohacování slovní zásoby » tvoří slova příbuzná » tvoří synonyma, antonyma, homonyma a začleňuje je do souvislého textu » samostatně provádí rozbor slova, určuje kořen, předpony, přípony » rozpozná a určí sklonné i nesklonné slovní druhy, tvoří spisovné tvary, aplikuje znalost pro písemný projev » vyhledá základní větné členy a zdůvodní skladbu » rozliší větu a souvětí » ovládá pravopisné jevy lexikální a morfologické » rozlišuje rozvíjející větné členy » zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché i souvětí » respektuje interpunkci i ve větších stylistických projevech » určuje poměry mezi větami hlavními » znázorní stavbu složitěho souvětí	LITERATURA » Základní literární žánry » Základní literární směry Základní literární pojmy KOMUNIKAČNÍ SLOHOVÁ VÝCHOVA » Základní slohové styly, postupy a útvary Slohová pravidla Souhrnné poučení o slohu Mluvené a psané projevy JAZYKOVÁ VÝCHOVA Nauka o slově » stavba slova » tvoření slov » pravopis slova Tvarosloví » podstatná jména » druhy podstatných jmen mluvnické kategorie » skloňování vlastních jmen, podstatných jmen označující části těla » psaní velkých písmen » skloňování obecných a vlastních jmen přejatých » přídavná jména » druhy » stupňování » zájmena » číslovky » slovesa - mluvnické kategorie - osoba, číslo, čas, způsob, rod, vid, třída » neohebné slovní druhy Skladba » podmět » přísudek » shoda podmětu s přísudkem » věta - jednočlenná, dvočlenná » rozvíjející větné členy - poměry mezi několikanásobnými větnými členy	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » komunikace MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » kulturní difference MEDIÁLNÍ VÝCHOVA » kritické čtení a vnímání mediálních » interpretace vztahu mediálních sdělení a reality » vnímání autora mediálních sdělení » tvorba mediálního sdělení		

	» odchylky větné stavby (vsuvka, samostatný větný člen...) » souvětí podřadné » věta hlavní, věta vedlejší » druhy vedlejších vět » souvětí souřadné » poměry mezi větami hlavními » interpunkce ve větě » složitá souvětí			
--	---	--	--	--

MATEMATIKA				
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁK:	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
» provádí početní operace s mnohočleny » chápe pojem racionální číslo a vztahy mezi číselnými obory » provádí početní operace s racionálními čísly » modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel » řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů » užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) » řeší aplikační úlohy na procenta » provádí početní operace s mocninami a odmocninami » matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných » provádí početní výkony s mnohočleny » formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav » vyjádří funkční vztah tabulkou, » rovnicí, grafem » matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů » charakterizuje a třídí základní rovinné útvary » využívá potřebnou matematickou symboliku » vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů » využívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků » analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu » určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti » načrtne a sestrojí síť, základních těles » odhaduje a vypočítá objem a povrch těles » využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh » užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh	ČÍSLO A PROMĚNNÁ Racionální čísla » zopakování a upevnění pojmu racionální číslo » početní operace s racionálními čísly Dělitelnost přirozených čísel, zopakování a upevnění pojmů: » dělitel, násobek, prvočíslo a číslo složené » řešení slovních úloh Poměr » postupný poměr, měřítko, úměra » trojčlenka Procenta » pojem procento » promile » řešení slovních úloh Mocniny a odmocniny » druhá, třetí, n-tá mocnina » početní výkony s mocninami Výrazy » číselný výraz a jeho hodnota » výrazy s proměnnou » početní výkony s mnohočleny Rovnice » ekvivalentní úpravy rovnic » slovní úlohy řešené rovnicemi » výpočet neznámé ze vzorce soustavy rovnic ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY Funkce » definice funkce » grafy funkcí » přímá úměrnost » nepřímá úměrnost GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Rovinné útvary » kružnice, kruh	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA » komunikace MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA » kulturní difference MEDIÁLNÍ VÝCHOVA » kritické čtení a vnímání mediálních » interpretace vztahu mediálních sdělení a reality » vnímání autora mediálních sdělení » tvorba mediálního sdělení		

	» úhel » trojúhelník » čtyřúhelníky » shodnost trojúhelníků » podobnost » užití podobnosti v praxi » obsahy a obvody obrazců metrické vlastnosti v rovině druhy úhlů » jednotky obsahu a objemu Pythagorova věta a její užití prostorové útvary » krychle, kvádr, hranoly » rotační válec » jehlan, rotační kužel, koule » sítě těles » povrchy a objemy těles konstrukční úlohy » středová a osová souměrnost konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků » množiny všech bodů dané vlastnosti NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY » číselné a logické řady » logické slovní úlohy » netradičně řešené geometrické úlohy			
--	--	--	--	--

5.11 Předměty speciálně pedagogické péče

Realizované předměty speciálně pedagogické péče

Vzdělávací oblast „Předměty speciálně pedagogické péče“ je v současnosti realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu Logopedická péče a Podpůrné dovednosti. Vzdělávací obsah těchto předmětů bude přizpůsoben vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP.

5.11.1 Předmět Podpůrné dovednosti

Charakteristika předmětu

Předmět speciálně pedagogické péče, zařazený jako povinný pro žáky v 1. - 9. ročníku s potřebou podpůrných opatření, zejména se specifickými poruchami učení v časovém rozsahu 1 - 2 hodiny týdně (dle doporučení příslušného ŠPZ).

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Obsahem předmětu Podpůrné dovednosti jsou reedukace specifických poruch učení, zejména rozvoj grafomotorických a vizuálně percepčních dovedností v oblastech českého jazyka, cizího jazyka a matematiky. Předmět je přizpůsoben individuálním potřebám konkrétního žáka v IVP podle doporučení ŠPZ. Předmět směřuje ke zmírnění potíží a osvojení dovednosti čtení a psaní - optimální rychlosti, plynulosti, práci s chybou, čtení s porozuměním a schopnosti reprodukce, zlepšení čitelnosti písma a grafického projevu, snížení chybovosti. Dále ke zmírnění potíží a osvojení dovednosti počítání - rozvoji číselné představy, provádění matematických operací, řešení slovních úloh.

Cílové zaměření předmětu Podpůrné dovednosti

- rozvoj komunikačních schopností a dovedností žáků
- používání různých jazykových sdělení (mluvených i psaných, čtení s porozuměním, ke kultivovanému psaní a mluvení)
- získávají vědomostí a dovedností potřebných k osvojení spisovné podoby českého jazyka
- získávání a rozvíjení základních čtenářských návyků
- práci s chybou
- získávání a rozvíjení gramatických dovedností
- aplikování poznatků v běžném životě

- rozvíjení zájmu o cizí jazyk
- porozumění mluvenému slovu, osvojování zvukové podoby cizích slov
- snižování jazykových bariér
- rozvoj matematických operací ve třech složkách: dovednost provádět operaci na názor a využívání pomůcek, tabulek, přehledů při osvojování dovedností

Uplatňované zásady

- zásada přiměřenosti
- zásada postupu od manipulace s konkrétními předměty k jejich zobrazení, poté k abstraktním obrazcům
- zásada individuálního přístupu
- zásady multisenzoriálního přístupu

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu Podpůrné dovednosti

Předmět je zařazený jako povinný pro žáky se specifickými poruchami učení v 1. – 9. ročníku, v časovém rozsahu 1 – 2 hodiny týdně (dle doporučení příslušného ŠPZ). Žáci jsou vzděláváni individuálně nebo v malých skupinkách, kde je maximální počet 4 žáci. Předmět vyučuje speciální pedagog.

Na 2. stupni je důležité brát kromě samotné reedukace specifických poruch učení zřetel na jejich odraz ve výuce. Je třeba zaměřit se i na nácvik praktického zvládnutí potíží v jednotlivých předmětech, osvojení strategií efektivního učení. Na základě doporučení ŠPZ je žákovi zpracován IVP. Speciální pedagog se intenzivně věnuje dítěti, navozuje důvěrnou, přátelskou atmosféru, volí individuální tempo nácviku. Kromě plánu, který je zpracován na konkrétní školní rok a hodnocen v pololetí a na konci školního roku, si speciální pedagog vede také průběžné záznamy poskytované péče. Speciální pedagog se podílí na tvorbě speciálně pedagogického hodnocení žáka každé čtvrtletí (rodičovské schůzky), na konci školního roku se IVP za příslušný školní rok vyhodnotí, zakládá do osobní složky žáka a stává se východiskem pro zpracování IVP na následující školní rok. Realizují se pravidelné konzultace, kterých se účastní speciální pedagog, zákonní zástupci žáka se SVP, případně vyučující.

5.11.1 Předmět Logopedická péče

Charakteristika předmětu

Předmět speciálně pedagogické péče, zařazený jako povinný pro žáky v 1. - 9. ročníku s vadami řeči v časovém rozsahu 1 – 2 hodiny týdně (dle doporučení příslušného ŠPZ).

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Obsahem předmětu Logopedická péče je korekce a reedukace řečových funkcí. Předmět je přizpůsoben individuálním potřebám konkrétního žáka v IVP podle doporučení ŠPZ. Klade důraz na rozvoj komunikačních schopností a dovedností žáků, a to v širším slova smyslu. Předmět směřuje ke srozumitelné výslovnosti žáků, dostatečné slovní zásobě v běžných tematických okruzích a funkční komunikaci v běžných situacích.

Cílové zaměření předmětu Logopedické péče

- rozvíjení komunikačních dovedností v širším slova smyslu
- rozvíjení slovní zásoby
- rozvíjení fonemického sluchu
- rozvíjení zrakové a sluchové percepce
- rozvíjení řeči pomocí kolektivních her
- rozvíjení napodobovacích schopností
- rozvíjení sluchové a zrakové paměti

Uplatňované zásady

- zásada krátkodobého cvičení
- zásada užívání pomocných hlásek
- zásada individuálního přístupu
- zásada názornosti

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu Logopedická péče

Předmět je zařazený jako povinný pro žáky s vadami řeči v 1. - 9. ročníku, v časovém rozsahu 1 - 2 hodiny týdně (dle doporučení příslušného ŠPZ). Speciální pedagog - logoped při logopedické péči uplatňuje aktivizující metody, pracuje s obrázky a texty vycházejícími ze zájmů žáků. Dále využívá texty písní, básní, říkadla, hračky i konkrétní předměty - vše pro motivaci komunikace.

Na základě doporučení ŠPZ je žákovy zpracován IVP. Během logopedické péče se speciální pedagog - logoped intenzivně věnuje dítěti, navozuje důvěrnou, přátelskou atmosféru, volí individuální tempo nácviku. Kromě plánu, který je zpracován na konkrétní školní rok a hodnocen v pololetí a na konci školního roku, si speciální pedagog – logoped vede také průběžné záznamy poskytované péče.

Speciální pedagog – logoped se podílí na tvorbě speciálně pedagogického hodnocení žáka každé čtvrtletí (osobní konzultace), na konci školního roku se IVP za příslušný školní rok vyhodnotí, zakládá do osobní složky žáka a stává se východiskem pro zpracování IVP na následující školní rok.

Spolupráce

Dle individuálních potřeb žáků spolupracuje školní logoped především s učitelem českého jazyka. Pokud žák navštěvuje logopedickou ambulanci při zdravotnickém zařízení, žádá školní logoped - speciální pedagog písemné vyjádření příslušného klinického logopeda ke koordinované reedukační péči či ke společným konzultacím. Rodiče každého žáka jsou informováni (na osobních konzultacích, jejichž četnost je nastavena dle individuální potřeby), zváni na konzultace logopedické péče a vybízeni ke spolupráci

Hodnocení v předmětech speciálně pedagogické péče

Hodnocení vychází ze zjištěných specifik žáka. Nastavují se taková kritéria hodnocení, která žákovi umožní dosahovat osobního pokroku. Využije se slovní hodnocení. Podpůrná opatření žáků jsou na konci školního roku vyhodnocována ve spolupráci s příslušným ŠPZ.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k sebehodnocení
- k žákům přistupujeme individuálně, učíme je trpělivosti, povzbuzujeme
- motivujeme žáky k učení - snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení

Kompetence k řešení problémů

- při výuce vedeme žáky k tomu, aby vnímali problémové situace, motivujeme je problémovými úlohami z praktického života
- učíme žáky včas rozpoznat a pochopit problém
- žáky vedeme tak, aby byli schopni hledat různá řešení problémů a svoje řešení si dokázali obhájit
- žáky vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti: plánování, příprava, realizace i hodnocení, dále k samostatnému rozhodování

Kompetence komunikativní

- zaměřujeme se na rozvíjení komunikačních dovedností žáků v ústním i písemném projevu
- vedeme žáky k přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky
- učíme žáky srozumitelně formulovat a vhodnou formou prezentovat a obhajovat své názory, chápat a respektovat názory ostatních

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky respektovat práci i různé názory ostatních
- vedeme žáky k tomu, aby poskytli pomoc druhému a sami o ni v případě potřeby požádali
- vedeme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy či pracovní atmosféru

Kompetence občanské

- důsledně vedeme žáky k respektování pravidel daných školním řádem
- vedeme žáky k tomu, aby respektovali individuální rozdíly (národnostní, kulturní, náboženské, ...)
- učíme žáky tolerovat názory druhých lidí, vcítit se do situace ostatních a podat potřebnou pomoc

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, kvalitně odvedenou práci vždy kladně ohodnotíme

- důsledně dbáme na dodržování vymezených pravidel a pracovního postupu

6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1 Pravidla pro hodnocení

- pozorování z hlediska přípravy žáka na výuku, práce ve vyučování, snahy, píle, výsledků a sebehodnocení
- dialog s žákem ve všech segmentech vzdělávání (jeho příprava, práce, komunikace, spolupráce s ostatními, sebehodnocení) z hlediska naplňování cílových kompetencí vzdělávání
- testování a zkoušky
- rozhovory se zákonnými zástupci nezletilých žáků
- konzultace s ostatními učiteli
- konzultace (podle potřeby) s psychologem či odborným lékařem

6.2 Zásady hodnocení

Hodnocení výsledků vzdělávání a chování žáků by mělo být jednoznačné, srozumitelné, všestranné a srovnatelné s kritérii, která jsou předem stanovena. Požaduje se pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné hodnocení. To musí vycházet z míry dosažení očekávaných výstupů tak, jak jsou formulovány ve školním vzdělávacím programu.

6.2.1 Hodnocení prospěchu

- Učitel přistupuje k hodnocení vzdělávacích činností žáka s vědomím motivační funkce hodnocení a jeho formativního významu.
- Učitel bere při hodnocení výsledků vzdělávání na zřetel dosažení cílů daného stupně vzdělávání.
- Učitel rozvíjí dovednost sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků.
- Učitel přistupuje k hodnocení objektivně, s přiměřenou náročností a pedagogickým taktem vůči žákovi.
- V případě negativního hodnocení poskytne žákovi možnost pro dosažení úspěšnějšího hodnocení.
- Učitel zahrne v celkovém hodnocení kvalitu práce, aktivitu, píli, snahu a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období.
- Učitel hodnotí žáka ze všech aspektů vzdělávacích činností v daném předmětu. Kvalita i kvantita hodnocení vytváří předpoklad objektivního posouzení vzdělávání žáka.
- Učitel oznamuje žákovi výsledek každého hodnocení a poukazuje na klady i nedostatky hodnocených činností, projevů, výkonů, výsledků.
- Učitel rozvrhne písemné práce a další druhy zkoušek rovnoměrně v klasifikačním období tak, aby žák nebyl nadměrně přetěžován. V tomto smyslu spolupracuje s třídním učitelem.

- Učitel je povinen vést evidenci o hodnocení žáka. V případě nezletilých žáků zabezpečí stanoveným způsobem informování zákonného zástupce žáka.
- Hodnocením nevyvoláváme stres. Hodnocení nesmí být trestem. Hodnocení není sankce.
- Hodnotíme správná řešení. Chyby slouží k nápravě – chyba je dar, nikoli problém.
- Omezujeme individuální zkoušení u tabule, které žáka často stresuje. Vhodnější je hodnotit vzdělávací činnosti žáka v jejich přirozené podobě a na jeho pracovním místě. Všechny důležité činnosti oznamujeme předem - včetně našich požadavků, které budeme hodnotit.

6.2.2 Hodnocení chování

- Hodnocení a klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří v dané třídě vyučují, a s ostatními učiteli. Rozhoduje o něm ředitel po projednání v pedagogické radě.
- Třídní učitel vychází z úrovně dodržování pravidel chování, jak jsou uvedena ve školním řádu.
- Třídní učitel bere v úvahu motivační funkci hodnocení a klasifikace chování, přihlíží k účinnosti předešlých výchovných opatření.
- Ve škole jsou žáci hodnoceni a klasifikováni za své chování v době vyučování. Porušil-li žák zásadním způsobem pravidla společenského a lidského chování mimo vyučování, zaujmou učitelé vůči takovému chování etický postoj a využijí žákova pochybení k pedagogickému působení na žáka, případně na další žáky.
- Pedagogové se v tomto smyslu nezříkají povinnosti podporovat rodinu při výchově k vytváření návyků a postojů, které vedou ke společensky hodnotnému chování.
- Žák (popř. jeho zákonný zástupce) je klientem poskytované veřejné služby – vzdělávání ve škole (viz odst. 3 § 2 školského zákona: „Vzdělávání poskytované podle tohoto zákona je veřejnou službou“).
- Škola stanovuje svým školním řádem pravidla chování a jednání po dobu poskytování služby, tj. zpravidla po dobu vyučování nebo akce, která má na vyučování přímou vazbu. V ostatních případech je občan (zletilý žák nebo zákonný zástupce žáka) vázán dodržováním pravidel, která nemají ke vzdělávání poskytovanému školou právní vztah.

6.2.3 Slovní hodnocení

Zásady slovního hodnocení a zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace:

- Učitel popíše slovním vyjádřením výsledky vzdělávání žáka stanovené školním vzdělávacím programem, chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným školním vzdělávacím programem.

- Učitel přihlíží ke vzdělávacím a osobnostním předpokladům žáka.
- Učitel zahrne do slovního hodnocení posouzení výsledků vzdělávání žáka v jeho vývoji, ohodnotí jeho píli a jeho přístup ke vzdělávání, přičemž přihledne i k souvislostem, které ovlivňují jeho výkon, a naznačí další rozvoj žáka.
- Učitel uvede zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.
- Při slovním hodnocení se postupuje obdobně podle zásad a kritérií pro klasifikaci, neboť musí být zachována vazba mezi klasifikací (číselným vyjádřením) a slovním hodnocením.
- O použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace rozhoduje v souladu se školským zákonem ředitel (se souhlasem školské rady). U žáka s vývojovou poruchou učení potřebuje k takovému rozhodnutí žádost zákonného zástupce žáka.
- Kvalitně hodnotit slovně vyžaduje jasné, přesné a srozumitelné vyjadřování.

6.2.4 Sebehodnocení žáků

- Učitel vytváří dovednost žáka hodnotit sám sebe – podporuje sebehodnocení a vzájemné hodnocení jako přirozenou součást procesu hodnocení.
- Učitel vede žáka k dovednosti hodnotit sám sebe ve smyslu jeho zdravého sociálního a psychického rozvoje.
- Učitel navyká žáka na situace, kdy bude hodnocení pedagogem, skupinou či jiným žákem předcházet sebehodnocení, s nímž bude vnější hodnocení konfrontováno.
- Sebehodnocení žáka s argumentací zpravidla předchází hodnocení pedagogem s argumentací.

6.3 Stupně klasifikace a hodnocení

Klasifikace prospěchu žáka

- 1 – výborný
- 2 – chvalitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatečný
- 5 – nedostatečný

Klasifikace chování žáka

- 1 – velmi dobré
- 2 – uspokojivé
- 3 – neuspokojivé

Stupně celkového hodnocení žáka na vysvědčení:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré.
- b) prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.
- c) neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

6.4 Výchovní opatření

- Podle § 31 školského zákona jsou výchovními opatřeními pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření.
- Pochvaly, jiná ocenění a další kázeňská opatření může udělit či uložit ředitel školy nebo školského zařízení nebo třídní učitel.

6.4.1 Pochvaly

- Ředitel školy může po projednání v pedagogické radě udělit žákovi pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.
- Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících a po projednání s ředitelem školy udělit žákovi pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

6.4.2 Napomenutí a důtky

Při porušení povinností stanovených školním řádem nebo při porušení obecně daných pravidel chování lze podle závažnosti porušení žákovi uložit:

- a) napomenutí třídního učitele,
- b) důtku třídního učitele,
- c) důtku ředitele školy.

Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.

Další informace k výchovným opatřením:

- Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí či důtky (včetně důvodů) prokazatelných způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.
- Každé udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy (školní matriky). Udělení pochvaly a jiného ocenění z výše uvedených důvodů se může zaznamenat na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.
- Za přestupek se uděluje žákovi pouze jedno opatření k posílení kázně.

6.5 Kritéria a ukazatele pro jednotlivé stupně hodnocení chování

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák dodržuje ustanovení školního řádu a pravidla společenského chování. Chová se a jedná slušně, taktně, zdvořile a ohleduplně, respektuje ostatní. Ojedinele se dopouští drobných přestupků proti pravidlům školního řádu a požadovaného chování.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Žák se opakovaně dopustí méně závažných přestupků proti školnímu řádu nebo pravidlům chování. Případně se dopustí závažnějšího přestupku. Přistupuje k výchovným opatřením s projevenou snahou své jednání napravit nebo zlepšit své chování

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Žák se dopustí závažnějšího přestupku proti školnímu řádu nebo pravidlům chování. Svým chováním a jednáním negativně ovlivňuje soužití ve třídě nebo škole. Svá pochybení a výchovná opatření buď nepřijímá, nebo je vůči nim apatický, a tak se obvykle dopouští dalších přestupků.

6.6 Kritéria a ukazatele pro jednotlivé stupně hodnocení prospěchu

Východiskem pro stanovení hodnotících stupňů je kvalita výsledků vzdělávání, to znamená:

- úplnost, ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných cílových znalostí (faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů)
- kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované vzdělávací činnosti
- kvalita uplatňování osvojených znalostí a dovedností při řešení vzdělávacích úkolů
- kvalita práce s informacemi – dovednost nalézat, třídit a prezentovat informace, včetně dovednosti využívání ICT
- osvojení dovednosti účinně spolupracovat
- píle žáka, snaha a jeho přístup ke vzdělávání
- kvalita myšlení, především jeho samostatnost, tvořivost, originalita
- kvalita komunikativních dovedností – přesnost, výstižnost, odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu
- osvojení účinných metod samostatného studia – umět se učit

6.6.1 Stupně hodnocení prospěchu

Stupeň 1 (výborný)

Získané znalosti, fakta, pojmy, definice a zákonitosti žák zvládá přesně, chápe jejich souvztažnost. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené znalosti a dovednosti při řešení úkolů. Bez problémů vykonává vzdělávací činnosti. Dokáže si zorganizovat vlastní práci, je samostatný, pilný, prokazuje snahu a vzdělávací aktivitu. V jeho projevu je zřetelná originalita a tvořivost. Přesně a výstižně se dokáže ústně i písemně vyjadřovat. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho vzdělávání jsou kvalitní, mohou mít pouze menší nedostatky. Ty dovede využívat ke svému zlepšení. Je schopen sebekontroly. Dokáže pracovat s informacemi a spolupracovat s ostatními. Dokáže samostatně studovat vhodné texty – učit se.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Získané znalosti, fakta, pojmy, definice a zákonitosti žák zvládá v podstatě přesně, chápe jejich vzájemné vztahy. Samostatně a tvořivě, popř. s menší pomocí učitele, uplatňuje osvojené znalosti a dovednosti při řešení úkolů. K výkonu vzdělávacích činností někdy žádá drobnou pomoc učitele. Dokáže si zorganizovat vlastní práci, je zpravidla samostatný, pilný, většinou prokazuje snahu a vzdělávací aktivitu. V jeho projevu je často zřetelná originalita a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Kvalita vzdělávání je bez podstatných nedostatků. Při práci s informacemi má drobné problémy, zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Při spolupráci s ostatními vyžaduje pouze drobnou podporu nebo pomoc. Dokáže se učit s malou pomocí.

Stupeň 3 (dobrý)

V získaných znalostech, faktech, pojmech, definicích a zákonitostech má žák mezery. Vyžaduje pomoc při řešení úkolů, kde uplatňuje osvojené znalosti a dovednosti. Při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. K výkonu vzdělávacích činností žádá pomoc učitele. Má problémy si zorganizovat vlastní práci, je méně samostatný, pilný, někdy prokazuje pílí, snahu a vzdělávací aktivitu. Jeho projev je často ovlivněn okolím nebo podnětem učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, neoriginální, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. V kvalitě vzdělávání se projevují častější nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele. Při práci s informacemi má častější problémy, nejen při jejich získávání a třídění, ale zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Při spolupráci s ostatními vyžaduje podporu nebo pomoc.

Stupeň 4 (dostatečný)

V úplnosti a přesnosti osvojení požadovaných znalostí má žák závažné mezery. Ve vzdělávacích činnostech je málo pohotový a má větší nedostatky. Osvojené znalosti a dovednosti uplatňuje se závažnými chybami. Jedině s pomocí učitele je schopen zorganizovat vlastní práci. Je nesamostatný, málokdy prokazuje pílí, snahu a vzdělávací aktivitu. Napodobuje ostatní, často i chybně, není tvořivý. Jeho ústní a písemný projev není výstižný, má vážné nedostatky ve správnosti a přesnosti. Grafický projev je málo estetický. V kvalitě výsledků vzdělávání se projevují nedostatky. Některé závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Při práci s informacemi má zásadní problémy, často informace nedovede zpracovat. Při spolupráci s ostatními vyžaduje výraznou podporu nebo pomoc ostatních, nebo je při ní pasivní.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Ve znalostech, faktech, pojmech, definicích a zákonitostech má žák zásadní mezery. Má velmi podstatné nedostatky v dovednosti vykonávat požadované vzdělávací činnosti. Zpravidla prokazuje pílí, jeho snaha je minimální nebo krátkodobá. Znalosti a dovednosti nedokáže uplatňovat, případně se při jejich aplikaci vyskytují velmi závažné chyby. Není samostatný v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede pracovat s informacemi, a to ani při jejich vyhledávání. Nedokáže spolupracovat s ostatními i přes pomoc a podporu. Nedovede se samostatně učit.

6.6.2 Ukazatele jednotlivých stupňů při použití slovního hodnocení

Znázornění výroků zastupujících jednotlivé stupně a jednotlivá kritéria hodnocení.

Příklad

Stupeň hodnocení Kvalita získaných znalostí a dovedností Uplatňování znalostí a dovedností:

- Kvalita myšlení,
- Kvalita komunikativních dovedností.

1 – výborný: Ovládá učivo, samostatně uplatňuje znalosti a dovednosti, je samostatný, tvořivý, pohotový, dobře chápe souvislosti, originální. Vyjadřuje se výstižně, souvisle a adekvátně věku, přesně, správně.

2 – chvalitebný: V podstatě ovládá učivo, vyžaduje drobnou pomoc při uplatňování znalostí a dovedností. Celkem samostatný, tvořivý, pohotový. Vyjadřuje se celkem výstižně, souvisle.

3 – dobrý: Ovládá učivo s mezerami. Vyžaduje pomoc, je méně samostatný. Méně tvořivý, pohotový, vesměs napodobuje ostatní. Vyjadřuje se ne vždy přesně, někdy nesouvisle, často dělá chyby.

4 - dostatečný: Ovládá učivo se závažnými mezerami. Znalosti a dovednosti i přes pomoc uplatňuje se zásadními chybami. Napodobuje ostatní, ovšem často chybně, nesamostatný, nechápe souvislosti. Vyjadřuje se se značnými obtížemi, nesouvisle.

5 - nedostatečný: Neovládá učivo, nemá znalosti a dovednosti. Nesamostatný, těžkopádný, někdy bezradný. Ani s pomocí se nedovede vyjádřit nebo jen kusým způsobem.

6.6.3 Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem, právo na vytvoření nezbytných podmínek, které toto umožní, a na poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení.
- Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění.
- Z psychologického hlediska se u žáků se zdravotním postižením nebo znevýhodněním, případně u žáků se sociálním znevýhodněním, doporučuje, pokud je to možné, používat slovní hodnocení.
- Doporučuje se sdělit odpovídajícím způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a zohledněného přístupu k hodnocení a klasifikaci žáka s postižením nebo znevýhodněním.

6.7 Komisionální a opravné zkoušky

6.7.1 Právní vymezení

§ 19 a 20 vyhlášky MŠMT č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky.

6.7.2 Komise

Komisi pro komisionální přezkoušení a opravné zkoušky (dále jen „přezkoušení“) jmenuje ředitel školy. V případě, že je ředitel školy vyučujícím daného předmětu, jmenuje komisi krajský úřad.

Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel
- b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu
- c) přísedící, kterým je jiný vyučující s odbornou kvalifikací pro výuku daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti.

6.7.3 Obsah a rozsah

Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

6.7.4 Výsledek

Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

6.8 Informační systém v hodnocení

- Učitel informuje (s vědomím motivačního významu) žáky o obsahu zkoušek a činností, které budou předmětem hodnocení.
- Učitel informuje žáka o výsledku každého hodnocení, poukazuje na klady a nedostatky hodnocených činností, projevů, výkonů, výsledků.
- Učitel rozvrhne písemné práce a další druhy zkoušek rovnoměrně v klasifikačním období tak, aby žák nebyl nadměrně přetěžován. V tomto smyslu spolupracuje s třídním učitelem.
- Učitel je povinen vést evidenci o hodnocení žáka. V případě nezletilých žáků zabezpečí stanoveným způsobem informování zákonného zástupce žáka.
- Učitelé jednotlivých předmětů informují zákonné zástupce na třídních schůzkách, případně v konzultační dny nebo při jiných příležitostech (rozhodnutí ředitele).
- Třídní učitel nebo učitel informuje zákonné zástupce tehdy, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají.
- Třídní učitel informuje zákonné zástupce vždy v případě mimořádného zhoršení prospěchu nebo chování, bezprostředně a prokazatelným způsobem s vědomím ředitele – k tomuto účelu si třídní učitel zabezpečuje rámcový aktuální přehled o hodnocení žáků své třídy.

6.9 Další ustanovení

6.9.1 Převod slovního hodnocení na klasifikaci a naopak

Podle § 51 a 69 školského zákona škola převede slovní hodnocení na klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.

6.9.2 Nehodnocení žáka

Nehodnocení žáka podle § 51, 52, 67 a 69 školského zákona:

- Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
- Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.
- Ředitel školy může ze zdravotních důvodů nebo jiných závažných důvodů uvolnit žáka na žádost jeho zákonného zástupce zcela z vyučování některého předmětu; v tomto případě není žák hodnocen.

6.9.3 Individuální vzdělávání

Podle § 41 školského zákona koná individuálně vzdělávaný žák na 1. stupni základní školy za každé pololetí zkoušky z příslušného učiva, a to ve škole, do níž byl přijat k plnění povinné školní docházky. Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí.

6.9.3 Hodnocení výsledků práce v zájmových útvarech organizovaných školou

- a) pracoval(a) úspěšně
- b) pracoval(a)

6.9.4 Hodnocení cizinců v základní škole

Při hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany České republiky a plní v České republice povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

7. NABÍDKA METOD VZDĚLÁVÁNÍ

1. VYPRÁVĚNÍ UČITELE

Základní charakteristika

Je to monologická slovní metoda, a charakterizuje ji proto převážně jednosměrný proud informací od učitele k žákům. Ze strany žáků není vyloučen dotaz nebo žádost o upřesnění a doplnění příběhu. Typická je poutavost obsahu, dynamičnost podání a dramatická děje. Často se vypravují příběhy z dějin, ze života zajímavých osobností a vlastní zážitky.

Rozšířená charakteristika

Účinnost osvojení učiva bývá při vyprávění vysoká, jsou-li žáci do vyprávění emocionálně zapojeni. Od metody vyprávění se často očekává, aby žákům zprostředkovala věcné informace. Může ale plnit i jiné funkce, např. je vhodná k motivaci žáků, protože často upoutá formou podání a výzvou k prožívání příběhů, a dále přispívá k rozvoji kreativity, neboť si posluchači mohou dotvářet obrazy událostí ve své představivosti. Vyprávění může prostřednictvím vhodně vybraných a podaných příběhů podporovat také sociální učení žáků, neboť ve vyprávění mohou být nepřímo tematizovány sociální konflikty, dějinné události, historky z cest apod. Vyprávění je také osvědčeným prostředkem k udržení kázně a soustředění žáků, zvolňuje pracovní tempo, zpestřuje výuku, je určitým oddechovým časem, aniž ovšem přeruší spojitost výuky.

Příklad vztahu mezi cílem, obsahem a metodou

Cílem je, aby si žáci uvědomili specifické problémy lidí s tělesným postižením a důležitost pomoci, kterou jim poskytuje jejich okolí. Z hlediska osobnosti žáka se jedná o hodnotový cíl. Obsahem jsou informace o životě učitelovy kamarádky, která ochrnula po úrazu při adrenalinovém sportu. Jako metodu použil učitel vyprávění. Učitel žáky touto metodou seznamuje se životem kamarádky před úrazem a po něm. Líčí, jak nemůže sama dělat běžné věci (příprava jídla, osobní hygiena apod.), protože je ochrnutá jak na ruce, tak na nohy. Jeden žák se zeptá, jestli může dělat vůbec něco sama. Učitel ho překvapí tím, když vysvětlí, že může pracovat na počítači, který se dá ovládat hlasem. Učitel dále pokračuje tím, že žáky seznámí s programem neziskové organizace, od které má tělesně postižená kamarádka asistentku.

2. VYSVĚTLOVÁNÍ (VÝKLAD) UČITELE

Základní charakteristika

Je charakterizováno logickým a systematickým postupem při zprostředkování učiva žákům, který respektuje jejich věk a vychází z aktuálního stavu jejich vědomostí a dovedností. Při vysvětlování jde o rekonstrukci nebo pochopení nějakého jevu na základě argumentů vycházejících z příslušných zákonitostí. Žáci jsou vedeni k pochopení a osvojení si jádra sdělení, podstaty jevu nebo funkce předmětu.

Rozšířená charakteristika

Na rozdíl od vyprávění, které se vyznačuje fabulací, dramatickým napětím a estetickým zážitkem ze slovního projevu, je vysvětlování orientováno výrazně kognitivně (na poznávací procesy). Je většinou spojeno s frontální výukou, ale není vázáno jen na ni. Vysvětlování by mělo navazovat na zkušenosti žáků a na stupeň jimi osvojených poznatků. Osvědčuje se postup od konkrétního k abstraktnímu, od známého k neznámému a od jednoduchého k složitějšímu. Hlavní důraz se klade na přesné vyjadřování, logické důkazy a zobecňování. Podpůrným prostředkem může být názorný materiál (konkrétní předměty a jevy, jejich schematické znázornění apod.). Příklad vztahu mezi cílem, obsahem a metodou Cílem je, aby si žáci uvědomili příčiny vzniku druhé světové války. V rámci RVP ZV můžeme tento cíl zařadit k cíli „vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi“. Obsahem je zejména situace v Německu a v sousedních zemích ve dvacátých a třicátých letech dvacátého století a dále postoje západních mocností. Metodou je vysvětlování (výklad) jednotlivých příčin a dalších událostí. Učitel zdůrazňuje logické souvislosti a sepětí s předchozím vývojem (zejména po první světové válce).

3. PRÁCE S TEXTEM

Základní charakteristika

Je to metoda založená na zpracování textových informací, jejichž využití směřuje k osvojení nových poznatků, k jejich rozšíření, prohloubení a upevnění. Nepatří sem pouhé žákovo čtení z učebnice. Dominuje zde žákovo učení („učení z textu“), podporované v řadě situací učitelem. Patří sem zejména práce s učebnicemi, učebními texty, příručkami, encyklopediemi, odbornou i krásnou literaturou, učení z textů zprostředkovaných elektronickými médii (např. internetem) a také práce s textem, který vytvořili sami žáci (výpisky, vlastní literární tvorba apod.). Zápis žáků do sešitu sem patří, pouze pokud jsou naplněny výše uvedené charakteristiky.

Rozšířená charakteristika

Využívány jsou nejen specifické texty (především učebnice), ale i jiné neučebnicové texty. Prostřednictvím textu získává žák podněty i k dalším samostatným aktivitám, např. k pozorování a experimentování. Práce s textem spočívá tedy nejenom v zapamatování prezentovaných informací, ale hlavně v postupném vytváření a zdokonalování dovedností žáků využívat textových informací při řešení různě náročných úloh a problémů. Při práci s textem jde především o to, aby mu žák porozuměl. Jak ukazují výsledky našich i mezinárodních výzkumů, čeští žáci prokazují při orientaci v textu a v postihování jeho smyslu značné nedostatky. Příklad vztahu mezi cílem, obsahem a metodou Cílem je, aby žáci z německy psaného novinového článku pochopili podstatu jeho sdělení a byli schopni ho potom vlastními slovy česky převyprávět. Z hlediska osobnosti žáka se jedná o poznávací cíl (úroveň porozumění) a dále o cíl komunikativní. Vybrána byla zpráva o zahraniční návštěvě německé kancléřky. Z obsahového hlediska se jedná o sdělení zahrnující místopisné údaje a výrazy z oblasti politiky a hospodářství. Žáci mají k dispozici kapesní německo-český slovník. Jedná se o práci s textem, ve kterém význam některých výrazů žáci dopředu neznají.

4. ROZHOVOR

Základní charakteristika

Rozhovor jako výuková metoda je verbální komunikace v podobě otázek a odpovědí dvou nebo více osob (obvykle učitele a žáků) na dané výchovně-vzdělávací téma, které je zaměřeno na stanovený cíl. Jádrem rozhovoru je dvoustranná komunikace, výměna zkušeností a hledání odpovědí na otázky. Základními prvky rozhovoru jsou oslovení a replika (odpověď). Komunikaci iniciují a usměrňují otázky. Častým případem je, že učitel zadá otázku a odpověď vyžaduje od jednoho žáka a na novou otázku získává odpověď od dalšího žáka.

Rozšířená charakteristika

Pokud jeden učitelův impuls vyvolá reakci u více žáků, dostaví se výraznější aktivita. Nejúčinnější, ale málo častý je případ, kdy učitelův podnět má za následek výměnu názorů mezi skupinou žáků a teprve poslední žák formuluje výslednou odpověď. Existují volnější druhy rozhovoru (např. debata, diskuze) a vázanější druhy rozhovoru (např. řízený a zkušební rozhovor). Pokud mají partneři rozhovoru stejná práva, vzniká dialog. Při výukovém rozhovoru má učitel vedoucí roli. Výukový rozhovor je prostředkem k aktivizaci žáků, protože žáky povzbuzuje k pozornosti a ke spolupráci. Žák se při něm může učit rozhodovat, argumentovat a obhajovat své názory. Příklad vztahu mezi cílem, obsahem a metodou Cílem je, aby žáci dokázali vyjádřit svůj názor, vysvětlit ho a zároveň vyslechnout názory druhých. Z pohledu RVP G můžeme tento konkrétní cíl zařadit k cíli „podporovat celkový rozvoj osobnosti žáků tak, aby se dokázali co nejlépe zapojit do demokratické společnosti a projevovat se jako její aktivní občané“. Obsahem je otázka, zda mají mít páry gayů právo osvojit dítě. Metodou je rozhovor (konkrétně diskuze), kdy učitel položil úvodní otázku a žáci vyjadřují svůj názor. Diskutují mezi sebou i s učitelem, zjišťují, že s někým se ve svém názoru shodnou, s jiným ne. Svoje názory vysvětlují (přejímání vzorců chování dospělých dětmi, posmívání se takovým dětem okolím, důležitost lásky bez ohledu na pohlaví dospělých, spousta nefungujících běžných rodin atd.).

5. NÁZORNĚ-DEMONSTRAČNÍ METODY

Základní charakteristika

- a) předvádění (demonstrace) – zprostředkovává žákovi prostřednictvím smyslových receptorů vjemy a prožitky, pozorování – záměrné, zacílené a soustavné vnímání,
- b) práce s obrazem,
- c) instruktáž – zprostředkovává žákům vizuální, auditivní, hmatové a další podněty k jejich praktické činnosti.

Rozšířená charakteristika

- a) Předvádějí se reálné předměty a jevy, jejich zobrazení, modely, zvukové pomůcky, dotykové pomůcky a také praktické a psychomotorické dovednosti. Předvádění umožňuje žáky seznamovat také s jevy, které jsou jejich přímé zkušenosti nepřístupné (např. cizí země) nebo nebezpečné (např. některé chemické pokusy). Na jeho základě se žáci učí jevy pozorovat, zpřesňovat vnímání a vyvozovat závěry ze zjištěných faktů. Často se využívá klasická tabule i počítače.
- b) Obraz znamená znázornění reality různými prostředky za účelem zachování vjemu nebo představy. Didaktický obraz zahrnuje např. kresbu na tabuli (ovšem ne pouhé psaní na tabuli), tradiční nástěnný obraz, učebnicovou ilustraci, obraz vytvořený počítačovou grafikou, mapu atd. Patří sem realistická zobrazení, schémata, grafy, piktogramy, symboly a také myšlenkové (pojmové) mapy.
- c) Uplatňuje se hlavně při vytváření pohybových, pracovních, technických, laboratorních a sociálních dovedností. Patří sem např. slovní instruktáž, písemná instruktáž (návod), instruktáž statickým a dynamickým obrazem (film, video), hmatové a pohybové instrukce (učitel může vést pohyby žáka) a ideomotorický trénink (žák si představuje činnost, kterou reálně prováděl). Příklad vztahu mezi cílem, obsahem a metodou. Cílem je, aby žáci rozpoznali různé jehličnany, které se vyskytují v českých lesích. V rámci cílů z hlediska osobnosti žáka můžeme mluvit o poznávacím cíli (úroveň analyzování). Obsahem jsou fotografie různých jehličnanů (celkový pohled, detaily větví apod.). Metoda, kterou učitel použil k dosažení cíle, je názorně-demonstrační, konkrétně práce s obrazem (fotografiemi). Učitel upozorňuje na důležité znaky jednotlivých jehličnanů. Nejedná se o pouhou prezentaci fotografií doplněnou učitelským výkladem, ale v následující fázi výuky učitel promítá další fotografie, u kterých mají žáci určovat, o který jehličnan se jedná.

6. DOVEDNOSTNĚ-PRAKTICKÉ METODY

Základní charakteristika

- a) vytváření dovedností – utváření připravenosti žáka k určitým činnostem,
- b) napodobování (imitování) – přebírání určitých způsobů chování od jiných, zejména starších lidí, kteří mají autoritu,

- c) manipulování, laborování, experimentování,
- d) produkční metody – postupy, úkony a operace, při nichž vzniká nějaký smysly registrovatelný výstup, produkt, výkon.

Rozšířená charakteristika

- a) Patří sem například dovednosti rozumové (intelektuální), které si žáci osvojují v matematice (řešení různých typů úloh), fyzice, chemii, při tvorbě technických výkresů apod., a dovednosti jazykové. Proces utváření dovedností je postupný a odvíjí se z činností žáků.
- b) Může jít o napodobování bezděčné nebo záměrné. Nejčastěji probíhá jako imitace bezprostřední nebo to může být působení zprostředkované (z internetu, TV, četby apod.). Napodobování názorného příkladu se uplatňuje např. v tělesné výchově a při nácvičování cizojazyčné výslovnosti. Běžné je v přípravě učňů, kteří si osvojují profesní dovednosti ve společenství mistrů v přirozené situaci odborného výcviku.
- c) Manipulování je vhodné uplatnit zejména v mladším školním věku, např. stříhání, lepení, pěstování rostlin, montážní a demontážní práce (stavebnice). Laborování se využívá zejména v přírodovědných předmětech, kdy se provádějí jednoduché pokusy. Při laborování se žáci učí zaznamenávat průběh prací, registrovat dosahované výsledky, které dále zpracovávají. Ve vyšších ročnících škol sem patří komplexnější laboratorní práce. Ze školního experimentování sem patří žákovský experiment (umožňuje samostatné hledání, zkoušení a objevování). Experimentování můžeme chápat jako vyšší stupeň laborování.
- d) Nacvičují se jimi zejména pohybové dovednosti a výkony jemné motoriky (např. psaní, kreslení, rýsování, zpěv, hra na hudební nástroj). Příklad vztahu mezi cílem, obsahem a metodou. Cílem je, aby žáci matematizovali (dokázali pomocí matematického zápisu, např. rovnice, zapsat) slovní úlohu. V souladu s RVP G může naplnění cíle přispět k rozvoji kompetence k řešení problémů. Obsahem je několik slovních úloh týkajících se pohybu (výpočet času dojezdu, dráhy a rychlosti). K dosažení cíle využívá učitel dovednostně-praktické metody, konkrétně metodu vytváření rozumových dovedností, kdy zadává žákům nejprve velmi jednoduché slovní úlohy, potom úlohy komplikovanější, a nakonec také úlohy s nejednoznačným zadáním, které vedou k více řešením.

7. AKTIVIZUJÍCÍ METODY

Základní charakteristika

Tyto metody vycházejí ze žákovské aktivity, samostatnosti a samočinnosti. Typické jsou pro ně výrazná aktivita a tvořivost žáků.

- a) heuristické metody a řešení problémů,
- b) situační a inscenační metody,
- c) didaktické hry.

Rozšířená charakteristika

- a) Heuristické metody žáka nejen aktivizují, ale vedou ho také k samostatnosti a tvořivosti. Heuristický přístup k učení („objevování“) může začínat otázkou „proč?“ a plně se uplatňuje při řešení problémů. Problém se vymezuje jako teoretická nebo praktická potíž, kterou žák řeší aktivním zkoumáním a myšlením. Řešení problémů probíhá ve fázích, ve kterých po identifikaci problému žák vytváří hypotézy o způsobu řešení, který následně ověřuje. Řešení problému umožňuje využívat tzv. laterální myšlení (měnit plán postupu) a vracet se k dalším pokusům o řešení, je-li výsledek chybný.
- b) Tyto metody vnášejí do převážně kognitivně zaměřených školních aktivit prvky osobní angažovanosti a prožitků. Situační metody jsou charakteristické řešením problémového případu, reálné události. Inscenační metody vyžadují, aby byli účastníci edukačního procesu sami aktéry předváděných situací.
- c) Didaktická hra je taková seberealizační aktivita jedinců nebo skupin, která spontánnost a uvolnění přizpůsobuje pedagogickým cílům. Má základ ve svobodně zvolené aktivitě a je vždy cílově orientována. Je třeba se vyvarovat jak didaktizace her na jedné straně, tak nerespektování sepětí didaktické hry s učením. Příklad vztahu mezi cílem, obsahem a metodou. Cílem je, aby žák na základě experimentu rozdělil látky na ty, které vedou dobře, resp. špatně elektrický proud. Obsahem je experimentování s předměty z různých materiálů (kovové mince, plastové brčko, voda, papírový kapesník,lobal atd.). Z hlediska RVP ZV se jedná o podněcování žáků k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů. Učitel využívá aktivizujících metod, konkrétně heuristické metody. Učitel žákům nabídne různé součástky (zdroj napětí, spojovací vodiče, žárovka, ampérmetr atd.) a žáci mají sami uspořádat experiment, díky kterému budou moci posoudit vodivost různých látek. Dopředu není také jasné, podle jakého kritéria (hodnoty) rozdělít látky na vodiče a nevodiče. To je dalším úkolem žáků.

8. KOMPLEXNÍ METODY

Základní charakteristika

- a) projektová výuka – řešení komplexní praktické úlohy,
- b) výuka dramatem – hraní rolí a následná diskuze,
- c) e-learning – výuka podporovaná počítačem.

Rozšířená charakteristika

- a) Projektová výuka navazuje na metodu řešení problémů. Řeší se při ní většinou komplexní praktická úloha (problém, téma), která je spojena se životní realitou. Projekt se realizuje buď jako práce ve skupinách, nebo jako individuální úkol v rámci širšího projektu. Může mít různý časový rozsah i rozmanitý počet účastníků (např. skupina žáků, celá třída, škola, několik škol). Práce s projekty umožňuje vytvářet různé varianty, osvědčují se např. tzv. projektové dny či týdny. Projekt vyžaduje velmi dobrou přípravu všech účastníků, aby se nezměnil v nezávazné hraní a byly naplněny plánované výukové cíle.

- b) Výuka dramatem je úzce spojena s aktivizačními metodami. Její účastníci jsou vedeni k představování si, hraní (předvádění), prožívání a reflektování lidské zkušenosti (charakterů, situací). Drama ve vzdělávacím procesu umožňuje vytvářet životní příběhy a rozvíjí představivost.
- c) E-learning většinou zahrnuje počítačově komplexně zpracované výukové lekce (témata, problémy), které umožňují individuální a variabilní postup učivem podle zvolené strategie. Někdy se uplatňuje i přímá hlasová komunikace prostřednictvím počítačové techniky. Výuka podporovaná počítačem převzala principy programovaného učení. Příklad vztahu mezi cílem, obsahem a metodou. Cílem je, aby žák ocenil význam jaderné fyziky pro společnost a zároveň aby si uvědomil hrozbu jejího zneužití. V rámci cílů z hlediska osobnosti žáka se jedná o poznávací cíl (úroveň analyzovat, hodnotit a tvořit) a dále o cíle hodnotové a komunikativní. Protože se jedná z obsahového hlediska o rozsáhlou oblast a učitel chce významně zohlednit různé zájmy žáků, rozhodl se využít metodu projektové výuky, kdy mají žáci za úkol zjistit o zvoleném tématu (využití jaderné fyziky v medicíně, zkoušky jaderných zbraní atd.) podstatné a zajímavé informace, mají je převést do takové podoby (plakát, elektronická prezentace apod.), aby mohly být zprostředkovány ostatním žákům, a toto zprostředkování provést. Učitel využívá již existujícího projektu (Žák, 2003).

9. JINÉ METODY

Řadíme sem další metody, které nejsou uvedeny výše (v bodech 1 až 8). Danou metodu pojmenujeme a příp. dále stručně charakterizujeme.

10. HROMADNÁ (FRONTÁLNÍ) VÝUKA

Základní charakteristika Učitel při ní pracuje hromadně se všemi žáky ve třídě jednou společnou formou, se stejným obsahem činnosti. Vyznačuje se společnou prací žáků ve třídě s dominantním postavením učitele, který řídí, usměrňuje a kontroluje veškeré aktivity žáků. Hromadná výuka nejčastěji sestává z úseků vedených frontálně a z momentů individuální práce žáků. Rozšířená charakteristika Frontální výuka se orientuje zejména na poznávací procesy, hlavním cílem je, aby si žáci osvojili maximální rozsah poznatků. Hlavní pozornost se věnuje vysvětlování učitele, komunikace probíhá zejména jednosměrně od učitele k žákům, žáci pracují v určitých fázích také individuálně (tj. nemají formální kontakty s ostatními spolužáky). Slovní působení učitele je často doplňováno zápisem na tabuli, demonstrací obrazů a předváděním. Realizuje se ve vyučovacích hodinách. Učitel stanovuje tempo a učební úlohy, které jsou stejné pro celou třídu. Žáci řeší úlohy podle instrukcí učitele, který hodnotí jejich práci. Uspořádání třídy je stálé. Příklad vztahu mezi cílem, obsahem a formou Formu hromadné (frontální) výuky použil učitel např. při vysvětlování (viz konec odstavce 2 této přílohy) a při využití názorně-demonstrační metody (odstavec 5).

11. SKUPINOVÁ (KOOPERATIVNÍ) VÝUKA

Základní charakteristika

Žáci pracují ve skupinách (dvojice nebo větší skupiny) vytvořených podle různých kritérií, např. obtížnosti úkolu, výkonu a učebního tempa žáků. Je založena na spolupráci (kooperaci) žáků mezi sebou při řešení různě náročných problémů a úloh, ale i na spolupráci třídy s učitelem.

Rozšířená charakteristika

Hlavním rysem skupinové výuky není v žádném případě pouhé seskupování žáků do menších skupin, než je třída, ale určující jsou tyto rysy:

- spolupráce žáků při řešení náročnějšího problému nebo úlohy,
- rozdělení práce žáků ve skupině,
- sdílení názorů, zkušeností a prožitků ve skupině,
- vzájemná pomoc členů skupiny,
- odpovědnost jednotlivých žáků za výsledky společné práce.

Pokud jsou žáci rozděleni do skupin jen formálně a nejsou naplněny alespoň některé výše uvedené rysy, může se jednat například o samostatnou práci žáků. Učitel při skupinové výuce podněcuje žáky ke spolupráci, někdy dokonce vyžaduje aktivitu žáků při formulování úloh. Učební úlohy jsou rozdílné svým obsahem a náročností a umožňují spolupráci žáků. Žáci si vzájemně pomáhají, diskutují a hodnotí svoji práci. Komunikace mezi žáky probíhá mnohostranně – ve skupině a mezi skupinami a učitelem. Uspořádání třídy je flexibilní, umožňující konfiguraci pracovních míst žáků podle velikosti skupiny i charakteru úloh. Příklad vztahu mezi cílem, obsahem a formou Formu skupinové (kooperativní) výuky použil učitel v rámci projektové výuky (viz konec odstavce 8 – komplexní metody). Díky ní bude podpořena zejména spolupráce žáků při řešení náročnějšího problému (shromažďování věrohodných informací a jejich zpracování), rozdělení práce ve skupině, vzájemná pomoc a odpovědnost jednotlivých žáků za výsledky společné práce (závěrečná prezentace).

12. SAMOSTATNÁ PRÁCE ŽÁKŮ A INDIVIDUALIZOVANÁ VÝUKA

Základní charakteristika

- a) Samostatná práce žáků je učební aktivita, při níž žáci získávají poznatky vlastním úsilím, relativně nezávisle na cizí pomoci a vnějším vedení. Jejím určujícím znakem je postupné přebírání odpovědnosti za výsledky učebního procesu žákem samým.
- b) Při individualizované (ne nutně „individuální“) výuce se vychází z individuálních potřeb žáků a diferencují se cíle i používané postupy.

Rozšířená charakteristika

- a) Samostatnou práci je možné využít např. při pozorování různých jevů, při zobecňování dřívějších zkušeností žáků, při práci s textem, při používání vědomostí v praxi, při provádění experimentů a laboratorních prací a také při ověřování znalostí a dovedností v písemných pracích. Někdy pracují žáci samostatně i v případě, že byli formálně rozděleni do skupinek.
- b) Systémy individualizované výuky vznikaly v rámci reformní pedagogiky a v současnosti existují zejména v tzv. alternativních školách (např. waldorfské, montessoriovské, daltonské, freinetovské a jenské). Příklad vztahu mezi cílem, obsahem a metodou Forma samostatné práce žáků byla použita při práci s německým novinovým článkem (viz konec odstavce 3 – práce s textem). Učitel nechá žákům dostatek času ke zpracování textu (individuálně v rámci určitého rozmezí), čímž chce vyjít vstříc tomu, že žáci mají různou úroveň znalostí.

13. JINÉ FORMY

Radíme sem další formy, které nejsou uvedeny výše (v bodech 10 až 12). Danou formu pojmenujeme a příp. dále stručně charakterizujeme.

14. CLIL

CLIL (Content and Language Integrated Learning, tj. obsahově a jazykově integrované učení) patří k významným kurikulárním trendům současného evropského školství, a je jednou z možných strategií dvojazyčného vzdělávání. CLIL se stal pevnou součástí české jazykové politiky na základě dokumentu Evropské unie pod názvem *Podpora jazykového vzdělávání a lingvistické rozmanitosti: Akční plán 2004 - 2006*. Dokument předpokládá, že obsahově a jazykově integrované učení se bude podílet na cílech Unie v oblasti jazykového vzdělávání především tím, že žák si bude moci na hodině bezprostředně ověřit nově nabyté jazykové dovednosti a posílí tím tak své sebevědomí pro další studium jazyka.

CLIL plně integruje výuku učiva jak daného předmětu, tak i cizího jazyka. CLIL má výrazný interdisciplinární charakter, kdy dochází k propojení jazykové výuky a vyučovaného předmětu. Jazyk je prostředkem pro výuku vzdělávacího obsahu, a ten se naopak stává zdrojem pro výuku jazyků. Názornou ukázkou výuky CLIL v České republice může být integrace angličtiny a ICT, kde ICT je prostředkem k výuce jazyka, přičemž se žák neustále učí používat nově nabyté vědomosti ve fungování ICT.

Mezi nesporné výhody CLIL patří přirozené prostředí pro výuku a rozvoj cizího jazyka. Žáci použijí cizí jazyk v naprosto přirozeném prostředí, a ne v uměle vykonstruovaných situacích tak, jak se děje v hodinách cizího jazyka. Jsou lépe motivováni a jsou zároveň účastni bezprostředního použití jazyka. Hodina jednoho nejazykového předmětu umožní tak nenásilné osvojování si cizího jazyka.

Výuka metodou CLIL je dost často nesprávně interpretována jako výuka nejazykového předmětu v cizím jazyce nebo jako výuka jazyka na základě témat z odborných předmětů, tj. na základě mezipředmětových vztahů. V prvním případě jde o bilingvní, resp. cizojazyčnou výuku nejazykového předmětu, při které je u žáků nezbytným předpokladem znalost cizího jazyka. Cílem takové hodiny není získat primárně nové znalosti v cizím jazyce, ale především v nejazykovém předmětu, nabízené prostřednictvím cizího jazyka. Ve druhém případě jde o mezipředmětové vztahy, kde učitel využívá znalostí žáků z nejazykového předmětu k výuce slovní zásoby, gramatických a lexikálních jevů cizího jazyka. V tomto případě není cílem hodiny získat nové znalosti v nejazykovém předmětu.

Z metodologického hlediska je zásadní rozdíl mezi jazykovou výukou a vyučováním nejazykových - odborných předmětů v cizím jazyce. Jazykové vyučování je v převážné míře zaměřeno na procvičování čtyř dovedností (čtení, poslech, mluvení a psaní). Ve vyučování nejazykového předmětu jsou tyto čtyři dovednosti prostředkem k získání nových informací a k demonstraci pochopení. Právě tato dovednost - jednat v cizím jazyce v různých situacích - může být považována za největší výhodu CLIL především pro budoucí povolání žáků. Žáci se neučí jazykovým znalostem, které možná někdy později použijí, nýbrž znalostem, které aplikují bezprostředně.

Realizace metody CLIL ve výuce

V počátcích výuky cizího jazyka je vhodné, aby žáci měli samostatné hodiny cizího jazyka a nanejvýš jednu hodinu výuky metodou CLIL. S přibývajícím znalostmi je možné vzdělávací obsah cizího jazyka plně integrovat s jedním nebo více nejazykovými předměty.

Na 1. stupni ZŠ je CLIL obvykle vyučován třídními učiteli, na 2. stupni ZŠ může CLIL vyučovat učitel s aprobační cizího jazyka nebo s aprobační vybraného integrovaného nejazykového předmětu, nebo nejlépe s aprobační cizího jazyka a vybraného nejazykového předmětu. Je také možné, aby CLIL vyučovali dva učitelé, jeden s aprobační cizího jazyka, druhý s aprobační vybraného nejazykového předmětu; mohou se střídát během jedné vyučovací hodiny nebo po jednotlivých hodinách.

Integrovaná výuka cizího jazyka a nejazykového předmětu představuje z hlediska obsahu vymezení výstupů zohledňujících očekávané výstupy integrovaných částí obou vzdělávacích oborů. Z hlediska časové dotace představuje tato integrace buď spojení hodinové dotace do jednoho vyučovacího předmětu, pokud bude integrován veškerý obsah cizího jazyka a nejazykového předmětu, nebo spojení částí hodinových dotací obou předmětů pro integrovaná (částečně integrovaná) témata a zachování samostatné dotace obou předmětů pro témata, která nebudou integrována (budou částečně integrována).

Metoda CLIL a možnosti integrace

Cizí jazyk nemusí být integrován do nejazykového předmětu ve všech ročnících 1. nebo 2. stupně ZŠ. Základní odborná slovní zásoba daného vyučovacího předmětu se v každém ročníku opakuje, žáci získají základní znalosti v terminologii daného předmětu během jednoho školního roku. Jak výše uvedená tabulka naznačuje, cizí jazyk může být integrován v každém ročníku do jiného nejazykového předmětu, čímž se žákům rozšíří základní terminologie na několik předmětů. Gramatické jevy a komunikační situace lze zařadit do kterékoliv hodiny, nejsou vázány na konkrétní předměty. Je ale nutné, aby tato integrace do různých předmětů měla smysl zejména pak vzhledem k jejich vzdělávacímu obsahu i vzdělávacímu obsahu cizího jazyka.

Další možností je integrovat vzdělávací obsah cizího jazyka do více nejazykových předmětů v jednom ročníku. Je třeba dbát při tom na to, aby se žádná část vzdělávacího obsahu cizího jazyka neopomenula (opakovat se může) a byla integrována v logickém sledu do vybraných nejazykových předmětů.

Ještě náročnější verzí metody CLIL je integrace dvou cizích jazyků do různých nejazykových předmětů. Například v 8. ročníku je integrován vzdělávací obsah Anglického jazyka a Dějepisu a Německého jazyka a Zeměpisu. V 9. ročníku by to bylo naopak. Zmírněním této varianty je, že si žáci mohou volit mezi integrovaným předmětem, tj. s výukou metodou CLIL a samostatnými předměty, tj. výukou cizího jazyka a nejazykového předmětu zvlášť. V tomto případě se musí dohlédnout na to, aby žáci prošli celým vzdělávacím obsahem obou předmětů.

Metodologie CLIL

Samotná metoda může mít různé podoby. Nejběžnější jsou tři:

- Vzdělávací obsah cizího jazyka je zaměřen na slovní zásobu tematicky spojenou s nejazykovým předmětem. Osvojování učiva a formulování úkolů nejazykového předmětu je vedeno v češtině. Pokyny na hodině jsou střídavě v českém a cizím jazyce.

vhodné pro 1. stupeň ZŠ

- Osvojování učiva a formulování úkolů nejazykového předmětu je vedeno v českém jazyce, informace hledají žáci v cizojazyčném textu, odpovědi žáci formulují česky. Pokyny na hodině jsou v cizím jazyce. Gramatické jevy, slovní obraty, jazykové styly a textové útvary cizího jazyka učitel vysvětluje česky.

vhodné pro 2. období 1. stupně ZŠ a pro 2. stupeň ZŠ, případně na SŠ

- Osvojování učiva a formulování úkolů nejazykového předmětu je vedeno v cizím jazyce, žáci odpovídají v českém i v cizím jazyce, materiály mohou vyhledávat v obou jazycích. Gramatické jevy cizího jazyka vysvětluje učitel česky i v cizím jazyce, se slovními obraty, jazykovými styly a textovými útvary seznamuje žáky v cizím jazyce, případně objasní v mateřštině.

vhodné pro žáky vyšších ročníků 2. stupně ZŠ a pro žáky středních škol

- Vyvrcholením metody CLIL je výuka nejazykového předmětu v cizím jazyce s tím, že žáci ovládají odborné pojmy nejen v cizím jazyce, ale i ve své mateřštině.

15. ZAČÍT SPOLU

Na základě zájmu rodičů a personálním zajištění pedagogického sboru je v prvních třídách (od školního roku 2014/2015) nabízena možnost otevření třídy s prvky programu Začít spolu a výukou matematiky dle metod prof. Milana Hejného. Očekávané výstupy jsou shodné pro všechny třídy, výuka se liší částečně metodami a formami práce se žáky. Jedná se o vzdělávací program orientovaný na dítě, jehož cíle se dají shrnout do následujících třech bodů:

- Dítě jako tvůrce svého vzdělání
- Rodič jako vítaný partner školy
- Učitel jako průvodce dítěte na jeho vzdělávací cestě

Obsah jednotlivých vzdělávacích oborů se od zbývajících tříd neliší, stejně jako učivo, průřezová témata i ročníkové výstupy. Odlišná je organizace práce a používané metody a formy práce. Jak název vzdělávacího programu napovídá, důležitou součástí vzdělávacího procesu je vzájemná spolupráce rodiny a školy. Rodiče se osobně aktivně podílejí na výuce, zejména při organizaci center aktivit, ale i při dalších školních i mimoškolních činnostech, podle jejich možností a zájmů.

Rodičům je nabízena možnost zajistit do třídy ještě párového učitele/ku, který/á by byl/a hrazena z projektu Párová výuka (SRPŠ). Tato další pedagogická osoba se spolupodílí na realizaci programu Začít spolu v příslušné třídě. Rodiče z dané třídy podle svých možností přispívají na párového učitele /párovou učitelku, příspěvek je dobrovolný a není podmínkou pro zařazení žáka/žákyně do této třídy.

Typickým prvkem je práce v centrech aktivit.

Zpravidla jednou měsíčně je výuka během 5-6 dnů organizována do jednotlivých center aktivit (dále CA), která jsou rozmístěna do pracovních koutků. V několika různých centrech (např. matematika, čtení, psaní, objevy, ateliér, knihovna aj.) pracují jednotlivé skupiny dětí paralelně na individuálních i skupinových úkolech, které vždy propojuje jedno společné téma. Děti jsou tak postupně vedeny k zodpovědnosti za své učení, k plánování práce, k samostatnosti, vyhledávání a třídění informací, ale také ke kooperaci a vzájemnému naslouchání. Zároveň se učí vyjadřovat své myšlenky a názory, vyslechnout rady, doporučení ostatních a zhodnotit práci svou, své skupiny i ostatních při závěrečném reflexním kruhu.

Práce ve třídách Začít spolu má své pravidelné časové rozvržení (liší se v jednotlivých ročnících dle organizačních možností):

- Vyučování je vždy zahájeno ranním (komunitním) kruhem a ranním dopisem- uvedením do tématu, motivací
- obvykle následuje společná práce v ČJ a M, případně v jiném předmětu dle možností rozvrhu dané třídy
- zpravidla po velké přestávce probíhá výuka formou CA:

- 60 minut práce ve skupinách
- 30 minut hodnotící závěrečný kruh

Při výuce využíváme následujících principů vzdělávacího programu Začít spolu (Step by step):

- individuální přístup k dítěti
- alternativní organizace vyučování
- partnerství rodiny a školy
- podnětné prostředí, netradiční uspořádání třídy
- integrovaná tematická výuka
- projektové vyučování a další metody a formy práce, vedoucích např. k rozvoji kritického myšlení)
- sebehodnocení, hodnocení, tvorba portfolio
- týmová práce, kooperace, přímá zkušenost
- prostor pro práci, hru, experiment, manipulaci s předměty
- komunikace, řešení problémů
- rozhodování - jedním ze základních předpokladů je svobodná volba dítěte a s ní spojená odpovědnost za vlastní učení

Od ostatních tříd prvního stupně se třídy s prvky programu Začít spolu mohou odlišovat ještě výukou matematiky dle metod prof. Hejného (pokud si tuto metodu zvolí vyučující v dané třídě). Hejného metoda je založena na tvorbě schémat a práci v různých matematických prostředích, ve kterých si žák buduje jednotlivé aritmetické či geometrické souvislosti. Učitel/ka dětem nepředkládá fakta, která si mají zapamatovat, ale směřuje je k objevování matematiky ve skutečném světě. Tím jsou děti jednak vedeny k samostatnému myšlení, a také si takto získané poznatky mnohem lépe osvojí a zapamatují. Matematická prostředí, se kterými se děti postupně stále více seznamují, jsou např.: krokování, krychlové stavby, autobus, dřívka, hadi, zvířátka dědy Lesoně a spousta dalších.

Vyučující v dané první třídě se také sama/sám rozhoduje, jakou metodu zvolí pro výuku prvopočátečního čtení a psaní – zda analyticko-syntetickou či genetickou.

16. BADATELSTVÍ

Badatelsky orientované vyučování neboli BOV je vyučovací metoda, která staví na přirozené zvědavosti žáků a vede žáky k aktivitě.

BOV podporuje konstruktivistický, nikoliv jen transmisivní styl výuky. Využívá aktivizující metody (heuristickou metodu, kritické myšlení, problémové vyučování, zkušenostní učení, projektovou výuku a učení v životních situacích). BOV využívá rozporuplných situací, které odporují žákovu dosavadnímu porozumění světu, protože právě tyto situace vzbuzují touhu "přijít věci na kloub", a ta je základem bádání.

Výsledkem je to, že žáci kladou otázky, formulují hypotézy, plánují postup jejich ověření, provádějí pokusy, vyhledávají a třídí informace, vyhodnocují výsledky a formulují závěry, které nakonec prezentují před ostatními.

17. SLOVNÍČEK POUŽITÝCH VÝRAZŮ

augmentativní a alternativní komunikace

se pokouší přechodně nebo trvale kompenzovat projevy poruchy a postižení u osob se závažným postižením řeči, jazyka a psaní; augmentativní systémy komunikace mají podporovat již existující, ale pro běžné dorozumívání nedostatečné komunikační schopnosti; alternativní komunikační systémy se používají jako náhrada mluvené řeči

běžná škola, třída

škola, třída, která není samostatně zřízena podle § 16 odst. 9 → *školského zákona*

cíle základního vzdělávání

zaměření základního vzdělávání; v → *Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání* je vymezeno celkem devět cílů, jejichž postupné naplňování směřuje k utváření a rozvíjení → *klíčových kompetencí* žáků a vzdělavatel poskytující základní vzdělávání má k jejich dosahování vytvářet podmínky

cílové zaměření vzdělávací oblasti

součást → *vzdělávacích oblastí*, která propojuje → *vzdělávací obsah* s → *klíčovými kompetencemi*; je východiskem pro → *výchovné a vzdělávací strategie* na úrovni → *vyučovacího předmětu*, kterými škola směřuje k utváření a rozvíjení → *klíčových kompetencí* žáků

doplňující vzdělávací obor

vzdělávací obor, který doplňuje a rozšiřuje → *vzdělávací obsah* základního vzdělávání

doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

závazný dokument pro úpravu vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, na základě, kterého škola pracuje s podpůrnými opatřeními a žádá o finanční prostředky

etapy vzdělávání

legislativně vymezené, obsahově stanovené a časově ohraničené úseky vzdělávání, které odpovídají vzdělávání podle daného →*rámcového vzdělávacího programu*

evaluační činnosti

veškeré plánované a cílené aktivity školy směřující k ověřování, měření, posuzování a hodnocení výsledků a změn dosažených ve všech činnostech školy vymezených ve →*školním vzdělávacím programu*

individuální vzdělávací plán

podpůrné opatření od druhého stupně podpory, závazný dokument napomáhající zajištění →*podpůrných opatření* u žáka; jeho obsah vychází ze →*školního vzdělávacího programu* a umožňuje úpravy →*vzdělávacího obsahu* podle možností žáka

integrace vzdělávacího obsahu

propojení →*vzdělávacího obsahu* na úrovni témat, tematických okruhů, případně →*vzdělávacích oborů/oblastí*, které umožňuje →*Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání*

integrace žáků

zařazení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i žáků mimořádně nadaných do běžných tříd a jejich vzdělávání v souladu s individuálními vzdělávacími potřebami

klíčové kompetence

souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti; v →*Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání* jsou klíčové kompetence vymezeny na úrovni, které mají dosáhnout všichni žáci na konci základního vzdělávání; v etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány: kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské, kompetence pracovní

kognitivní procesy

poznávací procesy tvořící podstatu učení; jsou součástí intelektuálního vývoje člověka, zahrnují smyslové poznávání, představy a obrazotvornost, myšlení, paměť, učení, někdy je k nim řazena i řeč a pozornost

kurikulární dokumenty

pedagogické dokumenty, které vymezují legislativní a obsahový rámec potřebný pro tvorbu → *školního vzdělávacího programu*; systém kurikulárních dokumentů je vytvářen a uplatňován na dvojí úrovni; státní úroveň tvoří → *Národní program vzdělávání* a → *rámcové vzdělávací programy*, školní úroveň tvoří → *školní vzdělávací programy*

lehká mentální retardace

→ *mentální postižení* (IQ 50–69) snížení rozumových schopností v důsledku organického postižení mozku; u žáků dochází k zaostávání duševního vývoje, i když většina z nich dosáhne úplné nezávislosti v osobní péči a domácích praktických dovednostech

Manuál pro tvorbu školních vzdělávacích programů v základním vzdělávání

metodický dokument, který je doporučen pro tvorbu → *školních vzdělávacích programů* v etapě základního vzdělávání; uvádí konkrétní postupy při tvorbě jednotlivých částí → *školního vzdělávacího programu* doplněného o příklady ze školní praxe

mentální postižení (mentální retardace)

snížení rozumových schopností vzniklé v důsledku organického poškození mozku nebo nedostatečnosti mozkových funkcí, projevuje se sníženou úrovní → *kognitivních procesů*, odlišným vývojem některých psychických funkcí a nižší sociální adaptabilitou; individuální modifikace uvedených příznaků závisí na hloubce a rozsahu mentálního postižení, na míře postižení jednotlivých funkcí a na úrovni psychického vývoje

Národní program rozvoje vzdělávání v České republice

koncepční dokument české vzdělávací politiky označovaný jako Bílá kniha; obsahuje záměry rozvoje vzdělávání žáků od 3 do 19 let a návrhy i doporučení ekonomického, politického a pedagogického charakteru, které jsou postupně realizovány

Národní program vzdělávání

nejvyšší → *kurikulární dokument*, který vzniká na základě vymezení ve → *školním zákoně*

období

pedagogicky a časově vymezený úsek vzdělávání v → *Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání* na 1. stupni; 1. období vzdělávání zahrnuje 1. až 3. ročník, 2. období 4. a 5. ročník

obor vzdělání základní škola

jeden z oborů soustavy oborů vzdělání, které stanoví vláda nařízením po projednání s příslušnými ústředními odborovými orgány a příslušnými organizacemi zaměstnavatelů s celostátní působností;

obor vzdělání základní škola speciální

jeden z oborů soustavy oborů vzdělání; jeho ukončením získá žák stupeň vzdělání základy vzdělání; pro realizaci oboru vzdělání základní škola speciální je v souladu se →*školským zákonem* vydán →*Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální*

očekávané výstupy

stěžejní část →*vzdělávacího obsahu* jednotlivých →*vzdělávacích oborů*; jsou ověřitelné, prakticky zaměřené, mají činnostní povahu a jsou využitelné v běžném životě; vymezují úroveň, které mají všichni žáci prostřednictvím →*učiva* dosáhnout; jsou stanoveny orientačně (nezávazně) na konci 3. ročníku (1. období) a závazně na konci 5. ročníku (2. období) a 9. ročníku

pedagogická intervence

vzdělávání uzpůsobené specifickým žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními ve vyučovacích předmětech, v nichž je třeba zlepšit jeho výsledky učení, případně kompenzovat nedostatečnou domácí přípravu na výuku; je vymezena v →*individuálním vzdělávacím plánu*

plán pedagogické podpory

→*podpůrné opatření* pro první stupeň podpory, závazný dokument napomáhající zajištění →*podpůrných opatření* u žáka

podpůrná opatření

nezbytné úpravy organizace, obsahu, metod, forem, hodnocení a podmínek vzdělávání a školských služeb, které se člení do stupňů podle organizační a finanční náročnosti, odpovídají zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka; jsou vymezena v § 16 odst. 2 →*školského zákona*

průřezová témata

témata, která reprezentují v →*rámcovém vzdělávacím programu* aktuální okruhy problémů současného i budoucího světa a stávají se povinnou součástí základního vzdělávání; jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot; stávají se příležitostí pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci

předměty speciálně pedagogické péče

→*vyučovací předměty* pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, které jsou zaměřeny na oblast logopedických obtíží, řečové výchovy, nácviku sociální komunikace, zrakové stimulace apod. Tyto předměty ustanovuje škola ve →*školském vzdělávacím programu*

rámcové vzdělávací programy

→ *kurikulární dokumenty* státní úrovně, které normativně stanovují obecný rámec pro jednotlivé → *etapy vzdělávání* a jsou závazné pro tvorbu
→ *školních vzdělávacích programů*

rámcový učební plán pro základní vzdělávání

učební plán → *Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání*, který vymezuje základní parametry organizace základního vzdělávání; závazně vymezuje: začlenění → *vzdělávacích oblastí* a → *vzdělávacích oborů* do základního vzdělávání na 1. a 2. stupni ZŠ, minimální časové dotace pro jejich realizaci, disponibilní časovou dotaci, celkovou povinnou časovou dotaci a poznámky k rámcovému učebnímu plánu

Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální

→ *kurikulární dokument* státní úrovně, který normativně stanoví obecný rámec pro vzdělávání v → *oboru vzdělání základní škola speciální*, kterým se dosahuje stupeň základy vzdělání

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání

→ *kurikulární dokument* státní úrovně, který normativně stanoví obecný rámec pro vzdělávání v → *oboru vzdělání základní škola*, kterým se dosahuje stupně základní vzdělání

reedukace

speciálně pedagogické metody a postupy, kterými se zdokonaluje výkonnost v oblasti postižené funkce

speciálně pedagogická diagnostika

vědní disciplína zaměřená na zjišťování individuálních schopností a možností jedinců s postižením; účelem diagnostiky je určit možnosti vzdělávání těchto jedinců a prostředky pro speciální výchovu v rodině, škole a při mimoškolních aktivitách

speciálně pedagogická intervence

zajištění → *předmětů speciálně pedagogické péče* pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, které jsou zaměřeny na oblast logopedických obtíží, řečové výchovy, nácviku sociální komunikace, zrakové stimulace apod.

speciálně pedagogické metody

metody zaměřující se na prevenci, překonávání nebo zmírnění důsledku postižení, mezi základní speciálně pedagogické metody patří *edukace, kompenzace, reedukace a rehabilitace*

Standardy pro základní vzdělávání

příloha → *Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání*, standardy jsou tvořeny indikátory, které konkretizují očekávané výstupy

stupeň podpory

vyjádření míry organizační, pedagogické a finanční náročnosti → *podpůrného opatření*; podpůrná opatření se člení podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti do pěti stupňů

škola zřízená podle § 16, odst. 9 školského zákona

škola pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami uvedené v § 16 odst. 9 → *školského zákona*

školská rada

orgán školy umožňující zákonným zástupcům nezletilých žáků a zletilým žákům, pedagogickým pracovníkům školy, zřizovateli a dalším osobám podílet se na správě školy; projednává návrh → *školního vzdělávacího programu*

školní vzdělávací programy

→ *kurikulární dokumenty* školní úrovně; školní vzdělávací program pro základní vzdělávání zpracovává podle → *Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání* každý vzdělavatel poskytující základní vzdělávání

školní poradenské pracoviště

neúplné pracoviště tvořené školním metodikem prevence, výchovným poradcem a třídními učiteli, nebo úplné pracoviště rozšířené o služby školních psychologů a školních speciálních pedagogů; zajišťuje poradenskou podporu žákům a pedagogům

školské poradenské zařízení

zařízení vykonávající pedagogicko-psychologickou činnost ve školách a školských zařízeních (pedagogicko-psychologická poradna a speciálně pedagogické centrum)

školský zákon

zkrácený název pro zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů *Slovníček*

učební osnovy

část → *školního vzdělávacího programu*, ve které je → *vzdělávací obsah* jednotlivých → *vzdělávacích oborů* rozčleněn do → *vyučovacích předmětů* v jednotlivých ročnících 1. a 2. stupně základního vzdělávání

učební plán

část → *školního vzdělávacího programu* vymezující na základě → *rámcového učebního plánu* organizaci výuky na konkrétní škole; obsahuje tabulaci s výčtem povinných a volitelných → *vyučovacích předmětů* a poznámky k organizaci a realizaci jednotlivých → *vyučovacích předmětů*

učivo

část → *vzdělávacího obsahu* jednotlivých → *vzdělávacích oborů*, která je strukturována do jednotlivých tematických okruhů (témat, činností); učivo je chápáno jako prostředek pro dosažení → *očekávaných výstupů*, tvoří nezbytnou součást vzdělávacího obsahu; na úrovni → *Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání* je učivo doporučeno k distribuci do → *školního vzdělávacího programu*; na úrovni → *školního vzdělávacího programu* je závazné

úrovně pro úpravy očekávaných výstupů v individuálním vzdělávacím plánu

úrovně pro úpravu → *očekávaných výstupů* podle § 16 odst. 2 písm. e) → *školského zákona* jsou pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně očekávané výstupy stanovené v → *Rámcovém vzdělávacím programu pro obor vzdělání základní škola*

vlastní hodnocení školy (autoevaluace školy)

hodnocení sloužící k systematickému posuzování činnosti školy plánované ve → *školním vzdělávacím programu*; výsledky vlastního hodnocení školy slouží jako zpětná vazba ke korekci vlastní činnosti a jako východisko pro další práci školy; vlastní hodnocení školy provádějí účastníci vzdělávacího procesu – vedení školy, učitelé, žáci; vlastní hodnocení školy je doporučená součást → *školního vzdělávacího programu*, ve které školy vymezují cíle, nástroje a kritéria vlastního hodnocení a časové rozvržení → *evaluačních činností*

vyučovací předmět

forma didaktického uspořádání → *vzdělávacího obsahu* a jeho organizačního zpracování ve → *školním vzdělávacím programu*; z jednoho → *vzdělávacího oboru* může být vytvořen jeden vyučovací předmět nebo více vyučovacích předmětů, případně může vzniknout integrací → *vzdělávacího obsahu* více → *vzdělávacích oborů* (integrovaný vyučovací předmět); vyučovací předmět je i → *předmět speciálně pedagogické péče*

vzdělávací oblasti

orientačně vymezené celky → *vzdělávacího obsahu základního vzdělávání*; → *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání* obsahuje devět vzdělávacích oblastí, které jsou tvořeny jedním → *vzdělávacím oborem* nebo více obsahově blízkými → *vzdělávacími obory*

vzdělávací obory

samostatné části → *vzdělávacích oblastí* v → *Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání*; vymezují → *vzdělávací obsah* (→ *očekávané výstupy* a → *učivo*)

vzdělávací obsah

vymezení → *očekávaných výstupů* a → *učiva* na úrovni → *vzdělávacích oborů*; je dále rozpracováván na úrovni → *školních vzdělávacích programů*

vzdělávací obsah základního vzdělávání

souhrn lidského poznání didakticky zpracovaný pro úroveň → *základního vzdělávání* poskytující žákům spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání

výchovné a vzdělávací strategie

promyšleně volené a řazené postupy, kterými chce škola cíleně směřovat k naplňování → *klíčových kompetencí*

základní škola

viz → *obor vzdělání základní škola*

18. ZDROJE

- › Rámcově vzdělávací program pro základní vzdělávání, Praha březen 2017
- › Strategie ve vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, Miroslava Bartoňová, Marie Vítková, Brno 2007
- › Úvod do didaktiky základní školy, doc. PhDr. Oldřich Šimoník CSc. - Brno 2005
- › Studie z teorie a metodiky výchovy II., Stanislav Střelec (ed.), Brno 2007
- › Terapie v logopedii, Jiřina Klenková a kolektiv, Brno 2007
- › Integrativní speciální pedagogika, Brno 2004 – Marie Vítková
- › Kapitoly z logopedie II. a III., Jiřina Klenková – Brno 1998
- › Diagnostika ve speciální pedagogice, Dagmar Přinosilová – Brno 2007
- › Současné trendy v edukaci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v České republice, Miroslava Bartoňová – Brno 2005
- › Poradenství, Libor Novosad – Portál 2009
- › Vzdělávací program Začít spolu, V. Krejčová, J. Kargerová – Portál 2011
- › Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy
- › Národní ústav vzdělávání
- › Pedagogická komora ČR
- › Badatele CZ
- › Podpora jazykového vzdělávání a jazykové rozmanitosti, Akční plán 2004 - 2006, Sokrates, Praha 2004
- › Content and Language Integrated Learning (CLIL) at School in Europe, Eurydice European Unit, Eurydice, 2006
- › MEHISTO, Peeter, MARSH, David, JESUS, María: Uncovering CLIL: Content and Language Integrated Learning in Bilingual and Multilingual Education, Macmillan Education, Oxford, 2008

- › Bilingual education: Some Policy Issues, Language Policy Division, Council of Europe, Strasbourg, 2003
- › BYRAM, Michael, BARRÉ de MINAC, Christine, HAMMAN, Marcus, SMIDT, Jon: Language Across the Curriculum in Primary Education, Three case studies and implications for a European „Framework“, Language Policy Division, Council of Europe, Strasbourg, 2007
- › DELLER, Sheelagh, PRICE, Christine: Teaching Other Subjects Through English, Oxford, Oxford university Press, 2007
- › <https://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/2965/VYUKA-METODOU-CLIL.html/>
- › Masarykova univerzita Brno - volně dostupné metodologické materiály ke statním zkouškám z předmětu speciální pedagogika
- › Metody a formy výuky. Hospitační arch., Vojtěch Žák 2012